

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
Egészségtudományi Kar

XXV.

KARI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

ABSZTRAKT KÖTET

ZALAEGRSZEG
2019. MÁJUS 10-11.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

**Pécsi Tudományegyetem
Egészségtudományi Kar**

**XXV. Kari Tudományos Diákköri Konferencia
2019. május 10-11.**

ISBN 978-963-429-354-5

Zalaegerszeg

„Vallom, hogy a szellemi tehetség az emberi értékvilág egyik legfontosabb és kimeríthetetlen forrása”

Harsányi István

KÖSZÖNTŐ

„A tehetségességnek célja van, konkrét feladatra születik meg az ember, hogy környezetét, az őt körülvevő társadalmat, az életet jobbra tegye. Az ember életfeladata azzal áll összefüggésben, ami izgalomba hozza, amit igazán szeret csinálni. Amikor egy ember a rendeltetésének, tehetségének megfelelően él, akkor kivirágzik.” A TDK keretei között folytatott tudományos tevékenység kitartó, következetes munkán, folyamatos tanuláson és igazi megmérettetésen alapul. Megtanít érvelni, vitatkozni, mások igazát megismerni, elfogadni, néha még a „felnőtt” tudós nemzedéknek is példát mutatva örülni más sikereinek, elért eredményeinek. A szakmai, tudományos sikerek elérése mellett, vagy inkább mindezek előtt igényességre, a gondolkodás meg nem alkuvó becsületességre, a kutató életforma nagyszerűségére, a felfedezés örömeire, az új melletti kiállásra, de együttműködésre és toleranciára is nevel. A TDK munka vállalása személyes döntés, amely a tudományos munka iránti alázattal, szorgos, kitartó munkával jár. A tudományos tevékenység a tudományos pályára és a minőségi szakmai teljesítményre való felkészítés, felkészülés legmagasabb szintje a doktori iskolát megelőző képzési szakaszban, s mint ilyen, a doktori képzés egyik legjobb előiskolája. A kölcsönös együttműködésen alapuló műhelymunka tanárnak, diáknak egyformán nagy lehetőség. Olyan szellemi fellendülést eredményez, amely kedvező hatással van az egyéni életútra, az egyetemi, de továbbtekintve hazánk tudományos életének egészére is. Sok tudós életútja, a magyar tudomány elért sikereire is fényt vet, magyarázatot ad. A TDK alapfeladata és lényege: a kötelező ismeretanyag elsajátításán túl, önálló kutatásokat folytató, érdeklődő, törekvő hallgatók és segítők, lelkes tanárainak „alulról épülő mozgalma” a diákköri konferenciák eddigi története során továbbra is, mindig lesznek a fenti gondolatokat valló kiváló hallgatók, őket segítő témavezetők, iskolateremtő tanárok, a dolgozatok bírálatában, a zsűri munkájában feladatot vállalók, a szervezésben közreműködők, s nagyszerű támogatók a magyar felsőoktatásban résztvevő hallgatók szolgálatában.

A XXII. Kari TDK Konferencián legyen mindegyikünk számára útmutatás Szent-Györgyi Albert a Nobel-díjas orvos–fizikus életfilozófiája:

- „Egy életre megtanultam- nem az a fontos, hogy mi van rajta, hanem az, hogy érezzek egy térképet a markomban... Ez reményt, életerőt ad, és kimozdít a holtpontról. Mi emberek nekiindulunk az útnak, ha hisszük, hogy van egy tervünk, ami segíteni fog.

NEM A TÉRKÉP, HANEM EZ A HIT A FONTOS.”

Dr. habil. Oláh András
egyetemi docens,
dékán

Prof. dr. Figler Mária
egyetemi tanár,
TDK elnök

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

A konferencia helyszíne:

Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar Zalaegerszegi Képzési Központ
Zalaegerszeg Landerhegyi út 33.

Előadások: az előadások időtartama maximum 10 perc. Az előadásokat 5 perces vita követi. Az előadás 1 perces túllépése 5 pont levonást eredményez. 5 perces idő túllépés esetén a vita nem kezdhető meg, így a vitakészségért pont nem adható és az előadás megszakításra kerül a levezető elnök részéről. Projektor, diavetítő, videó áll rendelkezésre minden előadónak, igény szerint.

A vetítési anyagot minden előadónak a szekció megkezdése előtt 30 perccel kell leadnia az oktatás-technikusnak.

Az értékelés során a szakmai zsűri pontrendszerben értékeli és rangsorolja az előadásokat. A pontszámok a következőkből adódnak össze:

- I. Eredmények szakmai, tartalmi bemutatása (0 – 20 pont)
 - absztrakt
 - témaválasztás aktualitása, célkitűzései
 - alkalmazott módszerek
 - statisztikai eljárások
 - eredmények, következtetések értéke, helyessége
 - diskusszió minősége
- II. Előadói stílus (0 – 10 pont)
 - beszédstílus, előadói stílus
 - szakterületi terminológia megfelelő használata
 - idegen nyelvű szakkifejezések szükségtelen használata
- III. Szemléltető eszközök használata, humán demonstráció (0 – 10 pont)
 - képi és szöveges tartalom prezentálásának módja
 - szemléltetés (ábrák, táblázatok, képek) szerkesztési módja és érthetősége
- IV. Vitakészség és szakmai kompetencia (0 – 10 pont)
 - válaszadás stílusa
 - válaszok lényegi tartalma, szakszerűsége
 - érvelés logikája
 - kreativitás a vitában
 - ha az előadás időtartama eléri a 15 percet, a vita nem kezdhető meg, vitakészségre pont nem adható

Helyezések: Minden szakot külön szakmai zsűri értékeli. A zsűri szekciónként I.-III. díjat ad ki, ezen kívül a Hallgatói Önkormányzat szekciónként egy különdíjat adományoz, néhány kiemelkedő előadás Támogatói elismerésben részesülhet, illetve valamennyi előadó és témavezető emléklapot kap.

A beküldött összefoglalókat a szervezők a verseny tisztasága érdekében nem javították, az előforduló formai, helyesírási, stb. hibákért a szerzők felelnek!

Valamennyi résztvevőnek eredményes szereplést és maradandó élményt kívánunk!

Szervezők

PROGRAM

Időpont:
2019. május 10-11. (péntek-szombat)

Helyszín:
Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar
Zalaegerszegi Képzési Központ

2019. május 10. (péntek)

8.00 - 10.00	Regisztráció (ZalaZONE Járműipari Tesztpálya – Fogadóépület Aula)
9.30 - 10.00	Zsúri ülése
10.00 - 10.30	Ünnepélyes megnyitó (Járműipari Tesztpálya Konferenciaterem)
11.00 - 16:45	Szekcióülések (PTE ETK ZKK termei) közben ebéd (Keresztury Dezső Városi Művelődési Központ)
17.30 - 19.00	Zsúri értékelő megbeszélése (PTE ETK Zalaegerszegi Képzési Központ 113. terem)
19.00 - 23.00	Fogadás és műsor (Keresztury Dezső Városi Művelődési Központ)

2019. május 11. (szombat)

8:30 – 9:45	Egészségtudományi Szakkollégiumi közgyűlés
10.00 - 11.00	Tudományos ülés Üléselnök: prof. dr. BETLEHEM József egyetemi tanár
10.00 -	Prof. dr. TÓTH Miklós egyetemi tanár Fizikai aktivitás, sport és egészségi állapot
10.30 -	VASS Dezső vezető kutató, klinikai mérnök Okotechnológiák és eszközök alkalmazása az egészségügyben
11.00 - 11.15	RÓZSÁS Zoltán oktatási és K+F koordinátor Járműipari tesztpálya bemutatása
11.15 -	Eredményhirdetés A TDK Konferencia zárása
12.30 - 13.30	Ebéd

RÉSZLETES PROGRAM

2019. május 10. (péntek)

I. SEKCIÓ

108 terem

Csecsemő és kisgyermeknevelő szekció

Levezető elnök:	Dr. Tigyiné dr. Pusztafalvi Henriette	tudományos munkatárs
Zsűri elnök:	Dr. Benkő Brigitta	főiskolai docens
Zsűri tagok:	Dr. Turcsán Judit	egyetemi docens
	Horváthné Kívés Zsuzsanna	szakoktató
	Szanyi Patrícia	HÖK

11.00-11.15

Bedi Aliz

Szombathely - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA – III. évfolyam, levelező munkarend

A MOZGÁS JELENTŐSÉGE A BŐLCSDŐÉS GYERMEKEK ÉLETÉBEN

Témavezető: dr. Pachner Orsolya Csilla

11.15-11.30

Dancs Mária

Szombathely - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA - III. évfolyam, levelező munkarend

KISGYERMEKNEVELŐK ÉS A BURN-OUT SZINDRÓMA

Témavezető: dr. Pachner Orsolya Csilla

11.30-11.45

Gálosi Szimonetta

Szombathely - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA - III. évfolyam, nappali munkarend

KISGYERMEKEK ALVÁSI SZOKÁSAINAK VIZSGÁLATA

Témavezető: dr. Benkő Brigitta

11.45-12.00

Gombkötő Veronika, Csapóné Vörös Zsuzsanna

Szombathely - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA - III. évfolyam, levelező munkarend

MŰVÉSZETI NEVELÉS VISZGÁLATA KISGYERMEKNEVELŐK KÖRÉBEN

Témavezetők: Karamánné dr. Pakai Annamária, dr. Pachner Orsolya Csilla

12.00-12.15

Hegedűsné Bem Andrea

Szombathely - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA - III. évfolyam, levelező munkarend

A FIZIKAI KÖRNYEZET HATÁSA A KISGYERMEK JÁTÉKTEVÉKENYSÉGÉRE

Témavezető: dr. Pachner Orsolya Csilla

12.15-12.30

Horváth Mercédesz Valéria

Szombathely - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA - III. évfolyam, levelező munkarend

ALVÁS SZÜKSÉGLETE A SZOMBATHELYI BŐLCSDŐÉSEK KÖRÉBEN

Témavezető: dr. Pachner Orsolya Csilla

12.30 – 13.00

Ebéd

13.15-13.30

Kiss Brigitta

Szombathely - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA - III. évfolyam, levelező munkarend

A BŐLCSŐDE HATÁSA A KISGYERMEK SZOCIÁLIS-ÉS ERKÖLCSI KOMPETENCIÁJÁRA, AZ AUTONÓMIA KORAI KIALAKULÁSÁRA.

Témavezető: dr. Pachner Orsolya Csilla

13.30-13.45

Kiss Hajnalka

Szombathely - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA - III. évfolyam, levelező munkarend

KULTURHIGIÉNÉS SZOKÁSOK (FOGMOSÁS, KÉZMOSÁS, ÖLTÖZKÖDÉS) KIALAKULÁSÁNAK IDEJÉT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK VIZSGÁLATA

Témavezető: Karácsony Ilona Hajnalka

13.45-14.00

Oláhné Kiricsi Orsolya

Szombathely - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA - III. évfolyam, levelező munkarend

A SZOMBATHELYI BŐLCSŐDÉS KISGYERMEKEK TALÁLKOZÁSA A MESÉVEL

Témavezető: dr. Pachner Orsolya Csilla

14.00-14.15

Simon Enikő

Szombathely - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA - III. évfolyam, levelező munkarend

AZ EGÉSZSÉGTUDATOSSÁG VIZSGÁLATA A KISGYERMEKES SZÜLŐK KÖRÉBEN

Témavezető: dr. Benkő Brigitta

14.15-14.30

Süle Dóra

Szombathely - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA - III. évfolyam, levelező munkarend

A SZOMBATHELYI BŐLCSŐDÉS KISGYERMEKEK ALVÁSI SZOKÁSAI

Témavezető: dr. Pachner Orsolya Csilla

II. SZEKCIÓ**112. terem****Ápolástudományi szekció II.**

Levezető elnök:	Ligetvári Roland	szakoktató
Zsűri elnök:	Fullér Noémi	tanársegéd
Zsűri tagok:	Ferency Mónika	tanársegéd
	Pusztai Dorina	szakoktató
	Mazzag Kitti	PhD hallgató

11.00-11.15**Szebeni-Kovács Gyula**

Pécs - ápolás MSc - közösségi II. évfolyam, nappali munkarend

A VÉRMINTA VÉTEL PRE-ANALITIKAI VONATKOZÁSAINAK SPECIÁLIS DIMENZIÓI

Témavezetők: dr. Oláh András, dr. Váradyné Horváth Ágnes

11.15-11.30**Bencsik Viktória**

Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend

AL VÁSHIGIÉNÉS SZOKÁSOK FELMÉRÉSE SERDÜLŐK KÖRÉBEN

Témavezetők: Sziládiné dr. Fusz Katalin, Hartungné Somlai Eszter

11.30-11.45**Dittrich Etelka**

Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, levelező munkarend

***SCORE RENDSZEREK ÉS ALKALMAZÁSUK ÉS SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁSI LÁNCBAN -
EGYES SCORE RENDSZEREK SZEREPE A STROKE BETEGŰT RÖVIDÍTÉSÉBEN***

Témavezető: dr. Radnai Balázs

11.45-12.00**Horváth Éva**

Pécs - ápolás MSc - intenzív II. évfolyam, nappali munkarend

***ÁPOLÓK ÁLTAL IRÁNYÍTOTT KLINIKAI EGYSÉGEK HATÉKONYSÁGÁNAK ÉS
KÖLTSÉGHATÉKONYSÁGÁNAK ÖSSZEFOGLALÓ ELEMZÉSE***

Témavezetők: dr. Oláh András, Pusztai Dorina

12.00-12.15**Illés Vanda**

Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, levelező munkarend

***A SZKIZOFRÉN BETEGEK COMPLIANCE VIZSGÁLATA A HOSSZÚTÁVÚ GONDOZÁS
SORÁN***

Témavezető: Szabó László

12.15-12.30**Klauszné Novák Szilvia**

Szombathely - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, levelező munkarend

SEBÉSZETI BETEGEK GYÓGYULÁSI ESÉLYEI A FEHÉRJEHIÁNY TÜKRÉBEN

Témavezető: Ferency Mónika

12.30-12.45**Lelovics Anita Anna**

Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend

ÉLET INKONTINENCIÁVAL

Témavezető: dr. Váradyné Horváth Ágnes

12.45-13.00

Nwokocha Ogechi

Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend

HEALTH STATUS OF FOREIGN STUDENTS IN HUNGARY

Témavezetők: dr. Oláh András, Pusztai Dorina, Sziládiné dr. Fusz Katalin

13.00 – 13.30

Ebéd

13.45-14.00

Okereafor Nkiruka Cynthia

Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend

SLEEP QUALITY AND SLEEP HABIT AMONG FOREIGN STUDENTS IN HUNGARY

Témavezetők: dr. Oláh András, Sziládiné dr. Fusz Katalin, Pusztai Dorina

14.00-14.15

Pap-Szekeres Anita

Pécs - ápolás MSc - közösségi II. évfolyam, nappali munkarend

HELYI ADATOKKAL ALÁTÁMASZTOTTAN, APN-EK ALKALMAZÁSI LEHETŐSÉGE A SÜRGŐSSÉGI BETEGELLÁTÁSBAN, AKUT HASI KÖRKÉPEK ESETÉN

Témavezetők: dr. Szabó István, dr. Pap-Szekeres József, dr. Oláh András

14.15-14.30

Péter Viktória

Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend

A MÉHNYAKRÁKSZŰRÉSEN VALÓ MEGJELENÉS ÉS TÁVOLMARADÁS ATTITÚDJA A ROMA ÉS NEM ROMA NŐK KÖRÉBEN

Témavezető: Karamánné dr. Pakai Annamária

14.30-14.45

Szanyiné Szabó Annamária

Szombathely - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, levelező munkarend

A CSÍPÓPROTÉZIS FELTÁRÁSI MÓDOK SZERINTI ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉSE A LATERÁLIS ÉS A DIREKT ANTERIOR MEGKÖZELÍTÉS TEKINTETÉBEN

Témavezető: Karamánné dr. Pakai Annamária

III. SZEKCIÓ

Nagyelőadó

Dietetika szekció

Levezető elnök:	Gyócsiné Varga Zsófia	szakoktató
Zsúri elnök:	Szekeresné dr. Szabó Szilvia	adjunktus
Zsúri tagok:	Vereczkei Zsófia	szakoktató
	Szabó Zoltán	szakoktató
	Kovács Attila	HÖK

11.00-11.15**Doma Valentina**

Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

MESTERSÉGES ÉLELMISZER-ADALÉKANYAGOK GÉNEXPRESSIONS HATÁSAINAK VIZSGÁLATA ÁLLATKÍSÉRLETES TESZTRENDSEZERBEN

Témavezetők: dr. Raposa L. Bence, Varjas Tímea

11.15-11.30**Fekete Melinda Ingrid**

Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

TARTÓS BENTLAKÁSOS INTÉZMÉNYEKBE ÉLŐKNÉL KIALAKULÓ NYELÉSI NEHÉZSÉG, SZARKOPÉRIA GYAKORISÁGA

Témavezető: Ungár Tamás Lászlóné dr. Polyák Éva

11.30-11.45**Fitos Alexandra**

Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

AZ EVÉSZAVAROK VIZSGÁLATA MAGYAR, ILLETVE ROMA SZÁRMAZÁSÚ KÖZÉPISKOLÁSOK KÖRÉBEN

Témavezető: Ungár Tamás Lászlóné dr. Polyák Éva

11.45-12.00**Ghanem Laura**

Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

AZ ALVÁSMINŐSÉG ÉS EGYES TÁPLÁLKOZÁSI TÉNYEZŐK ÖSSZEFÜGGÉSÉNEK VIZSGÁLATA

Témavezető: Szabó Zoltán

12.00-12.15**Iván Gyöngyi**

Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

HAGYMAFÉLÉK ÉS KÉSZÍTMÉNYEIK ANTIMIKROBIÁLIS HATÁSÁNAK VÁLADÉKOKBÓL TÖRTÉNŐ VIZSGÁLATA

Témavezetők: Szekeresné dr. Szabó Szilvia, dr. Kerényi Monika

12.15-12.30**Juhász-Kis Virág Judit**

Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

HOMOKTÖVIS ISMERTSÉGÉNEK, ALKALMAZÁSI GYAKORISÁGÁNAK ÉS ANTIMIKROBIÁLIS HATÁSÁNAK VIZSGÁLATA

Témavezető: Ungár Tamás Lászlóné dr. Polyák Éva

12.30-12.45

Kóró Melinda

Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

***INFORMÁLTSÁG ÉS ALULINFORMÁLTSÁG, MINT EGÉSZSÉGET BEFOLYÁSOLÓ
TÉNYEZŐ A ROMA LAKOSSÁG KÖRÉBEN***

Témavezetők: Szekeresné dr. Szabó Szilvia, Czeglédiné Asztalos Ágnes

12.45-13.00

Kun-Szabó Pálma

Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

***FIATALKORÚ ATLÉTÁK ANTROPOMETRIÁJÁNAK, VÍZVESZTÉSÉNEK ÉS ÉTRENDI
BEVITELÉNEK VIZSGÁLATA***

Témavezető: Ungár Tamás Lászlóné dr. Polyák Éva

13.00 – 13.30

Ebéd

IV. SEKCIÓ

Nagyelőadó

Táplálkozástudományi szekció

Levezető elnök:	Czeglédiné Asztalos Ágnes	szakoktató
Zsűri elnök:	Szekeresné dr. Szabó Szilvia	adjunktus
Zsűri tagok:	Vereczkei Zsófia	szakoktató
	Szabó Zoltán	szakoktató
	Kovács Attila	HÖK

13.45-14.00**Laklia Stella**

Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

TÁPLÁLKOZÁSI ZAVAROK AZ ELHÍZOTTAK KÖRÉBEN

Témavezető: Horváthné Kívés Zsuzsanna

14.00-14.15**Magyar Judit**

Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

ASZPARTÁM ALAPÚ ÉDESÍTŐSZER FOGYASZTÁSÁNAK HATÁSAI A MIKROBIOMRA IN VIVO

Témavezetők: Ungár Tamás Lászlóné dr. Polyák Éva, dr. Kerényi Monika

14.15-14.30**Pálovics Zsanett**

Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

ÉTREND-KIEGÉSZÍTŐ KÉSZÍTMÉNYEK FOGYASZTÁSA EGÉSZSÉGES, ÓVODÁSKORÚ GYERMEKEK KÖRÉBEN

Témavezető: Gubicskóné dr. Kisbenedek Andrea

14.30-14.45**Sutus Klaudia**

Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

ÉTKEZÉSI ZAVAROK VIZSGÁLATA SZINKRONÚSZÓK KÖRÉBEN

Témavezető: Ungár Tamás Lászlóné dr. Polyák Éva

14.45-15.00**Szaitz Katalin**

Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

A SZISZTÉMÁS SZKLERÓZISBAN SZENVEDŐ BETEGEK DISZFÁGIÁJÁNAK, GASZTROINTESTINÁLIS TÜNETEINEK ÉS ÉLETMINŐSÉGÜK VIZSGÁLATA

Témavezető: Ungár Tamás Lászlóné dr. Polyák Éva

15.00-15.15**Szántóri Patricia**

Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

A DIETOTERÁPIA ÉS AZ ÉTREND-KIEGÉSZÍTŐK HATÁSÁNAK VIZSGÁLATA OBES EGYÉNEKNÉL

Témavezető: Gubicskóné dr. Kisbenedek Andrea

15.15-15.30

Tisza Boglárka Bernadett

Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

AZ ALMATERMÉSŰ GYÜMÖLCSHÉJAK KÉMIAI ÉS MIKROBIOLÓGIAI VIZSGÁLATA

Témavezető: Gubicskóné dr. Kisbenedek Andrea

15.30-15.45

Tóth Judit

Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

GYÓGYNÖVÉNYEK KAROTINOID-TARTALMÁNAK VIZSGÁLATA

Témavezetők: dr. Deli József, Gubicskóné dr. Kisbenedek Andrea

15.45-16.00

Zsálig Dorottya

Pécs - rekreációs szervezés és egészségfejlesztés BSc - egészségfejlesztés III. évfolyam, nappali munkarend

AZ ELHÍZÁS KEZELÉSE SZEMÉLYRE SZABOTT TÁPLÁLKOZÁSSAL

Témavezetők: dr. Tigyiné dr. Pusztafalvi Henriette, dr. Hegyi Gabriella

V. SZEKCIÓ**109 terem****Orvosi Laboratóriumi diagnosztika szekció**

Levezető elnök:	Dr. Varga Zoltán	adjunktus
Zsúri elnök:	Dr. Stromájer-Rácz Tímea	adjunktus
Zsúri tagok:	Dr. Takács Krisztina	adjunktus
	Dr. Nagy István	osztályvezető
	Pammer Milán	HÖK

11.00-11.15**Géczi Fanni**

Pécs - klinikai laboratóriumi kutató MSc - I. évfolyam, levelező munkarend

INTRAAEMYGDALOID OXITOCIN MEMÓRIA FOLYAMATOKRA GYAKOROLT HATÁSA

Témavezető: dr. László Kristóf

11.15-11.30**Gellén Henrietta Orsolya**

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képző diagnosztikai analitikus BSc - orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

FEHÉRJE O-GLIKOZILÁCIÓ SZEREPE AZ ÉLŐ SEJT VÍZTEREINEK SZABÁLYOZÁSÁBAN

Témavezetők: dr. Nagy Tamás, Császár Judit

11.30-11.45**Györiné Korom Viktória**

Pécs - egészségügyi menedzser MSc - II. évfolyam, levelező munkarend

AZ ALACSONY ÁTLAGOS VÖRÖSVÉRTEST-HEMOGLOBIN, MINT A VASHIÁNY SZÜRÉSÉNEK ALAPJA

Témavezetők: dr. Egyed Miklós, dr. Boncz Imre

11.45-12.00**Heim Flóra**

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képző diagnosztikai analitikus BSc - orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

AZ IMMUNHISZTOKÉMIA SZEREPE A MALIGNUS TÚDÓDAGANATOK PATOLÓGIAI VIZSGÁLATÁBAN

Témavezető: dr. Heckel Katalin Erika

12.00-12.15**Juhász Dóra**

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képző diagnosztikai analitikus BSc - orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

FEHÉRJE-GLIKOZILÁCIÓ JELENTŐSÉGE A TESTMOZGÁS PREKONDICIONÁLÓ HATÁSÁBAN

Témavezetők: dr. Nagy Tamás, Császár Judit

12.15-12.30**Kriszt Georgina**

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képző diagnosztikai analitikus BSc - orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika III. évfolyam, nappali munkarend

BENZODIAZEPINEK KVANTITATÍV ÉS SZEMIKVANTITATÍV MÉRÉSEINEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Témavezetők: Vassné dr. Lakatos Ágnes, Lajtai Anikó

12.30 – 13.00 Ebéd

13.15-13.30

Kult Bernadett

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

A PAJZSMIRIGY BETEGSÉGEK LABORATÓRIUMI ÉS PATOLÓGIAI VIZSGÁLATA

Témavezetők: dr. Viski Anna, Nagy Abonyi Zoltán, Császár Judit

13.30-13.45

Lelovics Vanessza

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

ETILÉN-GLIKOL ALTERNATÍV MEGHATÁROZÁSA: HPLC-UV MÓDSZERREL

Témavezetők: Vassné dr. Lakatos Ágnes, Lajtai Anikó

13.45-14.00

Major Gyöngyi

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika IV. évfolyam, levelező munkarend

GYÓGYNÖVÉNYEK ANTIMIKROBIÁLIS HATÁSÁNAK VIZSGÁLATA

Témavezető: dr. Stromájer-Rácz Tímea

14.00-14.15

Marosvári Dóra

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika III. évfolyam, nappali munkarend

SZTEROID HORMONOK, KARDIORESPIRÁTORIKUS ÉS METABOLIKUS PARAMÉTEREK VÁLTOZÁSA STRESSZ HATÁSÁRA

Témavezetők: Csöndör Éva, Dr. Stromájer-Rácz Tímea

14.15-14.30

Molnár Enikő

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

A VASTAGBÉL DAGANATOK VIZSGÁLATA LABORANALITIKAI ÉS PATOLÓGIAI ESZKÖZÖKKEL

Témavezetők: dr. Viski Anna, Nagy Abonyi Zoltán, Császár Judit

14.30-14.45

Pónya Adrienn

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

VIZELET KATEKOLAMINOK ÉS TOVÁBBI BOMLÁSTERMÉKEK HPLC-EC MÉRÉSÉNEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Témavezetők: Vassné dr. Lakatos Ágnes, Lajtai Anikó

VI. SZEKCIÓ**113. terem****Ápolástudományi szekció I.**

Levezető elnök:	Szabó László	szakoktató
Zsűri elnök:	Karamánné dr. Pakai Annamária	egyetemi docens
Zsűri tagok:	Szebeni-Kovács Gyula	szakoktató
	Szunomár Szilvia	szakoktató
	Önböli Gréta Anna	HÖK

11.30-11.45**Chukwudi Vivian Amaka¹**

Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend

HEALTH BEHAVIOR AND SUBJECTIVE HEALTH STATUS OF FOREIGN STUDENTS IN HUNGARY

Témavezetők: dr. Oláh András, Sziládiné dr. Fusz Katalin, Pusztai Dorina

11.45-12.00**Deák András Sándor**

Pécs - ápolás MSc - aneszteziológiai II. évfolyam, nappali munkarend

LOW-PRIME VOLUME ALKALMAZÁSÁNAK HATÁSA AZ EXTRACORPORALIS KERINGETÉSSSEL OPERÁLT BETEGEKRETémavezetők: dr. Verzár Zsófia, dr. Váradyné Horváth Ágnes²**12.00-12.15****Gereny Gyöngyvér**

Szombathely - ápolás és betegellátás - ápoló III. évfolyam, levelező munkarend

MUNKAHELYI KONFLIKTUSOK AZ INTRAHOSPITÁLIS SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁSBAN A SZAKDOLGOZÓK KÖRÉBEN

Témavezető: Ferenczy Mónika

12.15-12.30**Gerölyné Sipőcz Eszter**

Szombathely - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, levelező munkarend

ÁPOLÓI HIVATÁS NÉPSZERŰSÉGE A PÁLYAVÁLASZTÓK KÖRÉBEN

Témavezető: Ferenczy Mónika

12.30-12.45**Lelkes Viktória**

Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend

AZ ENDOMETRIOSISSAL ÉLŐ NŐK ÉLETMINŐSÉGÉNEK VIZSGÁLATA

Témavezető: Ferenczy Mónika

12.45-13.00**Madarász Ildikó**

Pécs - ápolás MSc - perioperatív specializáción végzett hallgató

A DIABÉTESZES LÁB EPIDEMIOLÓGIÁJA, PREVALENCIÁJA, SZÖVŐDMÉNYEI, A VÉGTAGMENTÉS LEHETŐSÉGEI

Témavezetők: dr. Váradyné Horváth Ágnes, dr. Mezővári Anna

13.00 – 13.30**Ebéd**

13.45-14.00

Sugár Miklós

Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend

AZ ORTHOREXIA NERVOSA TÜNETEINEK FELMÉRÉSA A FIATAL FELNŐTTEK KÖRÉBEN

Témavezető: Szabó László

14.00-14.15

Szekszárdi Barbara

Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend

NIGHT-EATING HATÁSA A DIABÉTESZBEN SZENVEDŐK TÁPLÁLKOZÁSI SZOKÁSAIRA ÉS ÉLETMINŐSÉGÉRE

Témavezető: Karamánné dr. Pakai Annamária

14.15-14.30

Szilber Vilmos Dávid

Pécs - ápolás MSc - sürgősségi II. évfolyam, nappali munkarend

A KITERJESZTETT HATÁSKÖRŰ SÜRGŐSSÉGI ÁPOLÓ KÉPZÉS KIHÍVÁSAI, LEHETŐSÉGEI HAZÁNKBAN ÉS MÁS ORSZÁGOKBAN

Témavezetők: dr. Bánfai Bálint, Drávavölgyi-Katz Judit

14.30-14.45

Tumbász Luca

Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend

AKUT MYOKARDIÁLIS INFARKTUS ELLÁTÁSI PROTOKOLLJÁNAK ISMERETE SZAKDOLGOZÓK KÖRÉBEN

Témavezetők: Szunomár Szilvia, Szilber Vilmos Dávid

14.45-15.00

Umeh Eucharia Chizoba

Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend

DRUG ADDICTION AMONG FOREIGN UNIVERSITY STUDENTS

Témavezetők: dr. Oláh András, Pusztai Dorina, Sziládiné Dr. Fusz Katalin

15.00-15.15

Vörös Tünde Katalin

Pécs - ápolás MSc - közösségi specializáción végzett hallgató

APRN SZEREPE A HYPERTONIÁS BETEG GONDOZÁSÁBAN A HÁZIORVOSI KÖRZETBEN

Témavezetők: dr. Oláh András, Karamánné dr. Pakai Annamária

VII. SZEKCIÓ**K/116 terem****Fizioterápia - Sportfizioterápia szekció**

Levezető elnök:	Dr. Molics Bálint	adjunktus
Zsúri elnök:	Dr. Schmidt Béla	főiskolai tanár
Zsúri tagok:	Dr. Járomi Melinda	adjunktus
	Dr. Leidecker Eleonóra	adjunktus
	Kovács Bettina	HÖK

11.00-11.15**Haklits Anna**

Pécs - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend

PREVENCIÓS MOZGÁSPROGRAM HATÉKONYSÁGÁNAK FELMÉRÉSE FUNKCIONÁLIS MOZGÁSMINTA SZŰRÉSEL ATLÉTÁK KÖRÉBEN

Témavezető: Tardi Péter

11.15-11.30**Halász Dalma**

Pécs - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend

TÖRZS STABILIZÁCIÓ AKROBATIKUS ROCK AND ROLL TÁNCOSOK KÖRÉBEN

Témavezetők: Tardi Péter, Kiss Gabriella

11.30-11.45**Horváth Boglárka**

Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend

RECTUS DIASTASIS ÉS LUMBALIS MOTOROS KONTROLL KAPCSOLATA SECTIO CAESAREAN ÁTESETT NŐK KÖRÉBEN

Témavezető: Beleznai Viktória

11.45-12.00**Kazareczki Gergő**

Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend

ELÜLSŐ KERESZTSZALAG MŰTÖTT SPORTOLÓK KÉSŐI REHABILITÁCIÓJA SORÁN MEGFIGYELT ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

Témavezető: Káli-Lukács Éva

12.00-12.15**Koronczi Patrik**

Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász III. évfolyam, nappali munkarend

KRÓNIKUS BOKA INSTABILITÁSBAN SZENVEDŐ FUTSAL JÁTEKOSOK ALSÓ VÉGTAGI IZOMAKTIVITÁSÁNAK VIZSGÁLATA ÉS FEJLESZTÉSE

Témavezető: Tóth Bettina

12.15-12.30**Kürtösy Ilona Gabriella**

Pécs - ápolás és betegellátás - gyógytornász III. évfolyam, nappali munkarend

FUNKCIONÁLIS TARTÁSKORREKCIÓS MÓDSZEREK HATÉKONYSÁGÁNAK KOMPARATÍV VIZSGÁLATA

Témavezető: Nagy Dóra

12.30-12.45

Lázár Márk

Pécs - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend

GYÓGYTORNA PROGRAM JÓTÉKONY HATÁSA A MUCOPOLYSACCHARIDOSIS II BETEGSÉG PROGRESSZIÓJÁBAN.

Témavezető: Szilágyi Brigitta

12.45-13.00

Németh Alexandra

Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend

ÜLŐMUNKA KÖVETKEZTÉBEN KIALAKULT DERÉKFÁJDALOM KONZERVATÍV KEZELÉSI MÓDSZEREI

Témavezető: Békési Ádám József

13.00 – 13.30

Ebéd

13.45-14.00

Papp Zsófia

Pécs - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend

DINAMIKUS STABILITÁS ÉS EGYENSÚLY FEJLESZTÉSE FIÚ UTÁNPÓTLÁS KOSÁRLABDÁZÓK KÖRÉBEN

Témavezető: Tardi Péter

14.00-14.15

Pátkai Zsanett Katalin

Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend

A PILATES TECHNIKÁRA ALAPOZOTT GYÓGYTORNA HATÁSÁNAK VIZSGÁLATA A 14-16 ÉVES KOROSZTÁLY KÖRÉBEN

Témavezető: dr. Császár Gabriella Edit

14.15-14.30

Pós Adrienn

Pécs - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend

VÁLLÍZÜLETI PROPRIOCEPCIÓ FELMÉRÉSE ÉS FEJLESZTÉSE A NŐI RÖPLABDÁZÓK KÖRÉBEN

Témavezető: Tardi Péter

14.30-14.45

Preiner Szimonetta

Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend

AZ ERŐS MENSTRUÁCIÓS FÁJDALOM FIZIOTERÁPIÁS KEZELÉSE KINESIOTAPE TECHNIKÁVAL, ILLETVE A LUMBALIS GERINC SZAKASZ STABILIZÁLÁSÁVAL KIEGÉSZÍTVE

Témavezető: Beleznai Viktória

14.45-15.00

Rozner Klaudia

Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász III. évfolyam, nappali munkarend

A GERINC MUSZKULOSZKELETÁLIS ELVÁLTOZÁSAINAK VIZSGÁLATA AZ ÜLŐMUNKÁT VÉGZŐ DOLGOZÓK KÖRÉBEN

Témavezető: dr. Császár Gabriella Edit

15.00-15.15

Sinka Gréta Csilla

Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász III. évfolyam, nappali munkarend

AZ ELSŐ OSZTÁLYÚ NŐI IFJÚSÁGI VÍZILABDÁZÓK VÁLLÍZÜLETI INSTABILITÁSÁNAK REHABILITÁCIÓJA

Témavezető: Káli-Lukács Éva

15.15-15.30

Sövegjártó Blanka

Mindszenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium

A KÉZ PROPRIOCEPCIÓJÁNAK ÖSSZEFÜGGÉS VIZSGÁLATA

Témavezető: Káli-Lukács Éva

15.30-15.45

Szőke Zsófia

Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend

A MUSCULUS DELTOIDEUS IZOMAKTIVITÁSA ÉS A VÁLLÍZÜLETI MOZGÁSTARTOMÁNY KAPCSOLATA REVERZ VÁLLPROTÉZISSEL ELLÁTOTT TRAUMÁS SÉRÜLTEKNÉL

Témavezetők: Káli-Lukács Éva, dr. Árvai Arnold

15.45-16.00

Tóth Izabella Anna

Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász III. évfolyam, nappali munkarend

VAKOK ÉS GYENGÉN LÁTÓ FELNŐTTEK INTENZÍV MOZGÁS ÉS EGYENSÚLYFEJLESZTÉSE

Témavezető: dr. Császár Gabriella Edit

16.00-16.15

Vági Viktória

Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend

A LUMBALIS MOTOROS KONTROLL ÉS A MEDENCEFENÉK IZOMZAT IZOMEREJÉNEK ÖSSZEFÜGGÉSE ÉS FEJLESZTÉSE

Témavezető: Beleznai Viktória

16.15-16.30

Weisz Gabriella

Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász szakirányon végzett hallgató

SCLEROSIS MULTIPLEXBEN SZENVEDŐ BETEGEK EGYENSÚLYFEJLESZTÉSE

Témavezető: dr. Császár Gabriella Edit

VIII. SZEKCIÓ**K/108 terem****Rekreáció és sporttudományi szekció**

Levezető elnök:	Dr. Laczkó Tamás	adjunktus
Zsűri elnök:	Dr. Ács Pongrác	egyetemi docens
Zsűri tagok:	Dr. Hock Márta	adjunktus
	Dr. Melczer Csaba	adjunktus
	Koczka Viktor	HÖK

11.00-11.15**Klimovszky Michael**

Pécs - rekreációs szervezés és egészségfejlesztés BSc - rekreációs szervezés III. évfolyam, nappali munkarend

SERDÜLŐKORÚ VÍZILABDÁZÓK EGÉSZSÉGMAGATARTÁSA

Témavezető: dr. Morvay-Sey Kata

11.15-11.30**Kovács Ádám, Vági Márton Zsolt**

Pécs - sportmenedzser MSc - I. évfolyam, nappali munkarend

SPORTTIKAI KÉRDÉSEK VIZSGÁLATA VERSENYSZERŰEN SPORTOLÓ FIATAL FELNŐTTEK KÖRÉBEN

Témavezető: dr. Barcsi Tamás

11.30-11.45**Kovács Ildikó Ágnes**

Pécs - rekreációs szervezés és egészségfejlesztés BSc - egészségfejlesztés III. évfolyam, nappali munkarend

TANULÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐK INTEGRÁCIÓJA ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN

Témavezető: dr. Tigyiné dr. Pusztafalvi Henriette

11.45-12.00**Müller Zsófia Zita**

Pécs - sportmenedzser MSc - I. évfolyam, nappali munkarend

AZ IDEÁLIS SPORTFORMA KIVÁLASZTÁSA ÉS BEÉPÍTÉSE A PTE-S HALLGATÓK MINDENNAPJAIBA

Témavezető: Melczer Csaba

12.00-12.15**Nagy Tamás**

Pécs - sportmenedzser MSc - I. évfolyam, nappali munkarend

FÉRFI KÉZILABDÁZÓK TELJESÍTMÉNY ÉS TESTIZOM-SZÁZALÉK VÁLTOZÁSAINAK HOSSZMETSZETI VIZSGÁLATA VERSENY, FELKÉSZÜLÉSI ÉS PIHENŐ IDŐSZAKOKBAN

Témavezető: dr. Filó Csilla

12.15-12.30**Tóth Olivér**

Szombathelyi Nagy Lajos Gimnázium, III. évfolyam

FIZIKAI AKTIVITÁS VIZSGÁLATA TESTNEVELÉS ÉS MATEMATIKA TAGOZATOS KÖZÉPISKOLÁSOK KÖRÉBEN

Témavezető: Tóth Bettina

12.30-12.45

Vági Márton Zsolt

Pécs - sportmenedzser MSc - I. évfolyam, nappali munkarend

***A MAGYAR FÉRFI KOSÁRLABDA BAJNOKSÁG VIZSGÁLATA, UTÁNPÓTLÁSKORÚ,
FELNÓTT VÁLOGATOTT, ILLETVE LÉGIÓS JÁTEKOSOK TELJESÍTMÉNYÉNEK
ÖSSZEHASONLÍTÁSÁVAL***

Témavezető: dr. Rátgéber László

12.45 – 13.15

Ebéd

IX. SZEKCIÓ
Mentőtiszt szekció

107 terem

Levezető elnök:	Dr. Bánfai Bálint	adjunktus
Zsűri elnök:	Dr. Radnai Balázs	adjunktus
Zsűri tagok:	Dr. Verzár Zsófia	egyetemi docens
	Schiszler Bence	szakoktató
	Potyondi Dorina	HÖK

11.00-11.15**Iván Boglárka**

Pécs - ápolás és betegellátás - mentőtiszt IV. évfolyam, nappali munkarend

A DÉL-DUNÁNTÚLI DOLGOZÓK FELKÉSZÜLTSEGE TÖMEGES ELLÁTÁSOK SORÁN

Témavezető: Pandur Attila András

11.15-11.30**Könczöl Péter**

Pécs - ápolás és betegellátás - mentőtiszt IV. évfolyam, nappali munkarend

A KAPNOMETRIA SZEREPE A PREHOSPITÁLIS ELLÁTÁSBAN

Témavezetők: Pandur Attila András, Nagy Tamás

11.30-11.45**Ledneckzi Dávid**

Pécs - ápolás és betegellátás - mentőtiszt IV. évfolyam, nappali munkarend

A SZEPSZIS VIZSGÁLATA A SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁSBAN

Témavezető: Pandur Attila András

11.45-12.00**Maschler Viktória**

Pécs - ápolás és betegellátás - mentőtiszt IV. évfolyam, nappali munkarend

NSTEMI BETEGPOPULÁCIÓ VIZSGÁLATA A SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁSBAN

Témavezető: Pandur Attila András

12.00-12.15**Péter Marcell**

Pécs - ápolás és betegellátás - mentőtiszt IV. évfolyam, nappali munkarend

TELEFON TÁMOGATOTT ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS HATÉKONYSÁGÁNAK MEGFIGYELÉSE SZIMULÁLT KÖRNYEZETBEN

Témavezető: dr. Bánfai Bálint

12.15-12.30**Sarok Máté**

Szombathely - ápolás és betegellátás - mentőtiszt IV. évfolyam, levelező munkarend

BALESETMEGELŐZÉS ÉS ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS OKTATÁSA ÓVODÁSOKNAK ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLÁSOKNAK

Témavezető: Kőcse Tamás

12.30 – 13.00**Ebéd**

13.15-13.30

Szabó Mira

Pécs - ápolás és betegellátás - mentőtiszt IV. évfolyam, nappali munkarend

A MECHANIKUS MELLKASKOMPRESSZÁLÓ ESZKÖZ HATÉKONYSÁGA A MANUÁLISSEL SZEMBEN A PREHOSPITÁLIS ELLÁTÁSBAN

Témavezető: Pandur Attila András

13.30-13.45

Szabó Viktória

Pécs - ápolás és betegellátás - mentőtiszt IV. évfolyam, nappali munkarend

KRÓNIKUS BETEGSÉGEK AKUT MEGNYILVÁNULÁSAINAK ELSŐ ELLÁTÁSA

Témavezető: Pandur Attila András

13.45-14.00

Szeckler Gergely

Pécs - ápolás és betegellátás - mentőtiszt IV. évfolyam, nappali munkarend

AZ ÉGETT BETEGEK FOLYADÉKTERÁPIÁJA

Témavezető: Pandur Attila András

14.00-14.15

Takács Fruzsina

Pécs - ápolás és betegellátás - mentőtiszt IV. évfolyam, nappali munkarend

A SZEPSZIS SZEREPE A SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁSBAN

Témavezető: Pandur Attila András

14.15-14.30

Tóth Anna

Pécs - ápolás és betegellátás - mentőtiszt IV. évfolyam, nappali munkarend

A KORTÁRS ELSŐSEGÉLY-OKTATÁS HATÉKONYSÁGA FELSŐ TAGOZATOS ÁLTALÁNOS ISKOLÁSOK KÖRÉBEN

Témavezető: dr. Bánfai Bálint

14.30-14.45

Turbók Helga

Szombathely - ápolás és betegellátás - mentőtiszt IV. évfolyam, levelező munkarend

A STROKE DIAGNÓZIS FELÁLLÍTÁSÁNAK HATÉKONYSÁGA A GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYEI MENTŐDOLGOZÓK KÖRÉBEN

Témavezető: Schiszler Bence

14.45-15.00

Vizy Attila

Szombathely - ápolás és betegellátás - mentőtiszt IV. évfolyam, levelező munkarend

BURNOUT SZINDRÓMA VIZSGÁLATA A MENTŐDOLGOZÓK KÖRÉBEN KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A MENTÉSIRÁNYÍTÁSBAN DOLGOZÓKRA

Témavezetők: Kőcse Tamás, Ferenczy Mónika

X. SZEKCIÓ**216. terem****Egészségtudományi szekció - Védőnő és prevenció alszekció**

Levezető elnök:	Sió Eszter	szakoktató
Zsűri elnök:	Dr. Deutsch Krisztina	adjunktus
Zsűri tagok:	Harjáné dr. Brantmüller Éva	adjunktus
	Póhr Kitti	szakoktató
	Bányai Alexandra	HÖK

11.00-11.15**Biróczy Fruzsina**

Kaposvár - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend

A GYERMEKKORI SZEXUÁLIS Bántalmazás FELNŐTTKORI KÖVETKEZMÉNYEI

Témavezető: Harjáné dr. Brantmüller Éva

11.15-11.30**Böndicz Barbara**

Szombathely - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend

A VÁRANDÓSGONDOZÁSBAN RÉSZTVEVŐ SZAKEMBEREK SZEREPE AZ ANYA-MAGZAT KÖTÖDÉS ERŐSÍTÉSÉBEN

Témavezető: Karácsony Iлона Hajnalka

11.30-11.45**Csővári Melinda**

Kaposvár - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend

KOFFEINFOGYASZTÁS VIZSGÁLATA A KÖZÉPISKOLÁSOK KÖRÉBEN

Témavezető: Bornemisza Ágnes Yvette

11.45-12.00**Erdős Csilla**

Szombathely - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend

SERDÜLŐKORI PROBLÉMÁK LELKI ASPEKTUSAI

Témavezető: dr. Pachner Orsolya Csilla

12.00-12.15**Halász Anna**

Szombathely - ápolás és betegellátás - szülésznő IV. évfolyam, levelező munkarend

A VÁRANDÓS NŐK ATTITÚDJE A VÁRANDÓSSÁG ALATT ELVÉGEZHETŐ NEM KÖTELEZŐ NON-INVAZÍV VIZSGÁLATOKHOZ

Témavezető: Póhr Kitti

12.15-12.30**Horváth Erika Viktória**

Kaposvár - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend

AZ ANYATEJES TÁPLÁLÁS SZAKMAI IRÁNYELVÉNEK MEGVALÓSULÁSA A GYAKORLATBAN

Témavezető: Harjáné dr. Brantmüller Éva

12.30 – 13.00**Ebéd**

13.15-13.30

Karamán Ábel

Kölcssey Ferenc Gimnázium, 2. évfolyam

DROG- ÉS ALKOHOLFOGYASZTÁSI SZOKÁSOK A KÖZÉPISKOLÁSOK KÖRÉBEN

Témavezető: Komáromy Márk

13.30-13.45

Kiss Andrea

Szombathely - ápolás és betegellátás - szülésznő IV. évfolyam, levelező munkarend

VÁRANDÓSOK SZÜLÉS ATTITÚD VIZSGÁLATA

Témavezető: Komlósi Kálmánné

13.45-14.00

Kőő Adrienn

Szombathely - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend

A VASHIÁNYOS ANAEMIA KIVÉDÉSRE ÉS KEZELÉSÉRE IRÁNYULÓ ÉTRENDI ÉS GYÓGYSZERES KOMPLIANCE-T BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK VIZSGÁLATA

Témavezető: Karácsony Ilona Hajnalka

14.00-14.15

Máté Zsanett

Pécs - egészségügyi menedzser MSc - II. évfolyam, levelező munkarend

AZ EMLŐRÁK SZŰRŐVIZSGÁLATON VALÓ RÉSZVÉTELI ATTITÚD ÉS BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK VIZSGÁLATA A 45-65 ÉVES NŐK KÖRÉBEN

Témavezető: Karamánné dr. Pakai Annamária

14.15-14.30

Óri Regina

Szombathely - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend

AZ ALVÁS MENNYISÉGI ÉS MINŐSÉGI VÁLTOZÁSAI TIZENÉVES KORBAN OKOK ÉS HÁTTÉRTÉNYEZŐK

Témavezető: Karácsony Ilona Hajnalka

14.30-14.45

Rádek Krisztina

Szombathely - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend

A VÁRANDÓSSÁG ALATTI TARTÓS MG ÉS B12 VITAMIN BEVITEL HATÁSA AZ ANYÁRA ÉS A MAGZAT MÉHEN BELÜLI FEJLŐDÉSÉRE, SZÜLÉS KIMENETELÉRE

Témavezetők: Karácsony Ilona Hajnalka, Karamánné dr. Pakai Annamária

14.45-15.00

Szabó Brigitta

Pécs - egészségügyi menedzser MSc - IV. évfolyam, levelező munkarend

PROSZTATARÁKOS FÉRFIAK EGÉSZSÉGMAGATARTÁSA

Témavezető: dr. Tigyiné dr. Pusztafalvi Henriette

15.00-15.15

Sziffer Réka Anna

Szombathely - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend

NEMEK KÖZÖTTI KÜLÖNBSEGEK A KÖZÉPISKOLÁSOK TÁPLÁLKOZÁSI SZOKÁSAIBAN

Témavezető: Karácsony Ilona Hajnalka, Karamánné dr. Pakai Annamária

15.15-15.30

Tóth Dorina Kata

Szombathely - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend

***SZOMBATHELYEN A BÁRÁNYHIMLŐ ELLENI OLTÓANYAG VÁLASZTÁSÁT
BEFOLYÁSOLÓ SZÜLŐI DÖNTÉSEK VIZSGÁLATA***

Témavezető: Karácsony Ilona Hajnalka

15.30-15.45

Tüttő Ágnes

Szombathely - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend

MIÉRT FONTOS A JÓ D-VITAMIN-ELLÁTOTTSÁG VÁRANDÓSSÁG ALATT?

Témavezetők: dr. Salamonné dr. Toldy Erzsébet, dr. Tarszabó Róbert, Reményiné Katona Klára

XI. SZEKCIÓ**110. terem****Diagnosztikai képzőkötés alapjai szekció**

Levezető elnök:	Dr. Kovács Péter	adjunktus
Zsúri elnök:	Dr. Kovács Árpád	egyetemi docens
Zsúri tagok:	Németh Katalin	MRAE elnök
	Antal Gergely	fizikus
	Tornyai Renáta	HÖK

11.00-11.15**Guzicki Cordula Azucséna**

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képzőkötő diagnosztikai analitikus BSc - képzőkötő diagnosztikai analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

PROSTATÁ CÉLTÉRFOGATOK BEÁLLÍTÁSI MARGÓJÁNAK MEGHATÁROZÁSA LÁGYSZÖVETI ÉS CSONT ALAPÚ CBCT REGISZTRÁCIÓ ALAPJÁN

Témavezető: dr. Kovács Péter

11.15-11.30**Kamu Szabolcs**

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képzőkötő diagnosztikai analitikus BSc - képzőkötő diagnosztikai analitika III. évfolyam, nappali munkarend

KIS-, KÖZEPES- ÉS NAGY ENERGIÁJÚ IMAT BESUGÁRZÁSI TERVEK DOZIMETRIAI ÖSSZEHASO NLÍTÁSA ÉS A SZÓRT NEUTRON DÓZISTERHELÉS MEGHATÁROZÁSA PROSTATÁ DAGANATOS BETEGEKNÉL

Témavezető: dr. Kovács Péter

11.30-11.45**Kiss József**

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képzőkötő diagnosztikai analitikus BSc - képzőkötő diagnosztikai analitika II. évfolyam, nappali munkarend

A LINEÁRIS GYORSÍTÓ DOZIMETRIAI PARAMÉTEREINEK ÉS A TERVVERIFIKÁCIÓS MÉRÉSEK EREDMÉNYEINEK ÖSSZEFÜGGÉSVIZSGÁLATA

Témavezető: dr. Kovács Péter

11.45-12.00**Le Hoang Anh**

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képzőkötő diagnosztikai analitikus BSc - képzőkötő diagnosztikai analitika III. évfolyam, nappali munkarend

RIZIKÓSZERVEK DÓZISPARAMÉTEREINEK VIZSGÁLATA SZTEREOTAXIÁS PROSTATÁ MONOTERÁPIA ESETÉN

Témavezető: dr. Kovács Péter

12.00-12.15**Mazaga Zsófia**

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képzőkötő diagnosztikai analitikus BSc - képzőkötő diagnosztikai analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

18 FDG PET/CT SORÁN JELENTKEZŐ VÉLETLENSZERŰ HALMOZÓDÁS KLINIKAI VALAMINT A SUVMAX ÉRTÉK JELENTŐSÉGE A MALIGNUS/PREMA LIGNUS LÉZIÓK DETEKTÁLÁSÁBAN A COLORECTÁLIS RÉGIÓBAN SZÖVETTANNAL KONFIRMÁLVA

Témavezető: Sipos Dávid

12.15-12.30

Pecz Adrienn

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képző diagnosztikai analitikus BSc - képző diagnosztikai analitika III. évfolyam, levelező munkarend

KOPONYAŰRI PRIMER DAGANATOK ELHELYEZKEDÉSÉNEK, MÉRETÉNEK ÉS ALAKJÁNAK HATÁSA A BESUGÁRZÁSI TERV DOZIMETRIAI JELLEMZŐIRE

Témavezető: dr. Kovács Péter

12.30-12.45

Vadas Anikó

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képző diagnosztikai analitikus BSc - képző diagnosztikai analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

ACUROS XB ÉS AAA DÓZISSZÁMÍTÁSI ALGORITMUSOK PONTOSÁGÁNAK ÖSSZEHASONLÍTÁSA SZTEREOTAXIÁS TUDÓBESUGÁRZÁS ESETÉN

Témavezető: dr. Kovács Péter

12.40 – 13.15

Ebéd

XII. SZEKCIÓ**110. terem****Diagnosztikai képzőkötés klinikai alkalmazások szekció**

Levezető elnök:	Sipos Dávid	szakoktató
Zsűri elnök:	Dr. Kovács Árpád	egyetemi docens
Zsűri tagok:	Németh Katalin	MRAE elnök
	Dr. Szabó Zsolt	szakorvos
	Széphelyi Klaudia	HÖK

13.30-13.45**Antal Dorottya**

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képzőkötő diagnosztikai analitikus BSc - képzőkötő diagnosztikai analitika III. évfolyam, nappali munkarend

TÜDŐDAGANATOS PÁCIENSEK 18F-FDG PET/CT FELVÉTELEZÉS SORÁN ÉSZLELT GIST ÉRINTETTSÉG VIZSGÁLATA PET MULTIPARAMETRIKUS ÉS SZÖVETTANI EREDMÉNYEKKEL

Témavezető: Sipos Dávid

13.45-14.00**Balogh Melinda**

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képzőkötő diagnosztikai analitikus BSc - képzőkötő diagnosztikai analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

HAEMATOLÓGIAI BETEGSÉGEK 18F-FDG PET/CT MULTIPARAMETRIKUS ÉRTÉKEINEK ÖSSZEVEZÉSE A SZÖVETTANI EREDMÉNYEKKEL A GIST RENDSZERBEN

Témavezető: Sipos Dávid

14.00-14.15**Esztergomi Patrik János**

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képzőkötő diagnosztikai analitikus BSc - képzőkötő diagnosztikai analitika III. évfolyam, nappali munkarend

MULTIMODÁLIS KÉPALKOTÁS TÜDŐ- ÉS HASI SABR SORÁN.

Témavezető: dr. Lakosi Ferenc

14.15-14.30**Fábián János Krisztián**

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képzőkötő diagnosztikai analitikus BSc - képzőkötő diagnosztikai analitika III. évfolyam, nappali munkarend

18F-FDOPA PET SUVMAX PARAMÉTERÉNEK ÖSSZEFÜGGÉSE; NEM, ÉLETKOR ÉS SZÖVETTAN VISZONYLATÁBAN

Témavezető: Sipos Dávid

14.30-14.45**Gyüre Ramóna**

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képzőkötő diagnosztikai analitikus BSc - képzőkötő diagnosztikai analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

MODERN KÉPALKOTÓ ELJÁRÁS A STROKE DIAGNOSZTIKÁJÁBAN

Témavezetők: dr. Vajda Zsolt, Sipos Dávid

14.45-15.00

Kedves András Gyula

Pécs - egészségügyi menedzser MSc - I. évfolyam, levelező munkarend

MAGYAR RADIOLÓGIAI OSZTÁLYON DOLGOZÓK KIÉGÉSI SZINTJÉNEK VIZSGÁLATA

Témavezető: Sipos Dávid

15.00-15.15

Kövesdi Orsolya Liza

Kaposvár - orvosi diagnosztikai analitikus BSc - radiográfia II. évfolyam, nappali munkarend

**18F-FDG PET/MR ALAPÚ MULTIPARAMETRIKUS MÉRÉS MÓDSZERTANA FEJ-NYAK
DAGANATOS BETEGNÉL – ESETTANULMÁNY**

Témavezetők: Kedves András Gyula, Sipos Dávid

15.15-15.30

László Arnold

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képalkotó diagnosztikai analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

**AUTOMATIZÁLT KÉPFELDOLGOZÁS ÉS GLUTÉNMENTES DIÉTA ALKALMAZÁSA
SCLEROSIS MULTIPLEXES BETEGEK KÖVETÉSE SORÁN**

Témavezető: dr. Bajzik Gábor

15.30-15.45

Mészáros Eszter Mónika

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képalkotó diagnosztikai analitika III. évfolyam, levelező munkarend

**CÉLTÉRFOGAT ÉS RIZIKÓSZERVEK DÓZISTERHELÉSÉNEK VIZSGÁLATA
TÜDŐTUMOROS BETEGNÉL KÜLÖNBÖZŐ BESUGÁRZÁSI TECHNIKÁK ESETÉN**

Témavezető: dr. Kovács Péter

15.45-16.00

Rákóczi Rebeka

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képalkotó diagnosztikai analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

**STAGING VIZSGÁLATOK EREDMÉNYE A PET-CT ÁLTAL KAPOTT STÁDIUM BESOROLÁS
VÁLTOZÁSÁRA-TÜLÉLÉST BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK VIZSGÁLATA
TÜDŐDAGANATOKBAN**

Témavezető: Sipos Dávid

16.00-16.15

Sipos Krisztina

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képalkotó diagnosztikai analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

**ONKOLÓGIAI BETEGŰT SZERVEZÉS IDŐOPTIMALIZÁLÓ HATÁSA A HASNYÁLMIRIGY
DAGANATOS BETEGEK KLINIKAI KIMENETELÉRE**

Témavezető: dr. Lukács Gábor

16.15-16.30

Szabó Nanetta

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képalkotó diagnosztikai analitika III. évfolyam, nappali munkarend

18F-FDG PET SZEMIKVANTITATÍV ÉRTÉKEINEK ÖSSZEFÜGGÉSE CERVIX DAGANATOS PÁCIENSEKNÉL

Témavezető: Sipos Dávid

16.30-16.45

Wéber Anett

Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képalkotó diagnosztikai analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

A PET/MR ALKALMAZÁSÁT BEFOLYÁSOLÓ KLINIKAI TÉNYEZŐK

Témavezetők: dr. Tóth Zoltán, Kedves András Gyula

HALLGATÓI ELŐADÁSOK KIVONATAI

A beküldött összefoglalókat a szervezők a verseny tisztasága érdekében nem javították, az előforduló formai, helyesírási, stb. hibákért a szerzők felelnek!

Antal Dorottya¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képalkotó diagnosztikai analitika III. évfolyam, nappali munkarend

TÜDŐDAGANATOS PÁCIENSEK 18F-FDG PET/CT FELVÉTELEZÉS SORÁN ÉSZLELT GIST ÉRINTETTSÉG VIZSGÁLATA PET MULTIPARAMETRIKUS ÉS SZÖVETTANI EREDMÉNYEKSEL

Célkitűzés: Tüdődaganatos páciensek mortalitását tekintve közel 9000 beteget veszítünk el évente Magyarországon. A tüdődaganatok diagnosztikai algoritmusában a RTG és CT mellett kiemelt szerep jut a 18F-FDG PET/CT képalkotásnak, mely a távoli metasztázisok és nyirokcsomó érintettség felismerésében jelentős többletértékkel bír a pontos diagnózis felállítás érdekében. Kutatásunk célja, a gastrointestinalis traktus (GIST) érintettségének vizsgálata szövettani és PET multiparametrikus értékekkel tüdő- és hörgődaganatos pácienseknél. **Adatok és módszerek:** Retrospektív felmérésünkben 2014 január és 2018 november időintervallum között intézményünkbe érkező tüdődaganatos páciensek beteganyagát elemeztük. Vizsgálatunkban a SUVmax, SUVpeak, TLG és MTV értékek összefüggéseit elemeztük a GIST- rendszerben észlelt 18F-FDG halmozódásokból vett szövettani minták eredményeivel. Statisztikai elemzéshez leíró statisztikát, kétmintás T-próbát, ANOVA-t, Kruskal-Wallis tesztet; Mann-Whitney tesztet alkalmaztunk 95%-os valószínűségi szinten ($p < 0,05$). **Eredmények:** 306 vizsgálatból 135 alkalommal észleltünk radiotracer akkumulációt a GIST -rendszerben, mely halmozódásokból 34 alkalommal történt szövettani vizsgálat. A minta átlagéletkora 68,4 év (SD 9,25; 44-81), nemek szerinti megoszlást tekintve a nők minimálisan többen voltak, mint a férfiak (52,4% vs. 47,6%). A PET felvételeken döntő többségben ($n=20$) fokális halmozódás volt jelen a GIST-rendszer régiójában. A szövettani mintavétel 10 esetben (29,4%) zárult pozitív eredménnyel. Nem találtunk szignifikáns összefüggést a PET multiparametrikus értékek és a halmozódás típusa, szövettani eredmények között ($p > 0,05$). **Következtetések:** Eredményeink alapján a 18F-FDG PET multiparametrikus értékei nem mutattak szignifikáns összefüggést a vizsgált változókkal. A szövettani mintavétel eredményeinél észlelt közel egyharmados pozitivitási arány gondolatébresztőnek bizonyulhat a pontos diagnózis felállítására érdekében.

Kulcsszavak: 18-F FDG PET/CT, colonoscopia, szövettan, GIST-rendszer, tüdődaganat

Sipos Dávid¹

¹PTE ETK Diagnosztikai Intézet Képalkotó Diagnosztikai Tanszék

Balogh Melinda¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képalkotó diagnosztikai analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

HAEMATOLÓGIAI BETEGSÉGEK 18F FDG PET/CT MULTIPARAMETRIKUS ÉRTÉKEINEK ÖSSZEVETÉSE A SZÖVETTANI EREDMÉNYEKKEL A GIST RENDSZERBEN

Célkitűzés: Kutatásunk az FDG PET/CT képalkotó eljárás során detektált gasztrointesztinális rendszert érintő radiofarmakon halmozások hisztológiai és PET multiparametrikus eredményeinek klinikai összefüggéseinek felmérésére irányult lymphomás betegcsoporton. **Adatok és módszerek:** Retrospektív felmérés során, 2014 és 2017 között PET/CT vizsgálaton átesett 151 lymphomás páciensnek az adatait elemeztük. Olyan betegeket választottunk be a vizsgálatba, akiknél a PET/CT eljárás során észlelt radiotracer felvétel volt a GIST rendszerben, célzott endoszkópos vizsgálat és hisztológiai verifikáció történt, továbbá primer betegségként lymphoma szerepelt. Vizsgálataink során összefüggéseket kerestünk a SUVmax, SULpeak, TLG és MTV értékek és a nem, halmozás típusa, valamint a szövettani eredményekkel. Statisztikai analízishez leíró statisztikát, kétmintás t-próbát, varianciaanalízist, Kruskal-Wallis tesztet és Mann-Whitney próbát alkalmaztunk 95%-os valószínűségi szinten. ($p < 0,05$). **Eredmények:** 102/151 esetben került leírásra fokozott FDG halmozás a GIST rendszer régiójában, ebből 29 esetben történt tükrözéses vizsgálat szövettani mintavétellel. 7 esetben (24%) igazolódott malignitás, mely minden esetben adenocarcinoma volt. Az említett paramétereket vizsgálva, az egyes változók között, nem találtunk szignifikáns összefüggést. ($p \geq 0,05$) **Következtetések:** Az FDG felvétel a GIST rendszer területén jelezhet benignus, precancerózus állapotot, vagy akár malignus elváltozást is, melyek meghatározásában az endoszkópos vizsgálatok kiegészítő módszert képviselnek, mivel a lymphomás pácienseknél a GIST rendszerben, a második primer tumor esetleges kialakulásának magas aránya miatt, nem hagyható figyelmen kívül.

Kulcsszavak: lymphoma, FDG PET/CT, szövettan

Sipos Dávid¹

¹PTE ETK Diagnosztikai Intézet Képalkotó Diagnosztikai Tanszék

Bedi Aliz¹¹Szombathely - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA – III. évfolyam, levelező munkarend**A MOZGÁS JELENTŐSÉGE A BÖLCSŐDÉS GYERMEKEK ÉLETÉBEN**

Célkitűzés: Kutatásomban a bölcsődés korú gyermekek mozgási szokásait térképeztem fel. A család és a szülők aktív szabadidő eltöltési szokásait vizsgáltam. **Adatok és módszerek:** Kvantitatív, keresztmetszeti, kérdőíves kutatásom a Szombathelyi EBI 7 tagbölcsődéjében 2018. október 01. és 2018. december 03. között végeztem. Célirányos mintavétellel kérdeztem meg a szombathelyi bölcsődés gyermekek szüleit (N=118). A családok demográfiai adataira, a gyermekek születési körülményeire, a mozgásfejlődésükre, a szülők sportolási szokásaira és a gyermekek mozgását segítő lehetőségekre kérdeztem rá. A kérdőív adatait leíró statisztikai módszerekkel (gyakoriság, átlag) és khi négyzet próbával, t-próbával, varianciaanalízissel és korrelációval elemeztem ($p < 0,05$). A statisztikai próbához IBM SPSS programot használtam. **Eredmények:** A megkérdezett szülőknek csak a 30,8%-a sportol rendszeresen, 69,2%-a pedig alkalmanként. A nem sportoló szülők 63,2%-a, míg a sportoló szülők 70,5%-a hordja mozgásfejlesztésre gyermekét. A szülői válaszokból kiderült, hogy a szombathelyi gyermekek többsége a legjobban a lábbal hajtható járműveket (100fő), a csúszdát (99fő) és a hintát (84fő) szeretik. A mozgásfejlesztő szivacs (25fő) és a tricikli (29fő) ennek a korosztálynak nem tartozik a kedvencei közé a szülők szerint. **Következtetések:** A szülők sportolási szokásainál megfigyelhető, hogy nagyon sokan üztek/üznek valamilyen sportot. A bölcsődei mozgásfejlesztő foglalkozás fontosságával a legtöbb szülő tisztában van és gyermekük már részt vett ilyen foglalkozáson. A későbbiekben egy hosszú távú utánekvetéses vizsgálatot képzeltem el Szombathelyen, mellyel a szülők és a gyermekek mozgásállapotát lehetne nyomon követni.

Kulcsszavak: mozgás, mozgásfejlesztés, sport, bölcsőde

Dr. Pachner Orsolya Csilla¹

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet Klinikai Koordinációs és Neveléstudományi Tanszék

Bencsik Viktória¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend

ALVÁSHIGIÉNÉS SZOKÁSOK FELMÉRÉSE SERDÜLŐK KÖRÉBEN

Célkitűzés: A serdülők körében vizsgáljuk az alváshigiénés szokásokat, az alvásmínőségét, az okos eszközök használatát. Azért választottuk ezt a témát, mert a társadalom az alvással kapcsolatos problémákat alábecsülik, pedig számos egészségügyi probléma megelőzhető lenne a megfelelő alvásmínőséggel. Célunk felmérni az álmatlanság gyakoriságát és egyes befolyásoló tényezőit a serdülők körében. **Adatok és módszerek:** Kutatásunk típusa kvantitatív jellegű keresztmetszeti vizsgálat. Online és papír alapon saját szerkesztésű és standardizált kérdőívet (Athén Inszomnia Skálát) alkalmaztuk (n=308). A papír alapú kérdőíveket a Szent Mór Katolikus Általános Iskolában, és kollégiumában, valamint a pécsi Belvárosi Általános Iskolában osztottuk ki 2018 szeptember és 2019 február között. Beválasztási kritérium a 12-18 éves diákok voltak. Kiválasztási kritériumba azon diákok szerepeltek, akiknek a szülei nem egyeztek bele a papír alapú kérdőív kitöltésbe. A statisztikai elemzést SPSS 20.0-al (χ^2 -, t-próba, ANOVA, Kruskal-Wallis-próba és lineáris regresszió) végeztük, és Excel-t illetve SPSS 20.0 IBM Corporation-t használtunk ($p < 0,05$). **Eredmények:** Az alváshigiénés szabályok és a lefekvés előtti internetezési idő között szignifikáns összefüggést találtunk ($p=0,02$). Az eredményeink azt mutatták, hogy minél többet interneteztek a diákok elalvás előtt, annál magasabb AIS pontszámot értek el ($p=0,002$). Lineáris regressziós vizsgálat alapján azt az eredményt kaptuk, hogy gyenge negatív korreláció van az előző évi tanulmányi átlag és az AIS pontjai között ($r=-0,15$; $p=0,034$), vagyis akik jobb jegyeket kaptak, jobban alszanak. **Következtetések:** Fontos, hogy az alváshigiénés szabályok széles körben kiterjesztésre kerüljenek és iskolai tanítók, a szülők és a gyerekek is ismerjék meg őket. A jövőre nézve a tervünk, hogy nagyobb elemszámmal, reprezentatív mintán megismételjük a felmérést.

Kulcsszavak: alvás, alvásmínőség, serdülők, internet

Sziládiné dr. Fusz Katalin¹ Hartungné Somlai Eszter²

¹PTE ÁOK Élettani Intézet

²PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

Biróczy Fruzsina¹

¹Kaposvár - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend

A GYERMEKKORI SZEXUÁLIS BÁNTALMAZÁS FELNŐTTKORI KÖVETKEZMÉNYEI

Célkitűzés: Kutatásom célja, felmérni a gyermekkori szexuális bántalmazások előfordulási gyakoriságát, valamint a felnőttkori életre gyakorolt hatását. **Adatok és módszerek:** A kvantitatív, retrospektív kutatás 2019. februárban és márciusban zajlott, saját szerkesztésű, anonim, online, valamint papír alapú kérdőívvel. Főbb kérdéscsoportok: szocio-demográfiai adatok, gyermekkori-, felnőttkor minősége. Nem véletlenszerű, szakértői kiválasztás során a célcsoportba felnőtt személyek kerültek (n=280), kizárásra nem került senki ebből a csoportból. A kutatás során SPSS 13.0 program segítségével leíró statisztikát, valamint a változók közötti összefüggések elemzésére Khi-négyzet próbát és Fisher's Exact tesztet használtam (p <0,05). **Eredmények:** A szexuális bántalmazás 11,1%-a mellett, a rossz bánásmód különböző formái figyelhetők meg, 36,4 % érzelmi, 22,5 % fizikai és abúzuson esett át gyermekkorában. 36,1 %-a érzelmi, 8,6 %-a fizikai és 5,4 %-a oktatási, nevelési elhanyagolást szenvedett el. A szexuális bántalmazáson átesett személyek körében a depresszió, a szorongás, a pánikbetegség szignifikánsan nagyobb arányban fordult elő (p <0,01). A gyermekkori szexuális abúzuson átesettek körében gyakrabban jelentek meg az öngyilkosságot kíséreltek. (p=0,001). Jelentősen magasabb a gyermekkorban szexuálisan bántalmazott nők körében, hogy a szülést negatív élményként élték meg (p=0,001). **Következtetések:** Mivel a védőnő közeli, bizalmas kapcsolatba kerül a gondozottaival, előfordulhat, hogy az áldozatok ebben az intim problémában segítséget kérnek tőle. Ajánlott már az iskolai egészségnevelő előadásain, interaktív módon feldolgozni a témát, felajánlani a négy szemközti beszélgetés lehetőségét, valamint kiemelten gondolni a veszélyeztetett családokra. Az időben történő segítségnyújtás megelőzheti a későbbi pszichés és szomatikus megbetegedéseket.

Kulcsszavak: gyermekkori szexuális bántalmazás, depresszió, öngyilkosság, szülés

Harjánné dr. Brantmüller Éva¹

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet Védőnői és Prevenciósz Tanszék

Böndicz Barbara¹

¹Szombathely - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend

A VÁRANDÓSGONDOZÁSBAN RÉSZTVEVŐ SZAKEMBEREK SZEREPE AZ ANYA-MAGZAT KÖTÖDÉS ERŐSÍTÉSÉBEN

Célkítűzés: A méhen belüli magzat érzékeli és feldolgozza a körülötte lévő ingereket, és ezekre megfelelő választ is tud adni. Ezért kutatásom célja vizsgálni az anya és magzata között kialakuló kötődést valamint a várandósgondozásban résztvevő szakemberek szerepét annak erősítésében. **Adatok és módszerek:** Kvantitatív keresztmetszeti kutatásomat online végeztem 2018-ban. Célirányos szakértői kiválasztás során II. és III. trimeszterben lévő gravidák töltötték ki a standardizált Maternal–Fetal Attachment Scale-t és saját szerkesztésű kérdőívet (n=179). Az eredményeket leíró statisztikával értékeltem, két változó kapcsolatának összefüggését khi négyzet próbával határoztam meg ($p < 0,05$) Microsoft Excel 2007-es program segítségével. **Eredmények:** A megkérdezettek átlag életkora 29,49 év, 2/3 primipara, 4/5 II. trimeszter lévő grávida. A gesztációs kor előrehaladásával erőteljesebb lesz a kapcsolat anya és magzata között ($p < 0,05$), de szociodemográfiai faktorkor (életkor, iskolai végzettség, gyermekek száma, párkapcsolat típusa) nem befolyásolják döntően a kötődés mértékét ($p > 0,05$). A várandós anyák 4/5 tervezte a gyermekvállalást, közel 50%-ban az első két hónap történt meg a fogantatás, 1/3 arányban pedig több mint félév telt el várárázóssal. A várárázósság felismerésétől 1-3 héten belül: a szakorvosát az anyák 4/5-e, ezt követően védőnőjét csak 1/3-a kereste fel. A várárázósság tervezése, a fogantatásig eltelt idő és a szakorvosi – védőnői gondozásba vétel ideje nem volt hatással az anya-magzat kötődésére ($p > 0,05$). A várárázósgondozási team tagjai által átadott nagyobb mennyiségű információ az intrauterin kötődésről növeli az anya-magzat kötődést ($p < 0,05$). **Következtetések:** A várárázósság számára szociodemográfiai tényezőktől, a pozitív családtervezéstől, a gondozásba vétel idejétől függetlenül minden gravidát fontos ugyanolyan mértékben tájékoztatni az anya és magzata közötti kapcsolat kialakításáról, de gesztációs kor előre haladtával egyre növekvő mennyiségben.

Kulcsszavak: kötődés, magzat, várárázósgondozás, anya-apa, várárázósság

Karácsony Ilona Hajnalka¹

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet Védőnői és Prevencióss Tanszék

Chukwudi Vivian Amaka¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend

HEALTH BEHAVIOR AND SUBJECTIVE HEALTH STATUS OF FOREIGN STUDENTS IN HUNGARY

Célkitűzés: Our aim was to analyze the health behavior and the health status of foreign students in Hungary.

Adatok és módszerek: In the quantitative, descriptive, cross-sectional research we used an online questionnaire using convenient sampling methods in English with 13-item of Sense of Coherence Scale in 241 students among 18 to 30 years from abroad. The data were collected between July and October, 2018 into SPSS 23.0 version and were analyzed by descriptive statistics, Chi-square-test, ANOVA, paired t-test, factor analysis and multiple linear regression ($p < 0.05$). **Eredmények:** The average age of respondents was 23.69 years (SD: 3.56), most of them were female (61.4%), lived in Pécs (52.3%) and came from Africa (65.6%). 80.9% of students do physical activity (regularly 44%, sometimes 36.9%), and three times a week. Students slept 6.87 hours (SD: 1.44) per day, the Asian respondents slept the most: 7.38 hours (SD:1.16, $F=3.14$, $p=0.02$). Medical students slept less (6.58 hours; SD: 1.33) than prospective engineers (7.25 hours; SD: 1.59; $p=0.02$). 79.7% of the African students have never smoked ($p=0.03$). The average body mass index: 24.1 kg/m² (SD: 4.45). The most common psychosomatic complaints were fatigue and sleep disturbances. European students reported more complaints (16.09/month) than African students (10.27/month, $p=0.016$). Healthy “nutritionists” reported fewer psychosomatic complaints ($F=3.85$; $p=0.023$). Students received an average 56.22 points (SD:11.28) on the Sense of Coherence Scale. Who had stronger sense of coherence had fewer psychosomatic complaints ($r=-0.25$, $p < 0.001$). Healthy nutrition had a higher sense of coherence ($F=2.54$; $p=0.040$). Students reporting high level of subjective health had fewer psychosomatic complaints ($F=16.35$, $p < 0.001$), had stronger sense of coherence ($F=8.44$; $p < 0.001$) and slept more ($F=3.06$; $p=0.049$). **Következtetések:** With our results we would like to draw students' attention to positive health behavior.

Kulcsszavak: Health, health behaviours, physical activity, healthy diet, subjective health status

Dr. Oláh András¹, Sziládiné dr. Fusz Katalin², Pusztai Dorina³

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

²PTE ÁOK Élettani Intézet

³PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

Csővári Melinda¹

¹Kaposvár - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend

KOFFEINFOGYASZTÁS VIZSGÁLATA A KÖZÉPISKOLÁSOK KÖRÉBEN

Céltűzés: Kutatásom célja, hogy felmérjem a gimnáziumba és a szakközépiskolába járó diákok közötti eltérő koffein fogyasztási szokásokat, illetve az energiatalok használatának gyakoriságát. **Adatok és módszerek:** A kutatás 2019. januárban és februárban történt. Beválasztási kritérium: a tanulók középfokú oktatási intézményben nappali tagozaton 9, 10, 11, 12, 13. évfolyamba járjanak, valamint 14-23 év közöttiek legyenek. Kitéltők száma: 208 fő, ebből értékelhető 180db. Kvantitatív keresztmetszeti vizsgálatot végeztem. Saját szerkesztésű, önkitéltős kérdőív kérdéscsoportjai: személyes adatok, koffeines termékek fogyasztására vonatkozó adatok, termékek vásárlási szokásai és életmóddal kapcsolatos kérdések. Leíró statisztikai elemzés mellett, Khi-négyzet próbát ($p < 0,005$) végeztem el SPSS program segítségével. Kizárási kritérium: magántanulók, illetve a szív-és érrendszeri betegek, koffein érzékenyek. **Eredmények:** A megkérdezett diákok átlag életkora 18,2 év volt. A nemek arányát tekintve 61%-uk lány és 39%-uk fiú. A válaszok alapján kiderült, hogy a szakközépiskolában tanuló diákok nagyobb arányban fogyasztanak energiatalt és gyakrabban, mint a gimnáziumi tanulók. Továbbá szívesebben próbálják ki az újonnan megjelenő márkájú energiatalokat. A lakhelyet tekintve, a kisebb településen élő fiatalokra jellemző a túlzott energiatalt fogyasztás, valamint kevésbé tartják fontosnak a koffein tartalmú termékek hatását. Helyette az íz az, ami dominál. A városi diákok nagyobb arányban tartják kedvenc élvezeti szernek a kávé, mint a faluból jövő társaik. A nemek esetében látható, hogy a lányok között sokkal közkedveltebb itálnak számít a kávé, mint a fiúknál, illetve gyorsabban elfáradnak, ha nem isznak koffeines terméket. **Következtetések:** Véleményem szerint elmondható, hogy az iskolai védőnők által tartott egészségnevelő előadások magasabb óraszáma, pozitív irányba befolyásolná a diákok egészséges életmóddal kapcsolatos ismereteiket.

Kulcsszavak: koffein, energiatalt fogyasztás, életmód

Bornemisza Ágnes Yvette¹

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet Védőnői és Prevenció Tanszék

Dancs Mária¹¹Szombathely - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA - III. évfolyam, levelező munkarend**KISGYERMEKNEVELŐK ÉS A BURN-OUT SZINDRÓMA**

Célkitűzés: A burnout szindróma számos szakterületen vizsgált tényező, azonban olyan szakirodalom nincs Magyarországon, ami a kisgyermeknevelők kiégését vizsgálná. Vizsgálatom célja, hogy bizonyítsa a kisgyermeknevelőket is veszélyezteti a burnout szindróma, valamint az ő munkakörülményekben is jelentkezik a stressz, ami növeli a kiégés mértékét. **Adatok és módszerek:** A kutatás típusa kvantitatív, keresztmetszeti. Bölcsődéi kisgyermeknevelők töltötték ki a papír alapú kérdőíveket, 2018. szeptemberétől decemberig több város bölcsődéiben. A mintába 128 kisgyermeknevelő került be, akik főállásban dolgoznak bölcsődében, technikai dolgozók már nem. A kérdőív tartalmazott két standard kérdőívet (Maslach burn-out kérdőív, Észlelt Stressz kérdőív), valamint szociodemográfiai kérdések. Statisztikai módszerek közül a varianciaanalízist és a Pearson féle korreláció elemzést használtam. Az eredmények számításához az IBM SPSS Statistic 22. programot használtam. **Eredmények:** A szignifikancia foka ($p < 0,05$) volt. Kiderült, hogy minél idősebb a kisgyermeknevelő, annál alacsonyabb az észlelt munkahelyi stressz mértéke ($r = -0,210$; $p = 0,028$; $N = 110$). Szignifikánsan pozitív kapcsolatot mutatott a kiégés mértéke és az észlelt munkahelyi stressz szintje ($r = 0,565$; $p = 0,001$; $N = 98$). A kiégés alsókálai közül a deperszonalizáció 92 főnél (75,4% $N = 122$) közepes értéket, míg 30 főnél (24,6%) magas értéket mutatott. **Következtetések:** Az idősebb kisgyermeknevelők alacsonyabb mértékben észlelik a munkahelyi stresszt, ami más foglalkozásoknál éppen ellenkezőleg jelenik meg. Bebizonyosodott, hogy az észlelt stressz mértékének növekedésével a kiégés mértéke is növekszik, hiszen egymás előidézői. A deperszonalizáció jelentős mértékben megmutatkozik a kisgyermeknevelők körében, ezért célzott beavatkozást lenne szükséges tervezni, hiszen bármilyen szakmában, ahol emberekkel foglalkoznak fontos lenne, hogy az elszemélytelenedés ne jelenjen meg. Érdemes lenne a későbbi kutatásokba bevonni a munka flow élmény vizsgálatát is.

Kulcsszavak: kiégés, burn-out szindróma, észlelt stressz, kisgyermeknevelők

Dr. Pachner Orsolya Csilla¹

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet Klinikai Koordinációs és Neveléstudományi Tanszék

Deák András Sándor¹

¹Pécs - ápolás MSc - aneszteziológiai II. évfolyam, nappali munkarend

**LOW-PRIME VOLUME ALKALMAZÁSÁNAK HATÁSA AZ EXTRACORPORALIS
KERINGETÉSEL OPERÁLT BETEGEKRE**

Céltűzés: Az extracorporalis keringetés (ECC) eszköztárának fejlődésével a kardiotechnikusok fejlődése is elengedhetetlen. Az új nemzetközi vizsgálatok és szakirodalmak szerint csökkenteni szükséges a feltöltő folyadék mennyiségét. **Adatok és módszerek:** Retrospektív, kvantitatív vizsgálatunkat a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ Szívgyógyászati Klinikán 2017. január 1. és 2017. december 31-e között végeztük. A nem véletlenszerű célirányos mintaválasztás módszerével az extracorporalis keringetésben (ECC) operált 30-70 év közötti betegek adatait elemeztük perfúziós jegyzőkönyv alapján. Kizárási kritériumokhoz bármilyen hematológiai betegséget és vérképzési zavart határoztunk meg. Az SPSS 23.0 és MS Excel 2007 programok segítségével leíró statisztika mellett, egymintás- és kétmintás t-próba, ANOVA, lineáris regresszió, khí2-próbát alkalmaztunk ($p < 0,05$). **Eredmények:** Közepes negatív korreláció ($r = -0,32$; $p < 0,001$) van a prime/testfelszín és az utolsó perfúzió alatti hematokrit érték között, azaz kevesebb beadott folyadék esetén magasabb hematokrit-értékkel kerül a beteg az intenzív osztályra és kevesebb transzfúziót kell alkalmazni náluk (1,45 egység vs. 1,66 egység). A gyulladáshoz kapcsolódó paraméter esetén az utolsó mért CRP-értékeknel a low-prime csoport értékei alacsonyabbak (36,00 mg/L vs. 70,62 mg/L). **Következtetések:** Kutatásunk pozitív eredménnyel zárult, amely egy új prospektív kutatás szükségességét igényli. A low-prime használatának van létjogosultsága az ECC kivitelezése során, ehhez azonban szükség van a kardiotechnikusok tudományos előrelépésére, hazai protokollok elkészítésére és a kardiotechnikusok képzési és jogi hátterének rendbetételére.

Kulcsszavak: Extracorporalis keringetés (ECC), feltöltő folyadék (prime), low-prime, hematokrit, CRP, kardiotechnika

Dr. Verzár Zsófia¹, dr. Váradyné Horváth Ágnes²

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet

²PTE Egészségtudományi Kar

Dittrich Etelka¹¹Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, levelező munkarend**SCORE RENDSZEREK ÉS ALKALMAZÁSUK ÉS SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁSI LÁNCBAN -
EGYES SCORE RENDSZEREK SZEREPE A STROKE BETEGÚT RÖVIDÍTÉSÉBEN**

Célkitűzés: Kutatásunkban arra kerestünk választ, hogy Dunaújváros és ellátási területén észlelt stroke, annak súlyossága, várható kimenetele, a mentőegységek szintje mennyire befolyásolja az időablakon belül felfedezett kórfolyamat felismerését. **Adatok és módszerek:** Kvantitatív kutatásunk három lépésben zajlott le: Elsőként a dunaújvárosi Szent Pantaleon Kórház, Sürgősségi Betegellátó Osztályának számítógépes adatbázisából kiemeltük a 2017.-es évben felvett, minden BNO I60-66-ig terjedő iránydiagnózissal bíró beteget (N=243). Kizárások után n=148 fővel számoltunk tovább. Ezt követően az OMSZ esetlapjait dolgoztuk fel ezen betegek tekintetében. Harmadik lépésben szintén a kórházi adatbázisból a 148 beteg ambulánslapját, és zárójelentéseit dolgoztuk fel, az adott BNO diagnózisok tükrében. Az adatokat ezután Microsoft Excel 2013-as verziójú programmal oldottuk meg. Számításokban leíró statisztika, egymintás T. próba, kétmintás T. próba, khi-négyzet próba került alkalmazásra ($p < 0,05$). **Eredmények:** A Mentőszolgálat által beszállított stroke-os betegpopuláció (n=148), 50,68%-an (n=75) tartalmazott férfit, és 49,32%-a (n=73) nőt. A mentőegységek vonulása tekintetében a bejelentés és átadás között átlagosan 54 percet és 6 másodpercet vett igénybe, szintek között szignifikáns eltérés nem volt ($p=0,198$). A panaszok észlelésének időpontja az időablak függvényében, a 3 órás időablakon belül 41,22% -a (n=61), időablakon kívül vagyis 3 óra után a betegek 58,78%-a (n=87) érkezett. A vizsgálatból az is kiderült, hogy a magasabb szintű mentőegységek több időt töltek a helyszínen ($p=0,002$). **Következtetések:** Feltételezzük, hogy az esetkocsiknak azért tart tovább a betegeket az ellátóhelyre vinni, mert a magasabb szintű ellátáshoz több idő kell. Mivel az OMSZ munkatársai nem tudják elvetni a stroke lehetőségét oxológiai szempontok, és az adott tünetek alapján, ezért mint legelső diagnózist állítja fel.

Kulcsszavak: stroke, időablak, ellátási idő, mentő, felmérő skálák

Dr. Radnai Balázs¹¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet

Doma Valentina¹¹Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend**MESTERSÉGES ÉLELMISZER-ADALÉKANYAGOK GÉNEXPRESSZIÓS HATÁSAINAK
VIZSGÁLATA ÁLLATKÍSÉRLETES TESZTRENSZERBEN**

Céltűzés: Napjainkban jelentősen megnőtt a gyulladással járó bélbetegségek és a rákos megbetegedések száma a világ minden részén és ez alól hazánk sem kivétel. A gazdaságilag fejlett országokban előfordulások gyakoribb, mint a fejlődő régiókban. A mesterséges emulgeálószerrel e betegségek kialakulásához, valamint a már meglévő betegség progressziójához hozzájárulhatnak, valamint a mesterséges élelmiszer színezékek is rendelkezhetnek negatív hatással. Ezen adalékanyagok felhasználását szigorúan szabályozzák az Európai Unióban, az Egyesült Államokban és sok más országban világszerte. Kutatásunkban célul tűztük ki, hogy hőkezelt, valamint nem hőkezelt mesterséges emulgeálószer – JILK paszta- génexpressziós hatását vizsgáljuk NMRI egértörzs egyedekben (n=20), nemre való tekintettel. **Adatok és módszerek:** Vizsgálatunk során az egerek leölése gerincük diszlokációjával történt, majd a boncolás után izoláltuk az egyes szervek mRNS-ét, a továbbiakban RT-PCR módszerrel vizsgáltuk a mintákat. Egymintás Kolmogorov-Smirnov tesztet használtunk a normál eloszlás vizsgálatához. Levene-féle F próbával vizsgáltuk a szórást. Végül ANOVA tesztet és post-hoc varianciaanalízist alkalmaztunk. **Eredmények:** A nem hőkezelt JILK pasztát tartalmazó tápról elmondható, hogy 75%-ban (18 alkalommal a 24 esetből) emelte, és 50%-ban (12 alkalommal a 24 esetből) szignifikánsan emelte ($p < 0,05$) a vizsgálat szervekben (lép, máj, tüdő, vese) valamely gén (ALOX12, ALOX5, PTGS2) relatív génexpresszióját. A hőkezelt JILK pasztát tartalmazó tápról elmondható, hogy közel 42%-ban (10 alkalommal a 24 esetből) emelte, és közel 17%-ban (4 alkalommal a 24 esetből) szignifikánsan emelte ($p < 0,05$) valamely gén relatív génexpresszióját. **Következtetések:** A JILK paszta nyersen és hőkezelt formában is meglepően változatos relatív génexpressziót indukált az ALOX12, az ALOX5, illetve a PTGS2 gének tekintetében egyaránt. Következésképpen a JILK paszta fogyasztása a vizsgált egérs populációban kockázatot jelenthet a gyulladással, allergiás és karcinogén folyamatok kialakulását, illetve azok progresszióját tekintve.

Kulcsszavak: emulgeálószer, JILK, ALOX12, ALOX5, PTGS2Dr. Raposa L. Bence¹, Varjas Tímea²¹PTE ETK Dékáni Hivatal²PTE ÁOK Orvosi Népegészségtani Intézet

Erdős Csilla¹

¹Szombathely - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend

SERDÜLŐKORI PROBLÉMÁK LELKI ASPEKTUSAI

Célkitűzés: Kutatásom célja a serdülőkori lelki aspektusok vizsgálata az iskolai erőszakra fókuszálva. Vizsgálatomban egy kisvárosi többfunkciós iskola gimnáziumi osztályaiban mértem az iskolai erőszak jelenlétét tanulói és szülői megítélés alapján. **Adatok és módszerek:** A kvantitatív vizsgálatomat 2018 őszén, Zalaszentgróton végeztem. A nem véletlenszerű, célzott adatgyűjtés során saját készítésű kérdőívet használtam a diákok (n=104) és szülei (n=92) megkérdezéséhez. A beválasztás kritériuma volt, hogy a kérdőív felvételekor a diák illetve a szülő jelen legyen. Az ifjúságvédelmi koordinátorral és az iskolapszichológussal is készítettem interjút. Az adatok feldolgozásához leírós statisztikát és χ^2 -próbát végeztem az SPSS statisztikai program használatával ($p < 0,05$). **Eredmények:** A kérdőívek elemzéséből nyert adatok azt mutatják, hogy a vizsgált iskolában az agresszió szintje nem magas - a tanulók 79,8%-a néhányszor észlel bántalmazást a környezetében egy tanév alatt - de minden osztályban jelen van. A gimnazistákra nemtől függetlenül nem jellemző a fizikai erőszak (1 fő érintett), a lelki erőszak elszenvetésében viszont nincs szignifikáns különbség a nemek között ($p > 0,05$). Az atrocitások gyakorisága fordított életkori mintázatot mutat a felső három évfolyam vonatkozásában. A tanulók osztálybeli kapcsolatainak a száma védőfaktor jelen az erőszak elszenvetése ellen ($\chi^2 = 6,814$; $p = 0,033$). Az osztályfőnökök kulcsszerepe van a konfliktusok rendezésében, a tanulók 53,8%-a hozzá fordul segítségért. **Következtetések:** Az iskolai erőszak iskolatípustól függetlenül jelen van, de csökkenthető, ha javul a tanár-diák-szülő viszony, és nagyobb hangsúlyt kap a közösségépítés.

Kulcsszavak: serdülőkor, iskolai erőszak

Dr. Pachner Orsolya Csilla¹

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet Klinikai Koordinációs és Neveléstudományi Tanszék

Esztergomi Patrik János¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képalkotó diagnosztikai analitika III. évfolyam, nappali munkarend

MULTIMODÁLIS KÉPALKOTÁS TÜDŐ- ÉS HASI SABR SORÁN.

Céltűzés: A lineáris gyorsítón végzett tüdő- és hasi SABR során alkalmazandó Cine MRI mérések összehasonlítása a 4D CBCT/4D CT adatokkal, kezelés alatti kilovolttos verifikáció optimalizálása, munkaidő analízis valamint a légzéskapuzás és szabadlégzés alapú kezelések dozimetria összehasonlítása tüdő SABR esetén. **Adatok és módszerek:** Az ITV vs. kapuzás dozimetriai összehasonlítását perifériás tüdő tumorral bíró betegnél végeztük el, akiknél ≥ 8 mm elmozdulás volt mérhető. Ebből három betegnél történt ténylegesen a kezelés légzéskapuzással. A következő rizikószervek (OARs) dozimetriai paramétereit hasonlítottuk össze: Tüdő-GTV: V5-10-12.5-20 Gy, Máj D0,5cm3, Mellkasfal V30Gy (cm3). Összehasonlító elemzéshez páros t-tesztet végeztünk. A kapuzott illetve szabadlégzéses kezelések munkaidejét három fázisban mértük: 1. Előkészítési idő (CBCT kezdete- az első ív indulásáig), 2. Technikai idő (a kezelési ívek közötti idő), 3. Teljes kezelési idő (CBCT kezdete-utolsó kezelési ív vége). Az összehasonlítást kétmintás t-tesztel végeztük. A statisztikai adatfeldolgozáshoz Microsoft Excel ill. SPSS v20 programokat használtuk, $p < 0.05$ statisztikai szignifikancia szinttel. **Eredmények:** Mind a céltérfogat, mind az OARs jobban vizualizálható volt a 3D CBCT-n, mind a 4D CBCT-n. Míg a tüdőben a gyengébb képminőség elégséges a céltérfogat precíz definíciójához, addig a hasban mind a céltérfogat, mind az OARs pontos ábrázolása limitált, elsősorban a bélgázok okozta műtermékek miatt. A Cine MRI mind a céltérfogat, mind a rizikószervek definícióját javítja a kontrasztanyag 4D CT-hez képest. A markerek függetlenül a térfogati képalkotás módszerétől kiválóan ábrázolódnak. **Következtetések:** A terápiás pozícióban végzett Cine MRI-n mért tumor elmozdulások kiváló korrelációt mutattak a 4D CT ill. 4D CBCT-n mértekkel, különösen a legnagyobb elmozdulást reprezentáló SI irányban). A laterális irányban ez a kapcsolat kevésbé szoros, mely az abszolút eltérések kicsiny volta okozta nagyobb intra-, és inter-observer variabilitásnak is betudható. A 4D CT és 4D CBCT hátránya, hogy a légzésmintázatról pillanatnyi felvételt mutat, valamint járulékos dózisterheléssel jár.

Kulcsszavak: sztereotaxia, SABR, 3D/4D CBCT, Cine MRI

Dr. Lakosi Ferenc¹

¹SMKMOK Diagnosztikai, Onkológiai, Kutatási és Oktatási Központ

Fábíán János Krisztián¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képalkotó diagnosztikai analitika III. évfolyam, nappali munkarend

18F-FDOPA PET SUVMAX PARAMÉTERÉNEK ÖSSZEFÜGGÉSE; NEM, ÉLETKOR ÉS SZÖVETTAN VISZONYLATÁBAN

Célkitűzés: A primer központi idegrendszeri (KIR) daganatok diagnosztikai algoritmusában napjainkban már jelen vannak aminosav alapú radiofarmakonok PET vizsgálatok. Ezen radiofarmakonok közül a 18F-FDOPA alacsony háttéraktivitása miatt igen jól használható a primer KIR daganatok kiterjedésének meghatározására. Kutatásom során a SUVmax érték és más, a betegre vonatkozó változók összefüggéseit vizsgáltuk. **Adatok és módszerek:** Retrospektív kutatásunkba 52 KIR daganattal rendelkező beteget vontunk be. A betegek 18F-FDOPA PET felvételein a tumor lokalizációjába helyeztük a ROI-t, az ott mért SUV értékek maximumát határoztuk meg SUVmax-ként. A betegre vonatkozó további változók alapjául, a betegadminisztrációs adatbázisok szolgálták (életkor, nem), illetve a tumor grádusát és szövettani klasszifikációját a szövetszintológiai eredmény alapján határoztuk meg. Statisztikai vizsgálatok során, a SUVmax értékek, az életkor, illetve a nem összefüggéseire egyutas varianciaanalízist alkalmaztunk (ANOVA). A SUVmax és a szövettani eredmények alapján meghatározott tumor-grádusok összehasonlítására Post Hoc teszttel kiegészített egy-utas varianciaanalízist alkalmaztunk 95%-os valószínűségi szinten ($P < 0,05$). **Eredmények:** A SUVmax és a tumor grádusa között szignifikáns eltérés volt felfedezhető ($P = 0,001$). Post Hoc mérés során, a legnagyobb SUVmax eltérés HG és LG tumorok között mutatkozott ($P = 0,001$), továbbá a MET besorolású tumorok is szignifikánsan alacsonyabb SUVmax értéket produkáltak, mint a HG tumorok ($P = 0,036$). A további varianciaanalízisek során kapott eredmények alapján a beteg neme is befolyásolhatja a SUVmax-értékét, ez az érték férfiak esetében, szignifikánsan magasabbnak bizonyult ($P = 0,015$). Az életkor szintén befolyással volt a SUVmax értékre, 50 év feletti betegek csoportjában, szignifikánsan magasabb értéket véltünk felfedezni ($P = 0,019$). **Következtetések:** Eredményeink alapján a 18F-FDOPA halmozását első sorban a tumor grádusa határozza meg. Nem azonos mértékben a 18F-FDOPA halmozását befolyásolhatják továbbá a betegségétől független tényezők (nem, életkor). További, hasonló metodikájú vizsgálatok alapját képezheti még, a szövettani kategóriák és a multiparametrikus MR mérések eredményeinek összevetése.

Kulcsszavak: 18F-FDOPA, metabolikus képalkotás, SUV, astrocytoma, glioma, radiofarmakon

Sipos Dávid¹

¹PTE ETK Diagnosztikai Intézet Képalkotó Diagnosztikai Tanszék

Fekete Melinda Ingrid¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

**TARTÓS BENTLAKÁSOS INTÉZMÉNYEKBE ÉLŐKNÉL KIALAKULÓ NYELÉSI
NEHÉZSÉG, SZARKOPÉNIA GYAKORISÁGA**

Céltűzés: A nyelési nehézség (diszfágia) leggyakrabban időskorban jelentkezik, és számos ok állhat a kialakulásának hátterében, többek között fizikai akadály vagy szervi működési elégtelenség. Legfőbb tünetei a nyelést követő köhögés, fulladás, amely akár aspirációs pneumóniát is okozhat. A szarkopénia kóros izomtömeg és izomerő csökkenést jelent, ez is többségében az idősebb korosztályt érinti. Okai lehetnek például a mozgásszegény életmód és a nem megfelelő táplálkozás, jellemző tünete a fáradékonyság, erőtlenség. Kutatásunk célja a tartós bentlakásos intézményekben élőknel felmérni a nyelési nehézség és a szarkopénia gyakoriságát, összefüggéseket keresni a két kórkép között és egyéb életmódbeli, környezeti tényezők viszonylatában. **Adatok és módszerek:** Kutatásunkban 136 fő vett részt a miskolci Őszi Napsugár Otthonból és a sajobábonyi Hollandkert Időotthonból. A vizsgálatokat Omron BF 511-es testösszetételmérővel; kézi dinamométerrel; EAT-10 kérdőívvel; MNA-SF kérdőívvel és Mini Mental teszttel végeztük. Az adatok statisztikai analízisét Microsoft Excel 2016-tal és IBM SPSS 23-mal, egymintás és páros t-próbával, korrelációval, regresszióval és ANOVA-val végeztük. Statisztikailag akkor tekintettük szignifikánsnak az eredményeket, ha $p \leq 0,05$. **Eredmények:** A vizsgált idősök 70%-a mérsékelt vagy súlyos szarkopéniával küzdött; 35,3%-uk volt alultápláltságra veszélyeztetett vagy alultáplált; 50,7%-uk volt demens és 55%-uknál jelentkezett nyelési nehézség. A tartós bentlakásos intézményekben élők körében szignifikáns a szarkopénia és a diszfágia gyakorisága, melyek kialakulását fokozhatja a demencia és a malnutrició. Különösen azon idősök vannak kitéve a szarkopénia veszélyének, akik alacsony vázizomszázzalékkal vagy izomerővel rendelkeznek. A nyelési nehézség szempontjából számottevő kapcsolatot véltünk felfedezni az alultápláltsággal és a demenciával egyaránt. **Következtetések:** Fontos megemlíteni, hogy a mind a szarkopénia és a diszfágia kialakulása megelőzhető, ha már az időskort megelőző életkorban nagyobb hangsúlyt fektetünk a prevencióra és az ezekre irányuló szűrővizsgálatokra. Kialakult kórkép esetén fontos a progresszió lassítása megfelelő étrendi módosításokkal, életmódbeli változtatásokkal egyaránt.

Kulcsszavak: sarcopenia, dysphagia, demetia, malnutrition, institutionalized elderly

Ungár Tamás Lászlóné dr. Polyák Éva¹

¹PTE ETK Táplálkozástudományi és Dietetikai Intézet

Fitos Alexandra¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

**AZ EVÉSZAVAROK VIZSGÁLATA MAGYAR, ILLETVE ROMA SZÁRMAZÁSÚ
KÖZÉPISKOLÁSOK KÖRÉBEN**

Célkitűzés: Az evészavarok kialakulásában számos szociokulturális tényező játszik szerepet, főleg a középiskolás korosztályban. Ezek eltérő módon ugyan, de befolyásolják a testtömegszabályozásukat, az önbecsülés érzésüket, testképüket, kapcsolataikat. Ezek az evészavarok gyakran visszafordíthatatlan kóros folyamatokkal, pszichés betegségekkel is együtt járnak. Célunk volt, hogy a roma és magyar származású középiskolás diákok között kiszűrjük az étkezési zavarok rizikóját, valamint tanulmányozni, hogy ezen kívül milyen tényezők befolyásolják a testképüket. **Adatok és módszerek:** A vizsgálatot 2016 decembere és 2018 decembere között a kaposvári Zichy Mihály Iparművészeti Szakgimnázium és Kollégium, valamint a pécsi Gandhi Gimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola intézményekben végeztük. A kutatásban 165 fő vett részt. A vizsgálat során a diákokkal több validált, standardizált (pl.: EAT-26, SCOFF, NEQ, BCDS, ANIS) kérdőívvel álló kérdőívet töltöttünk ki. Ezenkívül a diákoknál antropometriai mérést is végeztünk (Omron készülékkel). A statisztikai analízishez χ^2 -próbát, kétmintás T-próbát, párosított T-próbát, korreláció- és regresszió-analízist, ANOVA-t egyaránt használtunk ($p < 0,05$). **Eredmények:** Sikeresen kiszűrtük a magyar, illetve a roma származású diákok étkezési zavarainak rizikóját. A legtöbb faktor megegyezik mind a kettő etnikum között néhány eltéréssel. Az eredményeinket korábbi tanulmányokkal is összehasonlítottuk, melyek során a legtöbb eredményünk megegyezett a korábbi kutatások eredményeivel. **Következtetések:** Az egyes evészavarok legtöbbször egymást kiegészítve is megjelenhetnek, valamint sok más szociodemográfiai és egyéb faktor is előidézhetheti kialakulásukat.

Kulcsszavak: evészavarok, roma, magyar, középiskolások

Ungár Tamás Lászlóné dr. Polyák Éva¹

¹PTE ETK Táplálkozástudományi és Dietetikai Intézet

Gálosi Szimonetta¹¹Szombathely - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA - III. évfolyam, nappali munkarend**KISGYERMEKEK ALVÁSI SZOKÁSAINAK VIZGÁLATA**

Célkítűzés: A kutatás célja az volt, hogy vizsgálja a 20 hetes-3 éves korú kisgyermek alvásminőségét, alvásmennyiségét, alvás közben megfigyelhető jelenségeiket és szülei fektetés körüli nevelési stratégiáinak egyes aspektusait. **Adatok és módszerek:** A kutatás keresztmetszeti, kvantitatív. Nem valószínűségi, kényelmi mintavétel alkalmazásával 99 szülő által kitöltött, saját szerkesztésű kérdőívet használtam fel. Ennek főbb témakörei: altatási szokások, alvásmennyiség, alvásminőség, alvást befolyásoló tényezők. A vizsgálat helyszínei: 3 szombathelyi és 1 nagykanizsai bölcsőde. Alkalmazott statisztikai eljárások: egyváltozós elemzések és Khi-négyzet próba. Szignifikancia szint: $p < 0,05$ **Eredmények:** A kisgyermek alvásmennyisége délutánonként átlagosan 2, éjszakánként 10 óra, amely a napi átlagos 10 óra alvást igényt kielégíti. Csaknem minden vizsgált kisgyermek rendszeres esti rutinnal rendelkezik. Fektetésük körül a szülők erősen involváltak, a gyermekek 31,3%-a alszik el egyedül. A kisgyermek háromnegyedének van saját szobája, és negyedrészüket ezen helyiségben televízióval. A kisgyermek egyharmada használ lefekvés előtt digitális eszközt, közülük 57,6% számolt be rossz álmokról, 17,6% pedig éjszakai ébredésekről ($p=0,028$). A szülők magasabb iskolai végzettsége közvetve pozitívan hat gyermekük alvásminőségére. A felsőfokú végzettségűek gyermekei közül csupán 2,3% nem alussza át az éjszakát ($p=0,03$). A lakás, a lakókörnyezet típusa, elhelyezkedése is hatással bír a kisgyermek alvásminőségére. A társas- tömb- vagy sorházban élők több, mint háromnegyede számolt be rossz álmokról. Azon kisgyermeknél, kiknek lakóhelye közelében található nyugalmat negatívan befolyásoló létesítmény, jelentkezik fogsírgorgatás (27,3%), mint alvásminőséget károsító jelenség. **Következtetések:** Megállapítható, hogy a szülők magasabb iskolai végzettsége összefüggésbe hozható a kisgyermek jobb alvásminőségével. A külső zavaró fizikai tényezők, valamint a lefekvés előtt történő elektronikai eszközhasználat hatására romlik a gyermek alvásminősége, viszont alvásmennyiségük ezen tényezők által nem érintett. Szükséges lenne az alvás közben jelentkező zavaró, káros jelenségek hátterének további feltárása.

Kulcsszavak: alvásmennyiség, alvásminőség, elektronikai eszközhasználat

Dr. Benkő Brigitta¹

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet Klinikai Koordinációs és Neveléstudományi Tanszék

Géczy Fanni¹

¹Pécs - klinikai laboratóriumi kutató MSc - I. évfolyam, levelező munkarend

INTRAAMYGDALOID OXITOCIN MEMÓRIA FOLYAMATOKRA GYAKOROLT HATÁSA

Célkitűzés: Az oxitocin (OT) egy 9 aminosavból álló neuropeptid, a hipotalamusz paraventricularis és supraopticus magjában szintetizálódik. Perifériás hatásait már korábbi kutatásokból ismerhetjük, szabályozza a méh simaizom-kontrakcióját, tejürülést és fontos szerepet tölt be a szülés megindításában is. Napjainkban azonban egyre nagyobb figyelmet kap az OT centrális hatásainak kutatása. A centrális és perifériás rendszer működése részben független egymástól. A centrálisan felszabaduló OT-nek magatartási hatásai is vannak, szerepet játszik például a bizalom és a szeretet kialakulásában, tanulási folyamatokban és a szexuális magatartásban. Az OT csökkenti a szorongást és a félelmet is. Az oxitocinerg rendszer és esetleges hibás működése szerepet játszhat szorongási zavarokban, skizofréniában és autizmus spektrum zavarban. **Adatok és módszerek:** Kutatás célja az amygdala centrális magjába (CeA) injektált OT és OT receptor antagonistá hatásának vizsgálata volt passzív elhárítási tesztben. Ez a paradigma nemzetközileg elfogadott a tanulási és memória folyamatok vizsgálatára. Hím Wistar patkányokat választottunk a kísérlet elvégzéséhez. Bilaterálisan injektáltunk 10 és 100 ng OT-t illetve önmagában adtunk OT receptor antagonistát. Továbbá az OT receptor antagonistá előkezelés után adott OT hatását is vizsgáltuk. A kontroll csoport a peptid vivőanyagát kapta. A sztereotaxiás műtétet követő egy hetes regeneráció után kezdtük a kísérleteket. Eredményeinket két szempontos ANOVA tesztet követően post hoc Tukey próbával értékeltük ki. **Eredmények:** A 10 ng OT kezelésben részesült csoportnál szignifikánsan nőtt a latencia idő, azaz az állatok szignifikánsan később mentek be a sötét dobozba, ahol korábban a kondicionálás során gyenge áramütés érte őket. A 100 ng OT-nal kezelt csoportnál nem láttunk szignifikáns változást a kontroll csoporthoz képest, csak tanulási tendenciát mutattak. Az OT receptor antagonistá önmagában nem befolyásolta az állatok teljesítményét, ugyanakkor az OT receptor antagonistá előkezelés kivédte az OT hatását. **Következtetések:** Elsőként igazoltuk, hogy a CeA-ba injektált OT dózistól függően javítja a memória konszolidációt és a retenciót passzív elhárító tesztben és ez a hatás OT receptor specifikus.

Kulcsszavak: oxitocin, tanulás, memória, amygdala

Dr. László Kristóf¹

¹PTE ÁOK Élettani Intézet

Gellén Henrietta Orsolya¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

FEHÉRJE O-GLIKOZILÁCIÓ SZEREPE AZ ÉLŐ SEJT VÍZTEREINEK SZABÁLYOZÁSÁBAN

Céltűzés: Az O-glikoziláció egy poszt-transzlációs folyamat, mely során a fehérjék szerin/reonin oldalláncához egy N-acetil-glükózamin molekula kapcsolódik. Feltételezésünk szerint az ICln fehérje, mely a sejtek térfogat szabályozásában részt vevő fehérje, szintén célpontja ennek a módosulásnak. Az ICln fehérje hipotóniás stressz hatására a sejtmembrán klorid ion kiáramlását fokozza, ezáltal csökkenti a sejtek ozmotikus duzzadását. **Adatok és módszerek:** A vizsgálatokat HEK 293 Ph sejtvonalból származó sejt kultúrára végeztem. Az O-Glikoziláció növelésére a módosulást katalizáló OGT enzim transzsfektálást illetve glükózamin és PUGNAc (az O-Glikoziláció eltávolítását gátolja) kezelést választottunk. Az O-glikoziláció mértékét Western blot módszerrel vizsgáltam. Immunfluoreszcens mikroszkópos vizsgálattal figyeltem a sejtek ICln szintjét kontrol sejteken és ICln plazmida transzsfektált sejteken. A sejtek térfogatváltozását flow citométerrel vizsgáltam. Összehasonlítottam normotóniás és hipotóniás közegben ICln plazmida transzsfektált és nem transzsfektált sejtek, valamint glükózamminal és PUGNAc-kezelésű és nem kezelte sejtek térfogatváltozását. **Eredmények:** Eredményeink alapján a glükózamin/PUGNAc kezelte és az OGT transzsfektált sejtekben az O-glikoziláció mértéke jóval nagyobb, mint a kontrol sejtekben. A kontrol sejtek ICln expressziója szignifikánsan nagyobb volt, mint a kezelte sejteké. Az eredmények alapján az ICln-nel transzsfektált sejtek kiindulási térfogata nagyobb. A glükózamminal és PUGNAc-kezelte sejtek esetében a regulatorikus térfogat csökkentő mechanizmus lassabban megy végbe, mint a nem kezelte sejtek esetében. **Következtetések:** A glükózamminal és PUGNAc-kezelte sejtek esetében megfigyelhető, hogy a kezelte lassítja a térfogat helyreállító mechanizmust. Eredményeink hozzájárulhatnak a veseműködés szabályozásának, illetve patológiás, elsősorban diabéteszes elváltozásainak pontosabb megértéséhez.

Kulcsszavak: O-glikoziláció, sejt térfogat változás, ICln

Dr. Nagy Tamás¹, Császár Judit²

¹egyetemi adjunktus, Laboratóriumi Medicina Intézet, Pécs

²PTE ETK Diagnosztikai Intézet

Gereny Gyöngyvér¹

¹Szombathely - ápolás és betegellátás - ápoló III. évfolyam, levelező munkarend

MUNKAHELYI KONFLIKTUSOK AZ INTRAHOSPITÁLIS SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁSBAN A SZAKDOLGOZÓK KÖRÉBEN

Célkitűzés: Kutatásom célja felmérni a betegellátás minőségét és a munkahelyi „jól-létet” meghatározó munkahelyi konfliktusok kialakulásának okait, feltárni befolyásoló tényezőit az intrahospitális sürgősségi ellátásban dolgozó szakdolgozók körében. **Adatok és módszerek:** Keresztszeti és kvantitatív kutatásomat 2018 negyedik negyedévében, online kérdőív segítségével országosan végeztem. A nem véletlenszerű, kényelmi mintavételemben az intrahospitális felnőtt sürgősségi ellátásban dolgozó, szakképesítéssel rendelkező szakdolgozókat vontam be, kizárva a gyermek sürgősségi ellátókat, a felsőfokú végzettségűeket és a végzettséggel nem rendelkezőket. Saját készítésű kérdőívem a munkaterületre jellemző feladatokhoz kapcsolódó ismeretek szintjének, attitűdöknek felmérését célozta, emellett standardizált kérdőívet használtam (Intragorup Conflict Scale). Az adatelemzés során SPSS25 szoftverrel leíró statisztikai módszereket, T-próbát és Khi2-próbát alkalmaztam ($p < 0,05$). **Eredmények:** A dolgozók végzettsége és az egyes feladatcsoportokhoz való attitűdjük és ismereteik között szignifikáns összefüggést találtam ($p=0,012$). Az alapápolási feladatokhoz való attitűdjük negatív, a csoportok közt eltérés nem volt ($p=0,26$). A ICS kérdőív alapján magas a konfliktusok száma, és ez összefüggést mutat a végzettséggel ($p=0,01$) és a feladatcsoportokhoz való eltérő attitűddel ($p=0,035$). **Következtetések:** A mentőápoló és „hagyományos” ápoló végzettségű dolgozók saját területükön kiemelkedő ismeretekkel rendelkeznek, egyéb területen hiányosak az ismereteik és ezzel összefüggésben az attitűdjeik is negatívak, ebből a különbségből sok konfliktus fakad. Megoldásként gyakorlatorientált továbbképzéseket javasolnék.

Kulcsszavak: SBO, konfliktus, szakdolgozók

Ferenczy Mónika¹

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

Gerölyné Sipőcz Eszter¹

¹Szombathely - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, levelező munkarend

ÁPOLÓI HIVATÁS NÉPSZERŰSÉGE A PÁLYAVÁLASZTÓK KÖRÉBEN

Célkitűzés: Kutatásom célja felmérni a tanulók pályaválasztását befolyásoló tényezőket. Elégedettek-e az oktatási intézménnyel. Miért döntöttek a jelenlegi iskolájuk mellett. Tisztában vannak-e a szakmai továbbtanulási lehetőségeikkel. Médiában megjelenő hírek az egészségügyről általánosítják-e az ápolók megítélését. **Adatok és módszerek:** Kvantitatív, leíró, keresztmetszeti, saját készítésű kérdőíves vizsgálatot a Szombathelyi Oladi Középiskola és Szakiskolában valamint internetes fórumon végeztem 2018. február – 2018. május között. Célcsoport az egészségügyi oktatási intézményekben tanuló diákok (N=114). Beválasztottam az ápoló képzésben jelenleg résztvevő középiskolások, kizártam pedig azokat, akik hiányosan töltik ki a kérdőívet. Fő kérdéscsoportok: szociológiai, demográfiai adatok, jelenlegi tanulmányok, pályaeorientáció, pályaválasztást befolyásoló tényezők, egészségügy megítélése, karrier tervek. Az adatelemzés során Microsoft Office Excel 2016 szoftverrel leíró statisztikai módszereket és χ^2 próbát alkalmaztam ($p < 0,05$). **Eredmények:** Összefüggés mutathatók ki a szülők iskolai végzettsége és a gyermekek továbbtanulási szándékai között (papa=0,004, panya=0,007). Nincs kimutatható kapcsolat a pályán maradás és az oktatással való elégedettség között ($p=0,204$), a demonstráció teremben folyó oktatással ($p=0,747$), a klinikai oktatással ($p=0,145$). Az ápolói hivatás megbecsültsége nincs kimutatható összefüggésben a pályán való továbbtanulási szándékkal ($p=0,805$). **Következtetések:** A családi háttér, a szülők iskolai végzettsége példa gyermekek számára. A tanulók pályán maradási szándéka és az oktatással való elégedettség között nincs kapcsolat. Pályaelhagyáshoz vezethet a szakmai megbecsülés hiánya.

Kulcsszavak: ápolói hivatás, pályaválasztás, motiváció, megítélés

Ferenczy Mónika¹

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

Ghanem Laura¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

AZ ALVÁSMINŐSÉG ÉS EGYES TÁPLÁLKOZÁSI TÉNYEZŐK ÖSSZEFÜGGÉSÉNEK VIZSGÁLATA

Célkitűzés: Az utóbbi időben egyre inkább növekszik az alvásproblémákkal küzdő emberek száma. Kutatásunk célja volt, hogy felmérjük a résztvevők általános alvási és táplálkozási szokásait, ezen belül kiemelten a magnézium és a magnéziumtartalmú étrend-kiegészítők fogyasztását. Továbbá, célunk volt az előző éjszakai alvásminőség és az előző napi utolsó étkezés felmérése. **Adatok és módszerek:** Az adatfelvétel online kérdőívvel történt, önkéntes, anonim módon, melynek részét képezte a validált Groningen Alvásminőség Skála (GSQS). A felmérésben részt vevőket két csoportba osztottuk. A kérdőív ezen felül tartalmazta az előző napi utolsó étkezésre való visszakerdezést, amelynek kalória-, makrotápanyag- és magnéziumtartalmát összehasonlítottuk az előző éjszakai alvásminőséggel. Adatainkat khi-négyzet, Mann-Whitney és t-próbák segítségével elemeztük. A szignifikancia szintet $p < 0,05$ -nél határoztuk meg. **Eredmények:** A vizsgálatban részt vevők közül 102 fő került a normál alvás csoportba és 38 fő a rossz alvás csoportba a GSQS értékei alapján. Szignifikáns összefüggés mutatkozott az általános elalvási idő és a zöldlevelesek fogyasztása között a tavaszi-nyári ($p=0,03$), illetve az őszi-téli időszakban ($p=0,004$), és az olajos magvak ($p=0,011$) fogyasztásának gyakorisága között. **Következtetések:** A zöldlevelesek és az olajos magvak gyakori, rendszeres fogyasztása magas magnéziumtartalmának köszönhetően növelhetik az alvásminőséget. Az alvásproblémákat táplálkozási tényezők módosításával előnyösen befolyásolhatjuk.

Kulcsszavak: inszomnia, magnézium, táplálkozás

Szabó Zoltán¹

¹PTE ETK Táplálkozástudományi és Dietetikai Intézet

Gombkötő Veronika¹, Csapóné Vörös Zsuzsanna¹

¹Szombathely - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA - III. évfolyam, levelező munkarend

MŰVÉSZETI NEVELÉS VISZGÁLATA KISGYERMEKNEVELŐK KÖRÉBEN

Célkitűzés: Kutatásunk célja az volt, hogy átfogóbb képet kapjunk a művészeti nevelés alkalmazott lehetőségeiről. Több kérdéscsoporton keresztül vizsgáltuk meg a bölcsődei művészeti nevelést. Témaválasztásunk azért erre a területre esett, mert a művészeti nevelésnek kiemelt helye van a bölcsődei alapprogramokban. **Adatok és módszerek:** Kvantitatív és keresztmetszeti kutatásunkat 2018 őszén Nyugat-Magyarország bölcsődéiben, leginkább Vas és Zala megyében végeztük (n=128). A kényelmi mintavétel során a beválasztási kritériumnak bölcsődében dolgozó kisgyermeknevelők feleltek meg. Kérdőívünk főbb kérdéscsoportjai: zenélési, mesélési szokások, alkotó tevékenységek, művészeti nevelés iránti attitűd. Az adatelemzéshez az SPSS 22. programot használtunk az átlag, gyakoriság, keresztábra, Pearson χ^2 -próba, Spearman's féle korreláció, és páros t-próba számításokhoz (p<0,05). **Eredmények:** Kutatásunk megmutatta, hogy az ének, zenei neveléssel foglalkozó kisgyermeknevelők által leggyakrabban használt hangszer a furulya. A válaszadók 40,0% jelölte, hogy bizonyos dalokat magabiztosan tud eljátszani. A vizsgálat szignifikánsan pozitív eredményt mutatott (p<0,001) a magasabb iskolai végzettség és a furulya játék szintje között. A zenélés gyakorisága és a zenélés iránti attitűd vizsgálatával is szignifikáns eredményt kaptunk (p=0,01, 40 r=0,334). Vizsgálatunk arra is kiterjedt, hogy a bölcsődékben a kisgyermeknevelők a gyermekek kreatív önmegvalósításnak több teret adnak, mint az irányított tevékenységnek (p>0,001)(n=117). **Következtetések:** Az irányított nevelés háttérbe szorulásának oka lehet a nevelési programok megújulása, amiben nagy hangsúlyt fektetnek a gyermekközpontúságra. A hangszer használat vizsgálatából, arra lehet következtetni, hogy a képzés átalakulás pozitív hatással van az ének, zenei nevelés színvonalára.

Kulcsszavak: kisgyermek, művészet, nevelés, kreatív

dr. Pachner Orsolya Csilla¹

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet Klinikai Koordinációs és Neveléstudományi Tanszék

Guzicki Cordula Azucséna¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képalkotó diagnosztikai analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

**PROSTATA CÉLTÉRFOGATOK BEÁLLÍTÁSI MARGÓJÁNAK MEGHATÁROZÁSA
LÁGYSZÖVETI ÉS CSONT ALAPÚ CBCT REGISZTRÁCIÓ ALAPJÁN**

Célkitűzés: Célunk, hogy összehasonlítsuk a prostata tumoros betegek on-line IGRT alapú besugárzása során a lágyszöveti és csontszöveti képregisztráció segítségével meghatározott beállítási hibák nagyságát, a belőlük számolt biztonsági margó értékét, valamint a csont alapú regisztráció során kimutatható prosztata beállítás hibájának nagyságát. **Adatok és módszerek:** Összesen 11, kis vagy közepes kockázatú prostata daganatos beteg tevéit vizsgáltuk, összesen 251 CBCT felvételt készítettünk. Képregisztrációt végeztünk a prostata és a medencecsont illesztésével. Három translációs irányban meghatároztuk a beállítási hibát mindkét regisztráció típusnál. Az összehasonlítást normalitás-vizsgálat és F-próbát követően kétmintás T-próbával végeztük ($p < 0,05$ szinten). Van Herk képlete alapján számítottuk ki a céltérfogat-meghatározáskor használandó beállítási biztonsági margó nagyságát. **Eredmények:** Statisztikailag szignifikáns eltérést találtunk a csontalapú és a lágyszöveti képregisztráció által adott beállítási hiba eredmények között vertikális és laterális irányban (VRT: 0,6 mm SD=5,1 vs. -0,1 mm SD=5,6 $p=0,006$; LNG: -1,5 mm SD=9,1 vs. -2,2 mm SD=11,8 $p=0,22$; LAT: -1,7 mm SD=3,9 vs. 0,2 mm SD=3,6 $p < 0,001$). A számított biztonsági margók VRT: 1,8 mm vs. 0,6 mm; LNG: 4,3 mm vs. 6,3 mm; LAT: 4,6 mm vs. 0,9 mm. A csontalapú regisztrációval elkövetett prostata beállítási hiba VRT -0,7 mm, LNG -0,7 mm, LAT 2 mm lenne. **Következtetések:** Kis és közepes kockázatú prostata daganatos betegek esetén a lágyszöveti képregisztráció helyett csontalapút alkalmazva eltérő napi beállítási hibát mérhetünk, az alkalmazandó biztonsági margót 3-4 mm-ről 4-6 mm-re kellene emelnünk, ami a tervezés során nehezítené a védendő szervek dóziskritériumainak betartását. A prostata pozícióját klinikailag releváns mértékű hibával állítanánk be. Ezeket figyelembe véve a lágyszöveti regisztráció alkalmazása javasolt.

Kulcsszavak: IGRT, prosztata, beállítási margó

Dr. Kovács Péter¹

¹PTE ETK Diagnosztikai Intézet

Győriné Korom Viktória¹¹Pécs - egészségügyi menedzser MSc - II. évfolyam, levelező munkarend**AZ ALACSONY ÁTLAGOS VÖRÖSVÉRTEST-HEMOGLOBIN, MINT A VASHIÁNY SZÜRÉSÉNEK ALAPJA**

Céltűzés: A vashiány hosszú ideig lappangó probléma, szűrővizsgálata fontos népegészségügyi téma. A lakosság egészségveszteségének közel 2 %-áért a vashiány tehető felelőssé és ennek káros hatása nemzetgazdasági szinten is kimutatható, pedig kezelése viszonylag egyszerűen megoldható. Miért nincs erre szervezett szűrővizsgálat? A modern laboratóriumi automaták sejttes elemek analízisét rutinszerűen végzik, gyorsan, nagy tömegben, relatív olcsón. Retrospektív kutatásunk célja azt vizsgálni, hogy az MCH (átlagos vörösvértest-hemoglobin) alkalmas-e a vashiány szűrésére. **Adatok és módszerek:** Nagy számú laborparaméter elemzését végeztük el, valamint összehasonlítottuk a szövettanilag igazolt emésztőszervi daganatos betegek diagnózis előtti vérkép- és székletvér vizsgálatait. Statisztikai egy és többváltozós számításokat végeztünk, ROC görbe alapján cut-off értékeket határoztunk meg. **Eredmények:** A Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórház öt év laborparamétereit vizsgálva megállapítható, hogy az MCH értéke legalább olyan jó jelzője a vashiálynak, mint egyéb speciális és ezért drágább vizsgálatok, valamint használhatónak tűnik a vastagbél daganatok szűrésében is a kockázati felmérés részeként. Az adatok alapján megállapított cut-off pontokat használva a normál vérkép adatok közül a legjobb mutatókkal az MCH rendelkezett: szenzitivitása: 80,80 (78,94-82,56), specificitása: 67,00 (63,39-70,47) PPV: 86,69 (85,40-87,88), NPV: 56,75 (54,12-59,34). Vizsgálatunkra torzító hatással voltak: A reticulocytá hemoglobin néhány nap vas szedés mellett nagyon gyorsan normalizálódik, a mért értékek jelentős torzulását okozták (ezért ezeket a értékeket nem értékeltük). Sok esetben CRP adatok nem álltak rendelkezésünkre, melyek sok gyulladás esetében magyarázhatja az alacsony szérum vas értéket. **Következtetések:** A gyermekek és az állapotos nők mellett veszélyeztettek a fogamzóképes nők illetve az 50 év feletti korosztály. A veszélyeztetettek szűrése, azonosítása és kezelése nagyban javítaná életminőségüket, munkájuk minőségét, csökkentené a munkából kieső és táppénzes napok számát. Adatainkat felhasználva megtervezünk egy országos vashiány szűrőprogramot, melynek pilot programja még ebben az évben elindításra kerül Kaposváron.

Kulcsszavak: vashiány, átlagos vörösvértest-hemoglobin, anémia

Dr. Egyed Miklós¹, dr. Boncz Imre²

¹Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórház

²PTE ETK Egészségbiztosítási Intézet

Gyüre Ramóna¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képalkotó diagnosztikai analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

MODERN KÉPALKOTÓ ELJÁRÁS A STROKE DIAGNOSZTIKÁJÁBAN

Célkitűzés: Az ASPECTS pontszámot standardizált módszerként fejlesztették ki, az ischaemiás léziók kiterjedésének számszerűsítésére natív CT felvételeken. Vizsgálatunk célja volt bebizonyítani, hogy ez a módszer segítségével meghatározhatjuk az ischaemia kiterjedésének nagyságát, valamint hogy ez a módszer elengedhetetlen mind a kezelési folyamat megkönnyítése, mind a klinikai vizsgálatok elvégzése szempontjából. **Adatok és módszerek:** 2017. januárjától 2018. októberéig terjedt vizsgálatunkban, összesen 88 beteg adatait néztük át a Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórházban. Az adattisztítást követően 66 beteg adata állt a rendelkezésünkre. Összevetettük az e-ASPECTS pontokat a módosított Rankin Skála értékeivel, valamint megvizsgáltuk, hogy az életkor előrehaladtával a stroke gyakorisága hogyan fog változni. Leíró statisztikát, T-próbát, Khi- négyzet próbát, lineáris regressziót, valamint korrelációt alkalmazunk. **Eredmények:** A vizsgált minta átlagéletkora 64,72 év (SD=1,52; medián=65,72; módusz=66,68). A minta legfiatalabb tagja 31 éves, míg a legidősebb 88 éves volt. Az életkor emelkedésével az átlagos mRS pontszám is emelkedik, ami az idősebb populáció rosszabb klinikai kimenetelének felel meg, a korreláció erősségének R2 értéke 0.3223-as. Az ápolásra szoruló, kedvezőtlen klinikai kimenetelt mutató mRS 3-5-ös értékkel rendelkező betegek aránya fordított korrelációt mutat a kiindulási ASPECTS értékkel, 6-os ASPECTS-nél 71%, míg 10-es értéknél 11%, az R2 értéke itt 0.7714. A kiindulási ASPECTS érték és a klinikai kimenetel összefüggését az mRS átlagos értékeivel is vizsgáltuk. A 6-os ASPECTS értékhez tartozó átlagos 3.43 ± 1.3 -as érték 10-es kiindulási ASPECTS érték esetén 2.11 ± 0.7 -re csökken, *t*-próbával a két érték közötti különbség magasan szignifikáns ($P < 0.001$). **Következtetések:** Vizsgálatunk is bizonyította, hogy az életkor előrehaladásával a stroke gyakorisága növekszik, ezzel szemben a klinikai kimenetel pedig rosszabbodik. Az ASPECTS egy hasznos módszernek bizonyult mind a kezelési folyamat megkönnyítésében, mind a klinikai vizsgálatok elvégzése szempontjából. A katéteres intervenció beavatkozás klinikai eredményessége a vizsgált populációban magas szignifikancia szint mellett annál jobb volt, minél magasabb volt a kiindulási ASPECTS érték.

Kulcsszavak: e-ASPECTS, mRS, ischaemiás stroke

Dr. Vajda Zsolt¹, Sipos Dávid²

¹Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórház Neurovaszkuláris Intervenciók Egység

²PTE ETK Diagnosztikai Intézet Képalkotó Diagnosztikai Tanszék

Haklits Anna¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend

PREVENCIÓS MOZGÁSPROGRAM HATÉKONYSÁGÁNAK FELMÉRÉSE FUNKCIONÁLIS MOZGÁSMINTA SZŰRÉSSEL ATLÉTÁK KÖRÉBEN

Céltűzés: Sportolók körében - a sérülések helyreállítása mellett - manapság egyre elterjedtebb a sérülést megelőző szűrővizsgálatok alkalmazása is. Erre a célra szolgáló egyik leghatásosabb módszer a Funkcionális Mozgásminta Szűrés (FMS). Ez a mozgásminta 7 különböző gyakorlatból áll, amely a sportolók törzsizom stabilitásának, ízületek mozgástartományának, egyensúlyozó képesség, izomerő vizsgálatának, hajlékonyság, propriocepció valamint a koordináció meghatározására szolgál. Két felmérés között fél éves mozgásprogramban vettek részt a sportolók, fiúk-lányok egyaránt. A résztvevők átlag életkora $17,33 \pm 1,77$ év. A mozgásprogramban azok a sportolók vettek részt, akik minimum heti 4 edzésen megjelentek. A korrekciós gyakorlatok az első felmérés eredményei alapján lettek összeállítva. A mozgásprogramot mindenki egyénileg építette be az edzéstervébe és heti 4 alkalommal végezték gyógytornász illetve edző felügyelete mellett. **Adatok és módszerek:** Statisztikai elemzéshez Microsoft Excel és SPSS 20 programokat alkalmaztunk, melyek segítségével leíró statisztikát számítottunk a minta jellemzésére, valamint a teszteken mért javulás szemléltetésére. Alkalmazott statisztikai módszereink a következők voltak: átlag, szórás, minimum, maximum, valamint százalékszámítás. Párosított t-próbát használtunk a tesztek szignifikancia szintjének megállapításához. **Eredmények:** A fél éves mozgásprogram előtt és után felmért FMS teszt értékei között szignifikáns ($p < 0,001$) javulás figyelhető meg. A teszten elérhető 21 pontból első mérésünk során a résztvevők átlagos pontszáma $13,48 \pm 2,11$ lett, míg fél év elteltével újramérés során az átlagos összpontszám $15,29 \pm 1,93$ -ra emelkedett, ami 8,62%-os javulást jelent. Legnagyobb fejlődés a mély guggolás ($p=0,02$), átlépés ($p=0,002$), aktív nyújtott lábemelés ($p=0,004$) és a rotációs stabilitás ($p=0,008$) tesztje során figyelhető meg. **Következtetések:** Következtetésképp az eredményekből kiindulva javasolható a Funkcionális Mozgásminta Szűrés alkalmazása sportolók funkcionális felmérésében, aszimmetriák csökkentésében izomerő növelésében és a korrekciós feladatok végzése a megállapított hiányosságok megszüntetésére.

Kulcsszavak: Funkcionális Mozgásminta Szűrés, korrekciós gyakorlatok, atlétika, sportfizioterápia

Tardi Péter¹

¹PTE ETK Fizioterápiás és Sporttudományi Intézet

Halász Anna¹

¹Szombathely - ápolás és betegellátás - szülésznő IV. évfolyam, levelező munkarend

**A VÁRANDÓS NŐK ATTITÚDJE A VÁRANDÓSSÁG ALATT ELVÉGEZHETŐ NEM
KÖTELEZŐ NON-INVÁZÍV VIZSGÁLATOKHOZ**

Célkitűzés: Szakdolgozatom célja a várandós nők attitűdjének, illetve ismereteinek vizsgálata az önköltségen alapuló, anyai vérből elvégezhető genetikai szűrővizsgálatokról. **Adatok és módszerek:** Vizsgálatom saját szerkesztésű kérdőív segítségével végeztem Zalaegerszegen, 2018. december és 2019. január között. Attitűd vizsgálatot végeztem. Kutatásomat várandós nők körében végeztem. 160 darab kérdőívet osztottam ki.

Eredmények: A vizsgált 15 fő közül 67,33% valamilyen úton már hallott NIPT tesztről. A vizsgált várandósok átlag életkora 31 év volt. A kismamák nagy számban, 62,00%-ban nagyon szívesen vennének részt noninvazív szűrésen, 50,67%-ukat pedig egyáltalán nem befolyásolja döntésében, hogy a vizsgálat önköltségen alapul. **Következtetések:** A kismamák ismereteit nagy mértékben bővíteni kellene a várandósgondozások alkalmával a genetikai célú szűrő tesztekéről.

Kulcsszavak: prenatalis diagnosztika, várandósgondozás, attitűd

Póhr Kitti¹

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet Klinikai Koordinációs és Neveléstudományi Tanszék

Halász Dalma¹¹Pécs - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend**TÖRZS STABILIZÁCIÓ AKROBATIKUS ROCK AND ROLL TÁNCOSOK KÖRÉBEN**

Célkítűzés: Kutatásunk során célunk, hogy a három hónapos mozgásprogram által javítsuk a táncosok lumbális motoros kontrollját, törzsizomerejét és stabilizáló szerepét, egyensúlyozási képességét, hasizmok nyújthatóságát és izomerejét, illetve a gerinc funkcionális állapotát. **Adatok és módszerek:** Kvantitatív, prospektív és longitudinális kutatást végeztünk. A mintavételi eljárásunk nem véletlenszerű és kényelmi. Vizsgálati és kontrollcsoportot alakítottunk ki. A vizsgálati csoportba 24 fő került be, azok a 12-17 év közötti lányok, akik minimum 1 éve akrobatikus rock and roll edzéseken vesznek részt a Pécsi Fordan Tánccentrumban heti kétszer. A kontrollcsoportban 10 fő vett részt, azok a 14-17 év közötti lányok, akik szintén minimum 1 éve látogatják a Pécsi Fordan Tánccentrum edzéseit, heti két alkalommal. A kizárási kritériumok a következők voltak: Acut sérülés, diagnosztizált egyensúlyzavar és vestibuláris érintettség, discus hernia, illetve, ha a szülő nem járul hozzá a felméréshez. A kutatás 2017. szeptemberétől, 2019. februárjáig tartott. Az adatgyűjtés során funkcionális teszteket és kérdőívet alkalmaztunk, Core-, Flamingo balance, Lumbális motoros kontroll és Kraus-Weber tesztet, illetve Roland-Morris kérdőívet. Az adatok összegzésére és elemzésére Microsoft Office Excel 2010 programot használtunk, leíró statisztikát és különbözőség vizsgálatot végeztünk (két mintás t-próba, egymintás párosított t-próba). **Eredmények:** A kutatás során kiderült, hogy a vizsgálati csoportban részt vevő táncosok törzsizomereje és stabilizáló szerepe, lumbális motoros kontrollja, egyensúlyozási képessége és a gerinc funkcionális állapota jelentősen javult a mozgásprogram hatására, ellenben a kontrollcsoport eredményeivel, ahol nem alkalmaztunk mozgásprogramot. Nem tapasztaltunk szignifikáns javulást a Kraus-Weber teszt során mért hasizomerő és nyújthatóság kapcsán egyik csoport esetében sem, hiszen maximális eredményt értek el a táncosok a mérések során. **Következtetések:** Tehát arra a következtetésre jutottunk, hogy a törzsizom erősítő mozgásprogram alkalmazása jótékonyan hat az akrobatikus rock and roll táncosok törzsiszmainak állapotára. Érdemes a jövőben is alkalmazni erősítő programokat.

Kulcsszavak: akrobatikus rock and roll, törzsizom erősítés, mozgásprogram

Tardi Péter¹, Kiss Gabriella²

¹PTE ETK Fizioterápiás és Sporttudományi Intézet

²PTE ÁOK Sportmedicina Tanszék

Hegedűsné Bem Andrea¹

¹Szombathely - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA - III. évfolyam, levelező munkarend

A FIZIKAI KÖRNYEZET HATÁSA A KISGYERMEK JÁTÉKTEVÉKENYSÉGÉRE

Célkitűzés: A kutatás célja, hogy vizsgálja a fizikai környezet, és a játékeszközök mennyiségének hatását a gyermekek játéktevékenységére és viselkedésére két eltérően berendezett bölcsődei csoportban. **Adatok és módszerek:** A bölcsőde két eltérő módon berendezett csoportjába járó 16 -38 hónapos kor közötti gyermekeket nem véletlenszerű, csoportos, kényelmi mintavétellel választottam. Kutatásom kvalitatív típusú, megfigyelésen alapuló, összehasonlító elemzés volt. Mindkét csoportban 10-10 alkalommal 30 perces időtartamban figyeltem meg a gyerekeket a délelőtti szabad játéktevékenység közben. 5-5 percenként fényképen rögzítettem a csoportszobában elfoglalt helyüket. A naplószerűen rögzített megfigyelések értékelését a BOMI TCRU átdolgozott szempontsor alapján végeztem el. Az adatokat SPSS statisztikai szoftverrel dolgoztam fel, T próbát, korrelációelemzést alkalmaztam. **Eredmények:** A nyugodt légkör szempontjából a két csoport között különbség mutatkozott. ($t = -3,250$, $p = 0,007$). A hagyományos csoportszobában előfordult kevésbé kiegyensúlyozott légkör ($M=2,00$; $SD=0,8$), az alternatív berendezésű csoportszobában minden alkalommal békés játéktevékenység zajlott ($M= 2,9$ $SD=0,3$). Az alternatívan berendezett szobában a gyermekek beépítették az újszerű helyszíneket a játékuukba, így lényegesen kevesebbet játszottak a szőnyegen, mint a hagyományos csoportban (1: $M=24,9$, 2: $M=10,2$). **Következtetések:** A fizikai környezet, és a gyerekek által használt tárgyak befolyásolják a gyermekek játéktevékenységét. Az inspiráló környezet pozitív hatással bír a játék légkörére, és a gyermekeket körülvevő tér kihasználására, ez útmutatást jelenthet a szakembereknek.

Kulcsszavak: gyermek, környezet, játék, viselkedés

Dr. Pachner Orsolya Csilla¹

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet Klinikai Koordinációs és Neveléstudományi Tanszék

Heim Flóra¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

AZ IMMUNHISZTOKÉMIA SZEREPE A MALIGNUS TÜDŐDAGANATOK PATOLÓGIAI VIZSGÁLATÁBAN

Célkítűzés: A tüdőrák nemcsak hazánkban, hanem világszerte is vezető halálok a daganatos megbetegedések között. Jelen tanulmány célja, hogy a 2014-2016 közötti időszakban, a Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórház Patológia Osztályán vizsgált tüdődaganatos szövetminták retrospektív elemzése révén képet kapjak arról, hogy milyen gyakorisággal és milyen esetekben használták az immunhisztokémiát a tüdőtumороk patológiai diagnosztikájában. **Adatok és módszerek:** A Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórház Patológia Osztályának mintáiból végzett retrospektív dokumentumelemzés 2018. január és 2018. december között. Kutatásomat 2014-2016 közötti időszakban tüdődaganatokból vett bronchoscopos és műtéti rezekciós szövettani mintákból végeztem, nemtől és kortól függetlenül, a tüdőtumороknál használt immunhisztokémiai vizsgálatok gyakoriságára és típusaira fókuszálva. A bronchoscopos minták esetén kizártam azokat az eseteket, amelyeknél a szövettani feldolgozás során nem bizonyult értékelhetőnek a minta, illetve nem volt megfelelő minőségű, valamint a rutin hematoxilin-eozin festésű metszetek után, az immunhisztokémiai vizsgálatok elvégzésére elégtelen mennyiségűnek bizonyult az anyag. Kizárási kritériumként szolgált továbbá a műtéti preparátumoknál a primer tumor esetleges hiánya. Leíró statisztikát készítettem Microsoft Office Excel 2016-os statisztikai szoftver segítségével. **Eredmények:** 348 rosszindulatú tüdődaganatos beteg leletének elemzése során 208 (60%) esetben készült immunhisztokémiai vizsgálat. Kutatásom során igazolódott, hogy az immunhisztokémiai vizsgálatok zömében rosszul differenciált daganatoknál kerültek elvégzésre, illetve, hogy nagyobb gyakorisággal alkalmazzák őket bronchoscopos biopsziás mintáknál (75%), mint műtéti rezekciós preparátumoknál (25%). **Következtetések:** Az immunhisztokémiai vizsgálatok elengedhetetlenek rosszul differenciált tüdődaganatok diagnosztikájához. Kiemelt szerepet kap rosszul differenciált daganatoknál, illetve kis biopsziás mintáknál és a jövőbeni kezelés tekintetében is irányít mutató.

Kulcsszavak: tüdőtumor, immunhisztokémia, laphám carcinoma, adenocarcinoma

Dr. Heckel Katalin Erika¹

¹Nemzeti Szakértői és Kutatói Központ Kaposvári Intézet

Horváth Boglárka¹¹Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend**RECTUS DIASTASIS ÉS LUMBALIS MOTOROS KONTROLL KAPCSOLATA SECTIO CAESAREAN ÁTESETT NŐK KÖRÉBEN**

Célkitűzés: A rectus diastasis (RD) egyre több újdonsült anya életére van kihatással, s előfordulása jóval gyakoribb a császármetszéssel szült nők körében. A kutatás célja felmérni a császármetszésen átesett nők állapotát a lumbalis motoros kontroll és a hasizmok szempontjából, valamint az RD rehabilitációja specifikus hasizom és lumbalis motoros kontroll gyakorlatokkal. **Adatok és módszerek:** Kvantitatív prospektív tanulmány. 64 fő RD mértékét mértük fel a kórházi tartózkodás alatt, ebből 10 fő egy 12 hetes egyéni tréninget végzett, 5 fő csak a tréningen vett részt (A csop), 5 fő kiegészítésként dynamic tapet is kapott (B csop). Beválasztási kritériumok: császármetszés, minimum 1 ujjnyi rectus diastasis. Kizárási kritérium: hüvelyi úton szülés, a programot kontraindikáló tényező. Adatgyűjtési módszerek: lumbalis motoros kontroll (LMK) vizsgálata ülésben törzsdöntés, ülve térd extensio és stabilizer segítségével, transversus abdominis teszt, Rectus test, saját szerkesztésű kérdőív. A kutatás 2018. június-2019. január 31. között történt Zalaegerszegen. Felhasznált statisztikai próbák: ANOVA analízis, páros t-próba, Cramer's V mutató. Használt statisztikai szoftver: IBM SPSS 23.0. **Eredmények:** A 64 fő átlagos RD értéke $2,78 \pm 0,58$ cm volt, közülük csupán 16 fő végzett valamilyen mozgásprogramot. A prospektív felmérés átlagértékei alapján a stabilizerrel mért LMK az A csoportnál 4,77 Hgmm-rel, a B csoportnál 7,3 Hgmm-rel javult. Az RD értéke az A ($p < 0,001$) és a B csoportnál is ($p = 0,001$) szignifikánsan javult. Az A csoport ülve végzett törzsdöntés tesztje ($p = 0,042$), és a transversus abdominis tesztje ($p = 0,005$) mutatott szignifikáns javulást. A B csoportnál a stabilizerrel mért LMK javult ($p = 0,022$). **Következtetések:** A napi rendszerességgel végzett, speciális gyakorlatok hozzájárulnak a rectus diastasis csökkenéséhez és a lumbalis motoros kontroll fejlődéséhez. A regeneráció szempontjából fontos felhívni a figyelmet a várandósság alatti speciális mozgásprogramok preventív hatásaira.

Kulcsszavak: Rectus diastasis, császármetszés, lumbalis motoros kontroll, császármetszés utáni rehabilitáció

Beleznai Viktória¹¹PTE ETK Fizioterápiás és Sporttudományi Intézet Fizioterápiás Tanszék

Horváth Erika Viktória¹¹Kaposvár - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend**AZ ANYATEJES TÁPLÁLÁS SZAKMAI IRÁNYELVÉNEK MEGVALÓSULÁSA A GYAKORLATBAN**

Céltűzés: Az egészséges csecsemő táplálásával kapcsolatos szakmai irányelvek a gyakorlatban nem mindig adaptálódnak hiánytalanul. Kutatásom célja feltárni, a szoptatással kapcsolatos irányelvek megvalósulását és a védőnők szerepét. **Adatok és módszerek:** A kvantitatív, retrospektív, keresztmetszeti kutatásban nem véletlenszerű, szakértői kiválasztással olyan édesanyák vettek részt, akik az elmúlt fél-három évben egészséges gyermeket szültek (N=160). A koraszülöttet világra hozók kizárásra kerültek. Az anonim, önkitöltős, saját szerkesztésű kérdőívek online kerültek megosztásra 2019-ben. Az SPSS 13. program segítségével leíró statisztika mellett, khi-négyzet próbát és Fisher's Exact tesztet alkalmaztunk ($p < 0,05$). **Eredmények:** A megkérdezettek legnagyobb része (57%) 31-40 év közötti. Az édesanyák 86%-a igény szerint szoptatott. A védőnő szoptatással kapcsolatos tanácsait, az anyák 61%-a hasznosnak ítélte. A válaszadók 63%-a 4 hónapnál tovább szoptatta gyermekét kizárólagosan. A szülést követő bőr-bőr kontaktus során, a szülés típusa szerint jelentős különbség azonosítható a szoptatás megvalósulásában a hüvelyi úton történt szülés javára ($p=0,04$). Az igény szerinti szoptatás valamint az édesanya szoptatás melletti elköteleződése pozitívan hatott az anyatejes ($p < 0,001$) és a kizárólagos anyatejes ($p < 0,001$) táplálás hosszára. A baba, illetve az anya részéről fellépő, szoptatási nehézségek rontották a kizárólagos szoptatás hosszát ($p < 0,001$). A védőnőhöz fűződő jó kapcsolat ($p=0,48$) és a védőnő megfelelő minőségű szoptatási tájékoztatása ($p=0,9$) nem befolyásolta pozitív irányba az anyatejes táplálás hosszát. **Következtetések:** A várandósság alatti védőnői gondozásban erősíteni szükséges az anya szoptatás melletti elköteleződését, majd a szülést követően a szoptatási nehézségek megelőzését, kezelését. A képzésébe javasolt, a laktációs tanácsadás magasabb óraszámú történő beépítése.

Kulcsszavak: szoptatás, anyatejes táplálás, védőnő

Harjánné dr. Brantmüller Éva¹

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet Védőnői és Prevenció Tanszék

Horváth Éva¹

¹Pécs - ápolás MSc - intenzív II. évfolyam, nappali munkarend

ÁPOLÓK ÁLTAL IRÁNYÍTOTT KLINIKAI EGYSÉGEK HATÉKONYSÁGÁNAK ÉS KÖLTSÉGHATÉKONYSÁGÁNAK ÖSSZEFOGLALÓ ELEMZÉSE

Célkitűzés: A szisztematikusan készítettének célja volt, hogy a nemzetközi szakirodalom eredményei alapján egy jól átlátható összefoglalót készítsünk, kritikusan értékeljünk és szintetizáljunk a kiterjesztett hatáskörű ápolók nemzetközi helyzetével kapcsolatban. Ezen belül fő területek, amit vizsgáltunk, a terápiában és ellátás terén biztosított hatékonyságuk, továbbá az egészségügyi ellátórendszerben fellépő költséghatékonysági tényezők voltak. **Adatok és módszerek:** Az áttekintés tervezése során 5 orvostudományi elektronikus adatbázisban végeztünk átfogó és széleskörű keresést 2008 és 2018 decembere között publikált szakirodalmak tekintetében. 15 tanulmányt választottunk ki, majd értékeltünk és dolgoztunk fel a review keretein belül. **Eredmények:** Az eredmények azt mutatják, hogy a kiterjesztett hatáskörű ápolók bevonása az alapellátásba és a kritikus és egyéb területek esetén is számottevő költségcsökkenést okoz, és emellett az ellátás minősége nem csökkent (QALY : 0,017), sőt bizonyos esetekben még növekedésről is beszámolhatunk. Például a páciensek hospitalizált idejük számottevően rövidült bizonyos esetekben ($p < 0,001$), a mortalitási ráta javult, a terápiás hatás pozitív irányba változott ($p < 0,001$) és a betegelégedettség ($p = 0,02$) is pozitív irányba változott a felhasznált szakirodalmak eredményei alapján. **Következtetések:** A vizsgálatokban szereplő országokban a kiterjesztett hatáskörű ápolók alkalmazása különböző kompetenciaszinteken hasznosnak bizonyult. Kialakítva egy hatékonyabb munkaerő felhasználási stratégiát. Ezzel előre jelezve azt, hogy a megnövekedett ellátási igényre, hazánkban is megfelelő előkészületek mellett hatásos változtatás, fejlődés lehetne az ápolók ezen csoportjának alkalmazása a klinikai gyakorlatban.

Kulcsszavak: kiterjesztett hatáskörű ápoló, APN, NP, költséghatékonyság, hatékonyság, terápiás hatás

Dr. Oláh András¹, Pusztai Dorina²

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

²PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

Horváth Mercédesz Valéria¹

¹Szombathely - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA - III. évfolyam, levelező munkarend

ALVÁS SZÜKSÉGLETE A SZOMBATHELYI BÖLCSŐDÉSEK KÖRÉBEN

Célkitűzés: A szombathelyi bölcsődébe járó gyermekek alvási szokásainak, körülményeinek megismerése. Kiemelten vizsgálva a mese mondásának, alvási szertartásnak és a napközbeni alvásnak a szerepét. **Adatok és módszerek:** A kvantitatív és keresztmetszeti vizsgálat a szombathelyi Egyesített Bölcsődei Intézményben zajlott. Nem véletlenszerű, célzott, teljes körű mintavétellel történt a kutatás. A minta elemszám 118 volt. Saját szerkesztésű kérdőívvel és standard kérdőívvel (Children's Sleep Habits Questionnaire - Infant Version, The Baby Care Questionnaire) önként és anonim adatgyűjtés zajlott. Az eredményeit leíró statisztikával, a két változó kapcsolatát khi-négyzet próbával, független mintás és összetartozó mintás t-próbával, független mintás varianciaanalízissel és spearman korrelációval elemeztem (IBM SPSS) ($p < 0,05$). **Eredmények:** Gyakoribb a mesehallgatás ($M=1,2$; $SD=0,8$), mint a TV-ben nézett mese ($M=0,6$; $SD=0,7$) lefekvés előtt ($t=5,129$; $p < 0,05$; $N=103$). Jelentős kapcsolat van az alvási szokások és a lefekvés előtti TV nézés gyakorisága között ($F=5,068$; $p < 0,05$). Akik soha ($M=15,7$; $SD=1,99$) illetve gyakran ($M=14,6$; $SD=2,94$) néznek TV-t elalvás előtt, azoknál jellemzőbbek a pozitív alvási szokások, azokhoz képest, akik néha ($M=14$; $SD=2,77$) néznek. Független mintás t-próba eredménye szerint a 2 év alatti és feletti korcsoport is hasonló arányban alszik napközben ($p > 0,05$). Nem változik a napközbeni alvás mennyisége 2 éves kor felett. **Következtetések:** Az eredmények azt mutatják, hogy a szülők többsége altatásakor mesélnék a gyermekeiknek, mely pozitív a mai világban. A rendszertelenül TV-ben nézett mese lefekvést megelőzően nyugtalan alvást eredményez. A napközbeni alvás hasonlóan megjelenik 2 év felett is.

Kulcsszavak: alvás, kisgyermek, lefekvés, televízió

Dr. Pachner Orsolya Csilla¹

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet Klinikai Koordinációs és Neveléstudományi Tanszék

Illés Vanda¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, levelező munkarend

A SZKIZOFRÉN BETEGEK COMPLIANCE VIZSGÁLATA A HOSSZÚTÁVÚ GONDOZÁS SORÁN

Célkitűzés: Kutatásom célja annak felmérése, hogy a szkizofrén betegek körében az együttműködésük milyen összefüggésben van a hosszútávú antipszichotikum terápia betartásával illetve a kontrollon való megjelenés pontos betartása pozitív irányba befolyásolja a gyógyszerekhez való hozzáállást **Adatok és módszerek:** Kvantitatív vizsgálatom 2018 és 2019. között a Budapesti Szent János Kórház Pszichiátriai osztályán történt. Nem véletlenszerű, célirányos kiválasztás során a célcsoportba a szkizofrénia diagnózissal rendelkező 25 és 70 év közötti betegek kerültek (n=101). Kizárási kritérium azon betegeket, akik, írásképtelenek, és az életminőséget befolyásoló fogyatékosságban szenvednek. Kérdőív kiértékelése során a diagnózis ismeretét, szociodemográfiai és gyógyszereszedéssel kapcsolatos adatokat tekintettem át. Dokumentumelemzés során a gondozás kezdetének időpontját, és a kontrollon való megjelenést elemeztem. Az adatok statisztikai elemzését Microsoft Office Excel 2016. software alkalmazásával végeztem. A vizsgálatban alkalmazott statisztikai próbákat a Khi-négyzet próba és regresszió számítással végeztem ($p < 0,05$). **Eredmények:** Az eredmények azt mutatták, hogy a vizsgálatba bevont 101 főből 54 fő ismerte a diagnózisát, és 47 fő kapott felvilágosítást betegségével kapcsolatban, mely megkönnyítette a gyógyszereszedéssel kapcsolatos kérdéseket, miszerint a bevont betegekből, 50 fő (49%) terápiának megfelelően szedi gyógyszereit és ebből 40 fő (80%) havonta megjelenik a gondozóban. Ezzel ellentétben 51 fő nem szedi a gyógyszereket és ebből 30 fő (60%) nem jár rendszeres kontrollra. Megállapítható, hogy szignifikánsan magasabb ($p < 0,001$) azon betegek adherenciája, akik rendszeresen részt vesznek a kontrollon azokkal szemben, akik nem.

Következtetések:

Feltételezésem miszerint a terápia betartása pozitív irányba befolyásolja a beteg együttműködését, betegségtudatát igazolódott. A kontrollon való megjelenés elősegíti, hogy a beteg jobb adherenciával rendelkezzen.

Kulcsszavak: Együttműködés, Adherencia, Kontroll, Antipszichotikum, Szkizofrénia

Szabó László¹

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

Iván Boglárka¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - mentőtiszt IV. évfolyam, nappali munkarend

A DÉL-DUNÁNTÚLI DOLGOZÓK FELKÉSZÜLTSEGE TÖMEGES ELLÁTÁSOK SORÁN

Célkítűzés: A prehospitalis ellátások során az ellátóknak különféle megoldásokra való problémával kell megküzdniük a betegekért. Ettől nagyban eltér egy speciális eset ahol egy időben több sérülttel kell foglalkozni ezeket a rendkívüli eseményeket tömeges balesetnek nevezzük. Dolgozatom célja felmérni a Dél-dunántúli Régióban szolgálatot teljesítő mentődolgozók ismereteit tömeges balesetek felszámolásából. Kutatásomban központi szerepet kap a dolgozók felkészültsége a tömeges balesetknél alkalmazott Triage kategóriákat illetően. Felmérésre kerül hogy a sérült osztályozás adott esetben milyen beosztással rendelkező szakember látja el mennyire jártasok a helyszíni Triageban. **Adatok és módszerek:** A vizsgálatban a Régió 3 központi mentőállomásának (Pécs, Szekszárd, Kaposvár) kivonuló mentőorvosa, mentőtisztje, mentőápolója mentőtechnikusa vett részt. A kérdőívben szociodemográfiai adatokon kívül szakmai jellegű kérdések is szerepeltek melyek a 38/2012. számú Főigazgatói Utasítás alapján készültek. A kutatás 2018 márciusától 2019 februárjáig tartott. A kapott adatokat IBM SPSS programmal számítottam ki. Korrelációs elemzést Párosított T próbát és Anova variancia analízist alkalmaztam. **Eredmények:** Saját szerkesztésű kérdőívben egy Triage feladatot kellett az ellátóknak megoldaniuk melynek végén összesítettem a pontjaikat. Az egyes feladatok során a felsőoktatásban végzett mentődolgozók kiemelkedő teljesítménnyel bírtak a középfokú képzéssel rendelkezőkkel szemben. Eredményeim alapján arra a következtetésre jutottam hogy nagyban befolyásolja a Triage osztályozásokat hogy az ellátó milyen beosztással rendelkezik ($p=0,082$). Kutatásom során beigazolódott hogy függ az osztályozás attól hogy hány éve dolgozik az ellátó a szakmában ($p=0,69$). **Következtetések:** A vizsgálat után az a következtetést vonható le hogy a segítségnyújtók a gyakorlati jellegű oktatást és a szimulációs gyakorlatot tartják célravezetőbbnek ismereteik bővítésében. Feltételezem hogy a rendelkezésre álló eredmények kiemelése során pontos képet kapok a helyszínen tapasztalt ellátási/szervezési hiányosságok összességéről különös tekintettel, az ott használt Triage kategóriák alkalmazását illetően. Az állítást saját kutatásom továbbá az általam használt irodalmak is alátámasztják.

Kulcsszavak: Triage

Pandur Attila András¹

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet

Iván Gyöngyi¹¹Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend**HAGYMAFÉLÉK ÉS KÉSZÍTMÉNYEIK ANTIMIKROBIÁLIS HATÁSÁNAK
VÁLADÉKOKBÓL TÖRTÉNŐ VIZSGÁLATA**

Célkitűzés: A kutatás célja volt értékelni a fokhagyma és két hagymakészítmény (egy fokhagyma- és egy medvehagyma kapszula) hatásosságát a húgyúti- és a felső légúti fertőzésekben. **Adatok és módszerek:** A vizsgálatunk három részvizsgálatból tevődött össze, amelybe összesen 18 főt (n=18) vontunk be nem random mintavétellel. A vizelet és a nyálminták a résztvevőktől származtak, a minták vizsgálatához standard mikrobiológiai próbákat, köztük agar diffúziós módszert alkalmaztunk. Ezenkívül minden részvizsgálat alkalmával a résztvevőkkel kitöltöttünk egy-egy saját készítésű kérdőívet. **Eredmények:** A nyálban kiválasztódott fokhagyma a *Staphylococcus aureus* baktériummal szemben hatásosnak bizonyult, a gátlási zóna átmérője $12 \pm 0,78$ mm volt. A vizeletmintáknál a fokhagymakapszula esetében a *Staphylococcus aureus*, az MRSA, az *E. coli* ESBL és a *K. pneumoniae* ESBL baktériumtörzsekkel szemben olvastunk le gátlási zónákat a táptalajokról. Míg a nyálminták az MRSA baktériummal szemben bizonyultak hatásosnak ($11,5 \pm 0,98$ mm). A medvehagyma kapszula a nyálban és a vizeletben kiválasztódva is hatástalannak mutatkozott. Eredményeink kiértékeléséhez Excel 2016 és SPSS 24.0 szoftvert alkalmaztunk, az eredményt szignifikánsnak tekintettük, ha $p \leq 0,05$ volt. **Következtetések:** A fokhagymakapszula vizeletben kiválasztódott antimikrobiális anyagai jelentősnek mutatkoztak, ezért a húgyúti fertőzések kezelésében szerepe lehet. A nyálban kiválasztódott fokhagyma az *S. aureus* baktériumra nézve hatásosnak bizonyult. A fokhagymakapszula az MRSA baktériummal szemben mutatott kedvező hatást. A fokhagyma *S. aureus* általi légúti fertőző betegségekben bizonyos mértékig képes elpusztítani a *S. aureus* baktériumtörzset, ezzel is csökkentve az antibiotikus hatású készítmények használatát. Ugyanezen hagymaféle kapszula formában az MRSA általi légúti fertőzésekben kaphat szerepet.

Kulcsszavak: fokhagyma, fokhagymakapszula, medvehagyma kapszula, antimikrobiális hatás

Szekeresné dr. Szabó Szilvia¹, dr. Kerényi Monika²¹PTE ETK Táplálkozástudományi és Dietetikai Intézet²PTE ÁOK Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet

Juhász Dóra¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

FEHÉRJE-GLIKOZILÁCIÓ JELENTŐSÉGE A TESTMOZGÁS PREKONDICIONÁLÓ HATÁSÁBAN

Céltűzés: Az eredmények függvényében feltételezzük, hogy igazolódik fog, hogy a fehérje-glikozilációnak igenis fontos szerepe van a testmozgásban. Ezt az elméletet alátudjuk, majd támasztani a klinikai laboratóriumi paraméterekkel is, mint laktát, kreatinin-kináz, fehérvérszám. Várhatóan az O-Glikoziláció fokozódását észleljük az önkéntes fehérvérsajtjeiben. A testmozgás hatásait, az oxidatív stresszt és/vagy a hemodinamikai stresszt modellezni tudjuk in vitro kísérletekben. Módszerünk esetleg alapját képezheti későbbiekben klinikai tesztek kifejlesztésének, melyek hasznosak lehetnek például a terheléses EKG vagy sportorvosi mérések kiegészítő részeként. **Adatok és módszerek:** Önkéntesből vett vérminta fehérvérsajtjeivel és Jurkat sejtekkel dolgoztunk. Ezeknek a sejteknek segítségével mutattuk, ki az O-Glikoziláció jelenlétét Western blot technikával. A Western blotlalt végzett vizsgálat mintái között volt kezeletlen fehérvérsajt, 37°C-on kezelt minta, tonogént, PUGNAc + glükózamint tartalmazó minta, 18 és 25 G (Gause) átmérőjű tűn átáramoltatott (mechanikai stressz) minta, valamint 30 perc futás után levett minta. Klinikai laboratóriumi paramétereket is meghatároztunk, futás előtti illetve futás utáni vérmintából. A fehérvérsajt O-Glikozilációját ezen kívül flow citometriával is megpróbáltuk detektálni. **Eredmények:** A Western blot technikával kimutatható az O-Glikoziláció szignifikáns ($p=0,00013$) megemelkedése testmozgás után. Szintén megemelkedett a fehérvérsajt O-Glikozilációja mechanikai stressz hatására ($p<0,05$). Sok klinikai laboratóriumi paraméter szintje megemelkedett futás következtében, ilyen a laktát, kreatinin, kreatinin-kináz, fehérvérszám, (főként limfocita). **Következtetések:** Igazolódt, hogy rövid testmozgás során megemelkedik az O-Glikoziláció mértéke fehérvérsajtjeiben. Ebben szerepe lehet a gyorsabb keringés okozta mechanikai stressznek. A flow citometriás O-Glikoziláció mérésnek optimalizálásával lehetőség nyílna a mérést a klinikai gyakorlatban is alkalmazni.

Kulcsszavak: O-Glikoziláció, testmozgás, fehérvérsajt, klinikai laboratóriumi paraméterek, western blot, flow citometria

Dr. Nagy Tamás¹, Császár Judit²

¹PTE KK Laboratóriumi Medicina Intézet

²PTE ETK Diagnosztikai Intézet

Juhász-Kis Virág Judit¹¹Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend**HOMOKTÖVIS ISMERTSÉGÉNEK, ALKALMAZÁSI GYAKORISÁGÁNAK ÉS
ANTIMIKROBIÁLIS HATÁSÁNAK VIZSGÁLATA**

Célkitűzés: Célunk felmérni a magyar 16 év feletti lakosság tájékozottságát, tapasztalatait a gyógyhatású növényekről, homoktövisről. Célkitűzésünk, hogy megtaláljuk a legmegfelelőbb antibakteriális hatású mintát. Feltételezzük nincs földrajzi különbség, de a lefagyasztott és a frissen szedett minták között számottevő lesz.

Adatok és módszerek: A kérdőív keresztmetszeti, véletlenszerű mintavétellel történt, amit 222 fő töltött ki. Az átlagéletkor 37 év. Leíró statisztikát, ANOVA-t, Pearson-féle korrelációs együtthatót alkalmaztunk, melyet SPSS20v és MsOffice2016-al elemeztünk. Szignifikancia szint: $p < 0,05$ és $r < \pm 0,250$. 0,5 McF feletti zavarosság jelzi az antibakteriális hatást. A homoktöviseket kiszárítottuk, ledaráltuk. A fagyasztott és friss mintákból kimértünk 3-3 grammot. 27 ml metanollal felöntöttük és rázattuk. Leszűrtük, majd bepároltuk. Kialakítottuk a 20 almintát: koncentrált-metanolos-oldat, és a hexános, kloroformos, etilacetátos, butanolos vizes oldat. A 10 patogén baktérium tenyésztéséhez Mueller-Hinton-húsleves és agar-táptalajt használtunk. 2,5%-ig DMSO oldatot használtunk. Az inokulumokat steril fiziológiás sóoldattal előállítottuk. Egy éjszakán át 37°C-on inkubáltuk. **Eredmények:** A kitöltők 98,2%-a (218 fő) hisz a növények gyógyhatásában. 78%-a (173 fő) pozitív hatást észlelt fogyasztásuk kapcsán. Összefüggést észleltünk az egészség változása és a fogyasztási gyakoriság között (egészségmegőrzés: $r = -0,516$; $p < 0,01$ és egészségjavítás: $r = -0,468$; $p < 0,01$ céljából). 87,5%-a (195 fő) ismeri a homoktöviset és 99,5% (194 fő) pozitívan vélekedik róla. Függs az életkortól a homoktövis fogyasztás gyakorisága ($p = 0,02$; Levene teszt: $p = 0,10$), illetve az is, hogy mire használják ($p < 0,05$; Levene teszt: $p = 0,247$). A fogyasztás gyakorisága és az egészség változása között összefüggés észlelhető ($r = -0,695$; $p < 0,01$). Az antibakteriális hatás nem igazolódott egyértelműen. Szabad szemmel látható zavarosság mértéke nem haladja meg a 0,5 McF értéket egyik mintánál sem.

Következtetések: Az eredmények nagy prediktív értékkel bírnak, hiszen megismerhettük a kitöltők tájékozottságát és tapasztalataikat. Az alkalmazott módszer sikertelensége jelző értékű. Érdemes lenne más eljárásokkal megvizsgálni a termést és egyéb részeit.

Kulcsszavak: homoktövis, gyógyhatású növény, gyógynövény, antibakteriális hatás

Ungár Tamás Lászlóné dr. Polyák Éva¹

¹PTE ETK Táplálkozástudományi és Dietetikai Intézet

Kamu Szabolcs¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képalkotó diagnosztikai analitika III. évfolyam, nappali munkarend

KIS-, KÖZEPES- ÉS NAGY ENERGIÁJÚ IMAT BESUGÁRZÁSI TERVEK DOZIMETRIAI ÖSSZEHASONLÍTÁSA ÉS A SZÓRT NEUTRON DÓZISTERHELÉS MEGHATÁROZÁSA PROSZTATA DAGANATOS BETEGEKNÉL

Céltűzés: A prosztata daganatosok sugárterápiája ma rendszerint intenzitás modulált ívterápiával (IMAT) történik. Ez a folyamat kis (6MV) vagy közepes (10MV) energiájú foton besugárással történik. Megvizsgáltuk, hogy a választott energia szerint van-e különbség a céltérfogatok és a védendő szervek dózispárámetereiben. **Adatok és módszerek:** Összesen 23, kis-, közepes- és magas rizikójú prosztata tumoros beteg kis- vagy közepes energiájú besugárzási terveihez elkészítettük a közepes- és kis energiás tervet is. A tervek normalizálásakor az egyező céltérfogat-lefedettségre (V95) törekedtünk. Vizsgáltuk a céltérfogatok túldozírozását (V107). A rizikószervek közül a rectum (V50, V60, V65, V70, V75), a hólyag (V50, V65, V70, V75, D2cc), a femurfejek (átlag, D2cc), valamint a fősugárba eső bőrfelület (V8, V15) dózisterheléseit. Thermo scientific biorem típusú doziméterrel megmértük a 10MV-s tervek leadásakor jelentkező szórt neutron sugárzás dózisteljesítményét és a sugármenet idejét. Kiszámítottuk a bőrfelszín ebből érő egyenérték dózist. A összehasonlítást normalitás-vizsgálat és F-próbát követően kétmintás T-próbával végeztünk, szignifikáns különbségeket kerestünk 95% konfidencia intervallumban. **Eredmények:** Statisztikailg szignifikáns eltérést csak a bőr dózisterhelésében találtunk, a közepes energiájú tervek javára V8 58,2% (SD 14) vs. 44,6% (SD 14,5) p=0,001 és V15 11,3% (SD 7,6) vs. 5,7% (SD 5,8) p=0,003. A rectumnál kapott adatok megközelítik a szignifikáns eredményeket V60 24,4% (SD 7,8) vs. 25,8% (SD 6,3), V65 17,9% (SD 7,1) vs. 19,9% (SD 6,0) és V70 11,4% (SD 5,5) vs. 12,6% (SD 4,6). A többi rizikószerv és a céltérfogatok dózispárámeterei esetén nem tudunk különbséget kimutatni. Az átlagos neutron dózisteljesítmény 10MV esetén 0,241 mSv/Gy (SD 0,032). A sugármenet átlagos ideje 128 s (SD 3,2 s). Nagy energiánál az átlagos neutron dózisteljesítmény 0,56 mSv/Gy (SD 0,05 mSv/Gy). **Következtetések:** A 6MV és 10MV energiájú nyalábok között a bulid-up zóna a bőr dózisterhelésének csökkenését okozza 10MV használata esetén. A szórt neutron sugárzás dózisa a sugármezőn kívül 10MV esetén összemérhető a szórt foton sugárzásból származó dózissal, 15MV esetén kevésbé nagyobb annál. Ezért a közepes foton energia választása a sugármezőbe eső, és a sugármezőn kívül eső bőr védelme érdekében is javasolt.

Kulcsszavak: prosztata, neutron, IMAT

Dr. Kovács Péter¹

¹PTE ETK Diagnosztikai Intézet

Karamán Ábel¹¹Kölcsy Ferenc Gimnázium, 2. évfolyam**DROG- ÉS ALKOHOLFOGYASZTÁSI SZOKÁSOK A KÖZÉPISKOLÁSOK KÖRÉBEN**

Célkitűzés: Megismerni a serdülők motivációit az alkohol-és drogfogyasztással kapcsolatban. Milyen befolyásoló tényezők hatnak a diákokra, gondolunk itt a szülőkkel való kapcsolatra, családtípusra. Mennyiben hat a diákokra az, hogy milyen típusú iskolába járnak (gimnázium, szakgimnázium, szakközépiskola). Felmérni azt, hogy milyen a diákok tájékozottsága a témával kapcsolatban, illetve, milyen mértékben kaptak felvilágosítást a szüleiktől. Vizsgálni, hogy hány évesen kerültek kapcsolatba ezekkel a szerekkel és milyen gyakran használják őket. **Adatok és módszerek:** Adatainkat online önkitöltős kérdőívvezetés során kaptuk. A kutatás 2019. január és márciusi időszak között zajlott. Kutatásunkban 47 fő vett részt. Az adatokat leíró és matematikai statisztikával dolgoztuk fel, Microsoft Office Excel 2010-es verzió segítségével. **Eredmények:** A válaszadók 57,4 %-a nő, 42,6 %-a férfi volt, az iskola típusa szerint szintén ezek az arányok mutatkoztak, nagyobb részben a szakgimnáziumi tanulók voltak. A válaszadók 51,1 %-a nyilatkozott úgy, hogy jó a kapcsolata a szülőkkel, de vannak dolgok, amiket nem mond el nekik, 42,6 %-a viszont nagyon jó kapcsolatban áll a szüleivel, mindent megbeszél velük, a kitöltők csupán 6,4 %-a nincs jó kapcsolatban a szüleivel, sok mindent nem tudnak róla. Összefüggés mutatható ki abban, hogy a szakgimnáziumba járó tanulók nagyobb arányban fogyasztanak drogot, mint a gimnáziumba járó társaik ($p=0,042$). Azok a tanulók, akik rossz kapcsolatban vannak a szüleikkel nagyobb arányban használnak kábítószert, mint azok a kitöltők, akiknek jó a kapcsolatuk a családtagjaikkal ($p=0,022$). Nem mutatható ki kapcsolat a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező szülők gyermekeinek, illetve az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező szülők gyermekeinek a drog- és alkoholfogyasztás káros hatásaival kapcsolatos ismeretei kapcsán ($p=0,076$). **Következtetések:** A kis elemszám ellenére elmondhatjuk, hogy átfogó képet kaptunk a középiskolások drog- és alkoholfogyasztási szokásairól, illetve azok okairól. Fontos a biztonságos és támogató személyes kapcsolatrendszer a szülőkkel, tanárokkal, osztálytársakkal. Nagyon fontos a prevenció szerepe már gyermek- és ifjúkorban is, amikor az alapvető tudnivalókat elsajátíthatják és megtanulhatnak nemet mondani a káros szokásokra.

Kulcsszavak: drogfogyasztás, alkoholfogyasztás, középiskolás tanulókKomáromy Márk¹¹PTE ETK Egészségbiztosítási Intézet Egészség-gazdaságtani és Egészségügyi Szervező Tanszék

Kazareczki Gergő¹

¹Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend

ELÜLSŐ KERESZTSZALAG MŰTÖTT SPORTOLÓK KÉSŐI REHABILITÁCIÓJA SORÁN MEGFIGYELT ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

Célkitűzés: A térdízület az emberi test egyik legnagyobb és szerkezetét tekintve legkomplexebb ízületének számít. Az ízület instabilitáshoz vezethetnek a rotációs mechanizmusú traumák, melyek típusosan az elülső keresztszalag (LCA) sérülésével járnak együtt. Vizsgálatom célja volt, hogy megtaláljam az okát az LCA plasztika után kialakult dinamikus alsóvégtagi valgus állásnak, valamint összefüggést keresni a deformitás és az izomrok között. Az első mérésakor kapott eredmények vizsgálatát követően végeztem el az egyénre szabott komplex rehabilitációs programot. **Adatok és módszerek:** Az 5 hónapig tartó kvantitatív és keresztszalag kutatást 15 LCA műtéten átesett aktív sportolón végeztem el. A vizsgálatok alkalmával felmértem a sportolók fájdalmát (VAS), a lumbális motoros kontroll, a LESS, Single/ Triple Hop valamint a Step Down tesztek. A teszteken túl izomerőt vizsgáltam ErgoFET Dynamometer segítségével. Azok az alanyok, akik a tréningbe beleegyeztek 6 héten át kezeltem egyénileg. A kapott eredményeket IBM SPSS Statistic 22.0 verziójú szoftverrel elemeztem. A Step Down teszt és a LESS teszt esetében Kinovea 0.8.15 mozgáselemző program segítségével elemeztem a mozgásokat. Leíró statisztikai számításokat (átlag, szórás, gyakoriság) végeztem. Valamint páros t-próbát, kétmintás t-próbát és Pearson-féle korreláció analízist végeztem. Az eredményeket $p \leq 0,05$ -nél tekintettem szignifikánsnak. **Eredmények:** A pszi szög és a biceps femoris izomerjében, térd 90 fokos ízületi helyzetében összefüggés volt megfigyelhető ($r=0,384$, $p=0,036$). A quadriceps esetében kapott legerősebb összefüggés, 90 fokos ízületi helyzet izomereje és az omega szög között volt megfigyelhető ($r=0,487$, $p=0,006$). A lumbális motoros kontroll és a pszi szög között szignifikáns korreláció volt ($r=-0,644$, $p=0,001$). Kezelés előtt és utáni értékek változásánál megfigyelhető volt, hogy a pszi szög kezelést követően szignifikánsan nőtt ($p=0,005$). A LESS tesztek két mérés közötti értékei szignifikánsan csökkentek ($p=0,025$). **Következtetések:** Az eredmények alapján elmondható, hogy az izomerő értékek összefüggésbe hozhatóak a dinamikus tengely deformitással. Ezeknek tudatában csökkenthető a tengely deformitás következtében létrejövő térdfájdalom és porckárosodás.

Kulcsszavak: Térd, Dinamikus tengelyeltérések, LCA, Core stabilitás, Izomerő

Káli-Lukács Éva¹

¹PTE ETK Fizioterápiás és Sporttudományi Intézet Fizioterápiás Tanszék

Kedves András Gyula¹

¹Pécs - egészségügyi menedzser MSc - I. évfolyam, levelező munkarend

MAGYAR RADIOLÓGIAI OSZTÁLYON DOLGOZÓK KIÉGÉSI SZINTJÉNEK VIZSGÁLATA

Célkritizés: A kiégésnek széles körű negatív hatásai lehetnek a betegellátás minőségére, egészségügyi rendszer hatékonyságára, továbbá a személyes és professzionális életre is. Kutatásunk célja volt felmérni a kiégés szintjét magyarországi radiológiai osztályon dolgozó szakszemélyzet körében. **Adatok és módszerek:** Kvantitatív, keresztmetszeti, leíró típusú kutatásunk során online kérdőív segítségével gyűjtöttünk adatokat. Felmérésünk során a Maslach Kiégés Leltárt (MBI) és egy saját szerkesztésű kérdőívet használtunk. Kérdőívünket a Magyar Radiográfusok Egyesülete (MRAE) továbbította az egyesületnél regisztrált asszisztensek e-mail címére, továbbá közösségi oldalak dedikált szakmacsoportjaiban is megosztottuk. Az SPSS 23.0 verziószámú statisztikai szoftverrel történő elemzés során leíró statisztikát, kétmintás T-próbát, varianciaanalízist és Kruskal-Wallis tesztet alkalmaztunk 95%-os valószínűségi szinten. **Eredmények:** Az adatok tisztítását követően összesen 404 (n=404) fő válaszait vontuk be a statisztikai elemzésbe, átlag életkoruk 40,08 év (SD 12,18; 22-70) volt, nemi megoszlást tekintve a minta 86%-a nő (n=347). A válaszadók többsége megyei kórházakban dolgozik (n=113) és nem rendelkezik másodállással (n=313). A 31-35 éves korcsoport és a 16-20 éve a pályán lévő válaszadók tekinthetőek a legveszélyeztetettebb csoportnak a kiégés mindhárom dimenziójában (p=0,001). A szubjektív anyagi helyzet megítélése szignifikánsan befolyásolta a kiégés dimenzióinak értékeit (p=0,001). Az MSc. végzettséggel rendelkezők emocionális kimerülés értéke szignifikánsan alacsonyabbnak bizonyult társaikéhoz viszonyítva (p=0,001). **Következtetések:** Magyarországi viszonylatban kutatásunk hiánypótlónak bizonyult. Az határokon belül dolgozó asszisztensek átlagértékei enyhén emelkedettek a nemzetközi eredményekhez képest. A jelenség háttere mögött húzóódó okok mélyebb megismerése érdekében további széles körű kutatások szükségesek.

Kulcsszavak: Kiégés, Radiográfus, Szakdolgozó, Maslach Burnout Inventory

Sipos Dávid¹

¹PTE ETK Diagnosztikai Intézet Képpalkotó Diagnosztikai Tanszék

Kiss Andrea¹

¹Szombathely - ápolás és betegellátás - szülésznő IV. évfolyam, levelező munkarend

VÁRANDÓSOK SZÜLÉS ATTITŰD VISZGÁLATA

Célkitűzés: Vizsgálatom célja az volt, hogy felmérjem, és összehasonlítsam a magyar és a roma várandósok milyen attitűdökkel rendelkeznek a szülés tekintetében, akiknek a gondozása Szigetváron történik. A nőkben a szülésről számos attitűd, érzés, és vélemény alakul ki a várandósság ideje alatt, melyek a lehetnek pozitív, negatív érzések. **Adatok és módszerek:** Kutatásomat Szigetváron a szüléset- nőgyógyászati szakrendelőjében végeztem 2018 júniustól novemberig. A nem véletlenszerű, kényelmi mintavétel során a célcsoport azok a várandósok alkották, akiknél ultrahanggal igazolt várandósságot állapítottak meg (N=264, n magyar nők =173fő, n roma nők =91 fő). Kizárási kritérium: kórházi kezelés alatt álló gravidák. A felméréshez saját szerkesztésű és standard kérdőíveket (Szülés- attitűdök kérdőív, Észlelt szorongás kérdőív) használtam. A statisztikai elemzést SPSS. 22.0 program segítségével számoltam. Leíró statisztikát és χ^2 - próbát használtam az eredmények kiszámolásához ($p < 0,05$) **Eredmények:** Vizsgálatom során a megkérdezett várandósok körében jellemzően közepes erősségű szorongás volt mérhető, ami nem volt szignifikáns az életkorral ($p=0,564$). A nemzetiség ($p=0,00$), az előző szülések tapasztalatai ($p= 0,002$) szignifikánsan befolyásolja a szorongás szintjét. Trimeszterenként kimutatható volt a szorongás szintjének változása ($p=0,013$) A szorongás mellett hat attitűd (félelem, közelítés, távolítás, növekedés, női erő, orvosi kontroll) került felmérésre a szüléssel kapcsolatban, mely szignifikáns eredményt mutatott a nemzetiség tekintetében ($p=0,00$) **Következtetések:** A kapott eredmények tükrében megállapítható, hogy a várandósság alatt a szorongás szintje emelkedik. Az előző szülések élményei hatással vannak a következő várandósság szorongására. A szülés attitűd eltérő a magyar és a roma nők körében.

Kulcsszavak: várandósság, szülés, szorongás, félelem

Komlósi Kálmánné¹

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet Klinikai Koordinációs és Neveléstudományi Tanszék

Kiss Brigitta¹¹Szombathely - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA - III. évfolyam, levelező munkarend**A BÖLCSŐDE HATÁSA A KISGYERMEK SZOCIÁLIS-ÉS ERKÖLCSI KOMPETENCIÁJÁRA, AZ AUTONÓMIA KORAI KIALAKULÁSÁRA.**

Célkitűzés: Kutatásommal azon kiscsoportos (3-4 éves) gyermekek szociális és erkölcsi képességeit, önállósági szintjét, alkalmazkodási képességét és érzelmkifejezési módját hasonlítom össze, akik korábban jártak bölcsődébe, illetve akiket csak óvodai kiscsoportba írtak be szülei. Bizonyítani szeretném, hogy a bölcsődébe járt gyermekek jobban teljesítenek az említett területeken, mint azok a gyermekek, akik kiscsoportos, 3-4 éves korukig családi környezetben nevelkedtek. **Adatok és módszerek:** A kutatás országos szinten online kiadott, saját szerkesztésű kérdőívvel zajlott (N=76). A bölcsődébe járt gyermekek száma N=44, a csak óvodába íratottak száma N=32. A kérdőív kitöltése a kiscsoportos gyermekek szüleire vonatkozott. Az egyes készségeket, területeket külön vizsgáltam. Minden területhez több kérdést tettem fel, melyeket 4-es skálán kellett értékelni, majd a vizsgálni kívánt területeknél a kérdésekre adott válaszok összesített pontszámát használtam fel a kétváltozós elemzések során. Ezek lettek a részterületek azon mérőszámai, melyekkel az elemzést végeztem. A két csoport közötti különbségek vizsgálatához független mintás t-próbát alkalmaztam. **Eredmények:** Az eredmények azt mutatják, hogy minden vizsgált területnél szignifikáns eltérés van a volt bölcsődés és a csak óvodai kiscsoportba íratott gyermekek között. A bölcsőde tehát elősegíti a kisgyermek önállósági törekvéseinek előremozdítását, annak helyes rögzítését ($p < 0,05$; $t = 3,628$). Segíti a megfelelő szocializációt, a kortársakkal és az őt gondozó felnőttekkel való helyes viselkedés kialakulását ($p < 0,05$; $t = 2,255$). Hozzájárul ahhoz, hogy az érzelmkifejezés hatékony legyen ($p < 0,05$; $t = 3,785$). Pozitív hatással van az idegen környezethez való alkalmazkodóképességre ($p < 0,05$; $t = 2,304$), valamint segíti a helyes erkölcsi viselkedés kialakulását, annak rögzítését ($p < 0,05$; $t = 2,926$). **Következtetések:** Az eredmények alátámasztják, hogy a bölcsőde pozitív hatással van a kisgyermek fejlődésére, készségeinek korai kialakulására. Nem probléma, sőt, hasznos a gyermeknek, ha már kisgyermekkorban átlép a másodlagos szocializációs szintre, a közösségi életbe, hiszen a 3 éves korig kialakult készségeket, ismereteket a későbbi évek során alkalmazni, illetve bővíteni tudja.

Kulcsszavak: kisgyermekkorai szocializáció, autonómia, erkölcsi nevelés, érzelemszabályozás

Dr. Pachner Orsolya Csilla¹

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet Klinikai Koordinációs és Neveléstudományi Tanszék

Kiss Hajnalka¹

¹Szombathely - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA - III. évfolyam, levelező munkarend

**KULTURHIGIÉNÉS SZOKÁSOK (FOGMOSÁS, KÉZMOSÁS, ÖLTÖZKÖDÉS)
KIALAKULÁSÁNAK IDEJÉT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK VIZSGÁLATA**

Céltűzés: A kutatásom célja volt, hogy feltérképezem a szülők szociodemográfiai jellemzői, nevelési attitűdje, valamint a bölcsődei nevelés és a bölcsődében eltöltött időmilyen mértékben befolyásolja a gyermekek kulturhigiénés szokásainak kialakulási idejét. **Adatok és módszerek:** A kvantitatív, keresztmetszeti kutatásomat 2018.-ban Szombathelyen végeztem (n=105), az óvodai nevelésben részesülő kiscsoportos gyermekek szülei körében, akiknek a kiválasztása célcsoporton belül nem véletlenszerű, szakértői mintavétellel történt. Az adatok gyűjtése saját szerkesztésű kérdésekkel és szülői nevelési stílus – standardizált kérdőív CRPR itemeivel valósult meg. A csoportok közötti különbségek meghatározása ANOVA-, T próbával, míg a változók közötti kapcsolat meghatározása Spearman és Pearson korrelációs számításal történt ($p < 0,05$). **Eredmények:** A szülők szociodemográfiai jellemzői (iskolai végzettség, életkor, gyermekek száma) csak egy- egy aspektusban hatottak a kulturhigiénés szokások kialakulásának idejére ($p < 0,05$). A szülő nevelési attitűdje; a kevésbé megengedő nevelés kedvezően befolyásolta a vizsgált szokások valamennyi elemének kialakulási idejét ($p < 0,05$). A szülők mintaadó szerepe csak fogmosás gyakorisága esetében ($p < 0,05$) volt összefüggésben gyermeke szokásának kialakulási idejével. A rendszeres meselovásás hatással volt a kisgyermek vizsgált szokásainak kialakulási idejére ($p < 0,05$). A bölcsődei nevelésben részesülő gyermek és a családi közegben nevelt kisgyermek kulturhigiénés szokásainak kialakulási ideje között nem volt szignifikáns különbség ($p > 0,05$), de a bölcsődében eltöltött idő sem mutatott kapcsolatot az említett szokások kialakulásának idejével ($p > 0,05$). **Következtetések:** A családok szerepe meghatározó gyermekek kulturhigiénés szokásainak kialakulásának idejére modellszerepe és szociodemográfiai faktorok révén is. A csecsemő és kisgyermeknevelők teendője a szülők tudásának, nevelési feladatainak megerősítése az említett területen, kimondottan az alacsonyabb iskolai végzettségű családok esetében a szokások kialakítását segítő mese választási és nevelési tanácsok adása által.

Kulcsszavak: kulturhigiénés szokások, család, bölcsőde, kisgyermek

Karácsony Ilona Hajnalka¹

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet Védőnői és Prevenációs Tanszék

Kiss József¹¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képalkotó diagnosztikai analitika II. évfolyam, nappali munkarend**A LINEÁRIS GYORSÍTÓ DOZIMETRIAI PARAMÉTEREINEK ÉS A TERVVERIFIKÁCIÓS MÉRÉSEK EREDMÉNYEINEK ÖSSZEFÜGGÉSVIZSGÁLATA**

Célkitűzés: Vizsgálni kívántunk a lineáris gyorsító napi dozimetriai méréseinek és az intenzitásmodulált besugárzási tervek gamma-analízis eredményeinek összefüggéseit. Meg kívántuk állapítani a köztük lévő ok-okozati viszonyt. **Adatok és módszerek:** A SM KMOK Dr. Baka József Központjában a TrueBeam lineáris gyorsító napi minőségbiztosítási mérései közül dátumhelyesen kiválogattuk az output eltéréseket, valamint az A és B leaf bank pozíció hibáit. A Portal Dosimetry rendszerből kigyűjtöttük az adott napokon verifikációs mérésnek alávetett besugárzási tervek eredményeit 2%-2mm és 3%-3mm gamma-tolerancia szinten. A nyert adatok között Khi-2 próbával valamint regresszió analízissel kerestünk ok-okozati összefüggést. Összesen 61 verifikációs terv eredményt dolgoztunk fel vegyesen 6MV és 10MV energiaszinten. **Eredmények:** A Khi² próba szignifikáns összefüggést mutatott az output és a 2%-2mm-es gamma analízis eredménye (p=0,03), valamint az A és B leaf bank offset és a 3%-3mm-es gamma analízis eredménye között (p=0,002 és p=0,03). A többi adatpár-elemzés nem mutatott szignifikáns összefüggést (p=[0,99;0,99;0,9]) A regresszió analízis során viszont a vizsgált adatokra hatványfüggvényt illetve minden adatpár esetén R²=[0,19;0,1;0,004;0;0,005] értéket kaptunk. **Következtetések:** A Khi² próba eredménye alapján valószínűsíthető, hogy az intenzitás-modulált besugárzások abszolút dozimetriai pontosságát befolyásolja a gyorsító napi output állása, a relatív dozimetriai pontosságot pedig az MLC lamelláinak beállási hibája. A vizsgált minta elemszáma (61) túl alacsony ahhoz, hogy az összefüggés jellegét pontosan és biztosan el tudjuk írni, ezért a kutatás folytatása szükséges a mintaelemszám növelésével.

Kulcsszavak: LINAC, VMAT, tervverifikációDr. Kovács Péter¹¹PTE ETK Diagnosztikai Intézet

Klauszné Novák Szilvia¹¹Szombathely - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, levelező munkarend**SEBÉSZETI BETEGEK GYÓGYULÁSI ESÉLYEI A FEHÉRJEHIÁNY TÜKRÉBEN**

Célküztzés: Kutatásom célja megvizsgálni, hogy a preoperatív szakban elkezdett enterális táplálásterápiával elkerülhető-e a postoperatív hypoalbuminaemiás, hypoproteinaemiás állapot, ami a szövődemények kialakulásának szempontjából fontos tényező. **Adatok és módszerek:** Retrospektív, kvantitatív vizsgálatot végeztem 2015. január 01 és 2018. szeptember 30.-a közötti időszakban Tatabányán, a Szent Borbála Kórház Sebészeti Osztályán. A célcsoportba, 18 évnél idősebb, colorectális daganat miatt electív műtéten átesett betegek kerültek, akik az ERAS protokoll szerinti, vagy hagyományos műtéti előkészítésben részesültek (n=108). Kizárási kritériumnak az acut műtéti ellátást tekintettem. A dokumentumelemzések során a betegek adatait egy saját készítésű táblázatban rögzítettem és a szocio-demográfiai adatok mellett a preoperatív és posztoperatív paramétereket tekintettem át. Az IBM SPSSv21 rendszer segítségével, a dokumentumelemzés során kapott eredményeket a leíró statisztika keretein belül elemeztem. Az összefüggések vizsgálatára χ^2 próbát alkalmaztam. Az eredmények gyakoriságát megbízhatósági tartománnyal ábrázoltam. Az eredményeket $p < 0,05$ érték mellett tekintettem szignifikánsnak. **Eredmények:** Az ERAS protokoll szerint előkészített betegek 8%-nál, a hagyományosan előkészített betegek 30%-nál jelentkezett a műtétet követően szövődmény ($p < 0,05$). Szignifikáns kapcsolat igazolható a hypoalbuminaemiás ($p = 0,001$) és a hypoproteinaemiás ($p = 0,007$) betegek körében az ápolási napok tekintetében. A postoperatív hypoalbuminaemia esetében az ERAS csoportba sorolt betegek 26,5%-a, a kontroll csoportban 86% ($p < 0,001$), hypoproteinaemia esetében pedig 45% és 74% az arány ($p = 0,032$) **Következtetések:** Igazolást nyert, hogy az ERAS protokoll szerint előkészített tumoros betegek, jelentős előnyben vannak a hagyományosan előkészített betegekkel szemben.

Kulcsszavak: táplálásterápia- hypalbuminaemia- ERAS

Ferenczy Mónika¹

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

Klinovszky Michael¹¹Pécs - rekreációs szervezés és egészségfejlesztés BSc - rekreációs szervezés III. évfolyam, nappali munkarend**SERDÜLŐKORÚ VÍZILABDÁZÓK EGÉSZSÉGMAGATARTÁSA**

Célkitűzés: Az egészséggel kapcsolatos attitűd létfontosságú egy ember életében, kiváltképpen gyerekek és serdülők körében, hiszen ebben az életkori szakaszban számos testi, lelki és szellemi változáson mennek keresztül, ami meghatározza a fejlődésüket, formálja személyiségüket. Számos kutatás foglalkozik serdülők egészségmagatartásával, azonban a vízilabdát űző serdülők egészségmagatartásáról kevés hazai kutatásnak lehetünk tanúi. Kutatásunk célja serdülőkori vízilabdázók egészségmagatartásának vizsgálata volt. **Adatok és módszerek:** 50 serdülőkori vízilabdázó vett részt, akik közül 24 fiú és 26 leány volt. Válaszadóink átlagéletkora 16,26 év ($SD = 1,175$) volt, átlagos sportéletkoruk 5,26 éve. A Nagy és Kovács által 35 itemből és 10 alskálát tartalmazó 2017-ben elkészített és validált vizsgálatára szolgáló kérdőív segítségével mértük fel a sportolók egészséggel kapcsolatos attitűdjét. **Eredmények:** Eredményeink alapján az egészségmagatartás kérdőívben elért összpontszámok tekintetében a két nem között nem volt kimutatható szignifikáns különbség (Fiúk: $M = 115,57$ ($SD = 8,284$) Leányok: $M = 113,08$ ($SD = 10,307$) ($t(48) = 0,916$, $p = 0,365$), azonban az alskálák adataiban észlelhetők különbségek. Az adatok statisztikai feldolgozása az IBM SPSS Statistics 22. program segítségével történt. Kolmogorov-Smirnov normalitás vizsgálatot, Pearson-féle korrelációs eljárást és Független mintás T-próbát alkalmaztunk. A szülők iskolai végzettsége összefüggést mutat a serdülőkori vízilabdázók egészségmagatartásával. Azon fiataloknak, akiknek édesapja alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezett az egészségmagatartás kérdőívben elért átlagos pontértéke $M = 110,63$ ($SD = 10,095$) volt, míg akiknek édesapja magasabb iskolai végzettséggel rendelkezett azok pontszáma $M = 116,66$ ($SD = 8,200$) volt. A két csoport jelentősen nem különbözött egymástól ($F = 3,076$, $p = 0,086$), az átlagok közötti különbség szignifikánsnak volt ($t(32,964) = -2,173$, $p = 0,037$). A prevenció és a dohányzás alskálán elért pontszámok között szignifikáns, fordított irányú, közepes erősségű korrelációs kapcsolat volt kimutatható ($r(48) = -0,299$, $p = 0,037$). **Következtetések:** A jövőben érdemes lenne nagyobb elemszámon, más sportágit űzők és nem sportoló kontrollcsoport esetében is elvégezni vizsgálatunkat.

Kulcsszavak: egészségmagatartás, serdülők, vízilabda

Dr. Morvay-Sey Kata¹

¹PTE ETK Fizioerápiás és Sporttudományi Intézet

Kóró Melinda¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

INFORMÁLTSAĞ ÉS ALULINFORMÁLTSAĞ, MINT EGÉSZSÉGET BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐ A ROMA LAKOSSÁG KÖRÉBEN

Célkitűzés: A roma populáció hazánk legnagyobb, és egyben legrosszabb egészségügyi állapottal rendelkező kisebbsége. Az egészséget károsító faktorok körükben sokkal nagyobb mértékben vannak jelen. Ezen tényezők arra mutatnak rá, hogy az életmódjukkal érdemes foglalkozni. A kutatás célja volt Baranya megyében élő romák szűkebb csoportjának táplálkozási szokását, hagyományát felmérni, a hazai táplálkozási ajánlásokban tanácsokkal összehasonlítani. Szándékunk volt feltérképezni a táplálkozással kapcsolatos információikat, elmaradottságaikat. **Adatok és módszerek:** A kutatásban tizenöt önmagát romának való 16 éven felüli személy vett részt, félig strukturált mélyinterjúk, illetve egy saját készítésű élelmiszerfogyasztási gyakorisági kérdőív segítségével mértük fel őket. A válaszadás önkéntes és anonim volt. Az interjúk minden esetben a megkérdezettek otthonában kerültek lebonyolításra. **Eredmények:** A kutatásban résztvevők körében úgy tapasztaltuk, hogy sokszor nem pénzügyi okok állnak a nem megfelelő táplálkozás hátterében. Néhányan az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők körében is próbáltak arra törekedni, hogy egészségesebben étkezzenek, rossz szokásaikat elhagyják, de sok esetben az ismereteik a témában hiányosak, ezáltal nem is tudnak változtatni egykönnyen életmódjukon. Eredményeink azt mutatták, hogy nincs szignifikáns különbség sem az étkezések száma és az iskolai végzettség ($p=0,855$), sem a napi főtt étel fogyasztás és az iskolai végzettség között ($p=0,768$). **Következtetések:** A kisszámú minta ellenére néhány következtetést így is levonhatunk, javaslatokat fogalmazhatunk meg életszínvonaluk jobbá tételére. A romák életében az aluliskolázottság és az ennek következtében kialakult hátrányos helyzetük nagymértékben befolyásolja az életszínvonalukat, várható élettartamukat, táplálkozási szokásaikat, ismereteiket és az ezek bővítésére való hajlandóságot. A végleges megoldás a romákat érintő problémák felszámolására még meglehetősen messze van, viszont a kérdéssel foglalkozni kell. Az egészséges táplálkozással kapcsolatos ismereteik bővítése nem hagyható figyelmen kívül.

Kulcsszavak: roma, táplálkozás, hagyományok, egészség

Szekeresné dr. Szabó Szilvia¹, Czeglédiné Asztalos Ágnes²

¹PTE ETK Táplálkozástudományi és Dietetikai Intézet

²PTE ETK Táplálkozástudományi és Dietetikai Intézet

Koronczai Patrik¹¹Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász III. évfolyam, nappali munkarend**KRÓNIKUS BOKA INSTABILITÁSBAN SZENVEDŐ FUTSAL JÁTEKOSOK ALSÓ VÉGTAGI IZOMAKTIVITÁSÁNAK VIZSGÁLATA ÉS FEJLESZTÉSE**

Célkitűzés: Egy lövő folyamat során a krónikus boka instabilitásban (CAI) szenvedők boka körüli izmainak EMG aktivitása csökken, míg a csípő körüli izmok aktivitása nő. Vizsgálatunk célja a CAI-ban szenvedő futsal és nagypályás játékosok alsóvégtagi izomaktivitásának felmérése, összehasonlítása egészséges kontroll csoporttal. **Adatok és módszerek:** 30 résztvevő, I. csoport: 10 fő CAI nagypályás labdarúgó (24,6±3,1 év), II. csoport: 10 fő CAI futsal játékos (23,3±2,7 év), III. csoport: 10 fő egészséges kontroll (25,1±2,9 év). Beválasztási kritérium: CAIT ≥ 27 pont (I. és II. csoport). Mért változók: 1) EMG alsó végtagi izomaktivitás, 2) testtömeg-középpont kitérés, 3) gluteus maximus izomerő. Statisztika: leíró statisztika, Spearman- féle korreláció-számítás, Mann-Whitney próba, Kruskal Wallis teszt. SPSS 24. v. (p<0,05) **Eredmények:** A CAI-ban szenvedő játékosok szignifikánsan eltérő izomaktivitást mutattak a peroneus, adduktor és lumbális szakaszon lévő erector spinae izomcsoportok tekintetében a kontroll csoporthoz képest (p<0,05). A rúgás fázisában a II. és III csoport (p<0,001), valamint az azt követő fázisban az I. és III. csoportok (p=0,021) között találtunk szignifikáns eltérést a boka körüli izmok aktivitásában. A futsal játékosok csípő körüli izmainak aktivitása szignifikánsan nagyobb volt a boka körüli izmokhoz képest a rúgást és az azt követő fázisban is (p<0,001). Közepes erősségű, negatív korrelációt találtunk a testtömeg-középpont kitérése és a peroneus izomaktivitása között (r=-0,415, p=0,023). A gluteus maximus izom ismételt maximális izomerejében szignifikánsan jobban teljesítettek a futsal játékosok a nagypályás futballistákhoz képest (p<0,001). **Következtetések:** A CAI-val rendelkező játékosoknál fokozott az alsó végtag proximális régiójának izomaktivitása, hogy kompenzálják a boka stabilitásának hiányát és fenntartsák a poszturális kontrollt egy rúgás során.

Kulcsszavak: EMG izomaktivitás, futsal, krónikus boka instabilitás

Tóth Bettina¹

¹PTE ETK Fizioterápiás és Sporttudományi Intézet Fizioterápiás Tanszék

Kovács Ádám¹, Vági Márton Zsolt¹

¹Pécs - sportmenedzser MSc - I. évfolyam, nappali munkarend

SPORTETIKAI KÉRDÉSEK VIZSGÁLATA VERSENYSZERŰEN SPORTOLÓ FIATAL FELNÖTTEK KÖRÉBEN

Célkitűzés: Kutatásunk során alapvető célunk volt elméleti szempontból tisztázni a sport és az erkölcs legfontosabb összefüggéseit. Kérdőíves kutatásunkban arra kerestük a választ, hogy az amatőr versenysportolók és a profi sportolók számára mit jelentenek az alapvető erkölcsi fogalmak, illetve milyen erkölcsi elveket tartanak fontosnak, és ezeket az elveket félreteszik-e, ha az eredményesség úgy kívánja. Vizsgáltuk azt is, hogy a sportolók milyen gyakran találkoznak a legsúlyosabb morális (és jogi) visszaélésekkel. **Adatok és módszerek:** Keresztmetszeti kutatásunk adatgyűjtése saját szerkesztésű kérdőívvel történt, az anonim kérdőívet 123, a 18 és 25 év közötti korosztályba tartozó amatőr és profi sportoló töltötte ki. Az adatfeldolgozás két mintás T-próbával, Levene-tesztel, varianciaanalízissel, valamint Pearson-féle korrelációs együtthatóval készült. **Eredmények:** Kutatásunkban beigazolódott, hogy a siker fogalmát másképpen értelmezik a női és a férfi sportolók, valamint, hogy a kérdőívet kitöltő sportolók jelentős hányada elutasítja a doppingerek alkalmazását. Az erkölcsi elvek értelmezésében különbségeket találtunk az egyéni sportokat és a csapatsportokat űzők között. Beigazolódott továbbá, hogy a legtöbbször a szakmai stáb tagjai követnek el fizikai erőszakot a sportolókkal szemben. **Következtetések:** Az egyéni sportolók sikerorientációját feltehetőleg befolyásolja a csapatkohézió személyiségformáló hatásának hiánya. Feltételezhető, hogy az amatőr sportolók a Sport Etikai Kódexét (az Európa Tanács Rec(92)14 számú Ajánlása) jobban betartják, mint profi társaik, ugyanakkor mindkét státuszban lévő sportolónak fontos a Fair Play díjazása. A fizikai erőszak alkalmazása valószínűleg igen komolyan befolyásolja a sportolókat, hiszen azok nagyon fontosnak tartják egy adott csapat vezetőségének, stábjának munkamódszereit, valamint erkölcsi normáit. A férfiak és nők siker fogalmának eltérése igen komoly hatással lehet az egyes erkölcsi, etikai és morális kérdésekre és kihívásokra adott reakciókra, ahogyan a sportoló attitűdjének kialakulásában is fontos szerepet játszhat. A doppingerek nem versenysportban való alkalmazásának elterjedése az oka lehet annak, hogy az amatőrök sem ítélik el jobban ezen szerek alkalmazását, mint profi társaik.

Kulcsszavak: sportetika etika sport dopping erőszak siker erkölcs

Dr. Barcsi Tamás¹

¹PTE Állam és Jogtudományi Kar

Kovács Ildikó Ágnes¹

¹Pécs - rekreációs szervezés és egészségfejlesztés BSc - egészségfejlesztés III. évfolyam, nappali munkarend
TANULÁSI NEHÉZSÉGGEL KÜZDŐK INTEGRÁCIÓJA ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN

Célkitűzés: Kutatásunk célja az volt, hogy felmérjük a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók és a tanulási, beilleszkedési és magatartási nehézséggel (BTM) küzdő tanulók milyen sikerességgel tudnak beilleszkedni a többségi osztályokba. **Adatok és módszerek:** Felmérésünket a 2018/2019-es tanév második felében végeztük Budapesten, két általános iskolában. A vizsgálati mintát a Lázár Ervin Általános Iskola és a Rákospalotai Meixner Általános Iskola és AMI egy harmadikos és egy negyedikes osztálya alkotta. A felmért négy osztály összesen 98 fő volt, ebből 62 % többségi tanuló és 38 % rendelkezik valamilyen szakvéleménnyel. **Módszertan:** A szociometria módszerét választottuk a közösség mérésére, a kiértékeléséhez Microsoft Excel programot használtunk, és elkészítettük a szociográfokat kérdéscsoportokra lebontva. Az osztályfőnököket strukturált interjúval kérdeztük meg, kiegészítve a közösségi mérés során szerzett eredményeinket.

Eredmények: Eredményeink szerint az általunk vizsgált harmadikos és negyedikes osztályokban a többségi tanulókat szívesebben választják társaik a funkcióra és a népszerűsége vonatkozó kérdéscsoportokban, míg ez a különbség nem mondható el a bizalmi és rokonszenvi kapcsolatokra vonatkozóan. Szakvéleménnyel rendelkező diákok sokszor hasonló szakvéleménnyel rendelkező társaikat választják barátaiknak. Centrumban általában nagyobb számban fordulnak elő a többségi tanulók, míg a periférián a szakvéleménnyel rendelkező diákok száma a magasabb. Emellett az is megfigyelhető, hogy a nemek teljesen elkülönülnek az osztályon belül. **Következtetések:** Tehát megállapíthatjuk, hogy a bizalmi és a rokonszenvi kapcsolatokra vonatkozóan jobban szerepelnek a szakvéleménnyel rendelkező diákok, mint a másik két kérdéscsoportban. Az atipikusan fejlődő tanulók is képviseltetni tudják magukat az osztályközösség centrumában, de sajnos még mindig magas a perifériára szorult szakvéleménnyel rendelkező tanulók száma.

Kulcsszavak: szociometria, osztályközösség, sajátos nevelési igényű, beilleszkedési tanulási magatartási nehézség

Dr. Tigyiné dr. Pusztafalvi Henriette¹

¹PTE ETK Egészségbiztosítási Intézet Egészségfejlesztési és Népegészségügyi Tanszék

Könczöl Péter¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - mentőtsz IV. évfolyam, nappali munkarend

A KAPNOMETRIA SZEREPE A PREHOSPITÁLIS ELLÁTÁSBAN

Célkítűzés: A kapnográf használatának indikációi a prehospitalis ellátás során számos területen megállták helyüket. Használatos az endotracheális tubus pozíciójának ellenőrzésére, az újraélesztés során segít a spontán keringés visszatérésének detektálásában, a mellkaskompressziók hatékonyságának megítélésében, a fulladásra, nehézlégzésre panaszkodó betegek vizsgálatában, valamint a mentőellátás során használatos fájdalomcsillapító, és szedatív hatású gyógyszerek okozta légzésdepresszió kiküszöbölésében. Kutatásuk célja megvizsgálni a kapnográf prehospitalis ellátás során nyújtott előnyei, valamint a kilégzés végi széndioxid és az artériás vérgáz paramétere közötti összefüggéseket. **Adatok és módszerek:** Retrospektív kutatást végeztünk. Célcsoportként az Országos Mentőszolgálat által ellátott azon betegeket vizsgáltuk, akiknél az ellátás során használtak kapnográfot, valamint az intubált betegek esetében a sürgősségi osztályon végeztek artériás vérgázvizsgálatot. Az adatok összehasonlításához Khi-négyzet próbát, kétmintás T-próbát, ANOVA varianciaanalízist, és faktoranalízist végeztünk. **Eredmények:** Összesen 146 beteget vizsgáltunk meg, 81 beteg esetében intubált beteghez való kapnográfot, és 65 esetben nazális kapnográfot használtak az ellátás során. Bebizonyosodott, hogy az egyes életkori kategóriák és a vezető panaszok között szignifikáns összefüggés tapasztalható, az elvégzett statisztikai próba alapján igazolódott ($p=0,01$). Kutatásunk során arra jutottunk, hogy a mentőtisztek szignifikánsan több RSI eljárásrend szerinti intubációt végeznek, mint az orvosok ($p=0,001$). Az eredmények alapján elmondhatjuk, hogy az ETCO₂ és PaCO₂ valamint HCO₃ értékek között pozitív korreláció jelentkezett. **Következtetések:** Összességében megállapítható, hogy a kapnográf használata a mentőellátás során javítja az ellátás minőségét, növeli a beteg biztonságát, hiszen az ellátó képet kaphat a légzési státusz változásairól. A kapnometria értékeiből, valamint a beteg tüneteiből előre következtethetünk az artériás vérgáz várható paramétereire, ezáltal teljesebb képet kapva a beteg aktuális állapotáról.

Kulcsszavak: Kulcsszavak: kapnográf, ETCO₂ mentőellátás, artériás vérgáz vizsgálat, légzési elégtelenség

Pandur Attila András¹, Nagy Tamás²

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet

²Országos Mentőszolgálat

Köő Adrienn¹¹Szombathely - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend**A VASHIÁNYOS ANAEMIA KIVÉDÉSRE ÉS KEZELÉSÉRE IRÁNYULÓ ÉTRENDI ÉS GYÓGYSZERES KOMPLIANCE-T BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK VIZSGÁLATA**

Célkitűzés: Vizsgáltam, az édesanyák tájékozottságát a vashiányos anaemia következményeivel és a vaspótlás fontosságával kapcsolatban, valamint, hogy a szakemberek elegendő figyelmet fordítanak-e az anaemia kivédésére, és ezen tényezők hogyan befolyásolják az anyák hozzáállását a gyógyszeres és a táplálkozás terápia során. **Adatok és módszerek:** A 2018-ban zajló keresztmetszeti és kvantitatív online saját szerkesztésű kérdőíves kutatás résztvevői (n=175) a célirányos, szakértői mintavétel révén a 2. és 3. trimeszterben lévő várandósok voltak, és olyan édesanyák, akik 0-2 éves gyermeket neveltek. Az adatok elemzéséhez Microsoft Office Excel 2016 programot és χ^2 próbát használtam ($p < 0,05$). **Eredmények:** A megkérdezettek felénél állapították meg a vashiányos anaemiát, akiknek 3/5-e alkalmazta az orvos által felírt készítményt és étrendjén csak 1/4-e változtatott a vasban gazdag táplálkozás irányába. A várandósok elfogadták az orális gyógyszeres terápiát, de a vashiány megelőzése érdekében táplálkozásukon csak kis mértékben változtattak ($p > 0,05$). Akik megfelelő tudással rendelkeztek a várandósság alatti élettani változásokkal kapcsolatban, nem változtattak nagyobb arányban a táplálkozásukon ($p > 0,05$). Akik megbíztak a szakemberek tanácsaiban, és akiket rendszeresen több szakember ($p < 0,05$), személyre szabottan tájékoztatott magasabb minőségben ($p < 0,05$) az anaemia megelőzésének lehetőségeiről, jelentősebb volt a táplálkozási és gyógyszeres compliance is. Ezzel szemben az individuális gondozott centrikus anaemia prevenciójára irányuló táplálkozási tanácsok mennyiségi ($p > 0,05$), és minőségi mutatója ($p > 0,05$), nem hatott a táplálkozási compliance-re. Ha a szakemberek nem fordítottak elég figyelmet az anaemia megelőzésére és kivédésére, akkor a kevesebb ismerettel rendelkező gondozottak sem ($p < 0,05$). **Következtetések:** A szakembereknek nagyobb figyelmet kell fordítani a vashiányos vérszegénység- és következményeivel kapcsolatos tájékoztatásra. A compliance több szakember egységes, rendszeres, komplex, személyre szabott tájékoztatásával javítható, melynek kulcsszereplője a védőnő lehet.

Kulcsszavak: vashiányos anaemia, várandósság, táplálkozás, compliance, vaspótlás

Karácsony Ilona Hajnalka¹

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet Védőnői és Prevenciósz Tanszék

Kövesdi Orsolya Liza¹

¹Kaposvár - orvosi diagnosztikai analitikus BSc - radiográfia II. évfolyam, nappali munkarend

**18F-FDG PET/MR ALAPÚ MULTIPARAMETRIKUS MÉRÉS MÓDSZERTANA FEJ-NYAK
DAGANATOS BETEGNÉL – ESETTANULMÁNY**

Célkritizés: A fej-nyak daganatos megbetegedések mortalitása folyamatosan emelkedik. A célszerű terápia felállításához napjainkban hibrid képalkotó modalitások szükségesek lehetnek. PET/MR képanyag olyan paramétereket foglalhat magába, melyek előre jelezhetik a kezelés kimenetelét. Tanulmány célja módszertan ismertetése esettanulmányon keresztül. **Adatok és módszerek:** Esettanulmány alanya szövettanilag igazolt carcinoma planocellulare keratoides daganatos beteg, kezelése során sugárterápia került kivitelezésre. Terápia előtt baseline vizsgálatként PET/CT és PET/MR is készült. Látszólagos diffúziós együttható (ADC) mérések manuális szegmentációval kerültek lemérésre. PET primer tumorra vonatkozóan, autoszegmentációval történt a paraméterek mérése. Kezelés után, a terápiás válaszok European Organisation for Research and Treatment of Cancer (EORTC) kritériumrendszer szerint kerültek besorolásra. **Eredmények:** A mért MRI paraméterek közül az ADCmin került beválasztásra a multiparametrikus értékek közé. Mindkét képanyagot tekintve, a módszer megbízhatósága és reprodukálhatósága is szempont volt. Egyszerű szemikvantitatív és komplex paraméterek számítása megtörtént. Terápiás választ tekintve komplett remisszió (CR) besorolásba került a beteg. **Következtetések:** Alkalmazott módszer, nemzetközi szakirodalommal összhangban, megfelelő lehet tervezett statisztikai mérésekre. További paraméterek bevonása segítheti a szélesebb spektrumú vizsgálatot.

Kulcsszavak: 18F-FDG, hibrid képalkotás, multiparametrikus vizsgálat, esettanulmány

Kedves András Gyula¹, Sipos Dávid²

¹PTE ETK Diagnosztikai Intézet

²PTE ETK Diagnosztikai Intézet Képpalkotó Diagnosztikai Tanszék

Kriszt Georgina¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika III. évfolyam, nappali munkarend

BENZODIAZEPINEK KVANTITATÍV ÉS SZEMIKVANTITATÍV MÉRÉSEINEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Célkitűzés: A benzodiazepinek a pszichiáter és nem pszichiáter orvosok által az egyik leggyakrabban felírt gyógyszerek napjainkban. Ez az oka annak, hogy a véletlen és szándékos gyógyszer túladagolások gyakori résztvevői. Kutatásom célja a klinikai gyakorlatban alkalmazott kvantitatív és szemikvantitatív módszer összehasonlítása, és annak vizsgálata, hogy az egyszerűbb, gyorsabb szemikvantitatív teszt mennyire követi a szérumban a gyógyszer szint értékeit, lehet-e levonni belőle klinikai következtetéseket. **Adatok és módszerek:** A kutatás típusát tekintve keresztmetszeti, analitikai. Helye a PTE KK Laboratóriumi Medicina intézetének toxikológiai részlege, ideje 2018. január és 2019. március közötti időtartam. A célcsoportot a klinikára bekerülő intoxikált betegek adták, ezek közül azok kerültek beválasztásra, akiknek a mintája benzodiazepinre pozitív volt, kizárásra pedig azok, akik nem rendelkeztek szérumban és vizeletben a gyógyszerrel, így 50 beteg mintája felelt meg a feltételeknek. Az immunoassay és a HPLC módszer által adott eredményeket Microsoft Office Excel szoftverrel kerültek feldolgozásra, ahol lineáris regresszió analízist, továbbá a szignifikancia szint megállapítására t-próbát végeztünk. **Eredmények:** Vizsgálatunk során azt tapasztaltuk, hogy korreláció van a vizeletben és a szérumban mért benzodiazepin koncentráció között, azonban ez a szignifikancia nem túl erős. **Következtetések:** A vizeletben mért benzodiazepin koncentráció első közelítésként segíthet a klinikusnak, de pontos eredményeket csak szérumból kaphatunk.

Kulcsszavak: benzodiazepin, HPLC, szemikvantitatívimmunoassay, toxikológia

Vassné dr. Lakatos Ágnes¹, Lajtai Anikó²

¹PTE KK Laboratóriumi Medicina Intézet

²PTE KK Laboratóriumi Medicina Intézet

Kult Bernadett¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

A PAJZSMIRIGY BETEGSÉGEK LABORATÓRIUMI ÉS PATOLÓGIAI VIZSGÁLATA

Célkítűzés: Kutatásunk célja az volt, hogy 2014-2018 közötti időszakban a Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórházban diagnosztizált pajzsmirigy carcinómában szenvedő betegek laboratóriumi paramétereit, aspirációs citológiai eredményeit, valamint a szövettani eredményeit vizsgáljuk. **Adatok és módszerek:** A vizsgálatunk során a szövettanilag igazolt pajzsmirigy carcinómás betegek adatait vizsgáltuk. Továbbá a laboratóriumi eredményeiket hasonlítottuk a kontroll csoport laboratóriumi eredményeihez, Microsoft Excelben t-próbát használva. **Eredmények:** A 463 pajzsmirigy szövettani vizsgálatból 50 pajzsmirigy carcinómás beteget diagnosztizáltak, ebből 40 női beteg és 10 férfi beteg volt. A papillaris carcinoma (PTC) csoportba: 45, a follicularis carcinoma (FTC) csoportba: 2, az anaplasztikus carcinoma (ATC) csoportba: 2, a medullaris carcinoma (MTC) csoportba: 1 beteg tartozott. A betegek körében a lobectomy és a thyreoidectomia előtt 32 esetben történt aspirációs citológiai vizsgálat 18 esetben nem. A citológiai vizsgálat eredményeit a pajzsmirigyre vonatkozó Bethesda rendszer által elkülönített hat csoportba soroltuk, melynek eredményei: I.: 2 fő, II.: 2 fő, III.: 7 fő, IV.: 1 fő, V.: 16 fő, VI.: 4 fő. Szignifikáns különbség volt a férfiak esetében a papillaris carcinoma csoport és a kontroll csoport férfi egyénei között majdnem minden paraméter esetében, az MCV és az RDW-SD kivételével. A nők körében ugyanebben a csoportban a vizsgálatok eredményei: az fT4, a kalcium és a GOT/AST kivételével $p \geq 0,05$ volt. **Következtetések:** A kapott eredmények alapján elmondható, hogy nő a pajzsmirigy tumorok száma, a nők körében gyakoribb, a leggyakoribb variáns a papillaris carcinoma és az aspirációs citológiai vizsgálat jó vizsgálat a pajzsmirigy carcinómák előrejelzésében. A laboratóriumi eredmények alapján az FTC, az ATC és az MTC csoportok esetében a kevés elemszám miatt biztos következtetéseket nem tudunk levonni, további vizsgálatok lennének szükségesek nagyobb elemszámmal dolgozva. Viszont a PTC csoportban végzett vizsgálatok alapján elmondhatjuk, hogy vannak olyan laboratóriumi paraméterek, melyek, szignifikáns eltérést mutatnak a kontroll csoport értékeihez képest.

Kulcsszavak: pajzsmirigy, thyroid carcinoma, papillaris carcinoma, pajzsmirigy patológiai vizsgálata, pajzsmirigy laboratóriumi vizsgálata

Dr. Viski Anna¹, Nagy Abonyi Zoltán², Császár Judit³

¹Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórház

²Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórház

³PTE ETK Diagnosztikai Intézet

Kun-Szabó Pálma¹¹Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend**FIATALKORÚ ATLÉTÁK ANTROPOMETRIÁJÁNAK, VÍZVESZTÉSÉNEK ÉS ÉTRENDI BEVITELÉNEK VIZSGÁLATA**

Célkitűzés: Jelen kutatásunkban az atlétika egyes ágai közül a gyorsuló sportágak fiatalokorú versenyzőit vizsgáltuk, akik futó- illetve ugró számokban állnak a rajtvonalhoz. A versenyzők táplálkozása meghatározza a versenyeken- illetve edzésen nyújtott teljesítményt és befolyásolja a regenerációs idő hosszát. Munkánk célja, hogy felmérjük a fiatalokorú atléták táplálkozási- és étrend kiegészítő fogyasztási szokásait, valamint egy edzés következtében elvesztett testvízmennyiségüket. **Adatok és módszerek:** Kutatásunkban összesen 29 fiatalokorú atléta vett részt, akik 4 korosztály versenyzői, ami életkorban 12-19 évet jelentett. A testmagasság mérésére orvosi antropometriai mérőeszközt használtunk, a vízvesztéséget Breuer BF18 diagnosztikai mérleggel azonosítottuk. Méréseinket egy edzés alkalmával végeztük, mely során összesen két mérlegelést végeztünk, egyet edzés előtt és után. A táplálkozási szokások feltérképezésére FFQ-t és saját készítésű kérdőívet alkalmaztunk. Az adatok elemzését Excel és SPSS 25.0. segítségével végeztük. Az eredményeket akkor tekintettük szignifikánsnak, ha $p \leq 0,05$. **Eredmények:** Résztvevőink az edzés során átlagosan testük víztartalmának $0,69 \pm 0,14$ %-át veszítették el, amely $0,48 \pm 0,13$ kg-os testtömegcsökkenést ($p < 0,05$) jelent és $4,8 \pm 1,31$ dl-es vízvesztéséget eredményezett. Testösszetételei mutatóikat értékelve a sportolók legnagyobb része megfelelő tápláltsági-, és hidratáltsági szinttel rendelkezik, azonban táplálkozási szokásaikban találtunk kivétneivalót, de becslendő válaszokat is. Étrend kiegészítő fogyasztásukat tekintve az atléták nagy része ($n=19$) fogyaszt valamilyen étrend kiegészítőt, illetve kiegészítőket. Folyadékfogyasztásukról elmondható, hogy a legtöbbjük ($n=15$) 1-1,5 liter folyadékot fogyaszt el egy nap. **Következtetések:** Megállapítható, hogy az atléták megfelelő hidratáltságuk és tápláltságuk ellenére nem táplálkoznak teljesen megfelelően és kevés folyadékot fogyasztanak naponta, ezért fontos lenne a személyre szabott táplálkozási-, és folyadékfogyasztási iránymutatás számukra szakember segítségével, illetve felhívni a sportolók és az edzők a figyelmét ezek jelentőségére.

Kulcsszavak: atlétika, étrend kiegészítő, vízvesztés, antropometria, táplálkozás

Ungár Tamás Lászlóné dr. Polyák Éva¹

¹PTE ETK Táplálkozástudományi és Dietetikai Intézet

Kürtösy Ilona Gabriella¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - gyógytornász III. évfolyam, nappali munkarend

FUNKCIONÁLIS TARTÁSKORREKCIÓS MÓDSZEREK HATÉKONYSÁGÁNAK KOMPARATÍV VIZSGÁLATA

Céltűzés: A ma már „járványszerűen” terjedő helytelen ülés okozta hanyagtartás minden korosztályban kiemelkedő figyelmet igényel. Leggyakoribb mozgásszervi betegség a hátfájás, a derékfájás, a gerincproblémák. Kutatásom célja volt, hogy megvizsgáljam az ülő munkát végző felnőtt egészséges populáció jellemző tartáshibáit, valamint kezelési módszereit hatékonyság és időigény tekintetében. **Adatok és módszerek:** Prospektív, longitudinális, kvantitatív jellegű kutatásunkat 2018-ban Pécsen végeztük, célirányos mintavétellel az ülőéletmódot folytató felnőttek (n=32) testtartásának javulását vizsgáltuk aktív (TRX), illetve passzív (Kinesiotape) funkcionális módszerekkel. A résztvevőket három csoportba soroltuk, Kinesiotape (K) (n=10), TRX (T) (n=12) és TRX+Kineiotape (TK) (=10). A módszerek eredményességének tesztelésére inspectios, méréses vizsgálatokat, izomteszteket, FMS tesztet alkalmaztunk. A statisztikai adatok elemzéséhez SPSS szoftvert használtunk, a változásokat és a csoportok közötti különbségeket nem paraméteres próbákkal vizsgáltuk (Wilcoxon, Kruskal-Wallis, Mann-Whitney) eredményeinket $p < 0,05$ esetén tekintettük szignifikánsnak. **Eredmények:** Az FMS tesztek a csoportokban a 10 hetes vizsgálati idő során szignifikáns javulást mutattak (K: $13,10 \pm 2,18$; $p = 0,036$, T: $14,08 \pm 1,88$; $p = 0,007$, TK: $13,63 \pm 1,85$; $p = 0,028$), a javulás mértékét tekintve a csoportok között eltérés mutatkozott. A vizsgált izomtesztek csupán az aktív T és TK csoportokban mutattak szignifikáns javulást ($p < 0,05$), ezen belül is a legnagyobb arányban a hasizomra irányuló gyakorlatok tekintetében. A tartáshibák okozta fájdalom mindhárom csoportban szignifikánsan csökkent a vizsgálati idő alatt, a fájdalom jelenléte a vizsgálatot követően a K csoportban volt legmagasabb (22,22%). Kutatásunk során vizsgáltuk az angulus inferiorok távolságát, mindhárom csoportban szignifikáns javulás mutatkozott ($p < 0,05$), legnagyobb mértékű változást a TK csoportban mértük (K: $3,87 \pm 3,00$; T: $3,36 \pm 1,91$; TK: $6,86 \pm 4,85$). **Következtetések:** Eredményeink szerint a vizsgált technikák alkalmasak a tartáskorrektív problémák kezelésére, hatékonyságuk mértéke eltérő, a megfelelő módszer megválasztása során figyelembe kell venni a vizsgált személy állapotát és korábbi sportolási szokásait egyaránt.

Kulcsszavak: hanyagtartás, TRX, Kinesiotape, ülő életmód

Nagy Dóra¹

¹PTE ETK Fizioterápiás és Sporttudomány Intézet

Laklia Stella¹¹Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend**TÁPLÁLKOZÁSI ZAVAROK AZ ELHÍZOTTAK KÖRÉBEN**

Célkitűzés: Bevezetés: Az elhízás hátterében állhatnak olyan táplálkozási zavarok, melyek megfelelő beavatkozásokkal hatékonyan kontrollálhatók. **Célkitűzés:** Megvizsgálni a túlsúlyos és elhízott személyek körében a falászavar, az éjszakai evés szindróma, és az élelmiszer függőség előfordulását és azt befolyásoló faktorokat. **Adatok és módszerek:** Kvantitatív, keresztmetszeti kutatást végeztünk, nem véletlenszerűen kiválasztott túlsúlyos és elhízott személyek körében (n=143), 49 főnél szomatometriai méréseket végeztünk. Alkalmazott módszer kérdőív: Éjszakai Evés Kérdőív, Táplálkozási Zavar Vizsgálati Kérdőív, Yale Élelmiszerfüggőség Skála, a Godin Leisure- Szabadidőben végzett Fizikai Aktivitás kérdőív, 21 tételes Háromfaktoros Evési Kérdőív, szociodemográfiai adatok, súlyváltozás, testalkat jellemzői. Leíró statisztikai elemzés mellett, chí-négyzet próbát, ANOVA, független mintás t-próbát és korrelációt számítottunk ($p < 0,05$) SPSS v23-val. **Eredmények:** Éjszakai evés szindróma a minta 3,5%-át érintette. 24,5%-nak van 3 vagy több élelmiszer függőségre utaló tünete, 11,2% felelt meg az élelmiszer függőség diagnózisának. Az alma típusú testalkatúakra (2,14 pont, $p=0,042$), akik vásárláskor nem tudnak ellenállni a csábító finomságoknak (2,6 pont, $p=0,005$) jellemzőbb a táplálkozás feletti kontrollvesztés. Akiknek az elmúlt egy évben csökkent a testtömege (2,82 pont, $p=0,013$) tudatosan korlátozzák a táplálékbevitelüket. Akiknek az elmúlt egy évben változott a testtömege (2,11 pont; $p=0,026$), valamint akiknek 18 éves kora előtt jelentkeztek súlyproblémái (2,12 pont; $p < 0,001$) jellemzőbb, hogy túlegyék magukat negatív kedélyállapot átélésekor. A testalkattal kapcsolatos aggodalmak mérsékelten szoros kapcsolatban állnak az élelmiszer függőség tüneteinek számával ($r=0,587$, $p < 0,001$). **Következtetések:** Kutatásunkban nem volt számottevő összefüggés a táplálkozási zavarok és a túlsúly között, ennek ellenére hasznos szűrési lehetőségként, a kérdőívek feltárhatják a táplálkozási zavarokat, melyek ismeretében hatékonyabb beavatkozás nyújtható a testsúly csökkentéséhez.

Kulcsszavak: túlsúly, elhízás, falászavar, éjszakai evés szindróma, élelmiszerfüggőség

Horváthné Kívés Zsuzsanna¹¹PTE ETK Egészségbiztosítási Intézet

László Arnold¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képalkotó diagnosztikai analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

AUTOMATIZÁLT KÉPFELDOLGOZÁS ÉS GLUTÉNMENTES DIÉTA ALKALMAZÁSA SCLEROSIS MULTIPLEXES BETEGEK KÖVETÉSE SORÁN

Célkitűzés: Kutatásunkban elsősorban azt céloztuk meg, hogy a lézió paraméterek, tehát darabszámuk és össztérfogatuk a követés folyamán összehasonlítva milyen mértékben változik meg a diéta és az immunmoduláló kezelések hatására. Másodrészt pedig a szoftver algoritmus általi automata gócdetektálás hatékonyságát vetettük össze a manuális szegmentációval kiegészített változatával. **Adatok és módszerek:** A vizsgálatunkon résztvevő 31 betegből 11 diétázó és gyógyszerrel szedő, 11 csak diétázó és 9 SM kontrollalany volt. A koponya MR felvételek T1 és FLAIR súlyozású képeit átkonvertálva és ko-regisztrálva valószínűségi adatokat kaptunk a voxelekről, amelyek alapján határoztuk meg a T2-hyperintenzitású góccok paramétereit. A betegek klinikai állapotát legfőképp módosított GEDSS skálán mértük fel. A statisztikai elemzés során a normalitás vizsgálat után U-próbát, majd Spearman rangkorrelációs együtthatót alkalmaztunk. **Eredmények:** A csoportok térfogatváltozásainak elemzéséből azt kaptuk, hogy a csak diétázó és SM kontrollcsoport szignifikáns térfogatnövekedést produkált ($p=0,007$; $p=0,027$), ami a diéta eredménytelenségét és a kezelés elhagyásának hatását mutatta. Az össztérfogatok és klinikai tesztek korrelációja csak a GEDSS skálával mutatott szignifikáns értéket mindkét vizsgálat során ($p<0,01$; $p<0,05$). Az automata szoftver pedig csak 50%-ban találta meg a régiókat, viszont a nagy térfogatú régiók esetén 100%-osan teljesített. **Következtetések:** A munkánk alatt nyert annotált adatbázis alapján az SM-gócdetektálás korszerű eszközökkel fejleszthető tovább a komplex, képfeldolgozó programok hatékonysága érdekében. A góctérfogatokkal nem korreláló és az ételintolerancia immunaktivitásával felmért gluténmentes diéta mellett pedig a stressz és szorongási tesztek meglepően csökkenő eredményei is későbbi felülvizsgálatokat fognak még igényelni az SM kutatások területén.

Kulcsszavak: automatizált képfeldolgozás, lézió paraméterek, gluténmentes diéta, immunmoduláló kezelés, klinikai állapot

Dr. Bajzik Gábor¹

¹SM KMOK Dr. Baka József Diagnosztikai, Onkoradiológiai, Kutatási és Oktatási Központ

Lázár Márk¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend

GYÓGYTORNA PROGRAM JÓTÉKONY HATÁSA A MUCOPOLYSACCHARIDOSIS II BETEGSÉG PROGRESSZIÓJÁBAN.

Célkitűzés: A tanulmányban vizsgált Mucopolysaccharidosis II egy komplex, minden szervrendszert érintő enzimhiányból adódó genetikai megbetegedés. A gyermekgyógyászatban komoly problémát jelentő aránylag ismeretlen kórnak a sokrétű érintettsége miatt multidiszciplináris kezelési módokra és terápiákra van szüksége. A mozgásszervrendszer érintettsége, és a szakirodalmak hiánya miatt szükségszerűnek láttuk, hogy felfejtjük egy adaptált gyógytornaprogram hatását a különböző fizikai tényezőkre nézve. **Adatok és módszerek:** Ezen esettanulmányban négy enzimterápiával párhuzamosan kezelt beteget mutatunk be, kiknek feltárjuk a mozgásszervi alapadatait, a mozgásterjedelem, az állóképesség, és az életminőség szempontjából. A mérésekhez goniométert, hat perces járástesztet, és egy életminőségi kérdőívet, a PODCI-t alkalmaztuk. A mozgás programunk elemei között találhatóak eszközös, és eszköz nélküli mobilizáló és nyújtó gyakorlatok, manipuláció fejlesztő gyakorlatok, egyensúly és koordináció fejlesztő gyakorlatok. Részletesen elemeztük az egyes betegek állapotát a mozgásterápia előtt, és mozgásprogramunk hatására létrejött változásokat. **Eredmények:** Minden ízület mozgásterjedelme pozitívan változott, vagy stagnált a mozgásprogram hatására. Az állóképességi teszt eredményei egyes alanyoknál meghaladták az egészséges populációk átlageredményeit is. **Következtetések:** Alanyaink testképére és mozgástudatosságára jelentős eredmény ért el összességében a programunk hatására. A gyógytornaprogram hatására tényezőink pozitív irányba változtak, negatív elleneredmény nélkül, így a Mucopolysaccharidosis II betegségben szenvedő alanyok számára kiemelkedő fontosságúnak ítéljük a gyógytornát.

Kulcsszavak: Mucopolysaccharidosis II, MPS II, Hunter-szindróma, mozgásprogram, fizioterápia, gyógytorna, 6MWT, PODCI.

Szilágyi Brigitta¹

¹PTE ETK Fizioerápiás és Sporttudományi Intézet

Le Hoang Anh¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képalkotó diagnosztikai analitika III. évfolyam, nappali munkarend

RIZIKÓSZERVEK DÓZISPARAMÉTEREINEK VIZSGÁLATA SZTEREOTAXIÁS PROSZTATA MONOTERÁPIA ESETÉN

Célkitűzés: A sztereotaxiás ablatív sugárterápia (SABR) biztonságos alkalmazása szigorú kezelésellenőrzési stratégiát követel meg. Célkitűzésünk a prosztata SABR alkalmazott – triggerelt kV-os képalkotások (TkVI), és CBCT-k kíséretében végzett – klinikai munkafolyamatának dozimetriai elemzése volt, különös tekintettel a célterület lefedettségének intra- és interfракcionális változásaira. **Adatok és módszerek:** 10 aranymarker-impantált prosztata tumoros beteg VMAT alapú, 5 frakcióban 36,25 Gy összdózissal végrehajtott SABR kezelésének vizsgáltuk az alábbi verifikációs munkafolyamatát: 1) kezelés előtti CBCT (pre-CBCT) aranymarker-alapú betegpozíció-korrekcióval; 2) TkVI-felügyelt kezeléleadás (3 mm-es markerelmozdulási küszöbérték a kezelésmegszakításhoz/-korrekcióhoz); 3) kezelés utáni CBCT (post-CBCT). Az összes CBCT-n a prosztata, a rectum és a hólyag berajzolásra került. A prosztata tervezetthez képesti valós ellátottságát (D98) három esetben vizsgáltuk: 1) a kezelési pozícióba tolt pre-CBCT-n; 2) a kezelési pozícióban lévő post-CBCT-n; 3) a post-CBCT-n a kezelés közbeni izocenter-korrekciók figyelmen kívül hagyásával.

Eredmények: Az 1-2. esetekben a D98 lefedettségnek az előzetesen megtervezettekhez képesti átlagos [min; max] eltérése elhanyagolható mértékű volt (-0,14% [-0,51; 0,32] és -0,32% [-0,97; -0,1]), szemben a TkVI-korrekció nélküli képzeletbeli 3. scenárió -1,89% [-11,0; -0,1] értékéhez képest. Két betegnél e korrekciók elmaradása a teljes kezelés dózislefedettségének 11%-os illetve 5,6%-os csökkenését idézte volna elő. A hólyagra számolt D10cc érték átlagos intrafrakcionális változása csekély volt, amely paramétert a TkVI-korrekcióval kis mértékben lehetett csökkenteni. A rectumra számolt D10cc érték nem mutatott a kezelés közbeni izocentrum-korrekció és a korrekció nélküli fiktív eset között érdemi különbséget (-0,11±0,23 Gy vs. -0,14±0,33 Gy). **Következtetések:** A triggerelt kV-monitorozással és a kezelés előtti/utáni CBCT képalkotással felügyelt aranymarker-alapú prosztata SABR technika a klinikai rutinban jól alkalmazható. Az ismételt képalkotáson alapuló dozimetriai kiértékelés az elvárt célterület-lefedettséget mutatta, igazolva a kezelés alatti képalkotás létjogosultságát.

Kulcsszavak: sztereotaxia, prosztata, CBCT

Dr. Kovács Péter¹

¹PTE ETK Diagnosztikai Intézet

Ledneczki Dávid¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - mentőiszt IV. évfolyam, nappali munkarend

A SZEPSZIS VIZSGÁLATA A SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁSBAN

Célkritizés: A szepszis egy életet veszélyeztető súlyos folyamat, melyet a szervezet egy infekcióra adott válasza indít el. A folyamat jellemzője a szisztémás, gyulladáshos válaszreakciók fokozott működése és diszregularitása. Az egész világon, köztük Magyarországon is jelentős az előfordulása, mely minden életkorban előfordulhat, de hazánkban az előregedő társadalom miatt jelentős számot ölthet a halálozás. A betegek korai felismerése és ellátásának megkezdése kulcsfontosságú, már a prehospitalis szakban meg kell történnjen annak érdekében hogy az mortalitás csökkenjen, valamint az egészségügyi rendszer kiadásai csökkenjenek. Feltételezésünk szerint jelenleg is alacsony a kórfolyamat felismerése annak ellenére hogy erre egyre több információ, oktatási anyag és szakmai irányelv áll rendelkezésre. **Adatok és módszerek:** A kutatásban 123 fő ismeretét mértük fel kérdőív alapon, akik jelenleg aktívan dolgoznak a szakmában akár az Országos Mentőszolgálatnál, akár valamilyen kiemelt ellátást nyújtó egység területén, mint sürgősségi, illetve intenzív osztályon. A kutatásban felmértük a válaszadók szakirányú végzettségének szintjét, a szakmában eltöltött évek számát és a betegcsoport felismerésére irányuló score-rendszerek ismeretét, valamint három esetleírás elemzését. **Eredmények:** A vizsgálatban részt vevő egészségügyi szakdolgozók ismerete nem függ a szakmában eltöltött évek számától, ellenben szignifikáns a felismerés mértéke a végzettséggel az összesített pontszámok tekintetében ($p < 0,05$), valamint a qSOFA és a PRESEEP score-rendszerek valamint a qSOFA-t alkotó vitális paraméterek ismerete szignifikánsan összefügg azzal, hogy valaki dolgozik e intenzív vagy sürgősségi osztályon. Ezzel ellentétben az esetek felismerése összességében kevesebb, mint 30%-ban volt sikeres annak ellenére hogy a leírásban szereplő vitális paraméterek mind a qSOFA és a PRESEEP pontok esetében magas rizikócsoportot jelöl, mind a SIRS kritériumoknak megfeleltek. **Következtetések:** Magyarországon a szepszisben szenvedő betegek felismerése elégtelen, továbbá a score-rendszerek ismerete és használatának szorgalmazása nagyban hozzásegíthetné az ellátókat a korai felismeréshez, melyet fejleszteni kell hazánkban.

Kulcsszavak: szepszis, felismerés, qSOFA, PRESEEP, SIRS kritériumok, korai felismerés.

Pandur Attila András¹

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet

Lelkes Viktória¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend

AZ ENDOMETRIOSISSAL ÉLŐ NŐK ÉLETMINŐSÉGÉNEK VIZSGÁLATA

Célkitűzés: Az endometriosis egyre nagyobb számban fordul elő hazánkban. Az érintettek sokszor nem fordítanak kellő figyelmet a tünetek megjelenésére. Kutatásunk célja az endometriosissal érintett nők életminőségének, szexuális életének, pszichés állapotának vizsgálata. **Adatok és módszerek:** Kvantitatív, keresztmetszeti, leíró jellegű kutatásunk 2018. 12. 19. és 2019. 01. 31. között egy közösségi oldalon alkalmazott kérdőív használatával készült. Célirányos, nem véletlenszerű kiválasztást követően a célcsoportba került minden 18 évnél idősebb nő, akinek diagnosztizált endometriosisa van (n=243). Kizárásra kerültek, akik nem kívántak részt venni a kutatásban. Saját készítésű kérdőív főbb kérdéscsoportjaiba tartoztak a szociodemográfiára, a szexuális életre, valamint az életminőség felderítésére irányuló kérdések. Microsoft Excel 2007 programmal a leíró statisztika mellett, átlagot, kontingencia táblaelemzést, χ^2 próbát, Z-próbát, Cramer-féle együtthatót, Gauss eloszlást számoltunk ($p < 0,05$). **Eredmények:** Szignifikáns különbség ($p = 0,003$) igazolódott az iskolai végzettség és az életminőség közt. Nem találtunk szignifikáns különbséget abban, hogy a 30 év feletti nők esetében fokozottabban van jelen testképzavar ($p = 0,058$). Szintén nem találtunk bizonyítékot, arra, hogy a legalább 5 éve diagnosztizáltak csoportjában a betegség okozta tüneteken túl a pszichésen is érintettek aránya magasabb lenne ($p = 0,068$). **Következtetések:** A válaszadók körében az endometriosis negatívan befolyásolja az életminőséget, ugyanakkor, a 30 évnél fiatalabb endometriosisos betegek esetében fokozottabban kell számolnunk az esetleges testképzavar kialakulásával.

Kulcsszavak: endometriosis, életminőség, szexualitás, pszichés érintettség

Ferenczy Mónika¹

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

Lelovics Anita Anna¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend

ÉLET INKONTINENCIÁVAL

Célkitűzés: A vizsgálat célja felmérni az inkontinenciával küzdők tüneteinek minőségét és súlyosságát, megvizsgálni milyen társbetegségek lehetnek befolyással az inkontinenciára, feltárni, hogy milyen nedvszívó és bőrápoló terméket használnak, valamint a résztvevők információszerezési és orvoshoz fordulási szokásait.

Adatok és módszerek: Kvantitatív, keresztmetszeti vizsgálatot végeztünk nem véletlenszerű kényelmi mintaválasztással, 18 év feletti inkontinenciával küzdő betegek körében (n=154). Kizárási kritérium a hólyagkatéter és sztóma viselése volt. A vizsgálat 2018.11.01.-2019.02.28. között zajlott, a kérdőívet 4 szociális otthon ápolottjai tölthették ki önként, elérhető volt a kérdőív online is. Az adatok elemzése MS Excel és SPSS 25.0 programmal történt leíró statisztika, ANOVA, χ^2 próba segítségével ($p < 0,05$). **Eredmények:** A résztvevők többsége nő (n=126; 81,82%), átlagéletkor 66,1 \pm 17,62 év. A székletinkontinencia előfordulását a nem szignifikánsan befolyásolja ($p=0,027$), ahogy a fennálló betegségek száma is az inkontinencia mértékét ($p < 0,001$), de nem volt hatással a dermatitisz előfordulására ($p=0,254$). Az anyagi helyzet nem függ össze azzal, hogy milyen nedvszívó terméket használnak a válaszadók ($p=0,060$). Az iskolai végzettség és orvoshoz fordulási szokások között szignifikáns a kapcsolat ($p=0,003$). A nadrágpelenkát viselőknél gyakrabban előfordult IAD ($p=0,043$). A hólyagtréninget végzők széklet- és vizeletvesztése szignifikánsan kisebb mértékű ($p < 0,001$; $p=0,007$). **Következtetések:** A társbetegségek száma és az inkontinencia mértéke között szoros összefüggés van. A leggyakoribb nedvszívó eszköz a nadrágpelenka, viszont e terméket használók esetén az IAD prevalenciája magasabb, így nagyobb veszélynek vannak kitéve. A vizsgált mintában szereplők más, nemzetközi kutatáshoz viszonyítva jelentősen korábban keresik fel orvosukat tüneteik megjelenése miatt.

Kulcsszavak: inkontinencia, nedvszívó termék, bőrápolás, orvoshoz fordulási szokások

Dr. Váradyné Horváth Ágnes¹

¹PTE Egészségtudományi Kar

Lelovics Vanessa¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

ETILÉN-GLIKOL ALTERNATÍV MEGHATÁROZÁSA: HPLC-UV MÓDSZERREL

Céltűzés: Az etilén-glikol (EG) a fagyálló folyadékok leggyakoribb komponense. A viszonylag elterjedt, életveszélyes mérgezést okozó anyag kimutatása a klinikai toxikológiai laboratórium egyik fontos feladata. Az EG kimutatására használatos arany standard módszer a hagyományos gázkromatográfia (GC), mely műszer nem áll rendelkezésre a PTE KK LMI toxikológiai laboratóriumában, emiatt szükségessé vált kidolgozni és bevezetni egy HPLC alapú kimutatási módszert. **Adatok és módszerek:** A vizsgálati módszereink közé tartozik a HPLC-UV módszer, valamint az összehasonlításához használt GC-FID és Cobas Integra 400 plusz készülékek. A HPLC eljárás rendszeralkalmassági adatok és a validálási teljesítményjellemzők meghatározásához adott alkoholo kból, adott koncentrációban spikeolt szérum és vizelet mintákat futtattunk. A módszerek összehasonlításához pedig szérum és vizelet betegmintákat használtunk, szérum EG vizsgálathoz 9 darab (n=9), míg vizelet esetében 12 darab (n=12), valamint szérum etanol mérésre 9 darab (n=9) mintát futtattunk. **Eredmények:** A rendszeralkalmassági adatok alapján a HPLC-UV módszernek megfelelő az elválasztási eljárása a toxikus alkoholok tekintetében, mivel azok megfelelően azonosíthatók retenciós idejük alapján. Módszerünk 0,05%-5% között lineáris, a korrelációs együttható szérum EG esetében $r_2=0,9982$, míg vizeletnél $r_2=0,9998$, valamint a meghatározási határ 0,05%. A módszer ismételhetőségét, reprodukálhatóságát és helyességét a relatív szórás alapján értékeltük, amely minden esetben 18% alatti érték volt, etilén-glikol esetében. Az összehasonlítási vizsgálatoknál magas korrelációs együttható értékeket kaptunk: HPLC és GC szérum esetében $r_2=0,9822$, vizelet mintáknál $r_2=0,9538$, HPLC és Integra szérum etanol esetében $r_2=0,9841$. **Következtetések:** A HPLC-UV módszer jól összehasonlítható más módszerekkel, mivel pozitív szoros korrelációkat kaptunk. Elmondható, hogy az általunk fejlesztett analitikai módszer alkalmas az etilén-glikol és további öt alkohol (metanol, etanol, 2-propanol, dietilén-glikol és propilén-glikol) klinikai mintákban való azonosítására és mennyiségi meghatározására. A módszer pontosság és érzékenység tekintetében jól összehasonlítható a gyakorlatban inkább elterjedt GC módszerrel.

Kulcsszavak: toxikológia, HPLC-UV, etilén-glikol, toxikus alkoholok, validálás

Vassné dr. Lakatos Ágnes¹, Lajtai Anikó²

¹PTE KK Laboratóriumi Medicina Intézet

²PTE KK Laboratóriumi Medicina Intézet

Madarász Ildikó¹

¹Pécs - ápolás MSc – perioperatív specializáción végzett hallgató

A DIABÉTESZES LÁB EPIDEMIOLÓGIÁJA, PREVALENCIÁJA, SZÖVŐDMÉNYEI, A VÉGTAGMENTÉS LEHETŐSÉGEI

Célkitűzés: A hazai és nemzetközi prevenció (végtagmentési) tevékenységek eredményességének vizsgálata, továbbá, hogy megkeressem azon intervenciók pontokat a diabéteszes láb kórképének témakörében, melyek az APN önálló szakmai munkásságára világítanak rá egy multidiszciplináris csapatmunkában. **Adatok és módszerek:** A 2018. szeptember-december között végzett kvalitatív, keresztmetszeti, leíró kutatás célcsoportja felnőtt, diabéteszes láb kórképével diagnosztizált betegek. **Eredmények:** A nem traumás eredetű végtagvesztések leggyakoribb oka a diabéteszes láb-szindróma, amelynek hátterében összetett etiológiai tényezők – neuropathia, mikrocirkulációs zavar, valamint perifériás verőérbetegség – állnak. A megfelelő glikémiás kontroll a kezelés sikerességének alapfeltétele diabéteszes-láb-szindrómában, mert a tartósan rossz anyagcsere helyzet rontja a prognózist és a szövődmények is gyakoribbak. A rizikófaktorok felismerésével, a predisponáló tényezők feltérképezésével, a beteg mielőbbi tájékoztatásával és edukációjával, a holisztikus és modern sebkezelési eljárásokkal és a tehermentesítéssel a diabéteszes lábszövődmények jelentősen csökkenhetnek, mely az amputációkat is redukálhatná. Ehhez természetesen elengedhetetlen a beteg megfelelő kooperációja. A neuropathia diabetica fennállása kiemelkedő jelentőségű a diabéteszes láb kialakulásában, mint legfőbb oki tényező. A diagnózist a korrekt fizikális vizsgálattal, a beteg tüneteinek, panaszainak korai felmérésével tisztázni indokolt. A láb statikai viszonyainak megváltozása, a tehermentesítés érdekében terápiás eszközöket, ortéziseket szakmai és emocionális szempontok szerint biztosítani kell a betegeknek. Ha a sebészeti eljárás mégsem kerülhető el, időben végzett nyílirányú lábfeltárással, illetve a gennyes góccok izolált eltávolításával mind a mikro-, mind a makro amputációkat el lehet kerülni. Az amputáció értékelhető egyfajta élettartam kockázatként is. **Következtetések:** Szervezett ellátás, speciális ambulanciák, centrumok gyarapításával és multidiszciplináris csapatmunkában, az egészségügy szereplőinek közös akaratával a komplex ellátás részét képezve APN nővér önálló szakmai munkássága helytálló a diabéteszes lábbal élő beteg életminőségének javítása érdekében.

Kulcsszavak: diabéteszes láb, neuropathia, amputáció, APN

Dr. Várady Ágnes¹, dr. Mezővári Anna²

¹PTE Egészségtudományi Kar

²Tolna Megyei Balassa János Kórház Sebészeti osztály

Magyar Judit¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

ASZPARTÁM ALAPÚ ÉDESÍTŐSZER FOGYASZTÁSÁNAK HATÁSAI A MIKROBIOMRA IN VIVO

Céltűzés: A mesterséges édesítőszer, mint az aszpartám megnövekedett használatát a metabolikus kórképek megjelenésével kötik össze, melyet a mikrobiom összetételére gyakorolt hatásával hoznak összefüggésbe. A táplálkozásunk és a mikrobiom szoros kapcsolatban állnak, annak összetételének és funkciójának változása kihat az egyén egészségi állapotára. A célunk az volt, hogy megvizsgáljuk az aszpartám fogyasztás hatását a testtömegre és mikrobiom összetételére. **Adatok és módszerek:** Állatmodellünkben a kontroll csoportban 5-5, az édesítőszer fogyasztó csoportban 10-10 nőstény és hím, NMRI 6-8 hetes egér vett részt. A kezelt csoport aszpartám alapú és Acesulfam-K-t tartalmazó kereskedelmi forgalomban kapható asztali édesítőszerrel dúsított tápot fogyasztott 10 héten keresztül. A súlyukat hetente mértük. A 10.hét végén CO₂ gáz belégzésével öltük le, vastagbélüket eltávolítottuk. A vastagbélük súlyát lemértük béltartalommal, majd a béltartalmak fiziológiás sóoldatos atmoszárával a béltartalom eltávolítását végeztük. A béltartalomból hígítási sor készítése után, táptalajra oltottuk és tenyésztettük. Az egyes specierek meghatározása MALDI-TOF használatával, majd csíraszám meghatározás csíraszám/béltartalom mg-ra. Az eredmények összehasonlítottuk a kontroll csoport eredményeivel. Az eredmények elemzésére leíró statisztikát, valamint kétmintás T- próbát és korrelációs statisztikát használtunk, MS Excel program segítségével. Akkor tekintettük szignifikánsnak az eredményeket, ha $p \leq 0,05$ volt. **Eredmények:** Az adatokat a kezelt és kontroll csoporttal hasonlítottuk össze, nemek szerint. Egyik csoportnál sem találtunk szignifikáns eltérést az állatok testtömeg változásában. A kezelt hím egyedek szerveinél jelentős zsírszövet lerakódás volt megfigyelhető. A mikrobiom összetételében nem okozott szignifikáns eltérést az édesítőszer fogyasztása a csoportok között. **Következtetések:** Az általunk vizsgált édesítőszer kis mennyiségben, napi fogyasztás mellett nincs hatással a mikrobiom összetételére.

Kulcsszavak: mikrobiom, aszpartám, mesterséges édesítőszer

Ungár Tamás Lászlóné dr. Polyák Éva¹, dr. Kerényi Mónika²

¹PTE ETK Táplálkozástudományi és Dietetikai Intézet

²PTE ÁOK Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet

Major Gyöngyi¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika IV. évfolyam, levelező munkarend

GYÓGYNÖVÉNYEK ANTIMIKROBIÁLIS HATÁSÁNAK VIZSGÁLATA

Célkitűzés: Kutatásaink során a kereskedelmi forgalomban kapható illóolajok antimikrobiális hatását kívántuk megvizsgálni különböző mikroorganizmusokon. Célunk volt az illóolajok önálló aktivitásának meghatározásán túl, az egymással történő elegyítésükkor fellépő kölcsönhatás vizsgálata az antimikrobiális hatásra. **Adatok és módszerek:** Vizsgálataink során 6, a kereskedelmi forgalomban beszerezhető illóolaj (fahéj, kakukkfű, eukaliptusz, grapefruit, vetiver, teafa) antimikrobiális hatását teszteltük 8 gomba- és 8 baktériumtörzs szaporodási folyamatain. Közöttük volt humán patogén és nem-humán patogén törzs is. Az illóolajok aktivitását korongdiffúziós módszerrel és folyékony tenyészetekben vizsgáltuk. Kontroll antibiotikumként Ampicillint (10 µg) és antimikotikumként Flukonazolt (25 µg) alkalmaztunk. Folyékony tenyészeteknél közvetett és közvetlen sejtszámlálást végeztünk. **Eredmények:** Minden vizsgált illóolaj aktívnak bizonyult legalább egy általunk vizsgált törzssel szemben. Aktivitásuk koncentrációfüggést mutatott. A korongdiffúziós eredmények alapján a fahéjolaj volt a legaktívabb. Például a Gram-negatív *P. aeruginosa* rezisztens volt az antibiotikumra, ezzel szemben a fahéjolaj MIC-je $2,97 \pm 0,06$ mm volt. A fahéjolajat a kakukkfű követte hatásosság szempontjából. Ez az olaj a Gram-pozitív baktériumokra és a gombákra fejlett ki erős gátló hatást. A *R. rubra* rezisztens volt a Flukonazolra, míg a kakukkfűolaj MIC-je $18,43 \pm 0,51$ mm volt. Folyékony tenyészetekben a fahéj- és a kakukkfűolaj aktivitását vizsgáltuk a *P. aeruginosa* és a *C. albicans* esetében. Összsejtszámlálást csak a *C. albicans* esetében végeztünk. Turbidimetriás meghatározást és szélesztést mind a baktérium-, mind a gombatörzsnél elvégeztük. Az eredmények alátámasztották a korongdiffúziós mérések eredményeit. **Következtetések:** A fahéj- és a kakukkfűolaj hatásos alternatívái és/vagy kiegészítői lehetnek a szintetikus gyógyszereknek a rezisztencia elleni harcban. Későbbi kutatásokban vizsgálni kell az illóolajok és az antibiotikumok/antimikotikumok kölcsönhatását és együttes alkalmazását a mikrobákkal szemben.

Kulcsszavak: illóolaj, rezisztencia, korongdiffúzió, Ampicillin, Flukonazol

Dr. Stromájer-Rácz Tímea¹

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

Marosvári Dóra¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika III. évfolyam, nappali munkarend

SZTEROID HORMONOK, KARDIORESPIRATÓRIKUS ÉS METABOLIKUS PARAMÉTEREK VÁLTOZÁSA STRESSZ HATÁSÁRA

Célkitűzés: A mellékvese kéregállományában szintetizálódó szteroid hormonok fontos szerepet játszanak a szívfrekvencia, metabolikus folyamatok és sok egyéb más funkció szabályozásában is, különösképpen stresszhelyzetekben. Kutatásunk célja a szteroid hormonok stresszválaszban betöltött szerepének vizsgálata.

Adatok és módszerek: Kutatásunk során plazmamintákból 3 különböző, mellékvesekéreg-specifikus szteroid molekula változását vizsgáltuk akut fizikai, illetve pszichés stressz hatás előtt (1. fázis), alatt (2. fázis) és után (30 perccel a terhelést követően, 3. fázis). A 3 vizsgált szteroid hormon: aldosteron, dehidroepiandrosteron (DHEA) és kortizol. A szteroid szintek mérése LC-MS/MS módszerrel történt. A vizsgálati csoportban egészséges, a 18. életévüket betöltött férfi sportolók szerepeltek. A vizsgálat során a szívfrekvencia és laktát értékek is egyaránt rögzítésre kerültek. **Eredmények:** A szívfrekvencia és laktát értékek a stresszmodellben jelentősen emelkedtek a terhelés csúcán, valamint szignifikáns eltérést mutatnak az első két fázisban ($p < 0,05$). Az aldosteron és a dehidroepiandrosteron (DHEA) csak fizikai terhelésnél, a kortizol fizikai és pszichés, mentális terhelés hatására is mutat szignifikáns eltérést ($p < 0,05$). **Következtetések:** Eredményeink alapján a szteroid hormonok a fizikai stresszre egyértelműen, pszichés stresszre részben, illetve nem reagálnak. Ebből arra lehet következtetni, hogy fizikai terhelés idején a mellékvesekéreg mindhárom vonala, azaz mind a mineralkortikoid (aldosteron), glükokortikoid (kortizol) és androgén (dehidroepiandrosteron, DHEA) szintézis is érintett. A metabolikus és szteroid hatások eltérő időben alakulnak ki, a laktát és szívfrekvencia, pulzus értékek maximális szintje a 2. fázis idején van, míg a szteroidok 30 perccel később emelkednek jelentősebben fizikai terhelésben. A kutatást a következő projekt támogatta: 20765/3/2018 FEKUTSRAT.

Kulcsszavak: stressz, mellékvesekéreg, szteroid

Csöndör Éva¹, dr. Stromájer-Rác Tímea²

¹PTE ETK Diagnosztikai Intézet

²PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

Maschler Viktória¹¹Pécs - ápolás és betegellátás - mentőoszt IV. évfolyam, nappali munkarend**NSTEMI BETEGPOPULÁCIÓ VIZSGÁLATA A SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁSBAN**

Célkitűzés: A szív-és érrendszeri megbetegedések jelentik az életre a legnagyobb veszélyt, Magyarországon vezető halálok. NSTEMI esetén a hezitációs és prehospitalis időtényező mellett, számolni kell a jelentős hospitális késlekedéssel is. Célunk felhívni a figyelmet ezen betegek esetén detektálható „késés” és a probléma megoldását jelenthető score rendszerek jelentőségére. Olyan gyorsan kalkulálható pontrendszer lehetősége, mely már a biomarkerek elnyerését megelőzően használható lenne. **Adatok és módszerek:** Retrospektív adatelemzés során OMSZ által Baranya megyében kitöltött csekklistákból, 2011-2019 között pécsi Sürgősségi Osztályon megjelent és Szívcentrumba továbbküldött betegek dokumentumaiból nyertük az adatokat, a következő BNO kódokkal: I2190, I2140. Vizsgáltuk a panaszok kezdetétől eltelt idő, beavatkozásig eltelt idő és kimenetel kapcsolatát. Az adatok feldolgozása során leíró statisztika, korreláció, ANOVA, egymintás T-próba került alkalmazásra, SPSS 24.0 verziójú statisztikai szoftver segítségével. A kapott eredményeket $p < 0,05$ esetén tekintettük szignifikánsnak. A vizsgálatba végül 500 fő került bevonásra. **Eredmények:** A betegek a panaszok kezdetétől átlagosan 1 nap 16 óra 23 perc alatt jelentkeztek egészségügyi ellátónál. Jelenlegi állapot szempontjából a nemek között nem találtunk szignifikáns eltérést ($p=0,622$). A 10 órát meghaladó Szívgyógyászati Klinikára kerülés, a hosszú távú halálózásra nézve jelentősnek bizonyult ($p=0,028$). Az elhunyt betegek 94%-a ezt meghaladó időtartamot töltött a sürgősségi osztályon. Prognosztikus jelentőségüknek bizonyult a magasabb Killip kategória ($p=0,003$), mind a korábbi stroke ($p=0,004$) és szívbetegség ($p \leq 0,05$) kórtörténete. Az életkor és a kimenetel kapcsán számottevő kapcsolat igazolódott, a már elhunytak átlagosan magasabb életkorúak voltak ($63,5 \pm 12$ vs $70,3 \pm 10$ év). **Következtetések:** Jelenleg Magyarországon nem elérhető olyan score rendszer, amely a mentőellátás során használható lenne. C-ACS score kiváló negatív prediktív értékkel rendelkezik. Egyéb tényezőkkel növelni szükséges pozitív prediktív értékét is, mint például már a prehospitalis gyakorlatban alkalmazható bedside troponin teszt.

Kulcsszavak: NSTEMI, rizikóstratifikáció

Pandur Attila András¹¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet

Máté Zsanett¹

¹Pécs - egészségügyi menedzser MSc - II. évfolyam, levelező munkarend

AZ EMLŐRÁK SZŰRŐVIZSGÁLATON VALÓ RÉSZVÉTELI ATTITÚD ÉS BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK VIZSGÁLATA A 45-65 ÉVES NŐK KÖRÉBEN

Céltűzés: Magyarországon az emlőrák okozta megbetegedések súlyos népegészségügyi problémát jelentenek. Kutatásunk célja felmérni, milyen a Szekszárd és vonzáskörzetében élő, veszélyeztetett korú nők szocio-demográfiai adatainak függvényében a szűrővizsgálatokhoz való viszonyulás. Vizsgálni kívántuk, hogy milyen ismeretekkel rendelkeznek az emlődaganat kialakulásáért felelős rizikótényezőkről, illetve melyek azok az eszközök, amik pozitívan hatnak az emlőszűrő vizsgálaton való részvételre. **Adatok és módszerek:** Leíró, kvantitatív, keresztmetszeti vizsgálatunkat önkitöltős, anonim kérdőív segítségével valósítottuk meg, mely 2018. február és ugyanez év augusztusa között készült. A mintába nem véletlenszerű, kényelmi mintavétel során a Szekszárd és vonzáskörzeténem élő, 45-65 év közötti nőket válogattunk be (n=151). Kizárásra kerültek azok a nők, akik emlődaganatos betegségben szenvedtek, vagy akik emiatt gondozás alatt álltak. Az adatok feldolgozásához SPSS 20.0 szoftver és MS Excel 2006 programot használtunk. A statisztikai elemzések során a leíró statisztika mellett a többváltozós elemzésekhez khi-négyzet próbát és ANOVA-t alkalmaztunk ($p < 0,05$). **Eredmények:** A megkérdezettek 89,4%-a vett már részt emlőszűrő vizsgálaton, mely arány az elmúlt két évet tekintve 60,3%. A főbb szocio-demográfiai adatok –a lakóhelyet kivéve- nagyban befolyásolják a szűrésen való részvétel gyakoriságát ($p < 0,05$). Az egyes családi háttértényezők, mint a gyermektelenség negatívan befolyásolják a szűrésen való részvételt ($p = 0,05$). A felsőfokú végzettségű nők magasabb ismeretszinttel rendelkeznek az emlőrákkal és annak szűrésével kapcsolatban, mint az alacsonyabb végzettséggel rendelkezők ($p = 0,016$). **Következtetések:** Az emlőrák és annak szűrésével kapcsolatos ismerethiány miatt a nők nincsenek tisztában a vizsgálat fontosságával. Az emlőszűrő vizsgálaton való részvételi arány növelésében meghatározó lépés lehetne az emlőrákkal és szűrésével kapcsolatos ismeretek szélesebb körű, több kommunikációs csatornán történő terjesztése.

Kulcsszavak: emlőrák, ismeretszint, attitűd, veszélyeztetett korosztály.

Karamánné dr. Pakai Annamária¹

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet Védőnői és Prevenációs Tanszék

Mazaga Zsófia¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képalkotó diagnosztikai analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

18 FDG PET/CT SORÁN JELENTKEZŐ VÉLETLENSZERŰ HALMOZÓDÁS KLINIKAI VALAMINT A SUVMAX ÉRTÉK JELENTŐSÉGE A MALIGNUS/PREMALIGNUS LÉZIÓK DETEKTÁLÁSÁBAN A COLORECTÁLIS RÉGIÓBAN SZÖVETTANNAL KONFIRMÁLVA

Célkitűzés: Véletlenszerű colorectális halmozódás a betegek 1.3-3.4%-nál fordul elő, akiknél más primer betegség indikálta a 18F-FDG PET/CT vizsgálatot. Nem várt FDG aktivitás a vastagbélben sok esetben fiziológiás, azonban előfordulhat, hogy háttérben precancerosus, cancerosus folyamat áll. Mivel a véletlenszerű halmozódás nem mindig köthető patológiai folyamathoz, ezért a kezelő orvosnak nehéz dolga van eldönteni, hogy érdemes e invazív endoszkópos vizsgálatra küldeni a beteget. Ebből kifolyólag egy prediktív faktor segítségére lenne a szakorvosnak eldönteni mennyire sürgős a colonoscopy elvégzése. A SUVmax, potenciális jelölt lenne a malignus léziók elkülönítésére. Kutatásom célja bemutatni a 18-FDG halmozódásának klinikai és a SUVmax érték jelentőségét a premalignus vagy malignus elváltozások detektálásában a colorectális régióban. **Adatok és módszerek:** A betegadatok a Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórház Dr. Baka József Diagnosztikai, Onkoradiológiai, Kutatási és Oktatási Központ saját adminisztrációs rendszerében kerültek elemzésre. Eredményeinket leíró statisztikát, khi-négyzet próbát, egy-két mintás T-próbát és ANOVA tesztekkel használva kaptuk meg 95%-os valószínűségi szinten ($p=0,05$). **Eredmények:** Kutatásunk során 657 beteget ($n=657$) vizsgáltunk át, amiből 334 ($n=334$) páciensnek volt látható FDG felhalmozódás a colorectalis régióban. A pácienseknél leggyakrabban előforduló halmozódás a fokális volt ($n=145$) ezt követően a diffúz ($n=62$), majd a szegmentális ($n=39$). Összesen 71 beteget ($n=71$) küldtek tovább szövettanra. A szövettani eredmény 15 betegnél ($n=15$) volt pozitív és 56-nál negatív ($n=56$). A pozitív eredmények között döntő többségben adenocarcinómát ($n=9$) diagnosztizáltak. Negatív eredmény háttérben legtöbbször adenoma ált ($n=22$). Az adenocarcinómák átlag SUVmax értéke 6,91 volt, valamint az adenomák átlag SUVmax értéke 5,18 volt. **Következtetések:** A colon régiójában észlelt 18 FDG PET-CT többlethalomozódás prediktív értékkel bírhat. Továbbá, a malignus folyamatok SUVmax értéke magasabb volt, mint a más elváltozásoké. Mivel előfordulhat rosszindulatú folyamat a halmozódás háttérében, ezért az endoszkópos beavatkozásoknak kulcsfontosságú szerepe van.

Kulcsszavak: 18 F-FDG PET-CT, diagnózis, szövettani mintavétel, gasztrointesztinális rendszer.

Sipos Dávid¹

¹PTE ETK Diagnosztikai Intézet Képalkotó Diagnosztikai Tanszék

Mészáros Eszter Mónika¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képalkotó diagnosztikai analitika III. évfolyam, levelező munkarend

CÉLTÉRFOGAT ÉS RIZIKÓSZERVEK DÓZISTERHELÉSÉNEK VIZSGÁLATA TÜDŐTUMOROS BETEGNÉL KÜLÖNBÖZŐ BESUGÁRZÁSI TECHNIKÁK ESETÉN

Céltűzés: Össze kívántuk hasonlítani a primer tüdődaganatok besugárzási terveinek dozimetria paramétereit a céltérfogatra és a védendő szervekre nézve különböző besugárzási technikák esetén. **Adatok és módszerek:** 10 VMAT tervvel kezelt beteg képsorozatán elkészítettük az ötmezős konformális terveket is. A besugárzás-tervező rendszerből DVH analízissel mindkét terv esetén kiolvastuk a céltérfogat (D95%, D107%, CI) és a védendő szervek (tüdők V5, V20, V30; gerincvelő D2%) dózisparamétereit. F-próbát követően kétmintás T-próbával kerestünk szignifikáns különbséget a dozimetria jellemzők között $p=0,05$ szinten. **Eredmények:** A céltérfogat esetében (VMAT vs. 3D-CRT) D95%=95% (SD 2%) vs. 94% (SD 3%) $p=0,081$; D107%=0,48% (SD 1%) vs. 1,94% (SD 3%) $p=0,016$; CI=0,688 (SD 0,08) vs. 0,99 (SD 0,16) $p<0,001$. Az ép tüdőszövetnél V5=61,3% (SD 22%) vs. 65,6% (SD 22%) $p=0,005$; V20=20,1% (SD 9%) vs. 31,4% (SD 16%) $p=0,001$; V30=9,8% (SD 4%) vs. 20,5% (SD 12%) $p=0,008$. A gerincvelőnél D2%=29,9 Gy (SD 8,2 Gy) vs. 33,1 Gy (SD 8,6 Gy) $p=0,115$. **Következtetések:** A céltérfogat lefedettsége mindkét technikával biztosítható, ám VMAT esetén a szignifikánsabb kisebb a túldozírozott térfogat mérete. A konformitás látszólag a 3D konformális tervéknél jobb, ám ennek oka a tervezőrendszer hiányos konformitás számításában keresendő, szükséges a CI kézi újraszámítása. Az épszöveti tüdőterhelés minden dózis-térfogat toleranciapontnál VMAT esetén szignifikánsan alacsonyabb, a gerincvelő maximális dózisában nem találtunk szignifikáns különbséget. Ezek alapján a VMAT besugárzási technika használata javasolható elsődlegesen, ám a 3D konformális tervekkel is betarthatók a homogenitási és rizikószerv-terhelési toleranciaszintek.

Kulcsszavak: VMAT, 3DCRT, tüdődaganat, besugárzástervezés

Dr. Kovács Péter¹

¹PTE ETK Diagnosztikai Intézet

Molnár Enikő¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

A VASTAGBÉL DAGANATOK VIZSGÁLATA LABORANALITIKAI ÉS PATOLÓGIAI ESZKÖZÖKKEL

Célkitűzés: A vastagbél rosszindulatú daganata a vezető halálozási okok között szerepel. Fontos lenne egységes szűrési stratégiát kialakítani, valamint az általános mennyiségi vérkép paraméterei között olyat találni, melynek valamely irányba való változása figyelemfelkeltő tumor irányában, olyat találni, amely jellemző a kialakulóban lévő daganatra. Vizsgálatunk célja az utóbbi felmérése volt, valamint a figyelem felhívása a szűrés fontosságára. **Adatok és módszerek:** 2014-2018 közötti időszakban diagnosztizált betegek szövettani diagnózisát vetettük össze a mennyiségi vérkép és tumormarker (CEA, CA 19-9) eredményeikkel. A statisztikai vizsgálatokat Microsoft Office Excel és IBM SPSS Statistics 25-tel végeztük. A t-próbát a különbségek vizsgálatára, ANOVA-t a csoportok vizsgálatára és lineáris korreláció vizsgálatot a paraméterek közötti kapcsolat vizsgálatára. **Eredmények:** Mind a férfiak, mind a nők esetében a tumormarkerek szignifikáns különbséget mutattak a kontrollcsoport személyeinek eredményeivel szemben (CEA koncentráció esetében $p=0,29$, CA 19-9 koncentráció esetében $p=0,16$). Női nem esetében szignifikáns különbséget mutatott továbbá a vörösvértest ($p=0,1$) és a vérlemezkeszám ($p=0,09$). A differenciáltság tekintetében a CA 19-9 koncentráció mutatott szignifikáns különbséget ($p>0,05$), a stádium vizsgálatának esetében a CA 19-9 koncentráció mellett a vérlemezke szám is szignifikáns különbséget mutatott. Lokalizáció szempontjából a jobb colon adenocarcinómái nagyobb számban okoztak vérszegénységet ($p<0,05$), trombocitózist ($p=0,034$) és magas CA 19-9 koncentrációt ($p=0,046$). Az betegpopulációban végzett széklet hemoglobin vizsgálatok szenzitivitása 78% volt. **Következtetések:** Az eredmények és a nemzetközi szakirodalom vizsgálata után kijelenthetjük, hogy a magas trombocita számnak ugyanolyan figyelem felkeltő eseménynek kell lennie, mint a vérszegénységnek, valamint, fontos lenne ez irányban további kutatásokat végezni.

Kulcsszavak: vastagbélrák, CRC, trombocitózis, tumormarker, szűrés

Dr. Viski Anna¹, Nagy Abonyi Zoltán², Császár Judit³

¹Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórház

²Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórház

³PTE ETK Diagnosztikai Intézet

Müller Zsófia Zita¹

¹Pécs - sportmenedzser MSc - I. évfolyam, nappali munkarend

AZ IDEÁLIS SPORTFORMA KIVÁLASZTÁSA ÉS BEÉPÍTÉSE A PTE-S HALLGATÓK MINDENNAPJAIBA

Céltűzés: Az egyetemi élet magával hozza a szorongást, kialakulhatnak káros szenvedélyek - melyeket nehezen lehet kontrollálni - azonban a mozgás, a sport egyszerű megoldás lehet mindezekre. A Pécsi Tudományegyetem hallgatójaként azt tapasztalom, hogy az egyetemi hallgatók nem ismerik, vagy nem használják ki a Pécs adta különböző mozgási lehetőségeket. A tervezett kutatás legfőbb célja, hogy feltárjam hallgatótársaim számára mennyi lehetőségük van az egyetemi tanulmányaik mellett aktívan eltölteni a szabadidejüket. Kutatásom fontosságának tartom, hogy az eredmények tükrében a hallgatók egészségi és fizikai állapota fejleszhető lehet, ha megismerik azokat a sportolási lehetőségeket, amik körül veszik őket.

Adatok és módszerek: A kérdőívem 2018. december és 2019. január hónapjában jelent meg, amelyet összesen 502 fő töltött ki felhasználható eredményekkel. A kutatásban a Pécsi Tudományegyetem hallgatói vettek részt. A vizsgálat eszközeként egy online kitöltendő kérdőívet alkalmaztam, amelyben a hallgatók egészségi állapotát és sportolási szokásait vizsgáltam. Feltérképeztem, hogy a diákok mennyire ismerik Pécs adta sportolási lehetőségeket és azokat milyen rendszerességgel használják. A statisztikai elemzést a Microsoft Excel 2010 és IBM SPSS 21.0 program segítségével végeztem el.

Eredmények: A kérdőívem kitöltőinek 80%-át női, 20%-át férfi hallgatók alkotják. Eredmények alapján megállapítható, hogy 4/5 részben a női egyetemisták figyelmét keltette fel jobban az ideális sportforma kiválasztása és beépítése a hétköznapiak során. Az egyetemisták 36%-a több mint 3 órát sportol egy héten. A nemek és a sportolással eltöltött idő eredményét vizsgálva, szignifikáns eltérés található $p < 0,001$. A hallgatók 35%-a használ egészségcélzatú applikációt. Az egészségcélzatú applikációk használói és azok az egyetemisták, akik hetente több mint 3 órát sportolnak, szignifikáns különbség található $p = 0,019$.

Következtetések: A mintában szereplők (502 fő) közül 429 fő nem sportol a Pécsi Tudományegyetemen belül. Következtetésként levonható, hogy a hallgatók 85%-a nem használja ki az egyetemi sport adta lehetőségeket. Ezek a hallgatók szerint, a testsúlyuk sem megfelelő 56%-ban, illetve BMI értékük 27%-ban túlsúlyos vagy elhízott kategóriába tartozik.

Kulcsszavak: sport, szabadidő, applikációk, egyetem, hallgatók

Melczer Csaba¹

¹PTE ETK Fizioterápiás és Sporttudományi Intézet

Nagy Tamás¹

¹Pécs - sportmenedzser MSc - I. évfolyam, nappali munkarend

FÉRFI KÉZILABDÁZÓK TELJESÍTMÉNY ÉS TESTIZOM-SZÁZALÉK VÁLTOZÁSAINAK HOSSZMETSZETI VIZSGÁLATA VERSENY, FELKÉSZÜLÉSI ÉS PIHENŐ IDŐSZAKOKBAN

Célkitűzés: A kézilabda játékra jellemző technikai elemek- nagy sebességű futások, fel-és elugrások, különböző helyről indított lövések, ütközések igénybe veszik az ízületeket, izomrendszert. Ezért szükséges az optimális alkat, a játékhoz. Kutatásom célja, hogy megvizsgáljam, a testizom összetétel hatását a teljesítményre. Hipotéziseim: (H1) a versenyidőszak és pihenőidőszak testizom százalécai különbözőek, (H2) a versenyidőszak testizom összetétele és teljesítményei összefüggést mutatnak, (H3) A különböző verseny időszakok utolsó fázisában mért izomszázalékok összefüggést mutatnak, (H4) versenyidőszakban mért testizom százalék és a CORE teszt eredményei összefüggést mutatnak **Adatok és módszerek:** A longitudinális vizsgálatba 8fő (N=8); (átlagéletkor: 25,2 +/- 2,32) férfi kézilabdást vontunk be testösszetétel becslésre és Core tesztre. A mérések időpontját a felkészülési, verseny és pihenő időszakokhoz igazítottuk. Az adatok statisztikai feldolgozására korreláció-, és variancia analízist és egymintás t próbákat alkalmaztunk ($p < 0,05$). **Eredmények:** (H1): A t próba vizsgálat megmutatta, hogy szignifikáns különbség található a versenyidőszak és a pihenőidőszakban mért testizom százalék között ($p=0,02$). (H2) A teljesítmény változóra mutatót képeztünk és ezen index és izomszázalék között elvégzett korrelációs szoros összefüggést ($R=0,81$), és szignifikanciát ($p=0,26$) mutatott. (H3) A különböző versenyidőszakok utolsó fázisában mért izomszázalékok arányát figyelembe véve szoros ($R=0,99$) és szignifikancia mutatkozott a korrelációs vizsgálat kiértékelése után ($p=0,01$). (H4): A versenyidőszakban mért izomszázalék és a CORE teszt eredményei a korrelációs vizsgálat után szoros kapcsolatot ($R=0,87$) és szignifikáns összefüggést mutatnak ($p=0,01$). **Következtetések:** A kézilabda játékosok a rendszeres edzés, versenyzés hatására izomtömegük növelésével érik el a magas szintű sportjáték készségeiket. Mintánk vizsgálata alapján megfogalmazhatjuk, hogy a testizom aránya befolyásolja az egyéni teljesítményeket.

Kulcsszavak: kézilabda, testösszetétel, testizom százalék, CORE teszt, Pearson korreláció, párosított mintás t próba

Dr. Filó Csilla¹

¹PTE ETK Fizioterápiás és Sporttudományi Intézet

Németh Alexandra¹

¹Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend

ÜLŐMUNKA KÖVETKEZTÉBEN KIALAKULT DERÉKFÁJDALOM KONZERVATÍV KEZELÉSI MÓDSZEREI

Célkitűzés: A hosszan tartó ülés következtében kialakult derékfájdalom nemcsak a munkát, a mindennapi tevékenységeket is megnehezíti. Vizsgálatom során arra kerestem a választ, hogy mennyiben befolyásolja a derékfájdalomban fellépő változásokat egy gerincmobilizációs, tartáskorrekciós tréning Kinezio Tape kezeléssel kiegészítve, illetve hogy mennyiben hatásos a Kienzio Tape kezelés önmagába az életminőség, a nyújthatóság, a lumbális motoros kontroll és a funkcióváltozás tükrében. **Adatok és módszerek:** A 2018-ban zajlott, retrospektív vizsgálatban a mintát nem véletlenszerű, nem teljes körű mintavétellel kiválasztott 20 és 40 év közötti Sopron Megyei Jogú város Önkormányzatában dolgozó személy alkotta, akiknek a hosszan tartó ülés következtében derékfájdalma alakult ki (n=50). A vizsgálat elején és végén méréseket végeztem a lumbális motoros kontroll, az aktív mozgástartomány, az izomnyújthatóság és az izomfűzők stabilitásának tekintetében, továbbá egy életminőség kérdőívet a Roland-Morris Disability Questionnaire-t és a mozgásprogram befejeztével egy saját készítésű kérdőívet töltöttek ki a résztvevők, mely több, a problémával kapcsolatos kérdéskört is tartalmazott. Microsoft Excel program segítségével leíró statisztika mellett Khi2 próbát és kétmintás t-próbát alkalmaztam. **Eredmények:** A felmérésben résztvevők életkora 37,5 év volt. Az eredmények rámutatnak arra, hogy a mozgásprogram hatására szignifikáns csökkenés figyelhető meg a derékfájdalom következtében alkalmazott fájdalomcsillapító gyógyszerek bevitelében (p=0,01) valamint azok körében akikél a II. trimeszter alatt alakult ki derékfájdalom, nagyobb eséllyel alakul ki a későbbiekben (p=0,01). Nincs jelentős különbség a közlekedési eszközök (p=0,29), valamint a végzettségek tekintetében sem (p=0,61). **Következtetések:** A derékfájdalom kialakulása napjainkban vezető problémává vált. Kezelésére számos módszer létezik, azonban fontos a mozgás hangsúlyozása, valamint a mindennapi életbe való beépítése. Minél gyakrabban végez az ember testmozgást, annál kevésbé gyakori a nem specifikus derékfájdalom és hozzá társuló szövődmények kialakulása, ezért is fontos hangsúlyozni a mindennapi mozgás bevezetését.

Kulcsszavak: derékfájás, törzsstabilizáció, gerincmobilizáció, tartáskorrekció

Békési Ádám József¹

¹PTE ETK Fizioterápiás és Sporttudományi Intézet Fizioterápiás Tanszék

Nwokocho Ogechi¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend

HEALTH STATUS OF FOREIGN STUDENTS IN HUNGARY

Célkitűzés: The aim of our research was to review sleep disorders related to health status, chronic disorders, BMI and psychosomatic complaints, diagnosis, treatment and relationship between lifestyle patterns and sleep disorders in young adults and foreign students in Hungary. **Adatok és módszerek:** With a quantitative, descriptive, cross sectional study we used online questionnaire data acquisition using convenient sampling methods. The results showed that out of 228 foreign students that participated in filling out my questionnaire, between the ages of 18-35 years, from different countries and 3 different continents (Asia, Europe, Africa). The research was conducted between applicable methodology and procedure, details questions about chronic diseases such as obesity, COPD, asthma, psychosomatic complaints, Sense of Coherence. The statistical analyses were performed with SPSS 23.0 and Microsoft excels software using the following statistical methods: descriptive statistics, ANOVA, paired T-test ($p < 0.05$). **Eredmények:** The number of students eating healthy is 53 (23.2%), 43.4% have regular active recreational activity, 54.8% gained weight after they moved to Hungary and students with longer sleeping hours have better sense of coherence and better quality of sleep. Students doing sport activity have higher sense of coherence ($F = 3.39$, $p = 0.036$). **Következtetések:** Foreign students with an excellent sense of coherence have better health status, better quality of sleep and less psychosomatic complaints. The importance and effect of sleep, early diagnosis and treatment of sleep disorders was explained in my thesis.

Kulcsszavak: sleep disorders, chronic diseases, factors affecting subjective health status, sense of coherence

Dr. Oláh András¹ Pusztai Dorina², Sziládiné Dr. Fusz Katalin³

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

²PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

³PTE ÁOK Élettani Intézet

Okereafor Nkiruka Cynthia¹¹Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend**SLEEP QUALITY AND SLEEP HABIT AMONG FOREIGN STUDENTS IN HUNGARY**

Célkitűzés: Our aim was to analyze the sleep quality and sleep habits of foreign students in Hungary. **Adatok és módszerek:** In the quantitative, descriptive, cross-sectional research we used an online questionnaire (on social media) in English including the Athens Insomnia Scale in 241 students among 18 to 30 years studying in Hungary. The data were collected from July, 2018 to October, 2018 into SPSS 23.0 version and were analyzed by descriptive statistics, Chi-square-test, ANOVA, paired t-test, factor analysis and multiple linear regression ($p < 0.05$). **Eredmények:** The age of respondents was 23.69 years (SD: 3.56), most of them were female (61.4%), lived in Pécs (52.3%) and came from Africa (65.6%). Students slept average 6.87 hours (SD: 1.44) per day, the Asian respondents slept the most ($F=3.14$, $p=0.02$). Medical students slept less than prospective engineers ($p = 0.02$). Respondents received 7.12 points (SD: 4.76) on the Athens Insomnia Scale. Those who slept longer, reported better sleep quality ($r = -0.8$, $p < 0.001$). Student eating healthy slept longer ($F = 4.62$; $p = 0.011$) and had better sleep quality ($F = 4.52$; $p = 0.012$). Those who had excellent subjective health status, slept more ($F = 3.06$; $p = 0.049$) and showed a better sleep quality ($F = 8.80$; $p < 0.001$). Eveningness type students slept less ($p = 0.007$) and scored higher on the insomnia scale ($p < 0.001$). 79.7% of the African students have never smoked ($p = 0.03$). Smokers' sleep quality was worse ($p = 0.002$). The most common psychosomatic complaints: fatigue and the sleep disturbances. **Következtetések:** Our results indicate that the quantity and the quality of sleep of foreign students are not satisfactory. Health behavior influences the sleep quality and it influences the subjective health status. We would like to draw attention to regular exercises, healthy nutrition and adequate sleep habits.

Kulcsszavak: sleep quality, sleep duration, foreign student in Hungary, sleep habit

Dr. Oláh András¹, Sziládiné dr. Fusz Katalin², Pusztai Dorina³

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

²PTE ÁOK Élettani Intézet

³PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

Oláhné Kiricsi Orsolya¹¹Szombathely - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA - III. évfolyam, levelező munkarend**A SZOMBATHELYI BÖLCSÖDÉS KISGYERMEKEK TALÁLKOZÁSA A MESÉVEL**

Céltűzés: Kutatásom célja, hogy feltárjam a bölcsődés gyermekek családjának mesélési szokásait. Leginkább a mesélést befolyásoló tényezőket, a mesekönyvvásárlási szokásokat és a tv-ben nézett mesélési szokásokat. **Adatok és módszerek:** Kvantitatív kutatást, célzott mintavétellel Szombathelyen, a Bokréta, Napraforgó, és a Százszorszép bölcsődében 2018.09.01.-2018.11.30. között végeztem. Célcsoportom, és egyben a beválasztási kritériumom a bölcsődébe járó gyermekek szülei. A kutatást saját szerkesztésű kérdőívvel végeztük. Mintanagyság $n=100$ fő. Az eredmények értékelésénél leíró statisztikát, páros t-próbát, χ^2 -próbát, varianciaanalízist, Spearman-féle korreláció elemzést alkalmaztunk. Szignifikancia szint: $p<0,05$. Alkalmazott statisztikai szoftver: IBM SPSS. **Eredmények:** A páros t-próba igazolta, hogy az anyák szignifikánsan gyakrabban mesélnek ($t=7,332$; $p<0,05$), képeskönyvet nézegetnek ($t=8,476$; $p<0,05$) gyermekeikkel, mint az apák. A khi-négyzet próba alapján nem függ az apák ($\chi^2=19,593$; $p=0,484$), és az anyák ($\chi^2=25,511$; $p=0,183$) iskolai végzettségétől a könyv vásárlás gyakorisága. Továbbá az erre költött összeg sem függ az apa ($\chi^2=31,013$; $p>0,05$), és az anya ($\chi^2=26,690$; $p=0,144$) végzettségétől. Nincs hatása az anya ($F=1,631$; $p>0,05$), és az apa ($F=1,377$; $p>0,05$) végzettségének, hogy a mesélést vagy a tv-ben nézett mesét részesítik előnyben. Spearman-féle korreláció eredményei azt mutatták, hogy független volt a mesélés ($r=0,102$; $p=0,330$), és a képeskönyv nézegetés kezdete ($r=0,095$; $p=0,367$) a szülők életkorától. **Következtetések:** A kutatási eredményeim megerősítették, hogy a szülők fontosnak tartják a mesélést gyermekeiknek iskolai végzettségtől és kortól függetlenül.

Kulcsszavak: mesélés, képeskönyv, televízióban nézett mese, bölcsőde

Dr. Pachner Orsolya Csilla¹

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet Klinikai Koordinációs és Neveléstudományi Tanszék

Őri Regina¹¹Szombathely - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend**AZ ALVÁS MENNYISÉGI ÉS MINŐSÉGI VÁLTOZÁSAI TIZENÉVES KORBAN OKOK ÉS HÁTTERTÉNYEZŐK**

Célkítűzés: Kutatásom célja az iskoláskorú gyermekek alvási szokásainak, alvásminőségének megismerése volt, vizsgáltam a háttérben megbúvó okokat és annak serdülőkre gyakorolt hatásait. **Adatok és módszerek:** Kvantitatív, keresztmetszeti kutatásomat kényelmi mintavétel segítségével 13-18 évesek körében (N=197) folytattam. A saját szerkesztésű és standard kérdőívem (Athén Insomnia Skála - AIS) válaszainak értékelését leíró statisztikával illetve χ^2 próbával (p érték <0,05) végeztem. **Eredmények:** AIS-n mérve a diákok 16,49%-nál jelentkeztek az alvásprobléma figyelmeztető jelei. A tanulók 47,21%-a egy, míg 45,68%- a kettő vagy több IKT eszközzel kezdte meg éjszakai pihenését és közel fele tv nézés közben aludt el. A diákok 45,7 %-a érezte magát fáradtnak, 45,9 %-a nem tudott megfelelően koncentrálni, 1/3-a aludt el az órán és 1/5-e késelt el az iskolából havonta különféle rendszerességgel. A tanulók 1/6-a zavaró fényforrásban, 1/3-a pedig nyomasztó zajban aludt. A lefekvés, a felkelés időpontját nem befolyásolta a válaszadók életkora, neme, (p>0,05) kivéve a hétvégi lefekvést, ami fiúknál (p<0,05) későbbre tolódott ki. Az ágyban lévő médiaeszközök használata nem mutatott kapcsolatot az alvás idejével (p>0,05), de annak minőségével (p>0,05) sem. Az AIS-n mért alvásprobléma befolyásolta a kipihenség, a fáradtság érzetet, a dekoncentrációt és az iskolai késések gyakoriságát (p<0,05), de már a tanítási órán jelentkező elalvással (p>0,05) nem függött össze. Az alvás jelei együtt jártak magasabb BMI-vel, gyakoribb TV működése melletti elalvással (p<0,05), de már nem voltak kapcsolatba a lefekvés során használt IKT eszközök alkalmazásával, koffeines ital fogyasztásával és az éjszakai zavaró fényforrással (p>0,05). **Következtetések:** A médiaeszközök alvásra gyakorolt hatásainak vizsgálatához további kutatásokra van szükség. Jövőbeni feladat az alvászavarok időbeni felismerése, a szülők és a pedagógusok széleskörű tájékoztatása a megfelelő alvás higiéniéről és az alvás teljesítményt befolyásoló szerepéről.

Kulcsszavak: médiaeszközök, serdülők, alvászavar

Karácsony Ilona Hajnalka¹

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet Védőnői és Prevenciósz Tanszék

Pálovics Zsanett¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

ÉTREND-KIEGÉSZÍTŐ KÉSZÍTMÉNYEK FOGYASZTÁSA EGÉSZSÉGES, ÓVODÁSKORÚ GYERMEKEK KÖRÉBEN

Célkitűzés: A vitaminok, ásványi anyagok és nyomelemek olyan anyagok, amelyek szükségesek szervezetünk egészséges működéséhez, míg a pre- és probiotikumok hozzájárulnak védekezőképességünk fenntartásához. Ugyanakkor elmondható, hogy a mai felgyorsult világban sokszor nem fordítunk elegendő időt a megfelelő táplálkozásra, amely révén biztosítani tudnánk szervezetünk megfelelő tápanyag ellátottságát, és az így kialakult hiányt gyakran étrend-kiegészítők segítségével igyekszünk pótolni. Kutatásunk során, mely egy nemzetközi kutatáshoz kapcsolódó keresztmetszeti vizsgálat, célul tűztük ki az étrend-kiegészítő készítmények fogyasztásának vizsgálatát egy a betegségek és hiányállapotok szempontjából veszélyeztetett csoport, az óvodás gyermekek körében. **Adatok és módszerek:** A szülők részvételével, saját szerkesztésű kérdőív segítségével mértük fel a gyermekek pre- és probiotikum, vitamin és nyomelem fogyasztásának mértékét, valamint az általános demográfia adatok felvétele is megtörtént. A kutatás során 590 fő adatainak elemzését hajtottuk végre SPSS program segítségével. **Eredmények:** Az eredmények kiértékelését követően megállapítottuk, hogy a gyerekek 63,1%-a fogyasztott már valamilyen probiotikus terméket, 49,3%-uk C-vitamin, 44,4%-uk D-vitamin és 48,6%-uk pedig multivitamin típusú étrend-kiegészítőt kapott az elmúlt hat hónapban. Összefüggést fedeztünk fel a probiotikum fogyasztás és a tápláltsági állapot között ($p=0,018$). Szignifikáns kapcsolatot találtunk a szülők magasabb iskolai végzettsége és bizonyos étrend-kiegészítő készítmények fogyasztása között, míg más termékek esetében hasonló megállapítást nem tudtunk felfedezni. Ezen felül számos készítmény esetében fedeztünk fel kapcsolatot más étrend-kiegészítővel való együtt fogyasztás tekintetében. **Következtetések:** A vizsgálatunk során arra a következtetésre jutottunk, hogy a 3-6 éves óvodás korú gyermekek nagy része fogyaszt vagy fogyasztott valamilyen pre- vagy probiotikumot illetve különböző típusú étrend-kiegészítő készítményeket élete során. A termékek fogyasztására legnagyobb hatással a szülők iskolai végzettsége, illetve más étrend-kiegészítők előfordulása hat.

Kulcsszavak: óvodások, étrend-kiegészítők, vitaminok, nyomelemek, szülők iskolai végzettsége

Gubicskóné dr. Kisbenedek Andrea¹

¹PTE ETK Táplálkozástudományi és Dietetikai Intézet

Papp Zsófia¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend

DINAMIKUS STABILITÁS ÉS EGYENSÚLY FEJLESZTÉSE FIÚ UTÁNPÓTLÁS KOSÁRLABDÁZÓK KÖRÉBEN

Céltűzés: A nemzetközi irodalom már számtalanszor bebizonyította a proprioceptív tréning és a kosárlabda közötti kapcsolat pozitív hatását. Jelen kutatásunkban felmértük az utánpótlás korú fiú kosárlabdázók sérüléseinek mivoltát, valamint bemutatjuk egy utánpótlás korú kosárlabdacsapatra adaptált egyensúlyfejlesztő mozgásprogram hatását. **Adatok és módszerek:** A kérdőíves felmérés során sajátszerkesztésű kérdőívet használtunk. A kérdőívet 100 utánpótlás korú férfi kosárlabdázóval töltöttük ki, akik jelenleg is versenyszerűen űzik a sportot. A mintába önkéntes jelentkezés alapján 24 sportoló került be a PVSK U12 csapatából. Őket kontrol (n=9) és vizsgálati csoportra (n=15) osztottuk. Az edzéseket 10 héten keresztül heti 3 alkalommal 30-35 percen keresztül végeztük. A statisztikai elemzéseket Microsoft Office 2010 Excel programmal végeztük. Egy- és kétmintás t-próbákat végeztünk az eredmények összehasonlítására, valamint átlagot, szórást, minimum és maximum értékeket számoltunk. **Eredmények:** Kitérőelőkör a kérdőívet kitöltők 81 %-nak már volt legalább egy alkalommal sportsérülése. Ez legtöbbször a bokát és a térdet érintette. A jelenleg is ebből adódó fájdalom értéke 3,58 egy 1-10 skálán, valamint az instabilitás értéke 3,87 lett. A dinamikus egyensúlyra végzett YBT minden irányba szignifikáns javulást mutatott ($p < 0,001$) és a kontrol csoporthoz képest is jelentős különbség jött létre ($p < 0,05$) két iránytól eltekintve. A Flamingo teszt során is elértük a szignifikancia szintjét mind az első méréshez képest ($p < 0,001$), mind a kontrol csoporthoz képest ($p < 0,05$). A Nyújtott karral guggolás tesztnél is hasonló eredmények születtek, önmagukhoz képest ($p < 0,001$) és a másik csoporthoz képest ($p < 0,05$) is jelentős javulást mutattak. A módosított plank teszt során szignifikánsan megnőtt a törzsizmaik ereje ($p < 0,05$), míg a programot nem végzőké kevésbé. A Triple hop teszt során nagy mértékben javult az alanyok térd stabilitása ($p < 0,001$). **Következtetések:** Az elért eredmények alapján kijelenthetjük, hogy a proprioceptív tréning hatékony módszer a sportolók egyensúlyának és stabilitásának javítására.

Kulcsszavak: propriocepció, egyensúly, stabilitás, kosárlabda, utánpótlás

Tardi Péter¹

¹PTE ETK Fizioterápiás és Sporttudományi Intézet

Pap-Szekeres Anita¹

Pécs - ápolás MSc - közösségi II. évfolyam, nappali munkarend

HELYI ADATOKKAL ALÁTÁMASZTOTTAN, APN-EK ALKALMAZÁSI LEHETŐSÉGE A SÜRGŐSSÉGI BETEGELLÁTÁSBAN, AKUT HASI KÓRKÉPEK ESETÉN

Célkütyűzés: A Bács-Kiskun Megyei Kórház Sürgősségi Betegellátó Osztályán (SBO) kétszáz, hasi fájdalom vezetőpanasz miatt korábban ellátott Beteg adatainak retrospektív vizsgálata történt. Vizsgálatra került az SBO-n töltött idő, a sürgős kórházi felvétel aránya, a diagnosztikai vizsgálatok típusok és száma. A vizsgálattal igazolni lehetett az eltérő lokalizációjú hasi fájdalmak diagnosztikájában, kezelési idejében, sürgős kórházi felvételi arányában észlelhető, néhol jelentős mértékű különbségeket. Bár az eredmények összhangban vannak a nemzetközi irodalomban közltekkel, a vizsgálati eredményekkel több olyan területet is fel lehetett tárni a helyi betegellátási folyamatban, amelyek fejlesztésével úgy a szakmai munka, mint a betegelégedettségi mutató tovább javulhatna az SBO-n. Ezen kívül, a vizsgálattal, olyan területeket szerettünk volna feltárni, ahol advanced practice nurse-ök (APN) segítségével növelni lehetne a régió sürgősségi betegellátó tevékenység hatékonyságát: 1. prehospitális időszakban az APN segítségével szakmai „előszűrés” történhetne, mely csökkenteni tudná az SBO betegforgalmát, 2. Az SBO várójában már megkezdhető lenne a betegvizsgálat és kezelés az APN segítségével, 3. Esetmenedzserként alkalmazva az APN folyamatosan kontrollálni és javítani tudná valós időben a betegutakat az SBO-n. Vizsgálatunk szerint, a sürgősségi betegellátásban helye van akár, a közösségi specializációjú kiterjesztett hatáskörű ápolónak is. **Adatok és módszerek:** 100 Beteg az Országos Mentő Szolgálat segítségével, 100 Beteg pedig spontán érkezett az SBO-ra. A vizsgálat során egy adat mátrix lett kialakítva, melybe az adatokat egyrészt automatikusan töltötték fel a kórházi elektronikus adatbázisból, másrészt manuálisan töltötték fel az SBO kórlapok segítségével.

Eredmények:

- Egyre erősödő az a folyamat a Kórház életében, hogy a Betegek spontán érkeznek, mindenféle szakmai előzetes vizsgálat, beutalás nélkül az SBO-ra.
- A spontán érkező Betegek 36%-a, az OMSZ által beszállított Betegek 64%-a került sürgősséggel kórházi felvételre.
- Az adatsorból megállapítható a trend, minél hosszabb a panaszok kezdete óta eltelt idő, annál valószínűbb jobb hasfélre lokalizált fájdalom esetében az, hogy sürgős kórházi felvételre kerül a Beteg
- Fokozottan igaz ez az összefüggés, ha egész hasra lokalizált a fájdalom.
- A suprapubicus fájdalom esetében gyakorlatilag nem kerültek felvételre a Betegek, függetlenül a panaszok hosszától.
- 6-12 óránál rövidebb ideje kezdődő bal felhási és alhási fájdalom esetében nem kerültek a Betegek sürgősséggel Kórházi felvételre.

Következtetések: •Vizsgálatunk alapján az alábbi kiegészítő megállapításokat tudtuk hozni: 1. Az eddig rögzített szakmai adatokon túl, jóval több adat rögzítése lenne indokolt a Kórházi adatbázisban 2. Szakmai előszűrő vizsgálat végzése jelentősen lecsökkenthetné az SBO leterheltségét 3. Az eltérő lokalizációjú hasi fájdalom kapcsán szükséges sürgős kórházi felvétel jelentősen függ a panaszok kezdete óta eltelt idő hosszától, de ezt jelentősen befolyásolhatja a fájdalom lokalizációja is. 4. Az eltérő lokalizációjú hasi fájdalom esetén jelentősen eltérhet és meghosszabbodhat az SBO-n eltöltött kivizsgálási és kezelési idő is. 5. Az eltérő lokalizációjú hasi fájdalmak esetében eltérő vizsgálati számot tudunk igazolni, mely szám és az SBO-n eltöltött idő közötti kapcsolat nem volt egyértelműen, minden esetben magyarázható szakmai okokkal. •Három olyan terület is be tudunk azonosítani a regionális sürgősségi betegellátásban, ahol APN alkalmazása lehet az ideális megoldás

Kulcsszavak: sürgősségi betegellátó osztály, akut hasi kórképek, retrospektív adatelemzés, advanced practice nurse

Dr. Szabó István¹, dr. Pap-Szekeres József², dr. Oláh András³

¹Bács-Kiskun Megyei Kórház

²Bács-Kiskun Megyei Kórház

³PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

Pátkai Zsanett Katalin¹

¹Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend

A PILATES TECHNIKÁRA ALAPOZOTT GYÓGYTORNA HATÁSÁNAK VIZSGÁLATA A 14-16 ÉVES KOROSZTÁLY KÖRÉBEN

Céltűzés: A 14-16 éves korosztály körében legfőbb probléma a rossz testtartás talaján kialakult izomdiszbalansz, mozgástartomány és mélyizom erő csökkenés. Célom, hogy kielemezzem milyen hatást gyakorol a Pilates technikára alapozott gyógytorna a gerinc mozgástartományára, a törzsizom erejére, a lumbális motoros kontrollra, az egyensúlyra, a testtartásra, a fájdalomra és az ágyéki gerinc funkciócsökkenésére. **Adatok és módszerek:** A vizsgálat 2017 szeptemberétől 2018 májusáig tartott. 3 hónap szünetet követően került sor az esetcsoport utánkövetéses mérésére. Az eset- és kontrollcsoportot 9. osztályos tanulók alkották, elemszámuk 12-12 fő. Az esetcsoport 32 alkalommal, hetente egyszer Pilates alapú gyógytorna programon vett részt. A kontroll csoport iskolai testnevelés órán kívül Pilatest, célzott testtartás-korrektív tornát nem végzett. Az adatok elemzése SPSS szoftver, Kolmogorov-Smirnov teszt, Levene-féle F-teszt, páros t-próba, Wilcoxon-teszt, kétmintás t-próba, Mann-Whitney teszt, Chi-négyzet próba, Pearson-korrelációs együttható alkalmazásával történt. **Eredmények:** Az esetcsoportnál az intervenciót követő mérést hasonlítva a kiindulási értékekhez szignifikáns javulás mutatkozott a gerinc mozgástartománya ($p=0,001$, $p<0,001$), a plank teszt ($p<0,001$, $p=0,009$, $p=0,017$), a stabilizerrel végzett hajlított térdes vizsgálat ($p<0,001$), a lumbális motoros kontroll ($p<0,001$), az egyensúly ($p=0,002$, $p=0,012$, $p=0,021$, $p=0,001$, $p=0,004$, $p=0,009$), a súlyvonal lefutása ($p=0,041$, $p=0,013$, $p=0,009$, $p<0,001$) és az ágyéki gerinc funkciócsökkenése ($p=0,001$) tekintetében. A kontrollcsoporthoz mérten is számos esetben születtek szignifikánsan kedvezőbb értékek. **Következtetések:** Mivel a feltett hipotézisek nagy részét sikerült igazolni, úgy gondolom a Pilates technikával végzett gyógytorna remek módszer a mélyizmok erősítésére, a fiziológiás testtartás kialakítására.

Kulcsszavak: gerinc, lumbális motoros kontroll, mélyizom, mozgástartomány, Pilates

Dr. Császár Gabriella Edit¹

¹PTE ETK Fizioterápiás és Sporttudományi Intézet Fizioterápiás Tanszék

Pecz Adrienn¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képkalkoló diagnosztikai analitikus BSc - képkalkoló diagnosztikai analitika III. évfolyam, levelező munkarend

KOPONYAŰRI PRIMER DAGANATOK ELHELYEZKEDÉSÉNEK, MÉRETÉNEK ÉS ALAKJÁNAK HATÁSA A BESUGÁRZÁSI TERV DOZIMETRIAI JELLEMZŐIRE

Célkitűzés: Összefüggést kerestünk a koponyadaganatok besugárzási terveinél a céltérfogat geometriai jellemzői, a tervezési technika és tervek dozimetriai minősége között. **Adatok és módszerek:** 10 VMAT besugárzási terv mellé készítettünk 3D konformális tervet. A tervezőrendszerből kigyűjtöttük a céltérfogat paramétereit (térfogat (V), deformitás (LDI), lefedettség (CI), homogenitás (HI), konformitás (COIN)), a rizikószervek dózisait (agytörzs max (BSm), látóidegek max (NOM), chiasma max (CHm), szemek max (EYm) és átlag (EYa) és lencsék átlag (LNa), a referenciadózist kapó normál agyszövet térfogata (HTOF)) mindkét besugárzási technika esetén. E paraméterek összehasonlító vizsgálatát F-próbát követően kétmintás T-próbával végeztük a VMAT és 3D konformális tervek esetében. Kétnyitvány próbával összefüggést kerestünk a céltérfogat mérete és számított deformitása, valamint a lefedettség és konformitás között.

Eredmények: A céltérfogatok mérete átlagosan 510,7 cm³ (SD 274,7 cm³), számított deformitása 5,38 (SD 5,22). VMAT vs. 3D konformális tervnél CI 0,96 (SD 0,04) vs. 0,94 (SD 0,04) p=0,01; HI 1,04 (SD 0,01) vs. 1,06 (SD 0,01) p<0,01; COIN 0,9 (SD 0,035) vs. 0,61 (SD 0,05) p<0,01; BSm 50,6 Gy (SD 8,1 Gy) vs. 46,5 Gy (SD 9,7 Gy) p=0,09; NOM 43,5 Gy (SD 7,2 Gy) vs. 41,7 Gy (SD 13,6 Gy) p=0,3; CHm 29,9 Gy (SD 11,9 Gy) vs. 34,9 Gy (SD 16,2 Gy) p=0,039; EYm 16,1 Gy (SD 9,7 Gy) vs. 7,6 Gy (SD 3,6 Gy) p<0,01; EYa 7,3 Gy (SD 3,9 Gy) vs. 3,3 Gy (SD 1,3 Gy) p<0,01; LNa 3,3 Gy (SD 1,1 Gy) vs. 2,2 Gy (SD 0,8 Gy) p<0,01; HTOF 0,06 (SD 0,03) vs. 0,5 (SD 0,09) p<0,01. Az összefüggésvizsgálatoknál szignifikáns eredményeket nem kaptunk V-CI p=0,088 vs. 0,42; V-COIN p=1 vs. 0,89; LDI-CI p=0,46 vs. 0,2; LDI-COIN p=1 vs. 0,54.

Következtetések: A lefedettség, homogenitás és a konformitása VMAT tervnél jobb, mint 3D konformálisnál. Az agytörzs és a látóidegek dózisa VMAT tervnél magasabb, a különbség nem szignifikáns, chiasmánál szignifikánsan alacsonyabb, a szemeknél és a lencséknel szignifikánsan magasabb, mint konformális tervnél, a toleranciadózis-szinteket azonban minden terv minden szerv esetén teljesíti. A jobb céltérfogat-paraméterek alapján a VMAT tervek használata javasolt. A geometriai és dozimetriai paraméterek összefüggései nagyobb betegszámnál várhatóan szignifikáns eredménnyel vizsgálhatók.

Kulcsszavak: koponya, besugárzás, VMAT, 3D-CRT

Dr. Kovács Péter¹

¹PTE ETK Diagnosztikai Intézet

Péter Marcell¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - mentőtszít IV. évfolyam, nappali munkarend

TELEFON TÁMOGATOTT ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS HATÉKONYSÁGÁNAK MEGFIGYELÉSE SZIMULÁLT KÖRNYEZETBEN

Céltűzés: A hirtelen kialakult egészségkárosodás helyreállításában a laikusoknak nagy szerep jut, a megfelelő elsősegélynyújtás és időben történő mentőhívás, definitív ellátás szükséges a jó prognózisú felépüléshez. Kutatásunk célja a laikusok elsősegély-helyzetekben történő megfigyelése volt. Megfigyeltük a laikus résztvevők élethű környezetben, szimulált esetekben történő elsősegélynyújtási és mentőhívási képességeit és az időjellemzőket **Adatok és módszerek:** A keresztmetszeti kutatást 14-40 év közti résztvevőkkel, 2018 márciusa 2019 februárja között végeztük, 108 önkéntes felelt meg (N=108). Kérdőív kitöltést végeztünk, majd egy élethű szimuláció során véletlenszerűen egy-egy szituációt kellett megoldani a résztvevőknek, ahol pontoztuk a mentőhívás és betegellátás során a tevékenységüket és mértük az időjellemzőket. Újraélesztési, eszméletlen beteg ellátási vagy vérzés csillapítási szituációk végzése volt a feladat. Az adatok elemzésére Microsoft Excel 2016 és IBM SPSS 25.0 Statistics programokat használtunk. Statisztikai leíró módszerek mellett T-próbát, ANOVA, korreláció elemzést végeztünk. **Eredmények:** A kutatásban 62 nő (57,41%) és 46 férfi (42,59%) résztvevő volt, az átlagéletkoruk 17,0 év volt (SD=3,4). Az elsősegély oktatás fontosságát a résztvevők a szimulációt követően sokkal magasabbra értékelték, mint azt megelőzően (P<0,001). Azok a résztvevők, akik tanultak elsősegélyt nyújtani, előbb kezdtek meg a mentőhívást (P=0,002), és a betegellátást is (P<0,001), mint azok, akik még nem tanultak az elsősegélyről. A betegellátás során nem nyújtottak szignifikánsan jobb teljesítményt azok, akik tanultak elsősegélynyújtást, mint akik nem (P=0,058) **Következtetések:** Sokkal előbb hívtak mentőt azok, akik tanultak már elsősegélynyújtást. Nem teljesítettek jobban azok a résztvevők a kutatás során, akik tanultak elsősegélyt nyújtani, kellő gyakorlattal az elsősegélynyújtásban jártasok sem rendelkeznek, ezért ismétlődő képzések bevezetésére lehet szükség. A mentőhívással kapcsolatos tudása a résztvevők nagy többségének hiányos. A mentőhívás során a résztvevők nem tudják a szükséges információkat kellőképp átadni ezért, nagyobb hangsúlyt kellene fektetni a segítségkérés oktatására.

Kulcsszavak: szimuláció, mentőhívás, laikus elsősegélynyújtás, újraélesztés, eszméletlen, vérzés

Bánfai Bálint¹

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet

Péter Viktória¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend

A MÉHNYAKRAKSZŰRÉSEN VALÓ MEGJELENÉS ÉS TÁVOLMARADÁS ATTITÚDJE A ROMA ÉS NEM ROMA NŐK KÖRÉBEN

Célkitűzés: Tanulmányunk célja a roma és nem roma nők méhnyakrákkal kapcsolatos ismereteinek és a szűrővizsgálaton való megjelenésük motivációját megismerni. **Adatok és módszerek:** Kvalitatív, keresztmetszeti kutatást 2018 december 10 és 2019 január 10-e között végeztünk. A nem véletlenszerű, kényelmi mintavétel során a célcsoportba Pécs és vonzaskörzetében élő 18 és 65 év közötti nőket választottunk (N=161, nroma=43, nnem roma=118). Kizárási kritérium a diagnosztizált nőgyógyászati daganat, méheltávolító műtét, és aktuális nőgyógyászati kezelés volt. A kérdőív kérdései érintették a szocio-demográfiai adatokat, az ismeretre és az attitűdre vonatkozó kérdéseket is (Pakai et al. 2018, Vajda et al. 2014). A MS Office Excel statisztikai szoftver segítségével leíró statisztika mellett khi-négyzet próbát, t-próbát és ANOVAt alkalmaztunk ($p < 0,05$). **Eredmények:** A megkérdezett nők 91,3%-a állította, hogy van lehetőség rák megelőző állapot felismerésére. Kérdésünkre, hogy nemi úton terjedő vírus okozza-e a méhnyakrákot a nők 50,9%-a volt tisztában, de a roma nők mindösszesen 13,9%-a válaszolt igennel. Az összesített eredmény alapján a nők 62,7%-a jár évente szűrővizsgálatra, de a roma nők mindösszesen 32,5%-a jelenik meg. Szignifikánsan gyakrabban jelennek meg szűrővizsgálaton azok akik privát szakorvossal rendelkeznek, magasabb ismeretszinttel rendelkeznek a témában, valamint azon roma nők, akiknek gyermeke van ($p < 0,001$). **Következtetések:** A roma nők alacsonyabb ismeretszinttel rendelkeznek és ritkábban jelennek meg szűrővizsgálaton, viszont bárminemű juttatás motiváló tényezőként szolgál a vizsgálaton való részvételükre.

Kulcsszavak: méhnyakrák, méhnyakrák szűrés, attitűd, roma nők

Karamánné dr. Pakai Annamária¹

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet Védőnői és Prevenációs Tanszék

Pónya Adrienn¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

VIZELET KATEKOLAMINOK ÉS TOVÁBBI BOMLÁSTERMÉKEK HPLC-EC MÉRÉSÉNEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

Célkitűzés: Néhány neuroendokrin tumorra jellemző a katekolaminok termelése, ilyen például a feokromocitóma és a neuroblasztóma. A keletkezett termékek lebomlása már a daganatsejtekben megindulnak. Újabb irányelvek szerint, a vizeletben lévő metabolitok (metanefrin [MN], normetanefrin [NMN], 3-metoxi-tiramin [3MT]) meghatározásának diagnosztikus érzékenysége jobb, mint a katekolaminok (adrenalin [A], noradrenalin [NA], dopamin [D]) mérésének. Célom a katekolaminoknál és bomlástermékeiknél mért eredmények korrelációjának vizsgálata és a korreláció szignifikanciájának vizsgálata. **Adatok és módszerek:** A PTE Laboratóriumi Medicina Intézetbe érkezett vizeletminták frakcionált metanefrin szintjét, vanillin-mandulasav (VMA) és homovanillinsav (HVA) szintjét mértük. Összesen 35 mintánk volt. 15 esetben párhuzamosan lett mérve vanillin-mandulasav, homovanillinsav és metanefrinek, 20 mintából pedig katekolaminok és metanefrinek. A minta-előkészítést a Chromsystems Instruments & Chemicals GmbH eszközeivel és reagenseivel végeztük. A minták analízisét HPLC-EC rendszerrel végeztük. Szükséges statisztikai próba: lineáris regresszió és T-próba, alkalmazásához használt szoftver: Microsoft Office Excel. **Eredmények:** A metanefrinek koncentrációit kreatininre vonatkoztatva adtuk meg. A metanefrinek eredményét összehasonlítva a katekolamin szintekkel szignifikáns összefüggést találunk (A-MN $p = 1,01 \cdot 10^{-9}$; NA-NMN $p = 3,03 \cdot 10^{-9}$; D-3MT $p = 3,56 \cdot 10^{-9}$). Vanillin-mandulasav és a metanefrinek között nem találtunk szignifikáns kapcsolatot (MN-VMA $p = 0,1914$; NMN-VMA $p = 0,7396$). A 3-metoxi-tiramin és a homovanillinsav esetén viszont igen ($p = 0,0021$). Metanefrinek mérésénél a normál kontroll inter-assay szórása: NMN: 8,7%; MN: 6,5%; 3MT: 6,3%. Patológiás kontroll esetén: NMN: 5,8%; MN: 3,9%; 3MT: 9,9%. **Következtetések:** A módszer analitikai teljesítménye megfelel a kívánalmaknak. A vizelet frakcionált metanefrinek koncentrációinak HPLC-EC mérése jobban segíti a diagnózis felállítását, mint a korábban mért aktív katekolaminoké. A vanillin-mandulasav és a homovanillinsav mérését viszont nem válthatja fel az új módszer.

Kulcsszavak: katekolamin, metanefrin, vanillin-mandulasav, homovanillinsav, HPLC-EC, feokromocitóma

Vassné dr. Lakatos Ágnes¹, Lajtai Anikó²

¹PTE KK Laboratóriumi Medicina Intézet

²PTE KK Laboratóriumi Medicina Intézet

Pós Adrienn¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend

VÁLLÍZÜLETI PROPRIOCEPCIÓ FELMÉRÉSE ÉS FEJLESZTÉSE A NŐI RÖPLABDÁZÓK KÖRÉBEN

Célkitűzés: Az elmúlt évtizedben a szenzomotor funkció egyre nagyobb figyelmet szerzett az ízületi stabilitási zavarokban. A röplabda vállmozgásának aszimmetrikus jellege miatt erőteljes egyensúlyhiányokat okoz, amelyek a domináns és a nem-domináns vállak erős aszimmetriája és a berotátorok és a kirotátorok között fennálló rendellenes erő arányok formájában jelentkeznek. A kutatás céljaul tűztük ki a női röplabda játékosok váll propriocepció és izomdysbalance felmérését és annak javítását. **Adatok és módszerek:** Kutatásunk prospektív, longitudinális, kvantitatív vizsgálat, a mintavétel módja irányított, nem véletlenszerű, kényelmi volt. A kutatás során a vállízületi mozgásterjedelmet, a váll izmainak erejét, állóképességét és stabilitását, a váll rendellenességeit, illetve a váll körüli izmok nyújthatóságát mértük fel egy 8 hetes mozgásprogram előtt és után. A minta jellemzésére leíró statisztikát készítettünk (átlag, szórás, minimum és maximum), adataink statisztikai elemzéséhez egymintás és kétmintás t próbát alkalmaztunk. A számítások során 95%-os szignifikancia szint mellett végeztük vizsgálatainkat, szignifikánsnak tekintettük, ha $p < 0,05$.

Eredmények: A mozgásprogram előtt szignifikáns különbséget tapasztaltunk domináns és nem domináns oldal között az aktív felxiós ($p = 0,046$), extenziós ($p = 0,004$), kirotációs ($p = 0,002$), valamint a passzív kirotációs ($p = 0,003$) mozgás során, valamint a két hónap elteltével is ugyanezeknél a tételeknél. A mozgásprogram hatására a kirotációs mozgásterjedelem szignifikánsan tovább nőtt jobb- (aROM: $p = 0,021$; pROM: $p = 0,047$) és baloldalon (aROM: $p = 0,031$; pROM: $p = 0,048$) is. A berotációs mozgástartomány aktívan szignifikánsan csökkent (jobb o.: $p = 0,019$; bal o.: $p = 0,045$). A Posterior Shoulder Endurance Test, Core teszt, Davies teszt jelentős különbségeket mutatott. **Következtetések:** Arra következtethetünk, hogy a röplabda gyakorlatok erőteljes izomegyensúly hiányokat okoznak, amelyek a domináns és a nem-domináns vállak erős aszimmetriáját eredményezi. A folyamatos röplabdaedzések mellett nem teljesen sikerült korrigálni a proprioceptív tréninggel az aszimmetriákat és normalizálni a rotációs mozgástartományt.

Kulcsszavak: vállízület, propriocepció, röplabda, mozgástartomány, speciális tesztek, aszimmetria

Tardi Péter¹

¹PTE ETK Fizioerápiás és Sporttudományi Intézet

Preiner Szimonetta¹

¹Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend

**AZ ERŐS MENSTRUÁCIÓS FÁJDALOM FIZIOTERÁPIÁS KEZELÉSE KINESIOTAPE
TECHNIKÁVAL, ILLETVE A LUMBALIS GERINC SZAKASZ STABILIZÁLÁSÁVAL
KIEGÉSZÍTVE**

Célkitűzés: A nők több, mint 80 %-ának okoz kisebb-nagyobb problémát a fájdalmas menstruáció. Célul tűztük ki, hogy a PTE ETK ZKK-ban tanuló, menstruációs fájdalommal küzdő hallgatók hasi, illetve derékfájdalma csökkenjen a kezelés hatására. **Adatok és módszerek:** A prospektív vizsgálatban 2018.10-12. hó közt 3 csoport vett részt, 9 fő csoportonként. A kezeléseket Kinesiotape speciális felhelyezésével (KT csop) és specifikus fizioterápiás tréninggel (FT csop) végeztük, kontroll csoporttal (K csop) összehasonlítva. Felmértük a lumbalis motoros kontrollt Stabilizer eszközzel, valamint SF-36, McGill és MSQ kérdőívet töltötték ki a kezelés előtt és után. A statisztikai elemzés SPSS 14.0 verzióval, normalitásvizsgálattal és ANOVA analízissel /Scheffe-féle post hoc teszttel/ készült. **Eredmények:** Az FT csoport McGill és MSQ értéke és életminősége szignifikánsan javultak ($p < 0,001$). A lumbalis motoros kontroll jobb- ($p = 0,003$) és bal oldalon ($p = 0,001$) is szignifikánsan fejlődött. A KT csoportban a McGill és az MSQ eredményei szintén szignifikáns mértékben fejlődött ($p < 0,001$), valamint életminőségük is javulást mutatott ($p = 0,003$). A K csoportban nem született szignifikáns különbség. A KT csoport a McGill fájdalomkérdőív pontszáma szignifikánsan jobb lett, mint a K csoporté ($p = 0,016$). Az MSQ értékeinél az FT és K csoport ($p = 0,004$), illetve a KT és K csoport között ($p = 0,018$) is szignifikáns különbség mutatkozott. Az FT csoport SF-36 pontszáma szignifikánsan jobb, mint a KT csoporté ($p = 0,013$). Az FT csoport lumbalis motoros kontrollja mindkét oldalon ($p = 0,043$, $p = 0,017$) jobb eredményt mutatott, mint a K csoporté. **Következtetések:** Az egyik legfőbb szempont, a fájdalomcsökkenés mértékében mindkét terápia megfelelőnek bizonyult, viszont életminőség javulásban az FT csoport jobb eredményeket produkált. A mindennapok szempontjából fontos felhívni a figyelmet arra, hogy egyszerű beavatkozásokkal mennyit lehet a fájdalmas napokban segíteni.

Kulcsszavak: menstruációs fájdalom, életminőség, kinesiotape, lumbalis motoros kontroll

Beleznai Viktória¹

¹PTE ETK Fizioterápiás és Sporttudományi Intézet Fizioterápiás Tanszék

Radek Krisztina¹¹Szombathely - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend**A VÁRANDÓSSÁG ALATTI TARTÓS MG ÉS B12 VITAMIN BEVITEL HATÁSA AZ ANYÁRA ÉS A MAGZAT MÉHEN BELÜLI FEJLŐDÉSÉRE, SZÜLÉS KIMENETELÉRE**

Célkritúzés: Kutatásommal a magnézium és a B12 vitamin természetes, mesterséges szupplementációjának gyakoriságát valamint hatását vizsgáltam a várandós anya egészségi állapotára és az újszülött születési idejére, testi fejlettségére. **Adatok és módszerek:** Kvantitatív, keresztmetszeti kutatásomat online felületen végeztem 2018-ban, célirányos, szakértői mintavétellel. Célcsoportom azon édesanyák voltak, akik 0-6 hónapos korú gyermeket neveltek (n=94). Saját szerkesztésű kérdőívemet Microsoft Excel programmal elemeztem, leíró statisztika mellett χ^2 -próbát és Anova tesztet alkalmaztam ($p < 0,05$). **Eredmények:** A válaszadók 87,23%-a fogyasztott naponta magzatvédő vitamint, 1/5-e már a várandósságot megelőzően is, 3/4-e ismerte az összetételét. A B12 vitamin és Mg szedését közel azonos arányban 2/3-ának a szülész-nőgyógyász, 1/5-ének a védőnő ajánlotta, a gravidák döntését az alkalmazással kapcsolatban közel felénél a szülész-nőgyógyász, 2/5-nél a védőnő segítette elő, de emellett 1/5-1/5 arányban az online média és barátok is. Az anyák étkezésében naponta a B12 vitamin tartalmú élelmiszerek 2/5-nél, míg a Mg 1/3 arányban fordult elő. A válaszadók 1/5-nél volt tapasztalható a preeclampsia tüneteinek megjelenése, illetve 4/5-nél jelentkezett a szülést követő lehangoltsági állapot, de az előbbi vizsgált tényezők egyike sem mutatott kapcsolatot a Mg természetes és mesterséges bevitelének gyakoriságával (χ^2 próba $p > 0,05$). A válaszadók 2/3-a természetes úton hozta világra gyermekét átlag 39,43 gestációs kora, 3460 grammal és 51,62 hosszal. A Mg és B12 vitamin szupplementáció (természetes, mesterséges) gyakorisága nem volt hatással a szülés módjára, az újszülött születési idejére és testi paramétereire sem (Anova próba $p > 0,05$). **Következtetések:** A gravidák fontosnak tartották a vitaminok, ásványi anyagok szupplementációját, de a várandósgondozási team tagjainak tájékoztatási feladatának növelése szükséges mind a mesterséges, mind a természetes bevittelt illetően, az utóbbi területre fókuszálva. A Mg és a B12 vitamin alkalmazás várandósságra, szülés lefolyására illetve a magzat fejlődésére való hatásának bizonyításához nagyobb elemszámú kutatás végzése szükséges a mintavétel célirányosabb meghatározása mellett.

Kulcsszavak: várandósság, vitamin szupplementáció, magzati fejlődés, szülés lefolyása

Karácsony Ilona Hajnalka¹, Karamánné dr. Pakai Annamária²

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet Védőnői és Prevenciósz Tanszék

²PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet Védőnői és Prevenciósz Tanszék

Rákóczi Rebeka¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képzőképző diagnosztikai analitikus BSc - képzőképző diagnosztikai analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

STAGING VIZSGÁLATOK EREDMÉNYE A PET-CT ÁLTAL KAPOTT STÁDIUM BESOROLÁS VÁLTOZÁSÁRA-TULÉLÉST BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK VIZSGÁLATA TUDÓDAGANATOKBAN

Céltűzés: A tüdőrák világviszonylatban a leggyakrabban előforduló rákféleség, s egyben a rákos halálozás legfőbb oka. Több ember hal meg tüdőrákban, mint vastagbél, emlő, és prosztatarákban együttvéve. PET-CT vizsgálat a tüdődaganatok esetében segít pontosítani a primer tumor nagyságát, helyzetét és kiterjedését illetően. Lehetőség nyílik továbbá a nyirokcsomók és a metasztázisok megjelenítésére az előtt, hogy térfoglaló terimeként megjelenjenek a szervezetben. **Adatok és módszerek:** Összesen 501 beteg anyagát vizsgáltunk, melyből kizárásra került 351-et, mert vagy nem rendelkeztek staging CT vagy PET-CT vizsgálat adott időintervallumon belül. Mintánkat végül 150 páciens alkotta. A statisztikai módszerként leíró statisztikát, az ANOVA-t, kétmintás T-próbát, Kruskal-Wallis tesztet és Mann Whitney tesztet alkalmaztunk 95 %-os megbízhatósági tartományon ($p < 0,05$). **Eredmények:** Statisztikai elemzést követően elmondható, hogy semelyik korcsoport nem mutat szignifikanciát a stádium változásával kapcsolatban: 41-55 évesek és 56-60 évesek ($p=0,658$), 61-65 évesek és 66-70 évesek ($p=0,583$), 71-75 évesek és 76-80 évesek ($p=0,776$), 81-85 évesek ($p=0,268$). Vizsgálatunk eredményeül elmondhatjuk, hogy az alkoholfogyasztási szokások nem befolyásolják szignifikánsan a betegek tüdődaganatának stádiumváltozását ($p=0,684$). A mindennapokban szereplő dohányzás nem befolyásolja szignifikánsan a tüdőrák stádiumváltozását ($p=0,928$). **Következtetések:** Kutatásunk során a tüdődaganattal rendelkező páciensek rizikótényezőivel, betegség kialakulása mögött álló okok feltárásával foglalkoztunk. Vizsgáltuk továbbá a PET-CT által kapott stádium besorolás és a kontrasztanyag CT vizsgálatok során kapott stádium besorolások eltérését.

Kulcsszavak: stádiumváltozás, TNM-beosztás, rizikótényezők, PET-CT, CT

Sipos Dávid¹

¹PTE ETK Diagnosztikai Intézet Képzőképző Diagnosztikai Tanszék

Rozner Klaudia¹¹Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász III. évfolyam, nappali munkarend**A GERINC MUSZKULOSZKELETÁLIS ELVÁLTOZÁSAINAK VIZSGÁLATA AZ ÜLŐMUNKÁT VÉGZŐ DOLGOZÓK KÖRÉBEN**

Célkitűzés: A vizsgálat célja az ülőmunkát végző dolgozók körében fellépő gerincfájdalmat, az életminőséget, valamint a gerincet stabilizáló mélyizmok aktivitását, továbbá a gerinc mobilitását feltérképezni és a gerincfájdalom ezekre gyakorolt hatását megvizsgálni. **Adatok és módszerek:** A 65 irodai dolgozó bevonásával végzett vizsgálat során az egészségi állapotra, a gerincfájdalom helyére, gyakoriságára, mértékére, a fizikai aktivitásra vonatkozóan standard és saját szerkesztésű kérdőívet használtunk. Vizsgáltuk a nyaki, a háti-ágyéki gerincszakasz aktív mozgásterjedelmét flexiós, extenziós, laterálflexiós és rotációs irányokban Inclinométerrel. Stabilizer Biofeedback segítségével a nyaki és ágyéki gerincstabilitást elemeztük, valamint mértük a lumbális motoros kontrollt, emellett testösszetételt és kézzszorító erőt. A vizsgálat során nyert adatokat az SPSS 25-ös verziójával dolgoztuk fel és Khi2 próba, egymintás t-próba, független mintás t-próba és korreláció számításával értelmeztük az eredményeket. **Eredmények:** A nyaki és háti-ágyéki régióban a mozgásterjedelem szignifikánsan ($p < 0,001$) csökkent a fiziológiás értékekhez viszonyítva minden mozgásirányban. Szignifikánsan alacsonyabb volt a nyaki ($p = 0,01$) és ágyéki ($p = 0,01$) stabilitási teszten a résztvevők teljesítménye a normálértékhez képest. A gerincfájdalom nem volt összefüggésben az életkorral, viszont az ülő helyzetben végzett munkaévek számával igen ($p = 0,016$). A gyengült nyaki stabilitás szignifikáns összefüggést mutatott az elmúlt egy hónapban ($p = 0,015$) és az elmúlt egy évben ($p = 0,018$) tapasztalt nyakfájdalommal. A nyaki extenziós ($p = 0,027$)($r = -0,27$) és laterálflexiós ($p = 0,015$)($r = -0,30$) mozgásterjedelem is szignifikánsan csökkent az ülőmunkával töltött évek során. **Következtetések:** A számítógép előtt ülőmunkát végző dolgozók esetében kimutatható a nyaki és ágyéki instabilitás, a fájdalom gyakori megjelenése és a gerinc mozgásterjedelmének jelentős csökkenése, mely célzott mozgásprogrammal várhatóan javítható.

Kulcsszavak: ülő életmód, gerincfájdalom, gerincstabilitás, lumbális motoros kontroll

Dr. Császár Gabriella Edit¹¹PTE ETK Fizioterápiás és Sporttudományi Intézet Fizioterápiás Tanszék

Sarok Máté¹

¹Szombathely - ápolás és betegellátás - mentőtiszt IV. évfolyam, levelező munkarend

BALESETMEGELŐZÉS ÉS ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS OKTATÁSA ÓVODÁSOKNAK ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLÁSOKNAK

Célkitűzés: A gyermekeknél nagyobb számban fordulnak elő balesetek, emiatt fontosnak tartom az elsősegélynyújtás és balesetmegelőzés oktatásának ismertetését ebben az életkorban is. Célom, ezen korcsoport ismereteinek bővítése a balesetek megelőzése, és a megfelelő ellátása érdekében. **Adatok és módszerek:** A prospektív, kvantitatív kutatásomat az ácsi Gárdonyi Géza Általános Iskolában és a monorierdei Csicsersző Óvodában végeztem 2018 és 2019 között. Nem véletlenszerű, kényelmi mintavétel során saját szerkesztésű kérdőíveket osztottam szét az óvodáskorú-, és általános iskolás 6. és 8. osztályos gyermekeit nevelő szülőknek papír alapon és online (n=226). Továbbá, a 6. és 8. osztályos diákok vizsgálat előtti és utáni tudását (n=31) saját szerkesztésű teszttel mértem fel. Emellett, a közép-, és nagycsoportos óvodásokat (n=45) vizsgáltam a gyakorlatban. Beválasztási kritérium volt az 5-14 éves életkor, a szülői hozzájárulás, valamint a megfelelően kitöltött kérdőív. Kizárási kritérium, a szülői engedéllyel nem rendelkezők, továbbá a kitöltetlen és hiányos kérdőívek. Leíró statisztika alkalmazása mellett, Microsoft Excel szoftvert, illetve SPSS v22 statisztikai programot használtam (χ^2 próba). A szignifikancia értékét $p < 0,05$ határoztam meg. **Eredmények:** Az eszméletlen sérült vizsgálata, tüneteinek detektálása és a stabil oldalfektetés kivitelezése mondóka/monológ segítségével az óvodások körében népszerű, könnyen elsajátítható és számukra egyszerűen kivitelezhető volt. Az óvodásoknál, a nagycsoportos óvodások az újraélesztésnél az elérhető 145 pontból átlagosan 127,76 pontot (SD: 9,89; min: 112,5 pont; max: 145 pont; $p=0,145$) értek el. **Következtetések:** A középcsoportos és nagycsoportos óvodások nagyobb számban voltak képesek a megtanult mondókára a stabil oldalfektetést végrehajtani egy eszméletlen sérültnél, mint az alkalmazott mondóka előtt.

Kulcsszavak: balesetmegelőzés, elsősegélynyújtás, oktatás, mondóka, újraélesztés

Köcse Tamás¹

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet

Simon Enikő¹

¹Szombathely - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA - III. évfolyam, levelező munkarend

AZ EGÉSZSÉGTUDATOSSÁG VIZSGÁLATA A KISGYERMEKES SZÜLŐK KÖRÉBEN

Célkitűzés: A vizsgálat célja a kisgyermekes szülők egészség tudatosságának, egészségmagatartásának, ezek mértékének, megnyilvánulási formáinak, összetevőinek feltérképezése illetve mindezek összefüggése bizonyos szocio- demográfiai háttérváltozókkal (iskolai végzettség, jövedelem, életkor) valamint önértékelésükkel és általános jólétükkel. Kíváncsi voltam arra is, hogy milyen hatása volt kisgyermekük érkezése / születése az egészség tudatosságukra, mit tesznek annak érdekében, hogy önmaguk és a kisgyermekük számára egészséges életvitelt, egészséges lakókörnyezetet biztosítsanak. **Adatok és módszerek:** A kutatás keresztmetszeti, kvantitatív módszert alkalmazó önkitalételes kérdőíves kutatás volt, amely három szombathelyi bölcsődében zajlott, a 0-tól 3 éves gyermekek szüleinek körében 2018 június 1. és 2018 október 1. között. A bölcsődék kiválasztása kényelmi mintavétellel történt. Az intézményekben a megkérdezés teljes körű volt a szülők esetében. A minta elemszáma 96 fő. Az adatok feldolgozásához egyváltozós elemzést, Khi-négyszet próbát valamint T-próbát alkalmaztam az SPSS 23.0 verziójú statisztikai program használatával ($p < 0,05$). **Eredmények:** A kérdőívben szereplő mozgásra, dohányzásra, lelki egészségre vonatkozó kérdéseket összevontam, s kialakítottam belőlük egy „nagyon”, egy „átlagosan” és egy „gyengén” egészség tudatos kategóriát. Ez alapján elmondható, hogy a kitöltők 32,3%- a nagyon egészség tudatos, közel kétharmaduk átlagosan. Magas arányban sportolnak (65,6%), vásárolnak újrahasznosított termékeket (69,8%), járnak rendszeresen fogászatra (83,3%), hajlandók több pénzt (86,5 %t, időt (70,8%) áldozni az egészséges táplálkozás érdekében. Az egészség tudatos viselkedés nincs összefüggésben az életkorral, sem az iskolai végzettséggel. **Következtetések:** Mindent összevetve nagyon elégedett vagyok a kutatásom eredményével, hiszen a vizsgálatban részt vevő kisgyermekes szülők bebizonyították mennyire tudatosan élnek- nevelik gyermeküket, példát mutatva ezzel a felnövő generációnak.

Kulcsszavak: egészség tudatosság, egészségmagatartás, kisgyermekes szülők, sport, bölcsőde

Dr. Benkő Brigitta¹

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet Klinikai Koordinációs és Neveléstudományi Tanszék

Sinka Gréta Csilla¹¹Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász III. évfolyam, nappali munkarend**AZ ELSŐ OSZTÁLYÚ NŐI IFJÚSÁGI VÍZILABDÁZÓK VÁLLÍZÜLETI INSTABILITÁSÁNAK REHABILITÁCIÓJA**

Céltűzés: Vizsgálatunk célja az első osztályú ifjúsági vízilabdázók vállízületi stabilitásának és törzsizom erejének felmérése volt, továbbá ezek hatásának vizsgálata a lövési sebességre és pontosságra. **Adatok és módszerek:** Vizsgálatunkat az UVSE és DFVE vízilabdázóinak körében végeztük Budapesten és Dunaújvárosban. Egy állapotfelmérést követően (60 fő) 15 főt választottunk be a mozgásprogramba. Kizártuk a traumás vállfájdalommal rendelkező és fél éven belül műtött sportolókat. Vizsgált változók: törzsizmok ereje, vállízület stabilitása, passzív ROM, lövés sebesség és -pontosság. Statisztika: leíró, páros és kétmintás t-próba, Mann-Whitney teszt, korreláció-számítás. SPSS 20.0 ($p < 0,05$). **Eredmények:** Pozitív erős kapcsolat mutatható ki a vállízület posztero-mediális stabilitása és a lövési sebesség ($p < 0,001$; $r = 0,73$), a törzs oldalsó lánc és a vállízület stabilitása ($p < 0,001$; $r = 0,834$), a váll stabilitása és a sebesség ($p < 0,001$; $r = 0,737$) között. Kapcsolatot találtunk a lövési sebesség és a vállízület anterior stabilitása ($p < 0,001$; $r = 0,625$), a váll stabilitás és lövési pontosság ($p < 0,007$; $r = 0,663$), lövési sebesség és pontosság ($p < 0,03$; $r = 0,55$) között. A három hónapos rehabilitációs program során szignifikáns javulást mutattak a sportolók eredményei a vállízületi stabilitást vizsgáló teszteken ($p < 0,001$), illetve a törzsizom stabilitását vizsgáló teszteken ($p < 0,001$). A domináns vállízületi mozgástartomány, lövési pontosság és -sebesség tekintetében is szignifikáns változás ($p < 0,001$) mutatkozott. **Következtetések:** Megállapítható, hogy a vízilabdázók sportspecifikus paraméterei összefüggésben állnak a törzsizmok és lapocka stabilizáló izmok erejével, valamint a vállízület stabilitásával; ezek fejlesztésével jobb eredményeket érnek el az adott sportágban, továbbá a sérülések kockázata is leeredukálható ezáltal.

Kulcsszavak: vállízületi instabilitás, vízilabda, sebesség, pontosság, törzsstabilitás

Káli-Lukács Éva¹¹PTE ETK Fizioterápiás és Sporttudományi Intézet Fizioterápiás Tanszék

Sipos Krisztina¹¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képpalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képpalkotó diagnosztikai analitika IV. évfolyam, nappali munkarend**ONKOLÓGIAI BETEGŰT SZERVEZÉS IDŐOPTIMALIZÁLÓ HATÁSA A HASNYÁLMIRIGY DAGANATOS BETEGEK KLINIKAI KIMENETELÉRE**

Célkitűzés: Korunk legnagyobb harcát vívjuk a daganatos megbetegedések növekvő számával és a betegség okozta magas halálozással. Az epidemiológiai adatok javítása érdekében az egészségügyi szolgáltatások fejlesztése, valamennyi országban napirenden van. A daganatos betegek körében viszont, nehéz javulást elérni, mivel vizsgálatokkal alátámasztott, hogy diagnózisuk és kezelésük akár hónapokat is késhet a multidiszciplináris ellátás következtében. Vizsgálatom célja, hogy a Kaposváron meglévő, Onkonetwork rendszer segítségével felmérjem, hogy a betegút követés, hogyan befolyásolja a kivizsgálási időt, a terápia meghatározásáig eltelt időt és a betegek túlélését. **Adatok és módszerek:** Kutatásom leíró, összehasonlító jellegű retrospektív elemeket tartalmazó keresztmetszeti vizsgálat, mely során az Onkonetwork rendszer előtti időszakban megjelent, szövettanilag igazolt hasnyálmirigy daganatos betegek anyagát elemeztem és hasonlítottam össze, az Onkonetwork rendszer működése alatt diagnosztizált betegek adataival. Minden beteg a Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórházban került diagnosztizálásra, illetve kezelésre. A kutatásból kizárásra kerültek azok a betegek, akik az ECOG státuszuk miatt Hospice/BSC ellátásban részesültek. Ezek alapján a célcsoportba (Onkonetwork) 94 beteg, a kontrollcsoportba (Onkonetwork előtt) pedig 78 beteg került beválasztásra. A vizsgálat során kapott adatok összehasonlítása Microsoft Office 365 Excel és SPSS szoftver 25.0 verziójával (T-próba, Kaplan Meier teszt) történt $p < 0,05$ szignifikanciaszint mellett. **Eredmények:** Az onkológiai betegút követő rendszer segítségével, a kivizsgálási idő a felére csökkent a rendszert megelőző időszakhoz képest ($p = 0,025$). Az Onkoteam döntésig ($p = 0,001$) és a terápiára kerülésig eltelt idő is lerövidült ($p = 0,004$) a betegút menedzsment hatására. A túlélés elemzésének eredménye pedig szintén jelentős javulást mutat ($p = 0,001$). Az 1 éves túlélés mindössze 20%-ról 49,5%-ra emelkedett. **Következtetések:** A betegút menedzselés hatására felgyorsul a kivizsgálás, rövidebb idő alatt kerül a beteg kezelésre, tehát jobb terápiás hatást biztosíthatunk. Így javíthatjuk a betegek klinikai kimenetelét, még egy ilyen rossz prognózisú betegség esetében is.

Kulcsszavak: betegút szervezés, hasnyálmirigy daganat, kivizsgálási idő, túlélésDr. Lukács Gábor¹¹Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórház

Sövegjártó Blanka¹¹Mindszenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium**A KÉZ PROPRIOCEPCIÓJÁNAK ÖSSZEFÜGGÉS VIZSGÁLATA**

Bevezetés: A kéz és az ujjak propriocepciójának különösen fontos szerepe van a kézügyességben és a mindennapi élethez kapcsolódó feladatokban. Ahhoz, hogy hatékonyan tudjunk kölcsönhatásba lépni környezetünkkel, szükségünk van annak érzékelésére, hogy hol van a kezünk és hogyan mozog. Ez a proprioceptív érzékekből, többek között a statikus pozícióérzékelésből, a mozgásérzékelésből, valamint az erő vagy nehézség érzéséből ered. **Anyag és módszerek:** Kutatásunkban 23 alany vett részt, átlag életkoruk $34,65 \pm 20,88$ év volt. Azt vizsgáltuk, hogy a kézírással eltöltött idő, a kézírás gyorsasága, az izomerő, és a kéz propriocepciója között milyen kapcsolat mutatható ki. A korrelációs számítás Pearson-féle korrelációval végeztük. A statisztikai számítások során az IBM SPSS 20.0-s verzióját használtuk, $p \leq 0,05$ -nél tekintettünk szignifikánsnak az eredményeket. **Eredmények:** Összefüggést találtunk a precíziós fogás izomereje és az írás gyorsasága között ($p=0,01$; $r=-0,526$), az életkor és az ujjak propriocepciója ($p=0,007$; $r=0,663$), valamint a csukló propriocepciója ($p=0,037$; $r=0,437$) között. Pozitív kapcsolat van a precíziós és az erőfogás között ($p=0,002$; $r=0,621$). Az írással eltöltött idő befolyásolja az ujjak propriocepcióját ($p < 0,05$). **Következtetés:** Összességében elmondható, hogy a szorítóerő mellett a csukló és az ujjak hely- és helyzetérzékelése jelentősen befolyásolja a kézírás gyorsaságát, illetve hogy az életkor előre haladtával a kéz propriocepciója fokozatosan romlik. A kéz és az ujjak funkcionális használatával, kiemelten a kézírással ez a progressió megelőzhető.

Kulcsszavak: életkor, propriocepció, izomerő, írás

Káli-Lukács Éva¹¹PTE ETK Fizioterápiás és Sporttudományi Intézet Fizioterápiás Tanszék

Sugár Miklós¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend

AZ ORTHOREXIA NERVOSA TŰNETEINEK FELMÉRÉSA A FIATAL FELNŐTTEK KÖRÉBEN

Célkitűzés: Célunk az orthorexia nervosa prevalenciájának feltérképezése fiatal felnőttek körében, és annak meghatározása, hogy ez a táplálkozási rendellenesség milyen eloszlást mutat egyes demográfiai és életmódbeli szempontok alapján a vizsgált, 18-35 éves korcsoport körében. **Adatok és módszerek:** Nem véletlenszerű mintavételi eljárással végzett keresztmetszeti vizsgálat 2018.11.01. és 2019.03.01. között, online kérdőívvel. Célcsoport: 18-35 éves fiatalok, akik hajlandóak voltak részt venni a kérdőív kitöltésében. (n=354). Kizárási kritériumok: a kérdőív önálló kitöltésére való alkalmatlanság és a 18-35 éves korcsoportból való kiesés. A kérdőíves vizsgálathoz az ORTO-11-Hu tesztet használtuk fel. Emellett még, demográfiai és életmódbeli tényezőket vizsgáltunk. SPSS 24.0 szoftver segítségével a leíró statisztika mellett Khi-négyzet próbát és Pearson-féle korreláció együtthatót vizsgáltunk. (p<0,05). **Eredmények:** A statisztikai elemzés igazolta a hipotézisünk, miszerint a diétázók közt magasabb az orthorexia nervosa prevalenciája, a diétát nem tartókhöz képest (p=0,001). **Az egészségügyi okokból szükséges diétát tartók körében különösen nagy volt a különbség az ON-pontszám tekintetében a diétázók és a kontrollcsoport között (p<0,001).** Az összes többi vizsgálati változó kapcsán (nem, BMI, iskolai végzettség, szülők iskolai végzettsége, dohányzás, fizikai aktivitás, egészségügyi hallgatói/dolgozói háttér, alkoholfogyasztás) nem volt szignifikáns eltérés a vizsgált csoportok között az ON-pontszámra vonatkozólag (p>0,05). **Következtetések:** A vizsgálatunk során nyert eredmények a korábbi kutatásokkal összhangban vannak a diéta és az ON kapcsolata szempontjából, azonban az egyéb változók tekintetében eltérést mutatnak. A jelenség vizsgálatát újabb változók bevonásával, emelt elemszámmal javasoljuk.

Kulcsszavak: orthorexia nervosa, étkezési zavar, fiatalok, egészséges étel-függőség, diéta

Szabó László¹

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

Sutus Klaudia¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

ÉTKEZÉSI ZAVAROK VIZSGÁLATA SZINKRONÚSZÓK KÖRÉBEN

Célkitűzés: Kutatásunk célja, hogy megvizsgáljuk a szinkronúszó egyesületi tagok és a válogatott tagjai között az evészavar rizikójának fennállását, továbbá a résztvevők antropometriai paramétereit. Célunk, hogy bebizonyítsuk az edzők és a szövetség számára is, hogy a sportágban elengedhetetlen karcsú szálkás test megfelelő diétával és folyamatos ellenőrzéssel is megvalósítható, evészavarok és pszichológia szövődmények nélkül. Vizsgálatunk célja elsősorban, hogy kiszűrje azon sportolókat, akiknél felmerül az étkezési zavar rizikója. Célunk vizsgálni, hogy az evészavar rizikójának fennállása, hogyan befolyásolja a versenyzők teljesítményét. **Adatok és módszerek:** Kutatásunkhoz saját készítésű és 3 standardizált kérdőívet, valamint Fallon Rozin Emberalakrajz Tesztjét használtuk fel. Az EAT26 (Eating Attitudes Test) étkezési zavarok szűrésére alkalmas, a BAT (Body Attitude Test) a testkép mérésére szolgál, míg a CDI (Children Depression Inventory) a gyermekkori depresszió megállapításában nyújt segítséget. Az adatok elemzésére leíró statisztikát, korrelációs elemzéseket és t-próbákat alkalmaztunk. A próbák kivitelezésére és az adatok kezelésére SPSS 20.0-ás verzióját használtuk. A szignifikancia szintjét $p < 0,05$ -nél határoztuk meg. **Eredmények:** Vizsgálatunk eredményeként 8 olyan sportolót szűrtünk ki, akiknél fennáll az étkezési zavarokra való rizikó. 17 szinkronúszót találtunk, akiknél megfigyelhető kóros testi attitűd és depresszióra való hajlam. A szülők és a csapattagok kutatásunk eredménye alapján szignifikánsan befolyásolják a sportolók étkezési szokásait ($t(9,49) = 2,87$ $p < 0,05$). A 37 versenyzőből 19 azt válaszolta, hogy edzője kritizálta már a súlya miatt. **Következtetések:** Az eredmények fényében fontosnak tartjuk, hogy felhívjuk a figyelmet az esztétikai sportot űzők körében fennálló étkezési zavarok rizikójára. Véleményünk szerint lehetőséget kell biztosítani a versenyzők számára dietetikussal való konzultálásra. A szinkronúszók közvetlen környezetében lévő személyek sporttáplálkozás edukációja is elengedhetetlen az egészséges és eredményes csúcsteljesítmény eléréséhez.

Kulcsszavak: Kulcsszavak: szinkronúszás, étkezési zavarok, depresszió, antropometria

Ungár Tamás Lászlóné dr. Polyák Éva¹

¹PTE ETK Táplálkozástudományi és Dietetikai Intézet

Süle Dóra¹

¹Szombathelyi - csecsemő- és kisgyermeknevelő BA - III. évfolyam, levelező munkarend

A SZOMBATHELYI BÖLCSÖDÉS KISGYERMEKEK ALVÁSI SZOKÁSAI

Célkitűzés: Kutatásom célja a bölcsődés kisgyermekek alvász-eltatás körüli szokásainak, valamint az alvást befolyásoló háttérfaktoroknak a feltérképezése. **Adatok és módszerek:** Kvantitatív, keresztmetszeti kutatásomat a Szombathelyi Egyesített Bölcsődési Intézmény 3 tagbölcsődéjében 2018-ban végeztem. Nem véletlenszerű, teljes körű mintavétel során a kutatás célcsoportja bölcsődébe járó kisgyermekek szülei (n=100). Adatgyűjtési módszer: saját szerkesztésű, önkitöltős kérdőív, valamint a Children's Sleep Habits Questionnaire felhasználása. Az adatok elemzéséhez a leíró statisztika mellett két változó összefüggésének megállapítására khi-négyzet próbát, független mintás t-próbát és varianciaanalízist alkalmaztam (p<0,05) IBM SPSS Statistics 22 program segítségével. **Eredmények:** Az éjszakai rossz szokások a bölcsődébe iratással csökkentek. A gyermekek 66,7%-a rendelkezik valamilyen átmeneti tárgygal, amihez alvásnál ragaszkodik. 63,9%-nál kialakult rendszeres esti rituálé. Akiknél nem alakult ki esti rutin, az éjszaka folyamán nagyobb arányban ébrednek. Egyötödük esti szertartás után egyedül alszik el. 92,7% legalább egyszer alszik napközben. A szülők 35,4%-a szerint gyermeke napirendje a bölcsődébe iratással megváltozott, és 24% vallott úgy, hogy a bölcsőde előtt nem volt kialakult rendszeres napirendje. Az, hogy a gyermek hogyan alszik el, szülői segítséggel vagy anélkül, hatással van az éjszakai ébredések számára (p<0,05). A gyermekek 59%-a maximum kétszer ébred az éjszaka folyamán. 55% külön szobában alszik az est folyamán, 45% szülővel egy szobában vagy közös ágyon. **Következtetések:** Az elhúzódó altatások, gyakori ébredések, éjszakai fennlétek az egész család számára feszültséggel teli helyzetek. A szülők hatékonyan segíthetnek abban, hogy gyermekeik az önmegnyugtató stratégiákat és az önálló alvást megtanulhassák.

Kulcsszavak: alvási szokások, napirend, esti rituálé, önálló alvás, éjszakai ébredések

Dr. Pachner Orsolya Csilla¹

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet Klinikai Koordinációs és Neveléstudományi Tanszék

Szabó Brigitta¹

¹Pécs - egészségügyi menedzser MSc - IV. évfolyam, levelező munkarend

PROSZTATARÁKOS FÉRFIAK EGÉSZSÉGMAGATARTÁSA

Célkítűzés: A rákbetegség folyamatát kísérő pszichológiai és környezeti-kapcsolati változások ismerete a komplex onkológiai gondozás szerves része. A rákos betegek pszichoszociális háttere napjainkig alulvizsgált terület Magyarországon. Célunk a prosztatarákos férfiak egészségi, mentális, szociodemográfiai állapotának vizsgálata, melyet az életmóddal, szociális helyzettel, megküzdéssel, önértékeléssel kapcsolatos kérdésekkel mértünk fel. A kapott eredményeket összehasonlítottuk az egészséges férfiakból álló kontroll csoport eredményeivel. **Adatok és módszerek:** Kutatásunk esetscsoportjába 18 évesnél idősebb prosztatarákos, míg a kontroll csoportba 18 évesnél idősebb urológiai betegséggel nem kezelt férfiak kerültek. Az esetszám mindkét csoport esetében 100 fő volt. Leíró statisztikát, kétmintás t-próbát, khi-négyszet próbát, lineáris regressziót alkalmaztunk az összefüggéseink kimutatására SPSS 20.0 és Microsoft Excel 2016 statisztikai programok segítségével. **Eredmények:** A kontroll csoport egészségi állapotát jobbnak ítélte meg, mint az esetscsoport (p=0.004). A krónikus betegség megléte befolyásolja az egészségi állapotot mind a két csoport esetében. Míg az esetscsoportnál a lakhely településtípusa, az anyagi helyzet, a rendszeres testmozgás végzése, valamint az alkohol fogyasztás befolyásolta az egészségi állapotot, addig a kontroll csoport esetében pedig az életkor, a legmagasabb iskolai végzettség az önértékelés pontszáma. Összességében a megkérdezettek közül többen voltak valamilyen fokú depressziós állapotban. Az esetscsoport több tagjáról volt megállapítható valamilyen Beck-depressziós kategória, mint a kontroll csoport tagjáról. A kontroll csoportnál az életkor, a krónikus betegség megléte, a Rosenberg-féle önértékelés pontszám befolyásolta a Beck-féle depressziós kategóriákat. A kontroll csoport önértékelése pozitívabb volt, mint az esetscsoporté és az esetükben az életkor előrehaladtával csökkent az önértékelés. **Következtetések:** A kontroll csoport az egészségi állapotát jobbnak ítélte meg, valamint pozitívabb volt az önértékelése. Ennek ellenére a megkérdezettek többsége depressziós volt valamilyen mértékben.

Kulcsszavak: prosztatarák, egészségmagatartás, Beck-féle depresszió, Rosenberg-féle önértékelés

Dr. Tigyiné dr. Pusztafalvi Henriette¹

¹PTE ETK Egészségbiztosítási Intézet Egészségfejlesztési és Népegészségtani Tanszék

Szabó Mira¹¹Pécs - ápolás és betegellátás - mentőtiszt IV. évfolyam, nappali munkarend**A MECHANIKUS MELLKASKOMPRESSZÁLÓ ESZKÖZ HATÉKONYSÁGA A MANUÁLIS SZEMBEN A PREHOSPITÁLIS ELLÁTÁSBAN**

Célkitűzés: Kutatásunk célja az volt, hogy felmérjük a mechanikus mellkaskompresszálo eszköz és a manuális komprimálás hatékonyságát és megállapítsuk melyik módszer hordoz magával pozitívabb kimenetelt a beteg számára. Vizsgálatunk alapját azon feltevéseink képezték, miszerint a Lucas típusú készülékkel előbb és nagyobb eséllyel tér vissza a beteg spontán keringése. Mindemellett azon állításokat alátámasztjuk, amik az ERC ajánlásban is megjelennek, miszerint a szemtanú által megkezdett újraélesztés és a korai defibrillálás hozzájárul a kedvező kimenetelhez. **Adatok és módszerek:** Vizsgálatunkhoz szükséges adatokat a Dél-Dunántúli régió, Baranya megyei, Pécs I-es Mentőállomáson gyűjtöttük dokumentációelemzés alapján, retrospektív módon 2017 és 2019-es év között. Mintánkat 112 eset alkotja, melyet Microsoft Excel és IBM SPSS használatával elemeztünk. Ezen számításokat keresztábra elemzés χ^2 próba, kétmintás T-próba, anova, cramer együttható segítségével végeztük. **Eredmények:** Vizsgálatunkban ezen időszakban, a dokumentációk alapján azt kaptuk eredményként, hogy a férfiak körében többször volt szükség újraélesztésre. Kutatásunk alapját képző feltevés, miszerint a mechanikus eszközzel előbb és nagyobb eséllyel tér vissza a spontán keringés, nem igazolódott be ($p=0,825$). Ezzel szemben különbséget találtunk annak kapcsán, hogy elősegíti-e a kimenetelt az a tény, hogy történt-e szemtanú által újraélesztés ($p=0,008$), valamint a korai defibrillálás ($p=0,003$). **Következtetések:** Hazánkban a hirtelen szívmeállítások teszik ki a halálozások okának nagy részét. Ezért fontos az újraélesztés, mint készség ismerete a laikusok számára is, valamint az ellátók továbbképzése olyan téren, hogy az újraélesztés minősége a lehető legjobb legyen és a defibrillálás – ha szükséges – a lehető leghamarabb megtörténjen, hiszen, ha minden feltétel adott a megfelelő minőségű mellkaskompressziókhöz és az elfogadható kimenetelre, még akkor sem garantálható a sikeres újraélesztés.

Kulcsszavak: újraélesztés, Lucas, mechanikus mellkaskompresszió, manuális mellkaskompresszió, korai defibrillálás, laikus reanimáció

Pandur Attila András¹¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet

Szabó Nanetta¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képalkotó diagnosztikai analitika III. évfolyam, nappali munkarend

18F-FDG PET SZEMIKVANTITATÍV ÉRTÉKEINEK ÖSSZEFÜGGÉSE CERVIX DAGANATOS PÁCIENSEKNÉL

Célkütyés: Magyarország eredményeket figyelembe véve a cervix daganatok incidenciája 1000-1500 fő/év, mortalitást tekintve 500 fő/év. A szűrőprogramok sikerességének tudható be, hogy az új esetek száma csökkenő tendenciát mutat, azonban a mortalitás továbbra is nagyjából 33% körül mozog. A PET-et és az MR-t kombinálva pontosabb stádiumbeosztást érhetünk el, mely a besugárzástervezéshez nagyban hozzájárulhat, javítva ezzel a betegek túlélési esélyeit. Kutatásunk célja a 18F-FDG PET multiparametrikus értékeinek vizsgálata cervix tumoros betegeknél TNM, FIGO, és Bethesda-klasszifikáció összehasonlításában. **Adatok és módszerek:** Retrospektív felmérésünkben 2014 január és 2018 augusztus között 18F-FDG PET/CT és PET/MR staging vizsgálaton átesett 14 cervixdaganatos páciens anyagát dolgoztuk fel. Vizsgáltuk a SUVmax, SUVpeak, TLG és MTV értékeknek összefüggéseit a TNM, FIGO és Bethesda-klasszifikáció viszonylataiban. A statisztikai elemzéshez leíró statisztikát, kétmintás T próbát, variancia analízist hajtottunk végre 95%-os valószínűségi szinten. $P < 0,05$. **Eredmények:** Vizsgálatunkban résztvevő páciensek átlag életkora 58,14 év (SD=13,47, minimum 39 év, maximum 77 év) volt. Az esetek 50-50%-ban (n=7; n=7) a FIGO klasszifikáció IVa, és TNM beosztás T4 csoportja fordult elő. Bethesda-klasszifikációt tekintve 9 HSIL és 5 LSIL kategóriába tartozó betegünk volt. A minél magasabb TNM beosztás szignifikáns kapcsolatot mutatott a SUVmax és SUVpeak értékekkel ($p=0,023$; $p=0,011$). A FIGO besorolás IVa csoport SUVmax és SUVpeak értéke szignifikáns eltérést mutatott a többi kategóriához képest ($p=0,045$; $p=0,023$). A Bethesda-klasszifikáció és a PET paraméterek között nem találtunk szignifikáns kapcsolatot ($p \geq 0,05$). **Következtetések:** Eredményeink alapján a 18F-FDG PET multiparametrikus SUVmax és SUVpeak értéke felhasználható lehet a stádiumbesorolásban.

Kulcsszavak: 18F-FDG PET, cervix, Bethesda-klasszifikáció, TNM, FIGO

Sipos Dávid¹

¹PTE ETK Diagnosztikai Intézet Képalpotó Diagnosztikai Tanszék

Szabó Viktória¹¹Pécs - ápolás és betegellátás - mentőoszt IV. évfolyam, nappali munkarend**KRÓNIKUS BETEGSÉGEK AKUT MEGNYILVÁNULÁSAINAK ELSŐ ELLÁTÁSA**

Célkutatás: Jelen kutatásom fő célja az iskolai dolgozók ismeret szintjének, gyakorlati tudásának és elsősegélynyújtáshoz kapcsolódó attitűdjének felmérése, krónikus betegségekkel kapcsolatban. Továbbá célom rávilágítani az első ellátással kapcsolatos gyakorlati és elméleti ismeretekkel összefüggő hiányosságokra, valamint a beteg gyermekkel foglalkozó iskolai dolgozók betegség edukációjában megjelenő problémák feltárása. **Adatok és módszerek:** Kutatásom célcsoportjába általános és középfokú oktatási intézményekkel munkaszerződésben álló dolgozók kerültek. A mintába Nagykanizsa, Marcali, Kaposvár, Pécs és Szepetnek iskoláinak dolgozói lettek beválasztva. Kérdőív kitöltésében N= 128 fő vett részt, akik közül kizárásra került 8 fő az elégtelen kitöltés miatt, így ténylegesen N=120 fő adatai kerültek vizsgálat alá. A kérdőívvezetés 2016. február és május között történt. Statisztikai szoftver: SPSS 22 Statisztikai módszerek: leíró statisztika, khi négyzet próba, ANOVA, Kruskal- Wallis próba. Szignifikancia határ $p \leq 0,05$. **Eredmények:** A speciális oktatási intézményekben többen kaptak ($p=0,001$) pozitív minősítést, mint normál tanrendszerű oktatási intézményekben dolgozó kollégáik az elsősegélynyújtással és krónikus betegségekkel kapcsolatos attitűdjükre vonatkozóan. A speciális oktatási intézményekben többen ($p=0,045$) tartják fontosnak az oktatási szférában az elsősegélynyújtást. Összességében elért ismeretszintet nem folyásolja be érdemben ($p=0,49$; $r=0,06$) a krónikus betegségekkel kapcsolatos attitűd. Az elsősegély oktatáson való részvétel szignifikánsan befolyásolja az asztma ($p=0,024$ $r=0,197$ $F=5,25$) és az általános ismeretek elsajátítását ($p=0,012$ $r=-0,223$ $F=6,54$) ugyanakkor nincs hatással, a cukorbetegséggel ($p=0,4$ $F=0,71$) és epilepsziával ($p=0,21$ $F=1,33$) kapcsolatos tudásszintre. **Következtetések:** Ma Magyarországon tartott elsősegélynyújtás oktatás során nem térnek ki a gyakoribb krónikus betegségek akut exacerbatiojának ellátására a törzsanyagban. A megkérdezett pedagógusok közül 78% gondolja úgy, hogy, szükség, lenne az oktatási szférában dolgozók körében a krónikus betegségekkel kapcsolatos educationra. Nem megoldott az oktatási szférában dolgozók releváns tájékoztatása egy-egy betegséggel kapcsolatosan.

Kulcsszavak: attitűd, elsősegély, krónikus betegségPandur Attila András¹¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet

Szaitz Katalin¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend

A SZISZTÉMÁS SZKLERÓZISBAN SZENVEDŐ BETEGEK DISZFÁGIÁJÁNAK, GASZTROINTESZTINÁLIS TŰNETEINEK ÉS ÉLETMINŐSÉGÜK VIZSGÁLATA

Céltűzés: Kutatásunk célja felmérni a diszfágia és a gasztrointesztinális tünetek hatását a betegek tápláltsági állapotára és életminőségének alakulására. A kutatásunk kvantitatív, keresztmetszeti vizsgálat, melyben 18 éven felüli szklerodermában szenvedő betegeket vizsgáltunk, akiknél más kötőszöveti probléma nem lépett fel és nem voltak daganatos betegek. **Adatok és módszerek:** A vizsgálathoz saját készítésű kérdőívet, MUST (Malnutrition Universal Screening Tool), EAT 10 (Eating Assessment Tool 10), SWAL-QOL (Swallowing Quality of Life) és az UCLA SCTC GIT 2.0 (University of California, Los Angeles Scleroderma Clinical Trial Consortium Gastrointestinal Tract 2.0) kérdőíveket használtunk. Az adatok elemzését leíró statisztikával végeztük, t-próbát és Pearson korrelációt alkalmaztuk. A kutatásunkban alkalmazott statisztikai szoftver SPSS 23.0 verzió, Microsoft Excel 2016. Az eredményeket akkor tekintettük szignifikánsnak, ha $p \leq 0,05$ volt. **Eredmények:** Az antropometriai felmérés alapján megállapítható, hogy a betegek jelenlegi testtömege nagyobb, mint az ideális testtömeg. A kutatás eredményeként megállapítottuk, hogy a vizsgált 60 főből 28-nál jelentkezik diszfágia. Az alultápláltság vizsgálatakor 10 főnél állapítottuk meg, hogy alacsony rizikó áll fenn, emellett 5 fő a magas rizikójú kategóriába sorolható. A SWAL-QOL kérdőív alapján megállapítható, hogy a diszfágiában szenvedő betegeknek rosszabb az életminőségük ($p < 0,001$), az UCLA SCTC GIT 2.0 kérdőív alapján gyakrabban fordulnak elő a panaszok a diszfágiával élőknel, mint a diszfágia nélkülieknél ($p < 0,001$). **Következtetések:** Az eredmények tekintetében fontosnak tartjuk a diszfágia mielőbbi kiszűrését, ezáltal megfelelő diétát biztosítani nekik, így a betegek életminősége javul és a gasztrointesztinális panaszok is csökkennek.

Kulcsszavak: szisztémás szklerózis, diszfágia, gasztrointesztinális-rendszer, alultápláltság

Ungár Tamás Lászlóné dr. Polyák Éva¹

¹PTE ETK Táplálkozástudományi és Dietetikai Intézet

Szántóri Patricia¹¹Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend**A DIETOTERÁPIA ÉS AZ ÉTREND-KIEGÉSZÍTŐK HATÁSÁNAK VIZSGÁLATA OBES EGYÉNEKNÉL**

Célkitűzés: Az elhízás, mint globális népegészségügyi teher már hazánkban is növekvő prevalenciát mutat. Ennek köszönhetően rengeteg iparág foglalkozik a probléma megoldásával és egyre több terméket, programokat, eszközöket találhatunk, amik megoldást ígérnek a plusz kilókkal szemben. Célunk felmérni, hogy a médiában sokszor hangoztatott fogyókúrás készítmények milyen hatással bírnak a hagyományos dietoterápiával szemben. **Adatok és módszerek:** 10 fős fogyókúrás étrend-kiegészítőt szedő és 11 fős csökkentett kalóriatartalmú, egészséges életmódot folytató csoport kiindulási és három hónappal későbbi eredményeinek összehasonlítása. A vizsgálatunkban antropometriai adatokat, Omron BF511-es klinikailag validált testösszetétel mérőeszközzel mért értékeket és egy általunk összeállított kérdőívet ami FFQ-t (Food Frequency Questionnaire) is magába foglalta használtunk fel. A kapott adatok feldolgozásához pedig IBM SPSS Statistics 23 és Microsoft Office Word és Excel 2016-os szoftvereket alkalmaztunk. Statisztikai próbaként Khi-négyszet-, független mintás t-próbát és párosított t-próbát végeztünk. **Eredmények:** A dietoterápiát folytatók körében nagyobb testsúlyváltozásokat figyelhettünk meg (MD:7,39kg), és elsősorban a testszír százalékából történő csökkenést (MD:4,86%), míg az étrend-kiegészítőt fogyasztó csoport esetében jelentős súlyvesztés nem történt (MD:2,42kg), zsírvesztés mértéke csekély (MD:0,8%) és az izomtömeg százalékuk csökkenése a gyakoribb. Jobb vérzsíreredményeket produkáltak a diétás csoport tagjai (p=0,007) étrend-kiegészítőt szedő társaikkal szemben. Az étrendet követők a program óta szignifikánsan többet sportolnak (p=0,02), mint étrend-kiegészítőt szedő társaik. **Következtetések:** A fogyókúrás étrend-kiegészítők nem tanítanak meg a helyes táplálkozásra és a megfelelő energiabevitelre, kis mértékben lehet velük fogyni, de ez nem hosszútávon tartható, ugyanakkor a dietoterápia sikerességéhez kitartásra és megfelelő elhatározásra van szükség.

Kulcsszavak: fogyókúra, étrend-kiegészítő, fogyás mértéke, labor paraméterek

Gubicskóné dr. Kisbenedek Andrea¹

¹PTE ETK Táplálkozástudományi és Dietetikai Intézet

Szanyiné Szabó Annamária¹

¹Szombathely - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, levelező munkarend

A CSÍPÓPROTÉZIS FELTÁRÁSI MÓDOK SZERINTI ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉSE A LATERÁLIS ÉS A DIREKT ANTERIOR MEGKÖZELÍTÉS TEKINTETÉBEN

Céltűzés: A műtéti technikák fejlődésének köszönhetően, az elmúlt években előtérbe kerültek a minimál invazív eljárások. A vizsgálat célja a direkt anterior megközelítéssel, és a laterális feltárási móddal operált betegek paramétereinek összehasonlítása. **Adatok és módszerek:** A retrospektív, kvantitatív, keresztmetszeti vizsgálat 2018 január és december között a Markusovszky Egyetemi Oktatókórház Ortopédiai osztályán 18-90 év közötti, elsődleges csípőprotézis beültetésén átesett betegek körében végeztük (N=109, n direkt anterior megközelítés=55, n laterális feltáráss=54 fő). A statisztikai analízis során leíró statisztikát, kétmintás t-próbát, illetve χ^2 -próbát alkalmaztunk. ($p<0,05$). **Eredmények:** Szignifikánsan több váladék ürült a laterális műtétnél ($t=4,560$, $p<0,02$). A BMI értéke nem befolyásolta a műtét típusát ($p>0,05$). A feltárási mód és a thrombosis profilaxis formája között nincs szignifikáns különbség ($p>0,05$). Thrombosis profilaxis tekintetében gyógyszeres terápiát csak direkt anterior műtétnél alkalmaztak (18 fő, 32,73%), LMWH terápiát 37 betegnél (67,27%). A laterális feltárásnál az összes beteg (n=54) LMWH terápiában részesült ($p<0,05$). Az ortopédián töltött átlag napok száma $6,5\pm 0,83$ nap. A laterális műtéten átesett betegek szignifikánsan több napot töltöttek kórházi kezelés alatt ($p<0,05$). A kórházi kezelést követően 75 fő (68,81%) rehabilitációs osztályon került elhelyezésre, otthoni rehabilitációt 34 fő (31,19%) igényelte. A direkt anterior műtétnél nincs szignifikáns különbség a rehabilitációs hely között, azonban a laterális feltárásnál osztályos rehabilitáción 48 fő (88,89%) vett részt ($p<0,05$). **Következtetések:** A direkt anterior feltárási móddal operált betegek előnyt élveznek a laterális műtéttel szemben, hiszen az ürülő váladék mennyisége kisebb, az ortopédián töltött napok száma kevesebb. Ebben a csoportban már alkalmazzák a gyógyszeres thrombosis profilaxis, illetve az otthoni rehabilitációban is nagyobb arányban vesznek részt. A feltárási mód választásánál nincs kizárási kritérium a betegek BMI értékét tekintve.

Kulcsszavak: Direkt anterior, BMI, rehabilitáció, thrombosis profilaxis

Karamánné dr. Pakai Annamária¹

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet Védőnői és Prevenációs Tanszék

Szebeni-Kovács Gyula¹

¹Pécs - ápolás MSc - közösségi II. évfolyam, nappali munkarend

A VÉRMENTAVÉTEL PRE-ANALITIKAI VONATKOZÁSAINAK SPECIÁLIS DIMENZIÓI

Célkitűzés: A megnövekedett betegszám jelentős feladat elé állítja az alapellátást. Felmérések alapján a praxisban működő APN szakemberek javítják a szolgáltatásokhoz való hozzáférést, csökkentik a várakozási időt, növelik az ellátás minőségét. Az egészségügyi ellátás első szintjeként a praxisban, az állapot felmérés részeként a vérvétel rutin feladat. Az analitikai folyamatban a hibák nagyrésze a pre-analitikára korlátozódik, befolyásolva a személyzet diagnózis alkotását, és terápiás döntéseit. A tanulmány célja feltárni azokat a tényezőket melyek a pre-analitikai hibákból következnek, a rutin vénás vérmintavétel alkalmával. Rávilágítani a nemzetközi szakirodalom tükrében, a hazai igények APN holisztikus reflektív szemléletére. Bizonyítékok integrálásával megmagyarázni az innovatív technikák szakmai relevanciáját. **Adatok és módszerek:** A 2018. őszen végzett kvalitatív, keresztmetszeti, leíró kutatás célcsoportja a vénás vérvétel pre-analitikai folyamatával kapcsolatos tanulmányok. Kizárásra kerültek a vénás vérvételtől eltérő módon végzett mintavételek, a laboratóriumi analitikával és post-analitikai folyamatokkal foglalkozó kutatások. Adatgyűjtési módszer releváns nemzetközi szakirodalom kutatás. Az irodalomkutatás során elsősorban a Pubmed, Scopus, Ebsco adatbázisokat részesítettük előnyben, de alkalmaztuk a Google metakeresőt is. Az irodalomkutatás során a pre-analitikai hibákra, az in vivo és in vitro folyamatokra, a vérmintát befolyásoló faktorokra helyeztük a hangsúlyt. **Eredmények:** A szakirodalmi áttekintés szakmailag megalapozott képet mutat a pre-analitikai faktorok vérvételi paramétereket befolyásoló, szerteágazó szerepéről a praxisban. **Következtetések:** Összességében a tanulmány rávilágít, hogy az APN végzettségű ápolók jelentős szerepkört tölthetnek be az alapellátás diagnosztikai folyamatában, amelynek során a pre-analitikai hibák megelőzésével hozzájárulhatnak a megbízhatósághoz, és hosszú távon pedig a költségek csökkentéshez.

Kulcsszavak: vérvétel, pre-analitika, mintavételi hiba, mintakezelés

Dr. Oláh András¹, dr. Váradyné Horváth Ágnes²

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

²PTE Egészségtudományi Kar

Szeckler Gergely¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - mentőoszt IV. évfolyam, nappali munkarend

AZ ÉGETT BETEGEK FOLYADÉKTERÁPIÁJA

Célkötés: Az égett betegek ellátásában nagy szerepe van a megfelelő folyadék reszuszitációnak. erre jelenleg a Parkland-formula a legelterjedtebb eszköz melynek segítségével, a beteg folyadékháztartása rendezhető. A vizsgálatot azért indítottuk, mert feltételezzük, hogy helyszíni körülmények között nem számítják ki a kellő folyadékmennyiséget, annak ellenére, hogy ez protokollárisan meghatározott és ennek ismeretére oktatásokat is szerveznek. Fel akartuk mérni, hogy a folyadékterápia minősége, hogyan befolyásolja a túlélést. **Adatok és módszerek:** A kutatást Baranya megyében ellátott égett betegek körében végeztük. A kutatásban 50 fő vett részt (N=50). Ebből 30 férfi és 20 nő. Az átlag életkor: 58,36 év (SD=20,16). A kutatás 2018 október és 2019 márciusa közt végeztük, dokumentáció elemzéssel. A statisztikai próbákhoz Microsoft Excel 2016 és IBM SPSS 25.0 programot használtunk, melyekkel ANOVA, T-tesztet Khi-négyszet próbát, korreláció analízist és leíró statisztikát végeztünk. **Eredmények:** A résztvevők átlagos égés kiterjedtsége 36,4% volt (SD=19,18). A betegek 20%-a szenvedett légúti égést. Minél nagyobb az égés kiterjedése annál nagyobb a valószínűsége a légúti égésnek (P=0,05). Az életkor befolyásolja az 1 éves túlélést az ANOVA alapján. (P=0,01). Az égés kiterjedése jelentősen befolyásolja az 1 éves túlélést. (P=0,15). A prehospitalisan adott folyadék mennyisége nem befolyásolja az 1 éves túlélést. **Következtetések:** Az adatok alapján kimondható, hogy minél idősebb korban történik az égés, a beteg túlélése annál rosszabb. Minél nagyobb kiterjedésű az égés annál rosszabb a beteg prognózisa.

Kulcsszavak: égés, Parkland-formula, túlélés

Pandur Attila András¹

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet

Szekszárdi Barbara¹¹Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend**NIGHT-EATING HATÁSA A DIABÉTESZBEN SZENVEDŐK TÁPLÁLKOZÁSI SZOKÁSAIRA ÉS ÉLETMINŐSÉGÉRE**

Célkitűzés: A cukorbetegség világszerte az egyik leggyakoribb krónikus betegség. A diabéteszben szenvedők között nem ritka az evészavar, egyik leggyakoribb a night eating. Kutatásunk célja a diabéteszben szenvedő beteg körében felmérni az éjszakai evés szindróma meglétét és annak összefüggéseit a HbA1c értékkel, életminőséggel, életkedvvel, tápláltsági állapottal. **Adatok és módszerek:** Kvalitatív, keresztmetszeti vizsgálatot 2019. január 10. és 2019. február 26. között végeztünk online felületen. Nem véletlenszerű, célirányos mintavétel során a célcsoportba a 18. életévüket betöltött, 1-es vagy 2-es típusú cukorbetegséggel diagnosztizált, gyógyszeres kezelés alatt álló betegek kerültek (N=128). A kutatás során a Night Eating Questionnaire-t (NEQ), Diabetes Eating Problem Survey (DEPS), WHO-5 Well-Being Indexet, és a Beck depresszió kérdőívet használtuk. MS Excel programmal leíró statisztikát, kétmintás t-próbát, átlag megbízhatósági tartományt és korrelációt számoltunk ($p < 0,05$). **Eredmények:** A résztvevők átlag életkora $47,5 \pm 16$ év, az átlag BMI $29,05 \pm 6,43 \text{ kg/m}^2$, átlag HbA1c érték 7,84%. Éjszakai evés szindrómával küzdő válaszadók szignifikánsan alacsonyabb jól-léti pontszámot értek el ($p = 0,014$). NEQ összpontszám negatív gyenge kapcsolatot mutat a jóllét összpontszámmal ($r = -0,331$, $p < 0,05$) és a Beck depresszió kérdőívvel ($r = -0,378$, $p < 0,05$). A Jóllét kérdőív a Beck depressziós skálával negatív markáns kapcsolatot tükröz ($r = 0,730$, $p < 0,05$). A BMI és az életkor között gyenge korrelációs kapcsolat van ($r = 0,397$, $p < 0,05$). **Következtetések:** A résztvevők körében az éjszakai evés negatív hatással volt mind az életminőségre, mind az életkedvre, azonban a glikémiás kontrollal nem tudtuk összefüggésbe hozni. Az éjszakai evés és tápláltsági állapot között nincs összefüggés.

Kulcsszavak: diabétesz, életminőség, éjszakai evés, tápláltsági állapot, depresszió

Karamánné dr. Pakai Annamária¹

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet Védőnői és Prevenációs Tanszék

Sziffer Réka Anna¹

¹Szombathely - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend

NEMEK KÖZÖTTI KÜLÖNBSÉGEK A KÖZÉPISKOLÁSOK TÁPLÁLKOZÁSI SZOKÁSAIBAN

Célkitűzés: Kutatásom célja volt felmérni a 14-19 évesek táplálkozási szokásait, a nemek közti különbségek szerint. A vizsgálatommal igyekeztem feltárni a középiskolások körében az étkezések rendszerességét, az egyes élelmiszerek fogyasztásának mértékét, a nassolási szokásokat, a folyadékfogyasztást. **Adatok és módszerek:** Keresztmetszeti, kvantitatív felmérésemet Szombathelyen, 2017-ben végeztem (n=77 fiú, n=85 lány). Kényelmi mintavétel révén a vizsgálatban 9-13. évfolyamos, gimnáziumba járó serdülőkorú fiatalok vettek részt. Az adatgyűjtéshez saját szerkesztésű kérdőívet használtam, melynek elemzéséhez – Microsoft Excel program segítségével – leíró statisztika mellett χ^2 próbát alkalmaztam (p<0,05). **Eredmények:** A minta 72,22%-nak tápláltsági állapota tartozott a megfelelő BMI percentilis értékbe. Tízórait, meleg ebédet, vacsorát, meleg vacsorát a fiúk nagyobb arányban fogyasztottak napi rendszerességgel, a lányok viszont gyakrabban uzsonnáztak (p<0,05). A fiúk étrendjében többször volt jelen a gyorséttermi menü (p<0,05). A rizs, a zöldségfélék, a burgonya, a tejtermékek, a barna kenyér, a fehér húsok, a halak, a felvágottak, a tojás, az édességfélék és a sós ropogtatnivalók étrendben való megjelenésénél a nemi differenciáltság nem volt bizonyítható (p>0,05). Gyümölcsféléket a lányok, míg fehér kenyeret, tésztaféléket, vörös húsokat a fiúk fogyasztottak gyakrabban (p<0,05). A lányok nagyobb arányban ettek egészséges ropogtatnivalókat (zöldségfélék, illetve köles, buláta) (p<0,05). Különbség volt igazolható a nemek között a cukros és szénsavas italok, a tea, az energia ital fogyasztásában, mely a fiúknál jelentkezett nagyobb mértékben (p<0,05). A napi folyadékfogyasztás mennyisége jelentősen magasabb volt a fiúk esetében (p<0,05). A mennyiségi és a minőségi táplálkozásra a lányok fordítottak nagyobb figyelmet (p<0,05). **Következtetések:** Eredményeim alapján az egészségfejlesztő foglalkozások során fontos figyelembe venni a nemi különbségeket lányoknál az étkezések rendszerességére, a folyadékfogyasztásra a fiúknál a változatos, szélsőségektől mentes megfelelő tápanyag bevitelre kell nagyobb figyelmet fordítani.

Kulcsszavak: középiskolások, táplálkozási szokás, fiú, lány

Karácsony Ilona Hajnalka¹, Karamáné dr. Pakai Annamária²

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet Védőnői és Prevenció Tanszék

²PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet Védőnői és Prevenció Tanszék

Szilber Vilmos Dávid¹

¹Pécs - ápolás MSc - sürgősségi II. évfolyam, nappali munkarend

**A KITERJESZTETT HATÁSKÖRŰ SÜRGŐSSÉGI ÁPOLÓ KÉPZÉS KIHÍVÁSAI,
LEHETŐSÉGEI HAZÁNKBAN ÉS MÁS ORSZÁGOKBAN**

Célkitűzés: A kiterjesztett hatáskörű sürgősségi ápolók képzését mutattuk be hazánkban és más országokban. A téma aktualitását adja, hogy 2017 őszen megkezdődött a képzés Magyarországon. 2019 tavaszán megjelennek az ilyen végzettségű szakemberek, ezért betekintést szeretnénk adni, más országok azonos képzésébe, továbbá ismertetjük az ilyen végzettségű szakemberek pozitív hatását az egészségügyi ellátásra. Vizsgálatunk során 6 kontinens 13 ország vagy állam képzésének curriculumát tekintettük át. Az adatokat az általunk szerkesztett táblázatban foglaltuk össze, adott szempontok alapján, amelyek bemutatják a kiválasztott egyetemek képzését. **Adatok és módszerek:** A kutatást 2018. november 1-től 2018. december 31-ig végeztük el. Az adatokat az online fellelhető egyetemi honlapokról gyűjtöttük össze, ahol a képzési struktúra leírásra került, valamint olyan interneten elérhető hivatalos forrásokat néztünk meg, ahol a számunkra fontos adatok szerepeltek. A kutatásunk során olyan szakirodalmakat is felhasználtunk, amelyek a kiterjesztett hatáskörű ápolók jelenlétét vizsgálták az adott szakterületen. A vizsgálatunk alapján mind a képzési idő, mind a tantárgyak és a gyakorlat fontossága is közel azonos hangsúlyt kapott a hazai és a külföldi egyetemek esetében is. **Eredmények:** Eltérést a bemeneteli követelmények tekintetében találtunk, hisz a legtöbb egyetemen előfeltétel a szakmai tapasztalat megléte, vagy az adott szakterületen meglévő fél- vagy teljes állás. A külföldi tanulmányok eredményei alapján végzett ápolók jelenléte pozitív hatással van az akut betegek ellátására, a krónikus betegek kezelésére, a várakozási időre, a halálózásra, valamint a beteg elégedettségre is. **Következtetések:** A tanulmányozott adatok igazolják a képzés létjogosultságát.

Kulcsszavak: kiterjesztett hatáskörű ápoló; képzés; mester fokozat; sürgősségi szakápoló

Dr. Bánfai Bálint¹, Drávavölgyi-Katz Judit²

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet

²Országos Mentőszolgálat

Szőke Zsófia¹

¹Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend

**A MUSCULUS DELTOIDEUS IZOMAKTIVITÁSA ÉS A VÁLLÍZÜLETI
MOZGÁSTARTOMÁNY KAPCSOLATA REVERZ VÁLLPROTÉZISSSEL ELLÁTOTT
TRAUMÁS SÉRÜLTEKNÉL**

Célkitűzés: Kutatásomat reverz vállprotézis beültetésen átesett betegeken végeztem. Vizsgálatom középpontjában a musculus deltoideus működésének vizsgálata állt. A vállízület mozgástartománya és a funkcionális elégedettség között kerestem összefüggéseket. A m. deltoideus izomerejét a mozgástartomány vonatkozásban vizsgáltam. A vizsgált izom aktivitását tekintve kontroll csoporttal hasonlítottam össze az eredményeket. **Adatok és módszerek:** 2018 augusztusa és 2019 januárja között 22 beteg prospektív vizsgálata, illetve a kontroll csoportban 11 egészséges váll vizsgálata történt. A betegek átlag életkora $68,6 \pm 9$ év volt. A funkcionális elégedettség megállapítása Simple Shoulder Test és a Constant pontok kiszámításával történt. A váll mozgástartományának mérése goniométerrel, a m. deltoideus izomerejének vizsgálata dinamométerrel, a delta izomaktivitásának mérése EMG-vel (electromyograph) történt. A kapott eredmények statisztikai elemzését IBM SPSS Statistics 25 szoftverrel végeztem. A szignifikancia szintjét $p < 0,05$ érték alapján határoztam meg. Kétmintás t-próbát, vagy Mann-Whitney tesztet alkalmaztam. A korrelációs számítást Pearson-féle korrelációval végeztem. **Eredmények:** Szignifikáns eredmény volt kimutatható a váll abdukciós mozgástartományának mértéke és a Constant pontszámok nagysága között ($p < 0,001$). A m. deltoideus pars clavicularis (DC) és a flexiós mozgás között ($p = 0,013$), a m. deltoideus pars acromialis (DA) és az abdukciós mozgás között ($p = 0,003$), a m. deltoideus pars spinata (DS) és a horizontális abdukciós mozgás között ($p = 0,034$) szignifikáns pozitív kapcsolat volt. Az izomaktivitás során a DS excentrikus mozgása közben mutatkozott szignifikánsan nagyobb eredmény a koncentrikus mozgáshoz képest ($p = 0,021$). Az eset és a kontroll csoport izomműködésének összehasonlítása során a DC ($p = 0,012$) és a DS ($p < 0,001$) izomaktivitása szignifikánsan magasabb értéket mutatott az eset csoportnál. **Következtetések:** Reverz vállprotézis esetén a váll mozgásaiért felelős izom a m. deltoideus. A vállízületi mozgástartomány egyértelműen függ a delta izomerejétől, emellett a betegek funkcionális elégedettségét befolyásolja a vállízületben elért mozgástartomány.

Kulcsszavak: Reverz vállízületi endoprotézis, Constant-Murley pontszám, M. deltoideus, Electromyograph, Izomaktivitás

Káli-Lukács Éva¹, dr. Árvai Arnold²

¹PTE ETK Fizioterápiás és Sporttudományi Intézet Fizioterápiás Tanszék

²Zala Megyei Szent Rafael Kórház

Takács Fruzsina¹¹Pécs - ápolás és betegellátás - mentőoszt IV. évfolyam, nappali munkarend**A SZEPSZIS SZEREPE A SÜRGŐSSÉGI ELLÁTÁSBAN**

Célkütyés: Kutatásunk során célunk volt felmérni a különböző score rendszerek szenzitivitási és specificitási mutatóit. Ezen kívül célunk volt a procalcitonin (PCT) szintjének és szerepének meghatározása a sürgősségi ellátásban, valamint vizsgáltuk a szepszis mortalitási mutatóit különböző laboreredmények és intrahospitális tényezők alapján. **Adatok és módszerek:** Vizsgálatunkat a Zala Megyei Szent Rafael Kórház Sürgősségi Osztályán, szepszis BNO-kóddal (A40.0-A4191) ellátott betegek dokumentumelemzésével végeztük 2013 és 2018 közötti beteganyagból. Összesen 332 főt sikerült kigyűjteni, melyek elemzését Microsoft Excel és IBM SPSS segítségével végeztük. A statisztikai elemzéshez kétmintás T-próbát, Cramer együtthatót, valamint x²-tesztet használtunk. **Eredmények:** A vizsgált betegek 38,6 %-a elhunyt. A kor és a mortalitás között összefüggéseket találtunk ($p \leq 0,05$). Az intenzív osztályra a betegek 40,1 %-a került, melyek közül a sürgősségi osztályon szepszis iránydiagnózist 19 % kapott. A procalcitonin (PCT) szintjét a betegek 60,2 %-nál vizsgálták, melynek szintje átlagosan 29,93 $\mu\text{g/l}$ volt. A procalcitonin szintje és a sürgősségi osztályon az első 6 órában megkezdett antibiotikus terápia megkezdése között szignifikáns összefüggéseket találtunk ($p=0,002$). A legmagasabb szenzitivitási mutatóval a SIRS rendelkezett (62,1%), ezt követte a NEWS (40,45%) és az APACHE II (12,38%), míg a legalacsonyabb mutatója a qSOFA-nak volt (10,54%). A legmagasabb specificitása a qSOFA-nak volt (89,45%), ezt követte az APACHE II (87,61%), ezután következett a NEWS (59,54%), míg a legalacsonyabb mutatóval a SIRS rendelkezett (37,87%). **Következtetések:** A szepszis mortalitása az időben elkezdett antibiotikus terápia ellenére is nagyon magas. A PCT, valamint laktát szintet is alacsony számban vizsgálják a sürgősségi osztályon, pedig tovább segítené az antibiotikus terápia hatékonyságát, illetve a szepszis minél előbbi felismerését, akár point of care technika alkalmazása is megfontolandó lenne. A SIRS jó hatékonysággal ítéli meg a szepszis fennállását vagy súlyosságát, a qSOFA pedig a legjobb kockázatbecslő score-rendszer.

Kulcsszavak: szepszis, procalcitonin, mortalitás, SIRS, qSOFA, NEWS, APACHE II

Pandur Attila András¹¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet

Tisza Boglárka Bernadett¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - dietikus IV. évfolyam, nappali munkarend

AZ ALMATERMÉSŰ GYÜMÖLCSHÉJAK KÉMIAI ÉS MIKROBIOLÓGIAI VIZSGÁLATA

Célkitűzés: Az élelmiszeripar melléktermékként kezeli a gyümölcshéjakat, melyek gazdag források a bioaktív vegyületeknek. A kutatás célja megvizsgálni kémiai és mikrobiológiai módszerekkel az almatermésű héjakat.

Adatok és módszerek: A labor analitikai vizsgálatban összehasonlítottuk a permetszerrel kezelt és nem kezelt Vilmos körte héjaknak a négy egészségünkre pozitív hatású polifenol mennyiségét (kempferol, kvercetin, miricetin és transz-rezveratrol). Az almahéjból készített kivonatokból (Golden Delicious, Red Delicious, Idared, Gála, Granny Smiths) (n=5) mértünk az antioxidáns kapacitást hidrogén-peroxid semlegesítésével, a teljes polifenol és teljes flavonoid tartalmat UV-VIS spektrofotometriás módszerrel. A mikrobiológiai vizsgálathoz előkészületekben hat oldószeres héj kivonatot készítettünk. Hígítási sorral 96 lyukú mikrolemezen meghatároztuk a két almahéj mintának (Red Delicious, Golden Delicious) a MIC (minimum gátló koncentráció) értékét tíz baktérium törzs ellen. Az adatok feldolgozásához T-próbákat alkalmaztunk MS Excel 2016 program segítségével. **Eredmények:** A Vilmos körte héjakban csak kvercetint detektáltunk. A permetszerrel nem kezelt héjak szignifikánsan több kvercetint tartalmaztak, mint a kezelték (p<0,001). Mindegyik almahéjnél mérhető volt antioxidáns kapacitás. Nem tartalmaztak flavonoidokat a 'Gála' és a 'Granny Smiths' fajok. Az héjaknak szignifikánsan nagyobb volt a Folin reaktivitása és az UV-B tartományban mért fenol mennyisége, mint az összehasonlított standardoknak (p<0,001). A 'Golden Delicious' és a 'Red Delicious' héj minták nem mutattak antimikrobiális hatást, nem volt gátló koncentrációjuk. **Következtetések:** Az eredményekből kiderült, hogy a növényvédőszer csökkentette a héjak kvercetin mennyiségét. Az almatermésű héjak antioxidáns kapacitása, polifenol és flavonoid tartalma eltér fajtánként. A termést borító burok fontos szerepet játszhatna a daganatos, a szív- és érrendszeri betegségek megelőzésében. A gyümölcshéjakat az élelmiszeripar felhasználhatná akár funkcionális élelmiszer alapanyagaként.

Kulcsszavak: antimikrobiális hatás, antioxidáns kapacitás, gyümölcs héjak, polifenolok, minimális gátló koncentráció

Gubicskóné dr. Kisbenedek Andrea¹

¹PTE ETK Táplálkozástudományi és Dietetikai Intézet

Tóth Anna¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - mentőtiszt IV. évfolyam, nappali munkarend

A KORTÁRS ELSŐSEGÉLY-OKTATÁS HATÉKONYSÁGA FELSŐ TAGOZATOS ÁLTALÁNOS ISKOLÁSOK KÖRÉBEN

Célkitűzés: A gyermekek korai elsősegély oktatásának megkezdése segíthetne, hogy idősebb korokban már megfelelő elsősegély-nyújtási ismeretekkel, készségekkel rendelkezzenek. Célunk bizonyítani, hogy a gyermekek töredékét is elég lenne egészségügyi szakembereknek oktatni, ugyanis ők is képesek lennének megfelelő hatékonysággal átadni ismereteiket kortársaiknak. **Adatok és módszerek:** : A vizsgálatok a szekszárdi a PTE IGY Gyakorló Általános Iskolában, és a Garay János Általános Iskolában történtek. A kontrollcsoportot a Baka István Általános Iskolában tanuló diákok alkották. A diákok oktatása egy 45 perces óra alkalmával történt mindegyik iskolában, és a tanulók is egy 45 perces óra alatt oktatták le osztálytársaikat. Az elméleti tudásukat kérdőívvel, a gyakorlatot megfigyeléssel, és egy értékelőlap segítségével mértük fel. A statisztikai elemzés SPSS Statistics 25 program segítségével történt. Kétmintás t-próbát és korreláció analízist használtunk az eredmények kiszámításához. **Eredmények:** A kontrollcsoport és a kortársaik által oktatott diákok gyakorlati pontszámai között szignifikáns különbség mutatkozott ($p < 0,001$), ahogy a kontrollcsoport és az általuk oktatott diákok gyakorlati pontszámai között ($p < 0,001$). Az általuk oktatott tanulók és a kortársaik által oktatott tanulók elméleti és gyakorlati pontszámai között is ($p < 0,001$) szignifikáns különbség mutatkozott. **Következtetések:** A felső tagozatos általános iskolás tanulók nem képesek ugyanazon szinten és hasonló hatékonysággal elvégezni kortársaik elsősegély-oktatását, mint egy egészségügyi hallgató.

Kulcsszavak: Elsősegély, általános iskola, kortárs, stabil oldalfektetés, oktatás, laikus, gyermek

Dr. Bánfai Bálint¹

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet

Tóth Dorina Kata¹

¹Szombathely - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend

**SZOMBATHELYEN A BÁRÁNYHIMLŐ ELLENI OLTÓANYAG VÁLASZTÁSÁT
BEFOLYÁSOLÓ SZÜLŐI DÖNTÉSEK VIZSGÁLATA**

Céltűzés: A kutatásom célja volt, hogy megvizsgáljam a bárányhimlő elleni védőoltás tekintetében a szülők választását elősegítő okokat és befolyásoló tényezőket. **Adatok és módszerek:** Kvantitatív, keresztmetszeti kutatásom saját szerkesztésű kérdőívét 2018-ban Szombathelyen osztottam szét. Az esetcsoport felkutatása, célirányú szakértői kiválasztással történt (n=89). A beválasztási kritériumom 1-3 éves korú gyermekeket nevelő szülők voltak, akik védőnői ellátásban és varicella elleni oltásban részesültek. Eredményeimet Microsoft Excel 10-es program segítségével elemeztem c2-próba alkalmazásával (p<0,05). **Eredmények:** A bárányhimlő tüneteit a szülők ¾-e megfelelően ismerte fel, de tipikus szövődményét már csak a szülők 2/5-e tudta beazonosítani, ennek ellenére a válaszadók 1/3-a a szövődményektől való félelem miatt választotta az oltás beadását. A szülők 2/3-a teljes mértékben magabiztos volt az oltás választásában, melyet nem befolyásolt a jövedelmi helyzetük (p>0,05), a szakemberek (védőnői és háziorvos) tájékoztatásának tartalmi széleskörűsége (p>0,05), valamint a gyermekek száma sem (p>0,05). A szülők az oltással elkerülhető szövődményekkel kapcsolatos ismerete nem állt összefüggésben a szakemberek, a média, a rokonok tájékoztatásával (p>0,05), a korábbi varicella fertőzés átélésének tapasztalatával (p>0,05) és az oltás választása mögötti szülői döntéssel sem (p>0,05). Ahol az egy főre jutó jövedelem a minimálbér alatt volt az oltás választását nem befolyásolta a szakemberek magasabb minőségű tájékoztatása (p>0,05) és a varicella átélésének tapasztalata (p>0,05). Ellenben az oltóanyag ára szülői döntést befolyásoló hatásának megítélése és a családok jövedelmi helyzete között szignifikáns különbség volt (p<0,05). **Következtetések:** Az eredményeim alapján a szülők többsége magabiztos döntéssel rendelkezett a varicella elleni védőoltás választásakor, miközben e területen tudásuk hiányosnak mutatkozott, aminek fejlesztése jelentős védőnői feladat lehet a jövőben.

Kulcsszavak: védőoltás, 1-3 éves kor, szülői döntés, szövődmények

Karácsony Ilona Hajnalka¹

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet Védőnői és Prevenciósz Tanszék

Tóth Izabella Anna¹

¹Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász III. évfolyam, nappali munkarend

**VAKOK ÉS GYENGÉN LÁTÓ FELNÖTTEK INTENZÍV MOZGÁS ÉS
EGYENSÚLYFEJLESZTÉSE**

Célkitűzés: Egyensúlyeloszlási sajátosságok, testtartás és reakcióidő felmérése vakok és gyengén látó felnőttek körében, valamint egy húsz alkalmas intenzív egyensúly-, tartás és járásképp fejlesztő tréning hatékonyságának igazolása. **Adatok és módszerek:** Nem randomizált, célirányos mintavétel során 40 és 80 év közötti gyengén látó (n=6 fő), aliglátó (n=8 fő) és vak (n=2 fő) felnőttek kerültek beválasztásra a Látásfogyatékosok Zalaegerszegi Kistérségi egyesületéből. Az adatgyűjtés során fizikális vizsgálat, reakcióidő, lépéshossz, lépésciklus, lépésszélesség vizsgálat; Zebris Pedobarograph eszközzel stabilometriás elemzés, Stabilizerrel lumbális motoros kontroll mérés, valamint a testtartás kielemezéséhez PostureScreen analízis történt. A 16 fős csoport kilenc héten keresztül, heti háromszor, egyensúlyfejlesztő, törzsstabilizáló, járásképp fejlesztő tréningen vett részt. Az adatok elemzéséhez leíró statisztikát (átlag, szórás), páros t-próbát, korreláció elemzést (SPSS20v) végeztem. **Eredmények:** A vizsgált csoport 10. héten mért egyensúly állapota nyitott szemmel 37%-os javulást mutatott ($p < 0,001$). Az aliglátóknál a csukott szemmel visszamért egyensúlyeloszlás 2%-al javult, a vakok esetében 24%-al jobb eredmények születtek, mint nyitott szemmel, de összességében mindhárom csoport csukott szemmel mért adatai ($p=0,020$) javultak. A vizsgált alanyok Y-tengelyen mért kilengése 100%-ban poszterior irányú volt mindkét vizsgálatnál. A lépésciklus, lépéshossz, lépésszélesség szignifikánsan ($p < 0,001$) javultak. A nyaki protrakció szignifikáns mértékben csökkent ($p < 0,008$). Bár 25%-al javult a lumbális motoros kontroll átlagértéke, a változás nem szignifikáns ($p=0,036$). **Következtetések:** Az alkalmazott tréning hatékonysága beigazolódtott. Szignifikáns javulás történt a járásképp, az egyensúly és a testtartás eredményeiben. A reakcióidő átlag értéke is 10%-os javulást mutatott, mely megerősíti a tréning szükségességét.

Kulcsszavak: látássérült, egyensúly, járásképp

Dr. Császár Gabriella Edit¹

¹PTE ETK Fizioterápiás és Sporttudományi Intézet Fizioterápiás Tanszék

Tóth Judit¹¹Pécs - ápolás és betegellátás - dietetikus IV. évfolyam, nappali munkarend**GYÓGYNÖVÉNYEK KAROTINOID-TARTALMÁNAK VIZSGÁLATA**

Célküztzés: Vizsgálatunk célja az volt, hogy karotinoidok extrakciója során alkalmazott laboratóriumi módszerekkel azonosítsuk a sárga virágzatú gyógynövények karotinoidjait. UV/VIS-spektroszkópiával segítségével meghatároztuk az össz-karotinoid-tartalmat, a különböző frakciók karotinoid összetételét pedig HPLC-s technikával. A vizsgálatban részt vevő gyógynövények: a lándzsalevelű szépecske (*Coreopsis angustifolia*), az ökörfarkkóró (*Verbascum sensy*), az örménygyökér (*Inula helenium L.*), és a parlagi ligetszépe (*Oenothera biennis L.*). **Adatok és módszerek:** Mintavételi módszer nem véletlenszerű, célirányos kiválasztás. PTE GYTK Farmakognóziái Intézet gyógynövénykertjéből 2017 nyarán gyűjtött és lefagyasztott növények virágzatából és 2018-ban gyűjtött friss növények virágzatából. Elemszám 4. **Eredmények:** A vizsgálatunk alapján arra jutottunk, hogy a legmagasabb össz-karotinoid-tartalommal a lándzsalevelű szépecske rendelkezik. Három mérés átlagában 0,2988 mg/g az össz-karotinoid-tartalma. Az ökörfarkkóró a főkomponense a karotinoid 5,8-epoxidon kívül szinte csak karotin szénhidrogéneket, az örménygyökér luteint és zeaxantin izomert, tehát dihidroxikarotinoidokat, a lándzsalevelű szépecske ugyancsak luteint, míg a parlagi ligetszépe fő komponensként a violaxantin és (9Z)-izomerje, azaz karotinoid 5,6-epoxidokat tartalmazott. Így sikerült a teljes polaritás tartományt átölelve megvizsgálni a fagyasztva tárolás hatását. Egyik gyógynövény esetében sem találtunk szignifikáns különbséget a friss és a hat hónapos növényi minták össz-karotinoid-tartalmának tekintetében: a lándzsalevelű szépecske vizsgálatakor (*Coreopsis angustifolia*) ($p=0,86$), az ökörfarkkóró tekintetében (*Verbascum sensy*) ($p=0,47$), az örménygyökér vonatkozásában (*Inula helenium*) ($p=0,93$), a parlagi ligetszépe (*Oenothera biennis L.*) bibe és porzó részek ($p=0,82$), valamint a szírom részek esetén ($p=0,91$) kapott eredmények alapján. **Következtetések:** Miatán a frissen szedett virágok azonnali feldolgozása nem mindig megoldható, eredményeink alapján akár a hat hónapos -20 oC-on való tárolás sem okoz jelentős változást az össz-karotinoid-tartalom tekintetében. Így további kutatásainkat eszerint tudjuk tervezni.

Kulcsszavak: karotinod, gyógynövény, HPLC-DAD, UV/VIS-spektroszkópia

Dr. Deli József¹, Gubicskóné dr. Kisbenedek Andrea²

¹PTE GYTK Farmakognóziái Intézet

²PTE ETK Táplálkozástudományi és Dietetikai Intézet

Tóth Olivér¹¹Szombathelyi Nagy Lajos Gimnázium, III. évfolyam**FIZIKAI AKTIVITÁS VIZSGÁLATA TESTNEVELÉS ÉS MATEMATIKA TAGOZATOS
KÖZÉPISKOLÁSOK KÖRÉBEN**

Célkitűzés: A fizikai inaktivitás is nagyban elősegíti a különböző betegségek kialakulását, így nagyon fontos lenne a rendszeres testmozgás végzése. Kutatásunk célja összehasonlítani azonos korcsoportú, különböző tagozatos középiskolás tanulók fizikai aktivitási szintjét. Továbbá összefüggéseket találni a kéz szorítóereje, a különböző fizikális vizsgálatok és életmódbeli változók között. **Adatok és módszerek:** 57 résztvevő, I. csoport: testnevelés tagozatos tanulók 23 fő (12 ffi, 9 nő; 17,13±0,46 év) II. csoport: 34 fő (25 ffi, 9 nő; 17,03±0,52 év). Mért változók: 1) kéz szorítóerő(F) Jamar dynamométerrel mérve, 2) antropometriai adatok, 3) fizikai aktivitás: IPAQ, Állóképességi ingafutás, Törzsemelés teszt, Ütemezett fekvőtámasz, Helyből távolugrás, Hajlékonysági teszt, 4) általános anamnézis. Statisztika: leíró statisztika, korreláció-számítás, ANOVA analízis, kétmintás t-próba, χ^2 -próba. (SPSS 20. v.), $p < 0,05$. **Eredmények:** Szignifikánsan jobb eredményt értek el a testnevelés tagozatosok az Állóképességi Ingafutás ($p < 0,001$), Törzsemelés teszt ($p = 0,008$), Ütemezett fekvőtámasz ($p < 0,001$), Helyből távolugrás ($p = 0,001$) és Hajlékonysági teszt ($p = 0,014$) eredményében. A testnevelés tagozatosok szignifikánsan több nap végeznek magasabb fizikai aktivitást a matektagozatosokhoz képest ($p < 0,001$). Szignifikáns kapcsolat van a tagozatok és a családtag krónikus betegségének fennállása között ($r = 0,354$, $p = 0,008$) Összefüggést találtunk a kéz szorítóereje és testzsír% ($r = 0,361$, $p = 0,006$), a szorítóerő és ütemezett fekvőtámasz eredménye között ($r = 0,348$, $p = 0,008$). A dohányzás és az aktivitási szint között pozitív, erős kapcsolatot találtunk ($r = 0,838$, $p < 0,001$). **Következtetések:** A testnevelés tagozatosok fizikai aktivitása magasabb a matematika tagozatosokéhoz képest, ezen kívül összefüggés áll fenn kéz szorítóereje, a különböző fizikális vizsgálatok és életmódbeli változók között.

Kulcsszavak: kéz szorítóerő, fizikai aktivitás, középiskolás tanulók

Tóth Bettina¹¹PTE ETK Fizioterápiás és Sporttudományi Intézet Fizioterápiás Tanszék

Tumbász Luca¹

¹Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend

AKUT MYOKARDIÁLIS INFARKTUS ELLÁTÁSI PROTOKOLLJÁNAK ISMERETE SZAKDOLGOZÓK KÖRÉBEN

Céltűzés: Felmérni az új irányelvek ismeretét a szakdolgozók körében, különböző prehospitalis és hospitalis ellátóknál. Kutatásunk egyik szűkebb területe, hogy ők mennyire vannak tisztában az oxigén terápia esetleges káros hatásaival akut myokardiális infarktus esetén, s szeretnénk feltárni a különböző korosztályú szakdolgozók hozzáállását a nem kötelező továbbképzésekkel kapcsolatban. **Adatok és módszerek:** Prospektív, kvantitatív és kvalitatív, keresztmetszeti vizsgálat. Az adatgyűjtés módja véletlenszerű, 2019. január-március közötti időszakban. Az adatokat az interneten közzétett, saját szerkesztésű kérdőív segítségével gyűjtöttük (n=279). A kérdőív tartalmazott a demográfiai kérdéseken felül egy tudásszint felmérőt. A statisztikai analízis során a leíró statisztika mellett ANOVA-t, kétmintás t-próbát valamint chi-négyzet próbát végeztünk (p<0,05). **Eredmények:** A kitöltők átlagéletkora 32 év volt. A válaszadók 62,8%-a (n=174) nő volt, míg 37,2%-a (n=103) férfi volt. A legtöbb kérdőívet 25,8% (n=72) mentőtiszték töltötték ki. A kitöltők 48%-a (n=134) kevesebb, mint 5 éve dolgozik az egészségügyben. A válaszadók 55,6%-a (n=155) megfelelt az új akut coronaria szindróma ellátási protokolljában foglaltaknak. A tudásszintfelmérőn elért átlagos pontszám $7,71 \pm 2,3$ volt. A férfiak átlagos pontszáma ($8,34 \pm 2,3$ pont) szignifikánsan magasabb, míg a nőké ($7,34 \pm 2,2$ pont) (p<0,001). A kötelező pontszámokon felüli továbbképzésen való részvétellel kapcsolatos kérdésre 57,7% (n=161) igen, és 41,9% (n=117) nem választ kaptunk. Ezen továbbképzésekre járás és az elért pontszám között nem találtunk szignifikáns különbséget (p=0,211). Akik kevesebb, mint 5 éve dolgoznak, szignifikánsan többen voltak, akik megfeleltek (55,5%), mint azok, akik nem feleltek meg (38,7%) (p=0,005). A mentőállomáson dolgozóknak ($8,9 \pm 2,1$ pont) szignifikánsan (p=0,003; p<0,001; p<0,001) magasabb az átlagos pontszámuk, mint a megyei kórházban ($7,4 \pm 2$ pont), városi kórházban ($7 \pm 2,2$ pont), vagy a klinikai központban ($7,2 \pm 2,1$ pont) dolgozóké. A munkahelyek (megyék), illetve a pontszámok között nem tapasztaltunk szignifikáns (p=0,260) különbséget. **Következtetések:** A dolgozók ismerik az új ellátási protokollt, a kötelező pontszámokon felül is járnak továbbképzésekre.

Kulcsszavak: myokardiális infarktus, ellátási protokoll, oxigén terápia, továbbképzés

Szunomár Szilvia¹, Szilber Vilmos Dávid²

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

²PTE KK Sürgősségi Betegellátó Osztály

Turbók Helga¹

¹Szombathely - ápolás és betegellátás - mentőtsz IV. évfolyam, levelező munkarend

A STROKE DIAGNÓZIS FELÁLLÍTÁSÁNAK HATÉKONYSÁGA A GYŐR-MOSON-SOPRON MEGYEI MENTŐDOLGOZÓK KÖRÉBEN

Célkitűzés: A kutatásom célja volt megvizsgálni, hogy azok a betegek, akik a mentőellátás során stroke iránydiagnózist kaptak, a kórházi körülmények között milyen definitív terápiában részesültek. Továbbá, a felalálási helytől a CT vizsgálatig eltelt idő mennyiben befolyásolja a beteg állapotának további alakulását.

Adatok és módszerek: A kutatás leíró jellegű, retrospektív elemeket tartalmazó, longitudinális vizsgálat volt. A vizsgálatot egy sürgősségi betegellátó osztály és a győr-moson-sopron megyei mentőállomások egységei által stroke diagnózissal kórházba szállított beteganyagának elemzésével végeztem (N=100), 2017.02.01-2017.08.31-ig. Az adatok elemzéséhez független kétmintás T-próba tesztet és Chi-négyszet, esélyhányados számítást, lineáris regressziót, leíró statisztikát hajtottam végre. A számításokhoz SPSS 22.0-t, MS Office Excel programokat használtam ($p < 0,05$). **Eredmények:** Egyenlő számban jelentek meg férfiak, és nők stroke diagnózissal, jellemzően a 60 év feletti korosztályból. A stroke diagnózissal ellátott betegek körében leggyakrabban előforduló vezető tünetekként beszédzavar, arc aszimmetria, felső végtag és/vagy alsó végtag gyengesége, fejfájás jelentkezett. Iránydiagnózisok között, amit a helyszínre érkező mentőegység felállított, a mintában az esetek 96%-ban ($n=96$) szerepelt a stroke. A sürgősségi osztály által felállított elbocsájtó diagnózis 90%-ban ($n=90$) szélütés (stroke) nem vérzésnek vagy infarktusnak minősítve volt. Azon betegeknek, akinél prehospitalisan időablakon belüli stroke-ot vélelmeztek, előbb készült CT vizsgálat, mint azon betegek esetében, akiket időablakon túli stroke diagnózissal szállítottak a SBO-ra. **Következtetések:** A betegek iránydiagnózisai között, amivel a mentőegység sürgősségi osztályra helyezte őket, az esetek magas százalékában szerepelt, a hospitalisan is bizonyított stroke diagnózis. A prehospitalis ellátók hatékonyan alkalmazták a CPSS-t, amely kifejezetten segítette őket a stroke diagnózis felállításában, és ez által a betegellátással töltött idő csökkentésében.

Kulcsszavak: Stroke, Vezető panasz, Életkor, Előfordulási gyakoriság, CPSS, Időablak

Schiszler Bence¹

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet

Tüttő Ágnes¹¹Szombathely - egészségügyi gondozás és prevenció BSc - védőnő IV. évfolyam, nappali munkarend**MIÉRT FONTOS A JÓ D-VITAMIN-ELLÁTOTTSÁG VÁRANDÓSSÁG ALATT?**

Célküszítés: A várandósság alatti elégtelen anyai D-vitamin (DV) ellátottság számos komplikáció rizikóját fokozhatja. A terhesség alatti DV-hiány Közép-Kelet-Európában 58-79%-ra becsülhető. Kutatásom célja, hogy képet kapjak a várandósok DV ellátottságáról, amelyet a szérum 25(OH)D-vitaminszint jelez, valamint arról, hogy ez mennyiben befolyásolja az újszülöttnél előforduló kórállapotok gyakoriságát. **Adatok és módszerek:** Prospektív kutatásomat a szombathelyi Markusovszky Egyetemi Oktatókórházban végeztem. 2017 októberre és 2018 áprilisa között 238 orális glükóz tolerancia teszt végzése céljából megjelent várandós adatainak elemzésére és 87 esetben 25(OH)D-szint meghatározására került sor. Az eredmények feldolgozásához Kruskal-Wallis-ANOVA, Khi2-és relatív rizikó (RR)-tesztet alkalmaztam, az értékeket átlag±95%-os konfidencia intervallummal (CI) adtam meg, Stat for Windows 12 program segítségével. **Eredmények:** Az esetek 75%-ában nem megfelelő (<75 nmol/l) DV-ellátottságot tapasztaltam. A várandósok átlagos 25(OH)D-szintje 59 CI:54-64 nmol/l volt, annak ellenére, hogy a gravidák 70%-a DV-t szedett. Koraszülött és/vagy légzésvizsgálatban és/vagy fertőzésben szenvedő újszülöttek (N=20) anyáinak 25(OH)D-szintjei tendenciózusan (p=0,1) alacsonyabbak voltak mindezen kórállapot által nem érintett újszülöttnél (N=67) szülő nők szintjéhez képest (51 CI: 39-62 vs. 61 CI: 55-67 nmol/l;). Gestációs korhoz képest kis súlyú újszülöttet (SGA) világra hozó nők 25(OH)D-szintje szignifikánsan alacsonyabb volt a gestációs kornak megfelelő súlyú újszülöttet szülő nők értékeihez képest (40 CI:23-57 vs. 60 CI:54-66; p=0,04). DV-hiány [25(OH)D <50 nmol/l] esetén az SGA rizikója szignifikánsan emelkedett (RR: 2,25 CI:1,45-3,48; p<0,01). **Következtetések:** Kezdeti tapasztalataim a kevés esetszám ellenére is figyelmeztetnek arra, hogy a megfelelő anyai DV-ellátottság hozzájárulhat az SGA gyakoriságának csökkentéséhez. Egyéb komplikációk tekintetében a tendenciózusan alacsonyabb 25(OH)D-szintek azt sugallják, hogy a vizsgálatot nagyobb esetszámon folytatva az eredmények még jelentősek lehetnek. Az optimális 25(OH)D-szint elérése érdekében a várandósgondozás során figyelmet kell fordítani a gravidák elégséges DV bevitelére.

Kulcsszavak: D-vitamin-ellátottság, gestációs korhoz képest kis súlyú újszülött

Dr. Salamonné dr. Toldy Erzsébet¹, dr. Tarszabó Róbert², Reményiné Katona Klára³

¹PTE Egészségtudományi Kar

²Markusovszky Egyetemi Oktatókórház

³Markusovszky Egyetemi Oktatókórház

Umeh Eucharia Chizoba¹¹Pécs - ápolás és betegellátás - ápoló IV. évfolyam, nappali munkarend**DRUG ADDICTION AMONG FOREIGN UNIVERSITY STUDENTS**

Célkitűzés: Among the social and medical ills of the twentieth century, substance use is a devastating problem. Addictive drugs stimulate the brain, floods it with dopamine, producing euphoria and compels the brain to want more. Multiple stress are faced by university students exposing them to substance use, and poor diet. This study bares the pattern, consequences, and causes of use of medical and non-medical prescribed drugs or perceived substance use among foreign university students under the caption drug addiction. **Adatok és módszerek:** An online cross-sectional study was conducted using questionnaire on social media and emails. Data was gotten on health behavior (stress, dietary habits; tobacco; stimulant, narcotics, exercise; and alcohol) from May to October 2018, on Foreign students in Hungarian Universities and are 18 to 30 years old. Data on (ANOVA) showed the association between faculty, stress status, and substance use was significant ($p < 0.05$) with 95% probability. **Eredmények:** 84 responses was gotten; 40 (47.6 %) male, 44 female (52.4 %) and divided into 4 groups based on faculty; health sciences ($n = 18$, 21.4%), economic; ($n = 21$, 25.0%), engineering; ($n = 38$, 45.2%) biology ($n = 7$, 8.3%). Tobacco use was 7.2% and 17.8 % used alcohol, 76.3% and 14.3% of those in engineering and economic do not use alcohol, the different is significant ($p < 0.001$). 40.5% do not use coffee and 6.0% occasionally use narcotics, but 94% do not use narcotics nor stimulants. 50% engaged in regular exercise. 25% follow dietary habit, Between these students and those who eat healthy the difference is significant ($p = 0.008$). On PSS the students in Pécs scored high (21.40) those in Győr scored low. American students had high BMI (27.30, SD = 4.13 in contrast to Asia, Africa and European countries. ANOVA showed that both country of origin, faculty and exercise gave a significant relationship with PSS ($F = 3.49$, $p = 0.019$). The linear regression test showed no significant correlation on alcohol and stress. **Következtetések:** Drug addiction is associated with health behavior and influenced by multiple factors like; faculty and stress.

Kulcsszavak: Foreign students, substance use, stimulant

Dr. Oláh András¹, Sziládiné dr. Fusz Katalin², Pusztai Dorina³

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

²PTE ÁOK Élettani Intézet

³PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

Vadas Anikó¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képalkotó diagnosztikai analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

ACUROS XB ÉS AAA DÓZISSZÁMÍTÁSI ALGORITMUSOK PONTOSSÁGÁNAK ÖSSZEHASONLÍTÁSA SZTEREOTAXIÁS TÜDŐBESUGÁRZÁS ESETÉN

Célkütyés: Tüdő sztereotaxiában a klinikai hatékonyság beclslésének érdekében fontos a célterfogat dózisellátottságát és homogenitását megvizsgálni. Anizotrop Analitikai Algoritmussal kiszámított tervek Acuros XB algoritmussal lettek újraszámítva, majd összehasonlítva. **Adatok és módszerek:** Összesen 16 tüdő sztereotaxiás beteget vizsgáltam. Azokat a betegeket választottam be, akik tüdő daganatosok, VMAT és Rapid Arc technikával kezeltek, valamint légzéskapuzott és ITV koncepció szerint összeállított felvétel is készült róluk. Kizárási kritérium, ha a beteg 3 vagy több célterfoggal rendelkezett. Páros T-próbát és F-próbát, illetve leíró statisztikát alkalmaztam a különbségek felmérésének céljából. A független változó a használt dózisszámítási algoritmus, a függő változó a rizikószervek dózisa, célterfogat dózis homogenitása, a használt monitor egységek és a dózisszámítás ideje. A választott konfidencia intervallum $p < 0,05$ volt. **Eredmények:** Szignifikáns különbséget találtunk az AAA és AXB algoritmusok között V95% esetén a célterfogatok 98,01 %-a (SD 2,10) vs. 97,10 %-a (SD 2,42) kapta meg a dózis 95%-át $p=0.033$. PTV V98% esetében nem volt szignifikáns különbség: AAA algoritmussal a célterfogatok átlagosan 92,9 %-át (SD 5,78), AXB számításokkal 91,96%-át (SD 6,07) fedte le az összdózis 98 százaléka ($p=0,1551$). PTV V107% esetében szintén nem találtunk szignifikáns különbséget a célterfogatok 45,7 %-a AAA-val (SD 35,36), majd AXB-vel 47,27 %-a (SD 34,26) kapta meg a kezelések során ($p=0,4491$). Védendő szervek esetében a gerincvelő átlagos maximális dózis értékei a következők voltak: AAA esetében 11,63 Gy (SD 4,31), AXB alkalmazásával 11,12 Gy (SD 3,94) $p=0,017$ vagyis szignifikáns különbség van. Szignifikáns különbséget találtunk a szív Dmax értékei esetében is AAA-val 8,64 Gy (SD 7,01), míg AXB-vel 8,50 Gy (SD 7,05) $p=0,0338$. **Következtetések:** AAA átlagosan 316,13 mp (SD 18,8), míg az AXB alkalmazásával a számítási idő jelentősen rövidebb átlagosan 87,63 mp (SD 7,8) $p=0,051$. Az AAA pontatlanabban számol légyszöveti területeken, mint az AXB algoritmus. Az alkalmazott algoritmusok közül az AXB a pontosabb, hiszen olyan túl dózifórási és alldozifórási területeket is megmutat, amiket az AAA kizárólagos alkalmazásával nem vennék figyelembe.

Kulcsszavak: Acuros XB, AAA, algoritmus, tüdő sztereotaxia, dózisszámítás

Dr. Kovács Péter¹

¹PTE ETK Diagnosztikai Intézet

Vági Márton Zsolt¹

¹Pécs - sportmenedzser MSc - I. évfolyam, nappali munkarend

**A MAGYAR FÉRFI KOSÁRLABDA BAJNOKSÁG VIZSGÁLATA, UTÁNPÓTLÁSKORÚ,
FELNŐTT VÁLOGATOTT, ILLETVE LÉGIÓS JÁTEKOSOK TELJESÍTMÉNYÉNEK
ÖSSZEHASONLÍTÁSÁVAL**

Célkitűzés: A magyar férfi kosárlabda bajnokságban jelenleg - a kutatás kezdetén, 2019. 01. 04.-én - a tizennégy csapat összesen hatvanhat légióst alkalmazott, csapatonként tehát közel 5 légióst foglalkoztatnak a klubok. Sok csapat kész egy komplett légióssort a pályára küldeni, és nagyon kevés helyen találunk olyan magyar játékosokat, akik a mérkőzés jelentős részét a pályán töltенék. Ha megnézzük az MKOSZ statisztikáit, láthatjuk, hogy a játszott percekben a tíz legjobban foglalkoztatott játékos egytől-egyig külföldi, és mindössze 14 olyan magyar játékos van, aki legalább 25 percet a pályán töltött az idei szezonban, külföldiből ugyanez a szám 47. Eközben utánpótláskorú magyar játékosok szinte egyáltalán nem kerülnek a pályára, éppen ezért szeretnénk volna megvizsgálni, hogy a fiatal magyar játékosok teljesítménye milyen mutatókban marad el, a rutinosabb társaiktól, illetve a külföldiektől. **Adatok és módszerek:** Az adatokat az idei bajnokság statisztikai mutatóiból gyűjtöttük össze, és a sportág legfontosabb mutatóit hasonlítjuk össze, játékosonként és pozícióként is külön-külön. Az adatok elemzése az SPSS nevű programban történt, khi négyzet próbával, leíró statisztikával, keresztmetszeti kutatással, két mintás T-próbával valamint variancia analízissel. Az adatgyűjtés során 14 utánpótláskorú, 14 felnőtt magyar, és 14 légiós játékos teljesítményét hasonlítottuk össze, 40 perces átlagokat vizsgálva. **Eredmények:** Kutatásunk során eredményt kaptunk arról, hogy mely mutatókban maradnak el a fiatal magyar játékosok, a rutinosabb társaiktól, valamint a légiósoktól. Vizsgálatunkból kiderült, hogy a kosárlabdában, a győzelemhez legfontosabb mutatókban jellemzően komoly a lemaradásuk, mint például a védőlepattanók számában, vagy a tripla dobások eredményességében. **Következtetések:** Fontos, hogy ezeket az eredményeket minél több magyar csapathoz sikerüljön eljuttatni, hogy az utánpótlásnevelő bázisokban is lássák, hogy a sport mely területein kell fejleszteni a fiatal játékosok tudását, teljesítményét, hogy felérjenek az idősebb társaikhoz, illetve a légiósokhoz.

Kulcsszavak: kosárlabda, sport, junior, válogatott, külföldiek

Dr. Rátgéber László¹

¹PTE ETK Fizioerápiás és Sporttudományi Intézet

Vági Viktória¹¹Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász IV. évfolyam, nappali munkarend**A LUMBALIS MOTOROS KONTROLL ÉS A MEDENCEFENÉK IZOMZAT IZOMEREJÉNEK ÖSSZEFÜGGÉSE ÉS FEJLESZTÉSE**

Céltűzés: Célunk a nullipara egyetemisták medencealapi izmainak (PFM) állapotfelmérése, kontrolljához szükséges tudásvizsgálata, valamint figyelmük felhívása a primer prevencióra a lumbalis motoros kontroll (LMK) és a gátizmok ko-kontrakciójának elemzésével, tréningjével és a hasúri nyomásfokozódás figyelembevételével. **Adatok és módszerek:** A keresztmetszeti vizsgálatban 40 nőt mértünk fel, a prospektív vizsgálat 3 csoportban (n=18) zajlott, melyet a PTE ETK ZKK labor és tornatermében végeztük, 2018.02.05-től 2019.01.25-ig. Az adatgyűjtéshez saját szerkesztésű kérdőívet, a FemiScant, és a Stabilizert, az adatelemzéshez ANOVA analízist /Post Hoc-Scheffe/ és regresszió analízist használtuk. Az elemzéseket az SPSS 23.0 szoftverrel végeztük. **Eredmények:** Háton fekvésben kezelés előtti állapothoz képest a KMI (kontrakció megtartás ideje) 23,50 s-ról 29,83 s-ra javult ($p=0,015$) az 1. csoport esetében, a 3. csoporté pedig 25,00 s-ról 27,83 s-ra változott ($p=0,022$). Félig ülő helyzetben a lazítás képessége szignifikánsan javult a torna előtti állapothoz képest az 1. ($p=0,008$), a 2. ($p=0,002$) és a 3. ($p=0,002$) csoportnál is. Háton fekvésben az 1. és 2. csoport KMI és mindkét oldali LMK között erős kapcsolatokat találtunk. Melyeknél (J LMK $p=0,004$; $r=0,945$) 89% (B LMK $p=0,007$; $r=0,929$) 86% és (J LMK $p=0,001$; $r=0,893$) 79% (B LMK $p=0,024$; $r=0,731$) 53% a két tényező közötti ráhatás. A köhögésre adott reakció két oldal közti különbsége és a LMK esetében a 2. csoportnál kaptunk erős kapcsolatot, ahol (J LMK $p=0,001$; $r=0,994$) 98% és (B LMK $p=0,009$; $r=0,922$) 85% a befolyás. **Következtetések:** A csoportok több esetben is javulást mutattak, azonban az összevetés nem hozott kutatást befolyásoló eredményeket. Az alanyok gátizom állapota és tudása sem mondható elvárhatóknak, melyek a későbbiekben kockázati tényezői lehetnek az inkontinencia kialakulásának. A PFM és LMK közt kimutatott kapcsolat indirekt tréninggel segíthet a fejlesztésben és megelőzésben.

Kulcsszavak: lumbalis motoros kontroll, medencefenék izmok, hasúri nyomásfokozódás, komplex tréning, primer prevenció

Beleznai Viktória¹¹PTE ETK Fizioterápiás és Sporttudományi Intézet Fizioterápiás Tanszék

Vízy Attila¹

¹Szombathely - ápolás és betegellátás - mentőtsz IV. évfolyam, levelező munkarend

**BURNOUT SZINDRÓMA VIZSGÁLATA A MENTŐDOLGOZÓK KÖRÉBEN KÜLÖNÖS
TEKINTETTEL A MENTÉSIRÁNYÍTÁSBAN DOLGOZÓKRA**

Célkitűzés: Az OMSZ dolgozói közül speciális feladatot látnak el a mentésirányítók, hisz fizikai jelenlét nélkül vesznek részt a mentésben. Kutatásom célja felmérni a mentésirányítók kiégési kockázatának mértékét és ezek befolyásoló tényezőit a kivonuló állomány dolgozóival szemben. **Adatok és módszerek:** Keresztmetszeti és kvantitatív kutatásomat 2019. január és február hónapban országosan végeztem. A nem véletlenszerű, kényelmi mintavétel során az OMSZ azon dolgozói kerültek a célcsoportba, akik kivonulóként vagy mentésirányítóként szolgálnak, legalább egy éve teljes munkaidőben dolgoznak és nem csak adminisztratív feladatokat látnak el (N=400). Az adatgyűjtést saját szerkesztésű kérdőív mellett standardizált kérdőív (Maslach Burnout Inventory HSS) segítségével végeztem. Az adatelemzés során SPSS 22.0 segítségével leíró statisztikai módszereket, T-próbát és Khi²-próbát alkalmaztam (p<0,05). **Eredmények:** A mentésirányítók kiégési kockázata szignifikánsan magasabb (p=0,038), mint a kivonulóké. A korábban kivonuló irányítók deperszonalizáció és emocionális kimerültség tekintetében rosszabb eredményt értek el (p=0,01), míg személyes teljesítmény tekintetében a csoportok között nem igazoltam szignifikáns különbséget (p=0,087) Az iskolai végzettség és az életkor nem befolyásolta szignifikánsan a kivonulókat és az irányítók kockázati értékeit (p>0,093). **Következtetések:** A mentésirányítók nagyobb kockázatnak vannak kitéve kiégés tekintetében, mint a kivonulók. A korábban kivonulóként dolgozók frusztrációja nagyon magas a fizikai beavatkozás lehetőségének hiánya miatt, és az ebből adódó tehetetlenség további emocionális terheket jelent számukra.

Kulcsszavak: mentésirányítás, burnout, OMSZ

Köcse Tamás¹, Ferenczy Mónika²

¹PTE ETK Sürgősségi Ellátási és Egészségpedagógiai Intézet

²PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

Vörös Tünde Katalin¹¹Pécs - ápolás MSc - közösségi specializáción végzett hallgató**APRN SZEREPE A HYPERTONIÁS BETEG GONDOZÁSÁBAN A HÁZIORVOSI KÖRZETBEN**

Célkitűzés: A magas vérnyomás hatékony diagnosztizálása és kezelése a szív és érrendszeri prevenció egyik legfontosabb része nemzetközi szinten és hazai viszonylatban is. A felnőtt lakosság körében a hypertoniások száma világvizonylatban 29%, Magyarországon a magas vérnyomással küzdők aránya 32%, ami a kor előrehaladtával folyamatosan nő. Nemzetközi szinten, az APN ápoló szerepe a magas vérnyomás kezelésében sokat bővült. Az ápolók bevonása a vérnyomás kezelésébe, a szakszerű vérnyommérés elsajátításával és a betegoktatással kezdődött és a leghatékonyabb stratégiává vált a vérnyomáscsökkentés terén. **Adatok és módszerek:** Az egyetemi végzettségű APN ápolók feladatai közé tartozik az észlelés, nyomon követés, diagnosztika, gyógyszeres kezelés, egészségnevelés, betegeducatio, ellátás koordinálása, teljesítményellenőrzés és a minőség javítása. Hazánkban a hypertoniások ellátását és gondozását az alapellátásban háziorvosok végzik. A napi szinten ellátandó betegek száma miatt az egy főre jutó ellátási idő folyamatosan csökken. A magas számú akut betegek ellátása miatt, kevesebb idő jut a krónikus betegek gondozására. **Eredmények:** Hazánkban 2017-ben őszén indult az egyetemi végzettséget adó APN képzés. Az első egyetemi végzettségű APN közösségi szakápolók 2019 februárjában és márciusában kerültek ki a rendszerbe. Képzettségüknek megfelelően alkalmassá váltak a háziorvosi praxisokban, praxis közösségekben a kompetencia szintjüknek megfelelően akut betegségek ellátására, valamint a krónikus betegek felderítésére gondozására és nyomon követésére. **Következtetések:** Az előadás célja bemutatni, a nemzetközi szakirodalom áttekintésével és feldolgozásával egy olyan kidolgozott irányelvet, amelyet az egyetemi képzettséggel rendelkező, kiterjesztett hatáskörű közösségi szakápolók, a munkájuk során hatékonyan tudnak alkalmazni.

Kulcsszavak: magas vérnyomás, APN ápoló, gondozás, kompetencia, irányelv

Dr. Oláh András¹, Karamánné dr. Pakai Annamária²

¹PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet

²PTE ETK Ápolástudományi, Alapozó Egészségtudományi és Védőnői Intézet Védőnői és Prevenciói Tanszék

Wéber Anett¹

¹Kaposvár - orvosi laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai analitikus BSc - képalkotó diagnosztikai analitika IV. évfolyam, nappali munkarend

A PET/MR ALKALMAZÁSÁT BEFOLYÁSOLÓ KLINIKAI TÉNYEZŐK

Célkitűzés: A legújabb hibrid multimodális képalkotó eljárás, a PET/MR számos potenciális előnnyel rendelkezik a széles körben elterjedt PET/CT-vel szemben. Jelen felmérésünk célja a PET/MR klinikai alkalmazását korlátozó, kontraindikáló faktorok feltérképezése, elemzése. **Adatok és módszerek:** Retrospektív vizsgálatunkat a PET Medicopus Kft kaposvári PET centrumában végeztük. 1008 beteg adatait értékeltük, akik 2015. május és 2017. október között PET vizsgálaton estek át. Minden páciensnél PET/CT és PET/MR vizsgálat azonos napon, egymás után történő elvégzését terveztük. A betegadminisztrációs rendszerben elérhető adatok alapján összesítettük a sikertelen vizsgálatokat, illetve az eredménytelen PET/MR leképezés hátterében álló okokat elemeztük. A Microsoft Office Excel táblázatkezelő programot alkalmazva leíró, retrospektív statisztikát készítettünk. A további statisztikai eredményt az ANOVA, illetve házon belül fejlesztett R-szkript alapú R szoftver környezet (3.3.0 verzió, kiadás: 05-03-2016) segítségével kaptuk meg. **Eredmények:** Az előzetesen tervezett PET/MR leképezés 96 esetben nem valósult meg (9,5%). A sikertelenség leggyakoribb oka a beteg szervezetében jelenlévő fém implantátum volt (30,1%), valamint rendszeresen fellépő probléma volt a géphiba/detektorhiba (30,1%). Ugyanakkor több páciens nem vállalta a vizsgálatot (10,4%), illetőleg számos alkalommal megszakították azt (8,3%). A résztvevők közül 9 egyénnél (9,3%) klauszrofóbia miatt nem valósult meg a vizsgálat. Továbbá 9 beteg esetében (9,3%) az egészségügyi állapotuk nem tette lehetővé a vizsgálat elvégzését. A leképezés sikeressége és a betegek életkora között nem találtunk szignifikáns kapcsolatot. (ANOVA, $p=0,078$). **Következtetések:** A PET/CT vizsgálatra érkező páciensek többségénél elvégezhető a PET/MR leképezés. A sikertelen vizsgálatok esetén technikai problémák mellett elsősorban klasszikus MR kontraindikációkkal találtunk. A páciensek alapos informálásával, a szekvenciák közötti kommunikáció biztosításával, a szorongási szint mérséklésével a radiográfusok is jelentősen hozzájárulhatnak az eredménytelen vizsgálatok számának csökkentéséhez.

Kulcsszavak: PET/MR, kontraindikáció

Dr. Tóth Zoltán¹, Kedves András Gyula²

¹Medicopus Kft.

²PTE ETK Diagnosztikai Intézet

Weisz Gabriella¹

¹Zalaegerszeg - ápolás és betegellátás - gyógytornász szakirányon végezett hallgató

SCLEROSIS MULTIPLEXBEN SZENVEDŐ BETEGEK EGYENSÚLYFEJLESZTÉSE

Célkütyés: A legtöbb sclerosis multiplexes (SM) betegnél jelentkezik egyensúlyzavar, ami negatív hatással lehet mind a fizikai mind a pszichés jóllétre. Céltünk volt megvizsgálni, hogy egy komplex, egyénre szabott, multitasking egyensúly tréninggel fejleszthető-e az SM-es betegek egyensúlya, ezáltal csökkenthető-e az esések kockázata és az ettől való félelem. Másodlagos célunk volt javítani a betegek életminőségén. **Adatok és módszerek:** Kutatásunk típusa kvantitatív, longitudinális vizsgálat, nem véletlenszerű, célirányos mintavétellel, melyet 11 felnőtt SM-es beteggel végeztünk 2018. július 23. és szeptember 7. között az OtimaMed Neurologisches Rehabilitationszentrum-ban, Kittsee-ben. Célcsoport az intézmény 20 és 50 év közötti, enyhe és közép súlyos SM-es betegek. Kizárási kritérium: akut shub, más fizioterápiás kezelés, törzskontroll hiánya, járásképtelenség. A foglalkozások heti 5x30 percig tartottak. Adatgyűjtési módszerek: módosított Egy lábón állás teszt, Timed up & go teszt(TUG), Berg Balance Scale(BBS), Falls Efficacy Scale(FES-I), módosított Multiple Sclerosis Impact Scale(MSIS-29). Az eredmények összevetéséhez párosított t-próbát, Khí-négyzet-próbát, Pearson-korrelációt, lineáris regressziót alkalmaztunk, melyek számításait Microsoft Office Excel 2010-es programmal és IBM SPSS Statistics 22 szoftverrel végeztünk. **Eredmények:** Szignifikáns javulás mutatkozik az első és második felmérés átlagai között a BBS pontjaiban($p<0,001$), a TUG tesztben($p<0,001$), az egy lábón állás teszt összes értékében($p<0,001$), a FES-I pontjaiban($p<0,001$), valamint az MSIS-29 kérdőív pontjaiban($p<0,001$). Szignifikánsan erős, egyenes kapcsolat mutatkozott a dinamikus stabilitás és az eséstől való félelem között($p=0,012$; $r=0,725$; $p<0,001$; $r=0,846$). **Következtetések:** Az eredményeink és a nemzetközi kutatások alapján látható, hogy a komplex multitasking egyensúly tréning pozitívan hat az SM-es betegek egyensúlyára.

Kulcsszavak: egyensúlytréning, sclerosis multiplex, életminőség, esés

Dr. Császár Gabriella Edit¹

¹PTE ETK Fizioterápiás és Sporttudományi Intézet Fizioterápiás Tanszék

Zsálig Dorottya¹

¹Pécs - rekreációs szervezés és egészségfejlesztés BSc - egészségfejlesztés III. évfolyam, nappali munkarend

AZ ELHÍZÁS KEZELÉSE SZEMÉLYRE SZABOTT TÁPLÁLKOZÁSSAL

Célkitűzés: A kutatás célja az anyagcseretípusunk és a hormonális testtípusunk szerinti táplálkozás vizsgálata, a típusok előfordulásának felmérése. **Adatok és módszerek:** Egyszerű, nem véletlenszerű mintavétellel került be az, aki hozzájárulását adta az adatai felhasználásához, amiket az érvényes adatvédelmi törvények figyelembevételével végeztünk. Az adatfelvétel személyesen történt. A The Metabolic Typing Diet és a hormonális testtípusokra vonatkozó kérdőív alapján kerültek egy-egy típusba a résztvevők. A jelenlegi táplálkozási szokásaik felmérése egy egy hetes táplálkozási naplóban került rögzítésre, melyből Myfitnesspal alkalmazás segítségével került kiszámításra az átlagos kalória és makrotápanyag bevitel. **Eredmények:** A leggyakoribb anyagcseretípus az egyensúlyi típus 75%-kal, azt követi a szénhidrát típus 16%-kal, majd a fehérje típus 9%-kal. A hormonális testtípusoknál a mellékvese típus 44%-ban, a gonadok típus 25%-ban, a pajzsmirigy típus 22%-ban, végül az agyalapi mirigy típus 9%-ban van jelen. A legtöbb, de nem minden esetben mindkét típusnál mutatkoztak eltérések a jelenlegi táplálkozás és az ajánlások között, és sok esetben összefüggést mutat az adott típus ajánlásaitól való eltérés és a túlsúly/elhízás. A leggyakoribb eltérés a zsírbevitel tekintetében volt jelen, ez szignifikánsan több volt a legtöbb típusban, mint az ajánlásuk. A BMI és a kalóriabevitel közötti összefüggés szignifikáns, a kalóriabevitel növekedésével a BMI is nő. **Következtetések:** A típusaink által determinált preferenciák szerinti és az ajánlásoktól való eltérő táplálkozás sok esetben igazolódik, így érdemes lehet követni az eszerinti táplálkozást. A hormonális testtípusok körében a leggyakoribbnak a mellékvese típus és a gonadok típus bizonyult, melyeknek javasolt a zsír és állati fehérje csökkentése, amely ajánlás vonatkozhat a magyarságra is. Ez egy érdekes és eddig kevésbé ismert megközelítése lehet az elhízás elleni küzdelemnek, melynek feltérképezése további kutatást igényel.

Kulcsszavak: túlsúly, elhízás, hormonális testtípus, anyagcseretípus

Dr. Tigyiné dr. Pusztafalvi Henriette¹, dr. Hegyi Gabriella²

¹PTE ETK Egészségbiztosítási Intézet Egészségfejlesztési és Népegészségtani Tanszék

²PTE Egészségtudományi Kar

TÉMAVEZETŐK NÉVMUTATÓJA

Dr. Árvai Arnold
Dr. Bajzik Gábor
Dr. Bánfai Bálint
Dr. Barcsi Tamás
Békési Ádám József
Beleznai Viktória
Dr. Benkő Brigitta
Dr. Boncz Imre
Bornemisza Ágnes Yvette
Czeglédiné Asztalos Ágnes
Császár Judit
Dr. Császár Gabriella Edit
Csöndör Éva
Dr. Deli József
Drávavölgyi-Katz Judit
Dr. Egyed Miklós
Ferenczy Mónika
Dr. Filó Csilla
Gubicskóné dr. Kisbenedek Andrea
Harjánné dr. Brantmüller Éva
Hartungné Somlai Eszter
Dr. Heckel Katalin Erika
Dr. Hegyi Gabriella
Horváthné Kívés Zsuzsanna
Káli-Lukács Éva
Karácsony Ilona Hajnalka
Karamánné dr. Pakai Annamária
Kedves András Gyula
Dr. Kerényi Monika
Kiss Gabriella
Komlói Kálmánné
Dr. Kovács Péter
Köcse Tamás

Lajtai Anikó
Dr. Lakosi Ferenc
Dr. László Kristóf
Dr. Lukács Gábor
Melczer Csaba
Dr. Mezővári Anna
Dr. Morvay-Sey Kata
Dr. Nagy Tamás
Nagy Abonyi Zoltán
Nagy Dóra
Nagy Tamás
Dr. Oláh András
Dr. Pachner Orsolya Csilla
Pandur Attila András
Dr. Pap-Szekeres József
Póhr Kitti
Pusztai Dorina
Dr. Radnai Balázs
Dr. Raposa L. Bence
Dr. Rátgéber László
Reményiné Katona Klára
Dr. Salamonné dr. Toldy Erzsébet
Schiszler Bence
Sipos Dávid
Dr. Stromájer-Rácz Tímea
Dr. Szabó István
Szabó László
Szabó Zoltán
Szekeresné dr. Szabó Szilvia
Sziládiné dr. Fusz Katalin
Szilágyi Brigitta
Szilber Vilmos Dávid
Szunomár Szilvia
Tardi Péter
Dr. Tarszabó Róbert

Dr. Tigyiné dr. Pusztafalvi Henriette

Dr. Tóth Zoltán

Tóth Bettina

Ungár Tamás Lászlóné dr. Polyák Éva

Dr. Vajda Zsolt

Dr. Váradyné Horváth Ágnes

Varjas Tímea

Vassné dr. Lakatos Ágnes

Dr. Verzár Zsófia

Dr. Viski Anna

ELŐADÓK NÉVMUTATÓJA

Név		Szekció előadás	Absztrakt
Antal	Dorottya	30	34
Balogh	Melinda	30	35
Bedi	Aliz	6	36
Bencsik	Viktória	8	37
Biróczky	Fruzsina	25	38
Böndicz	Barbara	25	39
Chukwudi	Vivian Amaka	16	40
Csapóné Vörös	Zsuzsanna	6	57
Csővári	Melinda	25	41
Dancs	Mária	6	42
Deák	András Sándor	16	43
Dittrich	Etelka	8	44
Doma	Valentina	10	45
Erdős	Csilla	25	46
Esztergomi	Patrik János	30	47
Fábián	János Krisztián	30	48
Fekete	Melinda Ingrid	10	49
Fitos	Alexandra	10	50
Gálosi	Szimonetta	6	51
Géczi	Fanni	14	52
Gellén	Henrietta Orsolya	14	53
Gereny	Gyöngyvér	16	54
Gerölyné	Sipőcz Eszter	16	55
Ghanem	Laura	10	56
Gombkötő	Veronika	6	57
Guzicki	Cordula Azucséna	28	58
Győriné	Korom Viktória	14	59
Gyüre	Ramóna	30	60
Haklits	Anna	18	61
Halász	Anna	25	62
Halász	Dalma	18	63
Hegedűsné	Bem Andrea	6	64
Heim	Flóra	14	65
Horváth	Boglárka	18	66
Horváth	Erika Viktória	25	67
Horváth	Éva	8	68
Horváth	Mercédesz Valéria	6	69
Illés	Vanda	8	70
Iván	Boglárka	23	71
Iván	Gyöngyi	10	72

Név		Szekció előadás	Absztrakt
Juhász	Dóra	14	73
Juhász-Kis	Virág Judit	10	74
Kamu	Szabolcs	28	75
Karamán	Ábel	26	76
Kazareczki	Gergő	18	77
Kedves	András Gyula	31	78
Kiss	Andrea	26	79
Kiss	Brigitta	7	80
Kiss	Hajnalka	7	81
Kiss	József	28	82
Klauszné	Novák Szilvia	8	83
Klinovszky	Michael	21	84
Kóró	Melinda	11	85
Koronczai	Patrik	18	86
Kovács	Ádám	21	87
Kovács	Ildikó Ágnes	21	88
Könczöl	Péter	23	89
Kőő	Adrienn	26	90
Kövesdi	Orsolya Liza	31	91
Kriszt	Georgina	14	92
Kult	Bernadett	15	93
Kun-Szabó	Pálma	11	94
Kürtösy	Ilona Gabriella	18	95
Laklia	Stella	12	96
László	Arnold	31	97
Lázár	Márk	19	98
Le	Hoang Anh	28	99
Ledneczki	Dávid	23	100
Lelkes	Viktória	16	101
Lelovics	Anita Anna	8	102
Lelovics	Vanessza	15	103
Madarász	Ildikó	16	104
Magyar	Judit	12	105
Major	Gyöngyi	15	106
Marosvári	Dóra	15	107
Maschler	Viktória	23	108
Máté	Zsanett	26	109
Mazaga	Zsófia	28	110
Mészáros	Eszter Mónika	31	111
Molnár	Enikő	15	112
Müller	Zsófia Zita	21	113
Nagy	Tamás	21	114

Név	Szekció előadás	Absztrakt
Németh	Alexandra	19 115
Nwokocha	Ogechi	9 116
Okereafor	Nkiruka Cynthia	9 117
Oláhné	Kiricsi Orsolya	7 118
Óri	Regina	26 119
Pálovics	Zsanett	12 120
Papp	Zsófia	19 121
Pap-Szekeres	Anita	9 122
Pátkai	Zsanett Katalin	19 123
Pecz	Adrienn	29 124
Péter	Marcell	23 125
Péter	Viktória	9 126
Pónya	Adrienn	15 127
Pós	Adrienn	19 128
Preiner	Szimonetta	19 129
Radek	Krisztina	26 130
Rákóczi	Rebeka	31 131
Rozner	Klaudia	19 132
Sarok	Máté	23 133
Simon	Enikő	7 134
Sinka	Gréta Csilla	20 135
Sípos	Krisztina	31 136
Sövegjártó	Blanka	20 137
Sugár	Miklós	17 138
Sutus	Klaudia	12 139
Süle	Dóra	7 140
Szabó	Brigitta	26 141
Szabó	Mira	24 142
Szabó	Nanetta	32 143
Szabó	Viktória	24 144
Szaitz	Katalin	12 145
Szántóri	Patricia	12 146
Szanyiné	Szabó Annamária	9 147
Szebeni-Kovács	Gyula	16 148
Szeckler	Gergely	24 149
Szekszárdi	Barbara	17 150
Sziffer	Réka Anna	26 151
Szilber	Vilmos Dávid	17 152
Szőke	Zsófia	20 153
Takács	Fruzsina	24 154
Tisza	Boglárka Bernadett	13 155
Tóth	Anna	24 156

Név		Szekció előadás	Absztrakt
Tóth	Dorina Kata	27	157
Tóth	Izabella Anna	20	158
Tóth	Judit	13	159
Tóth	Olivér	21	160
Tumbász	Luca	17	161
Turbók	Helga	24	162
Tüttő	Ágnes	27	163
Umeh	Eucharía Chizoba	17	164
Vadas	Anikó	29	165
Vági	Márton Zsolt	22	166
Vági	Viktória	20	167
Vízy	Attila	24	168
Vörös	Tünde Katalin	17	169
Wéber	Anett	32	170
Weisz	Gabriella	20	171
Zsálig	Dorottya	13	172

A KONFERENCIA SZERVEZŐI

Prof. dr. Betlehem József

Prof. dr. Figler Mária

Dr. habil. Oláh András

Dr. Kovács Árpád

Dr. Hock Márta

Emódy Barnabás

Szarka Evelin

Kungl Anikó

Gubicskóné dr. Kisbenedek Andrea

Varga Bernadett

Póhr Kitti

Komáromy Márk

Varga Gábor

Kovács Gábor

Dr Császár Gabriella

Potyondi Dorina

TARTALOMJEGYZÉK

KÖSZÖNTŐ	3
ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK	4
PROGRAM	5
RÉSZLETES PROGRAM	6
HALLGATÓI ELŐADÁSOK KIVONATAI	33
TÉMAVEZETŐK NÉVMUTATÓJA	173
ELŐADÓK NÉVMUTATÓJA	176
A KONFERENCIA SZERVEZŐI	180
TARTALOMJEGYZÉK	181
JEGYZET	182

JEGYZET

JEGYZET

JEGYZET

TÁMOGATÓK

Zalaszám Informatikai Kft.

Magyar Ápolástudományi Társaság

Magyar Ápolási Egyesület

TESCO Zalaegerszegi
Hypermarket

Flextronics International Kft.

Magyar Védőnők Egyesülete

MAGYAR DIETETIKUSOK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

Magyar Dietetikusok Országos
Szövetsége

ZFOK - Zalaegerszeg Felsőfokú
Oktatásáért Közalapítvány

Magyar Gyógytornász-
Fizioterapeuták Társasága

Új Palini-Hús Zrt. Kilimán

Kromat Kft. Budapest

Magyar Védőnők Egyesülete

MESZK Zala Megyei Területi
Szervezet

Khell food

Joola

MESZK Baranya Megyei Területi
Szervezet

Tolle Kft.

Litter és Bíró Ügyvédi iroda

„TARR” Építő, Szolgáltató és
Kereskedelmi Kft.

Magyar Radiográfusok
Egyesülete

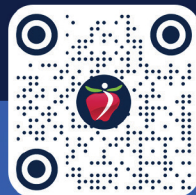
M Profood Zrt.

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

A rendezvényt az Emberi Erőforrások Minisztériuma Nemzeti Tehetségprogramja (NTP-HHTDK-18-0043) és az EFOP-3.6.3-VEKOP-16-2017-00009 számú, „Az orvos-, egészségtudományi és gyógyszerészképzés tudományos műhelyeinek fejlesztése” című projektek támogatják

